

വിക്ടർ യൂഗോ പാമ്പാളം

വിക്തോർ യൂഗോ
പാവങ്ങൾ

ഡി സി ബുക്സ്

Malayalam Language

Original French Title

Les Miserables

Malayalam Title

Pavangal

Novel

by **Victor Hugo**

© D C Books/Rights Reserved

E-book edition August 2016

Publishers

D C Books, Kottayam 686 001

Kerala State, India

website : www.dcbooks.com

ebook website: ebooks.dcbooks.com

customer support: ebooksupport@dcbooks.com

Although utmost care has been taken in the preparation of this book, neither the publishers nor the editors/compiler can accept any liability for any consequence arising from the information contained therein. The publisher will be grateful for any information, which will assist them in keeping future editions up to date.

No part of this publication may be reproduced, or transmitted in any form or by any means, without prior written permission of the publisher.

ISBN 978-81-264-7803-3

D C BOOKS - the first Indian Book Publishing House to get ISO Certification

വിക്ടോർ യുഗോ

1802 ഫെബ്രുവരി 26-ന് ജനിച്ചു. കവിത, നോവൽ, നാടകം, നിരൂപണം, ഉപന്യാസം തുടങ്ങിയ ശാഖകളിലെല്ലാം ധാരാളം കൃതികൾ. ഫ്രഞ്ച് കാല്പനികതയുടെ നായകനായ വിക്ടോർ യുഗോ (Victor Hugo) പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഫ്രഞ്ച് സാഹിത്യത്തിലും രാഷ്ട്രീയത്തിലും നിറഞ്ഞുനിന്ന വ്യക്തിത്വമാണ്. അദ്ദേഹത്തോളം സ്വാധീനത സൃഷ്ടിച്ചവർ ചുരുങ്ങും. സർവാധിപത്യപരമായ രാജവാഴ്ചയെ എതിർത്ത യുഗോയ്ക്ക് രണ്ടുപതിറ്റാണ്ടുകാലം വിദേശത്ത് പ്രവാസിയാതി കഴിയേണ്ടിവന്നു. ‘പാവങ്ങൾ’ (Les Misérables, 1862), ‘നോട്ര്ദാമിലെ കൂനൻ’ (The Hunchback of Notre-Dame, 1831) എന്നിവ പ്രസിദ്ധ നോവലുകൾ. 1885 മേയ് 22-ന് അന്തരിച്ചു.

ആമുഖം

ഒരു ക്ലാസിക്കു സാഹിത്യകൃതി മറ്റു ഭാഷകളിൽ എന്തുചെയ്യുന്നു എന്ന ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരമാണ് വിക്ടോർ യൂഗോയുടെ 'ലേ മിസെറാബിൾ' (Les Misérables, 1862) എന്ന 'പാവങ്ങൾ'. ക്ലാസിക്കുകൾ അവ എഴുതപ്പെട്ട ഭാഷകളിൽമാത്രം വായിക്കപ്പെടാൻ വിധിക്കപ്പെട്ടവയല്ല. വിവർത്തനത്തിലൂടെ മറ്റു ഭാഷകളിലും അവ ജീവിക്കുന്നു. സ്വാധീനത ചെലുത്തുന്നു. പുതിയ വഴികൾ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ 'പാവങ്ങൾ'ക്കാണ് ആ സ്ഥാനം. കവിതയായ നാലപ്പാട്ട് നാരായണമേനോൻ യൂഗോയുടെ ഫ്രഞ്ച് നോവലിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷയെ ആധാരമാക്കി നടത്തിയ വിവർത്തനം മലയാളത്തിലെ നോവൽ സാഹിത്യത്തിനും ഗദ്യസാഹിത്യത്തിനും പൊതുവായും നൽകിയ ഊർജപ്രവാഹം അസാധാരണമായിരുന്നു. നാലപ്പാടിന്റെ 'പാവങ്ങൾ' വായിച്ച് മലയാളികൾ ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെയും കൊസെത്തിനെയും ഹൃദയത്തിലേക്കു സ്വീകരിച്ചു. നോവലിന്റെ ശൈശവാവസ്ഥയിൽ കഴിയുകയായിരുന്ന മലയാളം ആ പരിഭാഷയിലൂടെ വിശ്വസാഹിത്യത്തിന്റെ ഇടിമുഴക്കം കേട്ടുണരുകയായിരുന്നു. മലയാളത്തിലെ ആധുനികഗദ്യത്തിന് അടിത്തറ പാകാൻകൂടി ആ വിവർത്തനത്തിലൂടെ നാലപ്പാടനു കഴിഞ്ഞു. 1925-ൽ ആണ് 'പാവങ്ങൾ' വിവർത്തനത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. 'ഇന്ദുലേഖ' പുറത്തുവന്ന 1889 മുതൽ 1920 വരെ നൂറിൽത്താഴെ നോവലുകൾ മാത്രമേ മലയാളത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ. 1927, 1928 വർഷങ്ങളിലായി 'പാവങ്ങൾ' പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ മലയാളത്തിലെത്തി. ഒരു വൈദേശിക കൃതിയുടെ സ്വഭാവം മലയാളികളായ വായനക്കാർ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പദാനുപദ തർജമയാണ് നാരായണമേനോൻ നിർവഹിച്ചത്. പാവങ്ങൾ 1862-ൽ ഫ്രഞ്ചിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതും മൂന്നു വാല്യങ്ങളായാണ്. ഫ്രാൻസിൽ മാത്രം ഒരുങ്ങിനിന്നില്ല അതിന്റെ കീർത്തി. യൂറോപ്പു മുഴുവൻ പ്രിയങ്കരമായിത്തീർന്ന 'പാവങ്ങൾ' മറ്റു ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലും പ്രിയപ്പെട്ട പുസ്തകമായി മാറി. യൂഗോ സൃഷ്ടിച്ച ആ രണ്ടു കഥാപാത്രങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രശസ്തരായ കള്ളനും പോലീസുമായി മാറി. നമ്പർ 24601 എന്ന ജയിൽപ്പുള്ളിയായ ഴാങ് വാൽഴാങ്ങും (Jean Valjean) അയാളെ ഒഴിയാബാധപോലെ നിരന്തരം പിന്തുടരുന്ന ഇൻസ്പെക്ടർ ഴവേറും (Javert). നോവൽ സാഹിത്യത്തിൽ ഏകദേശം രണ്ട് ആദിരൂപങ്ങളാണവർ.

നെപ്പോളിയൻ ബോണപ്പാർട്ട് പരാജിതനായ വാട്ടർലൂ യുദ്ധം നടന്ന 1815-ൽ ആരംഭിച്ച് ഫ്രാൻസിന്റെ ചരിത്രത്തിലെ കോളിളക്കം നിറഞ്ഞ അടുത്ത ഇരുപതുവർഷങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുന്ന 'പാവങ്ങൾ' പല ഇതിവൃത്തങ്ങൾ കെട്ടുപിണഞ്ഞു കിടക്കുന്ന ബൃഹദാഖ്യായികയാണ്. റൊട്ടിമോഷണത്തിനു നാലുവർഷം തടവു ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ട് ജയിലിലാവുകയും നാലുതവണ തടവുചാടാൻ ശ്രമിച്ചതിനാൽ ശിക്ഷാകാലാവധി 19 വർഷമാവുകയും ചെയ്ത ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ

ജീവിതകഥയാണ് മുഖ്യേതിവൃത്തം. നെപ്പോളിയന്റെ പരാജയവും ബൂർബൺ രാജവാഴ്ചയുടെ പുനഃസ്ഥാപനവും അതിനെതിരെ റിപ്പബ്ലിക്കൻ പക്ഷക്കാർ നടത്തിയ വിപ്ലവങ്ങളുമടങ്ങിയ ഫ്രഞ്ച് ചരിത്രമാണ് നോവലിന്റെ പശ്ചാത്തലം. ഫൻതീൻ എന്ന യുവതിയുടെയും അവളുടെ അനാഥയായ മകൾ കൊസെത്തിന്റെയും കഥ, തെന്നാർദിയർ എന്ന ദുരാത്മാവിന്റെ കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ കഥ, മരിയൂസ് പൊങ്മെഴ്സി എന്ന വിപ്ലവകാരിയായ യുവാവിന്റെ കഥ, പാരീസിൽ നടക്കുന്ന വിപ്ലവത്തിന്റെ കഥ എന്നീ ഇതിവൃത്തങ്ങളും ഒട്ടേറെ ഉപകഥകളുംകൂടി ചേരുമ്പോഴേ 'പാവങ്ങളുടെ' സങ്കീർണ്ണഘടന പൂർത്തിയാകൂ. പേരു സൂചിപ്പിക്കുമ്പോലെ പാവങ്ങളുടെ കഥയാണ് യൂഗോ പറയുന്നത്. ജീവിതസമരവും ദാരിദ്ര്യവും വ്യഭിചാരവും അധോലോകവും കുറ്റകൃത്യവും പ്രേമവും ആത്മസമർപ്പണവും വിപ്ലവവുമെല്ലാം അവിടെയുണ്ട്. നാനാതരം മനുഷ്യരും നാനാതരം ജീവിതരംഗങ്ങളും ചേർന്ന 'പാവങ്ങൾ' ഫ്രഞ്ച് കാല്പനികതയുടെ ഏറ്റവും മികച്ച മാതൃകകളിലൊന്നാണ്. 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ആദ്യപകുതിയിലെ ഫ്രഞ്ചുസാഹിത്യത്തിൽ കാൽപനികതയ്ക്കായിരുന്നു മേൽക്കൈ. വിക്തോർ യൂഗോ, ഷാത്തോബ്രിയാൻ (Chateaubriand), ലാമർത്തീൻ (Alphonse de Lamartine), അൽഫ്രദ് ദ് വിഞ്ഞി (Alfred de Vigny), അൽഫ്രദ് ദ് മ്യൂസെ (Alfred de Musset), തെയോഫീൽ ഗൊത്തിയേ (Theophile Gautier) അലക്സാൻഡർ ദ്യൂമ (Alexander Dumas, Pere) തുടങ്ങിയവരായിരുന്നു കാല്പനിക വസന്തം നയിച്ചത്. ചരിത്രനോവൽ, റൊമാൻസ് എന്നീ ജനുസ്സുകൾ ഫ്രഞ്ച് കാല്പനികതയ്ക്കു പ്രിയപ്പെട്ടതായിരുന്നു. അതിവൈകാരികതയും അതിഭാവുകത്വവും ആദർശവത്കരണവും വിഷാദവുമെല്ലാം അതിന്റെ ഭാഗമായി. ഫ്രഞ്ച് റൊമാന്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേതാവും സമ്പൂർണ്ണമാതൃകയും വിക്തോർ യൂഗോയല്ലാതെ മറ്റാരുമായിരുന്നില്ല.

(വിക്തോർ യൂഗോയുടെ ജീവിതത്തെയും കൃതികളെയും കൂടുതലറിയാൻ വിശ്വസാഹിത്യതാരാവലി വാല്യം ആറിലെ നോട്ട്രദാമിലെ കുനൻ എന്ന കൃതിയുടെ ആമുഖം നോക്കുക.)

പാവങ്ങളുടെ വിജയകഥ

1862-ൽ തന്റെ അറുപതാം വയസ്സിൽ യൂഗോ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പാവങ്ങൾ അസാധാരണമായൊരു വിജയമായിരുന്നു. ഫ്രാൻസിലും ബെൽജിയത്തിലും ആളുകൾ ക്യൂനിന് പുസ്തകം വാങ്ങി. നാലുവാല്യങ്ങളായിട്ടാണ് 'പാവങ്ങൾ' ആദ്യം പുറത്തുവന്നത്. 1862 ഏപ്രിൽ മൂന്നിന് ആദ്യത്തെ രണ്ടുവാല്യങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. മേയ് 15-ന് ബാക്കി രണ്ടുഭാഗങ്ങളും. സെപ്തംബറിൽ യൂഗോയുടെ ബഹുമാനാർത്ഥം നടത്തിയ വിരുന്നിൽ എഴുത്തുകാരും രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കളും ശാസ്ത്രജ്ഞരും കലാപ്രവർത്തകരുമൊക്കെയായി രണ്ടായിരത്തിലധികംപേർ പങ്കെടുത്തു. 1872 ആകുമ്പോഴേക്കും നാല്പതിലധികം രാജ്യങ്ങളിൽ പാവങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. സ്തുതിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ വിമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് 'പാവങ്ങൾ'. ആകസ്മിക സംഭവങ്ങളുടെ ധാരാളിത്തവും അതിഭാവുകത്വവും

വികാരാധികൃതവും ആദർശവത്കരണവുമെല്ലാം വിമർശനവിധേയമായ ഘടകങ്ങളാണ്. അതെല്ലാമുള്ളപ്പോൾതന്നെ 'പാവങ്ങൾ' കാന്തികമായ ആകർഷണശക്തി നിലനിർത്തുന്നു. ടോൾസ്റ്റോയിയും ഡോസ്തോയേവ്സ്കിയും പിൽക്കാലത്ത് അസ്തിത്വവാദചിന്തകനായ ഫ്രാങ്ക് പോൾ സാർത്രെയും ആ കാന്തികഗുണത്തിനടിപ്പെട്ടവരാണ്. ഡോസ്തോയേവ്സ്കിയെ സംബന്ധിച്ച് യൂഗോ ആത്മീയപുനർനവീകരണത്തിന്റെ ശബ്ദവും ഹോമർക്കു സമശീർഷനുമായിരുന്നു. ഉന്നതമായ ധർമ്മബോധത്തിന്റെയും കലാത്മകമായ അവബോധത്തിന്റെയും മാതൃകയായിരുന്നു ടോൾസ്റ്റോയിക്ക് വിക്തോർ യൂഗോ. അമാനുഷശക്തികൾക്കൊണ്ട് അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ട മനുഷ്യൻ എന്ന് സാർത്രെ യൂഗോയെ വാഴ്ത്തി.

പാവങ്ങളെ പ്രിയങ്കരമാക്കുന്ന ആ ഘടകം എന്താണ്? അംഗീകൃത സദാചാര സങ്കല്പങ്ങളുടെ അസംബന്ധത ബോധ്യപ്പെട്ട് വായനക്കാർ ആ സദാചാരത്തിനു നിരക്കാതെ ഭ്രഷ്ട മനുഷ്യരെ സ്നേഹിച്ചുപോകുന്ന മാന്ത്രികവിദ്യയാണതെന്നു പറയാം. ഫ്രാങ്ക് വാൽ ഫ്രാങ്ക് എന്ന കുറ്റവാളിയെ നാം സ്നേഹിക്കുന്നു. മാനുഷിക മഹത്വത്തിന്റെ ഔന്നത്യത്തിലേക്ക് അയാൾ ഉയരുന്നതുകണ്ട് വായനക്കാരും വിമലീകരിക്കപ്പെടുന്നു. കാരുണ്യത്തിന്റെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും മഹാഗാഥയാണ് യൂഗോ നിർമിച്ചത്. ഡീന്യയിലെ ബിഷപ്പിന്റെ ആ മെഴുതിരിക്കാലുകൾ നോവലിലെങ്ങും കരുണയുടെ ആത്മീയവെളിച്ചം പരത്തിനില്ക്കുന്നു. അധർമത്തെ അമർച്ച ചെയ്ത് നീതി നടപ്പാക്കാൻ നടക്കുന്ന തികഞ്ഞ ആത്മാർത്ഥതയോടെ, ആ നീതിസങ്കല്പം ഒഴിയാബാധയായി പിടികൂടിയ ഇൻസ്പെക്ടർ ഫ്രേറീനു തന്റെ നീതിസങ്കല്പത്തിന്റെയും ധർമ്മസങ്കല്പത്തിന്റെയും അർത്ഥശൂന്യതയും അധർമികതയും ബോധ്യപ്പെടുന്നു. ആ ആന്തരസംഘർഷമാണ് അയാളെ ആത്മഹത്യയിലേക്കു നയിക്കുന്നത്. മഹത്വത്തിന്റെ അടയാളം കരുണയുടേതും ആത്മസമർപ്പണത്തിന്റേതുമെന്നു മനസ്സിലായ നിമിഷത്തിൽ ഫ്രേർ താൻ വർഷങ്ങളായി പിന്തുടരുന്ന വാൾ ഫ്രാങ്ങിനെ സ്വതന്ത്രനായി വിടുന്നു. കരുണയുടെ നൂൽക്കൊണ്ടു കെട്ടിയ പുസ്തകമാണ് 'പാവങ്ങൾ'. കാരുണ്യവും നന്മയും ഈ ജനാരണ്യത്തിൽ ആളുകളെ പരസ്പരം ബന്ധിക്കുന്നു. യൂഗോയുടെ ക്രൈസ്തവബോധം അതിനു പിന്നിലുണ്ട്. മോഷണം നടത്തിയ വാൾ ഫ്രാങ്ങിനെ ബിഷപ്പ് മൈറിയേൽ കള്ളം പറഞ്ഞു സംരക്ഷിക്കുന്നു, സിംപ്ലീസ് എന്ന കന്യാസ്ത്രീയും കള്ളം പറഞ്ഞ് അയാളെ രക്ഷിക്കുന്നു. കല്ലേപ്പിളർക്കുന്ന രാജനീതിയുടെ പ്രതിനിധിയായി വരുന്ന ഫ്രേറും തന്നെ രക്ഷിച്ചതിനു പ്രതിഫലമെന്നോണം അയാളെ രക്ഷിക്കുന്നു. വാൾ ഫ്രാങ്ങാകട്ടെ തന്റെ ജീവിതം മുഴുവൻ മറ്റുള്ളവർക്കു വേണ്ടിയുള്ള പ്രതിഫലലേച്ഛയില്ലാത്ത സമർപ്പണമാക്കുന്നു. ആത്മബലികളാണ് വാൾ ജീനിന്റേതും അയാളുടെ അപരപ്രകൃതിയായ ഫ്രേറിന്റേതും. ആത്മബലിയിലൂടെ ഇരുവരും സ്വയം പവിത്രീകരിക്കുന്നു. വെടിയുണ്ടയ്ക്കിരയായി മരിയൂസിനെ രക്ഷിച്ച എപ്പൊനെന്നും തന്റെ കുറ്റകൃത്യജീവിതത്തെ ശുദ്ധീകരിച്ചെടുക്കുകയാണ്. മരിയൂസിന്റെ സ്ഥാനപ്പേരായ 'പൊങ്മെഴ്സി' (Pontmercy) ക്ക് അർത്ഥം ദയയുടെ പാലം എന്നാണ്.

മരണസമയത്ത് ക്രൂശിതനായ ക്രിസ്തുവിന്റെ രൂപം ഫാൺ വാൽ‌ഫാൺ എടുത്തുയർത്തുന്ന ഒരു സന്ദർഭം യൂഗോ അവതരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. *ധർമരക്ഷയ്ക്കായി പീഡനമനുഭവിച്ച* മഹാത്മാവിനെ നോക്കു എന്നാണ് വാൽ‌ഫാൺ ചുറ്റുമുള്ളവരോടു പറയുന്നത്. ക്രിസ്തുവുമായാണ് യൂഗോ തന്റെ നായകനെ താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്നത്. ഡീകന്യയിലെ ബിഷപ്പ് അയാളുടെ പങ്കിലാത്മാവിനെ കരുണയുടെ വിലനൽകി എടുത്തതോടെ ക്രിസ്തുവിന്റെ കാരുണ്യമാർഗത്തിലാണ് വാൽ‌ഫാൺ സഞ്ചരിക്കുന്നത്. മൊസ്യൂ മദലിയെൻ എന്ന പേര് വാൽ‌ഫാൺ സ്വീകരിക്കുന്നു. മഗ്ദലനയിലെ മറിയത്തെയാണ് ഈ പേര് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ‘കാസയിലെ അവസാനത്തെ തുള്ളി’ (The Last Drop in the Chalice), ‘അവനും തന്റെ കുരിശു ചുമക്കുന്നു’ (He Also Bears His Cross) എന്നീ പേരുകൾ അധ്യായങ്ങൾക്കു നൽകിയ യൂഗോ വാൽ‌ഫാങ്ങിനെ യേശുവിലേക്കാണുയർത്തുന്നത്. ക്രിസ്തുവിനെപ്പോലെ ആത്മബലിയുടെ പാതയാണ് വാൽ‌ഫാങ്ങും സ്വീകരിച്ചത്. പേരില്ലാത്ത വഴിയാത്രക്കാരനായി പാരീസിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് എല്ലാവരാലും ആട്ടിയോടിക്കപ്പെടുന്ന വാൽ‌ഫാങ്ങിനെയാണ് കഥാരംഭത്തിൽ യൂഗോ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. കഥാന്ത്യത്തിൽ അയാൾ എല്ലാവരുടെയും ഹൃദയങ്ങളിൽ വസിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നു. വായനക്കാരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലും അങ്ങനെതന്നെ.

മുഖ്യകഥാപാത്രങ്ങൾ

ഴാങ് വാൽഴാങ് (Jean Valjean)

പത്തൊൻപതു വർഷം ജയിലിൽ കിടന്ന കുറ്റവാളി. ഒരു റൊട്ടി മോഷ്ടിച്ചതിനു നാലു വർഷം ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ട വാൽഴാങ് പലതവണ ജയിൽചാടാൻ ശ്രമിച്ചു. അങ്ങനെ ശിക്ഷ 19 വർഷത്തേക്കു നീണ്ടു. 24601 ആയിരുന്നു അയാളുടെ തടവുപുള്ളി നമ്പർ. പിന്നീടയാൾ വ്യക്തിത്വം മറച്ചുവെച്ച് മേയർ മദലിയെൻ ഫുഷ്ലെവങ്, മൊസ്യൂ ലെബ്ബാ, അർബിയൻ ഫാബ്രെ തുടങ്ങിയ പേരുകളിൽ ജീവിക്കുന്നു. ഫന്തീൻ എന്ന യുവതിയുടെ അനാഥയായ കൊച്ചുമകൾ കൊസെത്തിനെ സ്വന്തം മകളായി വളർത്തുന്നു. ഫ്രഞ്ച് വിപ്ലവങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നു.

ഴവേർ (Javert)

ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെ നിരന്തരമായി പിന്തുടരുന്ന പൊലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ. നിഷ്ഠൂരനും നീതിമാനുമായ ഴവേർ വാൽഴാങ്ങിന്റെ ഓരോ വേഷംമാറ്റവും കണ്ടുപിടിക്കുന്നുവെങ്കിലും അയാളെ തുറന്നുകാട്ടാൻ അവസരം കിട്ടുന്നില്ല. വിപ്ലവസമയത്ത് ഴവേറിനെ കൊല്ലാൻ ഒരു തടസ്സവുമില്ലാതിരുന്നിട്ടും വാൽഴാങ് അയാളെ സ്വതന്ത്രനാക്കിവിടുന്നു. പിന്നീട് ഴവേറും വാൽഴാങ്ങിനെ രക്ഷപ്പെടാൻ അനുവദിച്ചു. നീതിയുടെ അധർമികതയെക്കുറിച്ചുള്ള ആത്മസംഘർഷം മുർച്ഛിച്ച് ഴവേർ നദിയിൽചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നു.

ഡീന്യെയിലെ ബിഷപ്പ് (Bishop Myriel)

ഡീന്യെ (Digne) പട്ടണത്തിലെ ബിഷപ്പ്. മുഴുവൻ പേര് ചാൾസ് ഫ്രാങ്സാ ബിയെൻവെനു മൈറിയേൽ. ജയിൽമുക്തനായ ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന് അഭയം നൽകി. വെള്ളിക്കരണ്ടികൾ മോഷ്ടിച്ചു കടന്നുകളഞ്ഞ വാൽഴാങ് പോലീസിന്റെ പിടിയിലായപ്പോൾ കരണ്ടികൾ താൻ സമ്മാനിച്ചതാണെന്നു മൊഴിനൽകി. വെള്ളികൊണ്ടുള്ള മെഴുതിരിക്കാലുകളും ബിഷപ്പ് അയാൾക്കു സമ്മാനിച്ചു. ഴാങ്വാൽഴാങ്ങിന്റെ പരിവർത്തനത്തിനു കാരണമായത് ആ സംഭവമാണ്.

ഫന്തീൻ (Fantine)

കാമുകനാൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട യുവതി. ജീവിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതിനാൽ മോണ്ട്ഫെർമിയേൽ ഗ്രാമത്തിൽ സത്രം നടത്തുന്ന തെന്നാർദിയെറെയും ഭാര്യയെയും തന്റെ ബാലികയായ മകൾ കൊസെത്തിനെ ഏൽപ്പിച്ചു. ദുഷ്ടരായ തെന്നാർദിയർ ദമ്പതിമാർ കൊസെത്തിനെ ആവോളം ദ്രോഹിക്കുകയും വളർത്തുചെലവിനായി ഫന്തീനിൽനിന്നു നിരന്തരം പണം പിടുങ്ങുകയും ചെയ്തു. മുടിമുറിച്ചു വിറ്റും പല്ലുകൾ വിറ്റും അവൾ പണം അയച്ചുകൊടുത്തു. ഒടുവിൽ വൃദ്ധിചാരത്തിലേക്കും നീങ്ങി. മദലിയെൻ രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും ഫന്തീൻ മരിക്കുന്നു. കൊസെത്തിനെ അയാൾ സ്വന്തം മകളായി വളർത്തി.

കൊസെത്ത് (Cosette)

ഫന്തീന്റെ മകൾ. തെന്നാർദിയർമാരിൽനിന്ന് ഴാങ്വാൽഴാങ് എട്ടാം വയസ്സിൽ ര

ക്ഷിച്ചു വളർത്തി. പാരീസിൽ ഒരു കന്യാസ്ത്രീമഠത്തിലാണ് വാൽ‌ഴാങ് അവളെ താമസിപ്പിച്ചത്. മരിയൂസ് പോങ്മെഴ്സിയുമായി കൊസെത്ത് പ്രണയത്തിലായി. കഥാന്ത്യത്തിൽ അവർ വിവാഹിതരാകുന്നു.

തെന്നാർദിയർ (Thenardier)

വഞ്ചകനും ദുർമോഹിയുമായ സ്ത്രപാലകൻ. അയാളുടെ ഭാര്യയും അതുപോലെതന്നെ. രണ്ടു പെൺമക്കളും മൂന്ന് ആൺമക്കളും അവർക്കുണ്ട്. കൊസെത്തിനെ സംരക്ഷിക്കാനെന്ന പേരിൽ ഫന്തീനിൽനിന്നു പണം പിടുങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന തെന്നാർദിയർ ദമ്പതിമാർ ആ ബാലികയെ ആവോളം ഉപദ്രവിച്ചു. കടംകയറി സത്രം നഷ്ടപ്പെട്ട് പാരീസിലെത്തിയ തെന്നാർദിയർ ഒരു കൊള്ളസംഘത്തിന്റെ സഹായിയായി. ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ ദ്രോഹിക്കാനും അയാൾ ശ്രമിച്ചു.

മരിയൂസ് പോങ്മെഴ്സി (Marius Pontmercy)

നെപ്പോളിയന്റെ സേനാനായകരിലൊരാളുടെ മകൻ. രാജപക്ഷപാതിയായ മാതാമഹനുമായി തെറ്റിപ്പിരിഞ്ഞ് പാരീസിൽ താമസിക്കുന്നു. ഒരു വിദ്യാർത്ഥിവിപ്ലവസംഘത്തിൽ ചേർന്ന അയാൾ കൊസെത്തുമായി പ്രണയത്തിലാണ്.

എപ്പൊനൈൻ (Eponine)

തെന്നാർദിയറുടെ മൂത്ത മകൾ. അച്ഛന്റെ തട്ടിപ്പുകളിൽ അവളും പങ്കാളിയാണ്. മരിയൂസുമായി ഏകപക്ഷീയമായ പ്രേമത്തിലാണ് എപ്പൊനൈൻ. മരിയൂസിനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവൾ പട്ടാളത്തിന്റെ വെടിയുണ്ടയേറ്റുവാങ്ങുന്നു. തന്റെ നെറ്റിയിൽ മരിയൂസ് ചുംബിക്കണമെന്നു മാത്രമാണ് മരണസമയത്ത് അവൾ ആഗ്രഹിച്ചത്.

ഫൻതീൻ

ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ വാട്ടർലൂ യുദ്ധം നടന്ന വർഷം----1815----ഒക്ടോബർ ആരംഭത്തിൽ ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം അഞ്ചുമണിയോടെ ഒരാൾ കാൽനടയായി യാത്ര ചെയ്ത് ഡീന്യെ പട്ടണത്തിലെത്തി. സാമാന്യം ഉയരവും നല്ല കരുത്തുമുള്ള അയാൾക്ക് അമ്പതിനു താഴെ പ്രായം വരും. തെരുവിലെ താമസക്കാർ അപരിചിതനായ ആ വഴിയാത്രക്കാരനെ ആശ്ചര്യത്തോടെ നോക്കി. അത്ര വികൃതമായിരുന്നു അയാളുടെ വേഷം. വെയിൽകൊണ്ട് കരുവാളിച്ച മുഖം. കുറ്റിത്തലമുടിയും നീണ്ട താടിയും. പഴകിദ്രവിച്ച ഷർട്ട്. സാമാനങ്ങൾ കുത്തിനിറച്ച മാറാപ്പ്, തോളിൽ. കൈയിൽ ഒരു പൊന്തൻവടി. പൊടിപിടിച്ച് വിവർണ്ണമായ ശരീരം. ഇടയ്ക്ക് വഴിവക്കിലുള്ള ഉറവയിൽനിന്ന് വെള്ളം കുടിക്കുകയും അവിടവിടെ ഇരുന്നു വിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് അയാൾ നടന്നു നീങ്ങി.

പകൽ മുഴുവനും അയാൾ നടക്കുകയായിരുന്നു. ഭക്ഷണം യാതൊന്നും കഴിച്ചിട്ടില്ല. ടൗൺഹാളിനു സമീപമുള്ള ഒരു ഹോട്ടലിൽ കയറിച്ച് അല്പം ഭക്ഷണവും കിടക്കുവാൻ സ്ഥലവും അയാൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു. പണമുണ്ടെങ്കിൽ എന്തു വേണമെങ്കിലും ചെയ്യാമെന്നായിരുന്നു ഹോട്ടലുടമസ്ഥന്റെ മറുപടി. യാത്രക്കാരൻ അവിടെ ഇരുന്നു. അയാളുടെ വേഷത്തിലും ഭാവത്തിലും സംശയം തോന്നിയ ഹോട്ടലുടമസ്ഥൻ ഒരു തുണ്ടുകടലാസ്സിൽ എന്തോ കുറിച്ച് വേലക്കാരൻ കുട്ടിയുടെ കൈയിൽ ടൗൺഹാളിലേക്കു കൊടുത്തയച്ചു. അതിനിടയ്ക്കു വിശപ്പു സഹിക്കാനാവാതെ യാത്രക്കാരൻ ‘ഭക്ഷണം തയ്യാറായോ’ എന്നു തിരക്കിത്തുടങ്ങി.

‘ഇപ്പോൾ.’ ഹോട്ടൽക്കാരൻ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അഞ്ചുമിനിറ്റിനകം കുറിപ്പു കൊണ്ടുപോയ കുട്ടി തിരിച്ചെത്തി. ഹോട്ടൽക്കാരൻ കുറിപ്പു വാങ്ങി വായിച്ചുനോക്കി. എന്നിട്ട് യാത്രക്കാരന്റെ അടുത്തു ചെന്നു പറഞ്ഞു:

‘സർ, ഇവിടെ താമസിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട്.’

‘എന്തുകൊണ്ട്? എന്റെ കൈയിൽ പണമുണ്ട്.’

‘ഇവിടെ സ്ഥലമില്ല.’

‘അകത്ത് ഒഴിവില്ലെങ്കിൽ കുതിരപ്പന്തിയിലായാലും മതി.’

‘അവിടെയും സ്ഥലമില്ല.’

‘കുറച്ചു വൈക്കോൽ കിട്ടിയാലും മതി. വല്ലാത്ത തണുപ്പ്. എന്തായാലും ഭക്ഷണം തരു.’

‘ഇവിടെ ഭക്ഷണവുമില്ല.’

‘കുറച്ചെന്തെങ്കിലും തന്നാൽ മതി.’

‘എല്ലാം തീർന്നു.’

‘ഞാൻ ഒരു യാത്രക്കാരൻ. എനിക്കു വിശപ്പും ക്ഷീണവുമുണ്ട്. ഇതൊരു ഹോട്ടലല്ലേ? ഞാൻ ഇവിടെയിരിക്കും.’

ഹോട്ടലുടമസ്ഥൻ ഉടനെ കുനിഞ്ഞുനിന്ന് ‘കടന്നു പോ’ എന്ന് അലറി. അയാൾ

ഞെട്ടിപ്പിടഞ്ഞെഴുന്നേറ്റു. ഹോട്ടൽക്കാരൻ പറഞ്ഞു: ‘നിങ്ങൾ വന്നു കയറിയപ്പോൾതന്നെ എനിക്കു സംശയം തോന്നി. നിങ്ങളുടെ പേര് ഞാൻ പറഞ്ഞുതരണോ? ഴാൻ വാൽഴാൻ എന്ന തടവുപുള്ളിയല്ലേ?’

അയാൾ ഒരക്ഷരം മിണ്ടാതെ മാരാപ്പും വടിയും എടുത്തു നിരത്തിലിറങ്ങി ഇടംവലം നോക്കാതെ വേഗത്തിൽ നടന്നു. ആളുകൾ അയാളെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് എന്തോ പിറുപിറുക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. നേരം ഇരുട്ടിത്തുടങ്ങി. കുറെ നടന്നപ്പോൾ ഒരു ചാരായക്കട കണ്ടു. അവിടെ ഭക്ഷണവും കിടക്കാനിടവും കിട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ചു കയറിച്ചെന്നു. പക്ഷേ, എങ്ങനെയോ വിവരമറിഞ്ഞു കടയുടമസ്ഥൻ അയാളെ പുറത്താക്കി വാതിലടച്ചു. ചില വികൃതിക്കുട്ടികൾ അയാളുടെ പിന്നാലെ കൂടി കൂവിയാർക്കാനും തുടങ്ങി. പൊന്തൻവടി ഓങ്ങി കുട്ടികളെ ഓടിച്ചു. അയാൾ നടന്നു ജയിലിനു മുമ്പിലെത്തി. ജയിൽ കാവൽക്കാരനോടു ചോദിച്ചു:

‘എനിക്ക് കിടക്കാൻ ഒരിടം തരാമോ?’

‘ഇതെന്താ ഹോട്ടലോ? പോയി പോലീസിൽ പിടികൊടുക്കൂ. അപ്പോൾ ഇവിടെ കിടക്കാം.’

അയാൾ പിന്നെയും നടന്നു. വഴിയരുകിൽ ഒരു വീട്ടിൽനിന്നു പുറത്തേക്കു വെളിച്ചം കണ്ടു. അയാൾ ജനാലയിൽക്കൂടി അകത്തേക്കു നോക്കി. മദ്ധ്യവയസ്കനായ ഒരാൾ തന്റെ കുട്ടിയെ മടിയിലിരുത്തി ലാളിക്കുന്നു. അടുത്തിരുന്ന് അമ്മ ചിരിക്കുന്നു. തെല്ലുനേരം അയാൾ മനോരാജ്യത്തിലാണ്ടു. അവിടെ അഭയം കിട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ച് അയാൾ വാതിലിൽ മുട്ടി. വാതിൽ തുറന്നു.

‘ക്ഷമിക്കണം. വിശപ്പു മാറ്റാൻ എന്തെങ്കിലും തരണം. കിടക്കാൻ സ്ഥലവും. പണം തരാം.’ വാൽഴാൻ പറഞ്ഞു.

‘കൊള്ളാം! പണമുണ്ടെങ്കിൽ പിന്നെ സാധ്യമല്ലെന്നു പറയാനൊക്കുമോ? ല്ബാർ ഹോട്ടലിൽ നോക്കിയില്ലേ?’

‘പോയി. സ്ഥലമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു.’

‘ഹേയ്! അങ്ങനെ വരില്ല. ഇന്നു ചന്തദിവസമല്ലല്ലോ. വേറെ ഹോട്ടലിലൊന്നും പോയില്ലേ?’

‘എങ്ങും സമ്മതിച്ചില്ല.’

വീട്ടുടമസ്ഥനു സംശയം തോന്നി. അതിമിയെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ‘ങ് ഏ! നിങ്ങളാണോ?’ എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു മൂലയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന തോക്കെടുത്തു. വീട്ടുകാരി ഭയന്നു കുട്ടിയെ എടുത്തു ഭർത്താവിന്റെ പിന്നിൽ പതുങ്ങി: ‘ഒരു ഗ്ലാസ് വെള്ളം, കുടിക്കാൻ.’ യാത്രക്കാരൻ യാചിച്ചു: ‘കള്ളത്തെമ്മാടി! വെടിയുണ്ടയാണ് നിനക്ക്. ഓടടാ.’

ഇരുട്ടു വ്യാപിച്ചു. ആൽപ്സ് പർവതത്തിൽനിന്നു തണുത്ത കാറ്റടിക്കാൻ തുടങ്ങി. അയാൾ ഒരു തോട്ടത്തിന്റെ മുമ്പിലെത്തി. അതിന്റെ നടുക്ക് ഒരു ചെറുകുടിൽ. പണിപ്പെട്ടു വേലി ചാടി അകത്തു കടന്നു. ഇഴഞ്ഞു ചെറുപ്പുരയിൽ കയറിക്കിടന്നു. വൈക്കോൽ വിരിച്ച തറ. യാത്രാക്ലേശവും വിശപ്പും അയാളെ പരിക്ഷീണനാക്കിയിരുന്നു. കിടന്ന കിടപ്പിൽത്തന്നെ തോളിലെ മാറാപ്പ് അഴിച്ചുമാറ്റാൻ

ശ്രമിക്കുമ്പോൾ പുറത്തുനിന്ന് ഒരു മുറുമുറപ്പ്. അയാൾ ഞെട്ടി തലപൊക്കി നോക്കി. കുടിയിനു പുറത്ത് ഒരു കൂറ്റൻ പട്ടി. അത് ഒരു പട്ടിക്കൂടായിരുന്നു. വടിയും മാരാപ്പും കൈയിലെടുത്ത് ചാടി ഓടി പോകുമ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ ഒരു പട്ടിപോലുമല്ല.'

അയാൾ വീണ്ടും നടന്നു. രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ വല്ല മരപ്പൊത്തോ മറ്റോ കിട്ടിയാലായി. ചക്രവാളം കറുത്തിരുണ്ടു. ഏകദേശം എട്ടുമണിയായി. പരിചയമില്ലാത്ത തെരുവ്. മങ്ങിയ നിലാവ്. അയാൾ കണ്ടവഴിയേ നടന്നു. ഒരു പള്ളിയുടെ മുഖിലെത്തി. കൈ ചുരുട്ടി കാണിക്കുവാനാണ് അയാൾക്കു തോന്നിയത്.

ആ പള്ളിക്കടുത്ത് ഒരു അച്ചടിശാലയുണ്ട്. അതിന്റെ മുഖിലുള്ള കല്ലുബഞ്ചിൽ അയാൾ കുഴഞ്ഞുവീണു. ആ സമയത്ത് പള്ളിയിൽനിന്ന് ഒരു വൃദ്ധ പുറത്തുവന്നു. അവർ അയാളുടെ അടുത്തുചെന്നു ചോദിച്ചു: 'ആരാണ്? എന്തുപറ്റി?'

'അമ്മേ! ഞാൻ ഇവിടെ കിടന്നുറങ്ങുകയാണ്.'

'ഈ ബഞ്ചിലോ?'

'പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലമായി മരംകൊണ്ടുള്ള വിരിപ്പായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ കല്ലുകൊണ്ടുള്ളതായി.'

'ഹോട്ടലിൽ പോയില്ലേ?'

'ഇല്ല, കൈയിൽ പണമില്ല.'

ആ സ്ത്രീയുടെ ഹൃദയം അലിഞ്ഞു. കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന നാല് സൂ അയാൾക്കു കൊടുത്തു പറഞ്ഞു: 'ഭക്ഷണത്തിന് ഇതു തികയില്ല. ഈ തണുപ്പത്ത് എങ്ങനെ ഇവിടെ കഴിച്ചുകൂടും. എങ്ങും ചോദിച്ചില്ലേ?'

'ഉവ്വ്. അവരൊക്കെ എന്നെ ആട്ടിയോടില്ലേ.'

അവർ അയാളുടെ കൈ പിടിച്ച് എഴുന്നേല്പിച്ചു. മെത്രാന്റെ അരമനയ്ക്കടുത്തുള്ള ചെറിയ വീടു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു:

'ആ വീട്ടിൽ ചോദിച്ചോ?'

'ഇല്ല.'

'എന്നാൽ, അവിടെ പോയി വിളിക്കൂ.'

അയാൾ എഴുന്നേറ്റ് അങ്ങോട്ടു നടന്നു.

ഴാങ് വാൽഴാങ് 'ബ്രീ'യിലെ ഒരു സാധുക്കർഷകകുടുംബത്തിലാണു ജനിച്ചത്; 1770-ൽ. അച്ഛൻ വാൽഴാങ്. അമ്മ ഴാങ് മാത്തിയോ. കുട്ടിയായിരുന്നപ്പോൾത്തന്നെ അച്ഛനും അമ്മയും മരിച്ചു. അയാൾക്കു മുത്ത ഒരു സഹോദരിയുണ്ടായിരുന്നു. അവരാണ് വാൽഴാങ്ങിനെ വളർത്തിയത്. ദാരിദ്ര്യമൂലം കുട്ടിക്കാലത്ത് വിദ്യാഭ്യാസം ലഭിച്ചില്ല. കുറച്ചു പ്രായമായപ്പോൾ അയാൾ അച്ഛനെപ്പോലെ ഫെവറോളയിൽ ഒരു മരംവെട്ടുകാരനായി. ഭർത്താവു മരിക്കുമ്പോൾ ചേച്ചിക്ക് ഏഴു കുട്ടികളുണ്ടായിരുന്നു. അവരെല്ലാവരെയും സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് വാൽഴാങ്ങിന്റെ ചുമതലയായിത്തീർന്നു. സഹോദരിയും കൂലിവേല ചെയ്യാൻ പോകും. ഏഴു കുട്ടികളെവെച്ചുകൊണ്ട് അവർക്ക് കാര്യമായി ഒന്നും ചെയ്യാൻ പറ്റാറില്ല. അവരുടെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ കൂടിക്കൂടിവന്നു. വർഷകാലമായി. രണ്ടുപേർക്കും ജോലിയില്ല. കുടുംബം മുഴുവൻ പട്ടിണിയിൽ.

1795-ലെ ഒരു ഞായറാഴ്ച രാത്രി. വിശന്നുവലഞ്ഞ കുട്ടികളുടെ ദൈന്യത കണ്ടിരിക്കാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. ഫെവറോള പള്ളിയുടെ സമീപത്തുള്ള ഒരു റൊട്ടിക്കടയിൽ അയാൾ ഓടിക്കയറി. ചില്ലലമാരിയിൽ ആഞ്ഞ് ഒരിടികൊടുത്തു. ആ പഴുതിലൂടെ കൈ കടത്തി ഒരു റൊട്ടി വലിച്ചെടുത്തുകൊണ്ട് അയാൾ ഓടി. അതു കണ്ടെത്തിയ കടയുടമസ്ഥൻ പിന്നാലെ ഓടി. അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ വാൽ‌ഴാങ് റൊട്ടി ദൂരെയെറിഞ്ഞു. ചില്ലുകൊണ്ടു മുറിഞ്ഞ് കൈയിൽനിന്നു ചോര ഒഴുകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ പോലീസ് പിടികൂടി. ഭവനഭേദനം, മോഷണം, അനുവാദമില്ലാതെ ആൾപ്പാർപ്പില്ലാത്ത വീട്ടിൽ കടക്കൽ എന്നീ കുറ്റങ്ങൾ ചുമത്തി അയാളെ നീതിന്യായക്കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കി. കുറ്റം തെളിഞ്ഞു. അഞ്ചുകൊല്ലക്കാലം തണ്ടുവലിശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കപ്പെട്ടു. തടവുകാരനായ അയാളുടെ കഴുത്തിൽ അധികൃതർ ഇരുമ്പുപട്ട തട്ടിയുറപ്പിച്ച് ചങ്ങലയിൽ കൊളുത്തി ഫെവറോളയിൽനിന്ന് തുലോങ്ങിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. ഇരുപത്തേഴു ദിവസം ഇരുമ്പുചങ്ങലകളും പേറിക്കൊണ്ട് കട്ടവണ്ടിയിൽ യാത്ര ചെയ്താണ് തുലോങ്ങിൽ എത്തിയത്. അവിടെ അയാളെ ചുവന്ന ഉടുപ്പ് ധരിപ്പിച്ചു. ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് എന്ന പേരു മാറ്റി. പകരം 24601 എന്ന നമ്പർ ലഭിച്ചു. സഹോദരിയെയും കുട്ടികളെയുംകുറിച്ചു പിന്നീടൊന്നും അറിയാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല.

നാലുവർഷം കഠിനമായ ശിക്ഷ അനുഭവിച്ചു. ഒരു ദിവസം രാത്രി ഒളിച്ചുചാടുവാനുള്ള അവസരം കിട്ടി. കൂട്ടുതടവുകാരുടെ സഹായത്തോടെ സമർത്ഥമായി അയാൾ അതുപയോഗിച്ചു. രണ്ടുദിവസം കാട്ടിൽ അലഞ്ഞു നടന്നു. രണ്ടാമത്തെ ദിവസം വൈകുന്നേരം പിടിക്കപ്പെട്ടു. ജയിൽ ചാടിയ കുറ്റത്തിനു മൂന്നുകൊല്ലത്തേക്കുകൂടി ശിക്ഷാകാലം നീണ്ടു. ആറാമത്തെ കൊല്ലം വീണ്ടും അയാൾക്ക് ഒളിച്ചു ചാടാനുള്ള സന്ദർഭം കിട്ടി. ആ തഞ്ചവും അയാൾ ഉപേക്ഷിച്ചില്ല. പക്ഷേ, പുറത്തു കടക്കാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു പാറാവുകാർ അയാളെ പിടികൂടി. തൽസമയത്ത് അയാൾ പാറാവുകാരെ എതിരിടാൻ ശ്രമിച്ചു. ഒളിച്ചുചാടലും രാജ്യദ്രോഹവും കുറ്റം ചുമത്തി ശിക്ഷ അഞ്ചുകൊല്ലത്തേക്കു ദീർഘിപ്പിച്ചു. അതോടെ ശിക്ഷാകാലം പതിമൂന്നു കൊല്ലമായി. പതിമൂന്നാമത്തെ കൊല്ലത്തിൽ ഒരിക്കൽകൂടി ഒളിച്ചു ചാടി. നാലുമണിക്കൂറിനുള്ളിൽ പോലീസ് പിടിച്ചു. അതിന്റെ പേരിൽ വീണ്ടും മൂന്നുകൊല്ലത്തെ ശിക്ഷ. ആകെ പത്തൊമ്പതു വർഷം. 1815 ഒക്ടോബറിൽ അയാളെ മോചിപ്പിച്ചു.

ഒരു റൊട്ടിക്കഷണം മോഷ്ടിച്ചതിനു പത്തൊമ്പതു വർഷത്തെ തണ്ടുവലിശിക്ഷ. മനുഷ്യജീവിതം തകർക്കുന്ന ശിക്ഷാനിയമം. ഭയത്തോടുകൂടി ജയിലിലേക്കു പോയ മനുഷ്യൻ മരവിച്ച മനസ്സോടെ പുറത്തിറങ്ങി. നീതിന്യായത്തിന്റെ പേരിൽ സമൂഹം അയാളെ കഠിനമായി ദ്രോഹിച്ചു. വാൽ‌ഴാങ് തെറ്റു ചെയ്തു. ചോദിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ ഒരുപക്ഷേ, ആ റൊട്ടിക്കടക്കാരൻ ഒരപ്പം കൊടുക്കുമായിരുന്നു. അതുണ്ടായില്ല. താത്കാലികവികാരം വിവേകത്തെ പിൻതള്ളി. തൊണ്ടിസഹിതം പിടിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ടുതന്നെ ചെയ്ത തെറ്റിനുള്ള ശിക്ഷയായി. അയാളുടെ പശ്ചാത്താപം പാപത്തെ കഴുകിക്കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, തണ്ടുവലിശിക്ഷ

അയാളിലെ മനുഷ്യത്വത്തെ നശിപ്പിച്ചു. സർവ്വകാരങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്ത് മൃഗീയവാസനകൾ വളർന്നു. തരംകിട്ടുമ്പോഴെല്ലാം ജയിലിൽനിന്ന് ഒളിച്ചോടാവാൻ അയാളെ പ്രേരിപ്പിച്ചത് അതാണ്. പത്തൊമ്പതു വർഷത്തെ ജയിൽവാസത്തിനുശേഷം മഞ്ഞനിറമുള്ള യാത്രാനുമതിപ്പത്രത്തോടുകൂടിയാണ് അയാളെ പുറത്തു വിട്ടത്. സംശയം തോന്നി ചോദിക്കുന്ന പോലീസുകാർക്ക് ആ കാർഡ് കാണിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. അയാൾ ഡീനെ പട്ടണത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ ടൗൺഹാളിൽവെച്ചു കാർഡ് പുറത്തെടുക്കേണ്ടിവന്നു. അതിന്റെ ഫലമോ? വിശപ്പുമാറ്റാൻ ഭക്ഷണവും തലപായ്ക്കാൻ ഇടവും കിട്ടിയില്ല.

ഡീനെയിലെ മെത്രാൻ അന്നു സായാഹ്നസവാരി കഴിഞ്ഞു വന്നു. എട്ടുമണിവരെ സ്വന്തം മുറിയിൽ ഇരുന്ന് എഴുതുകയായിരുന്നു. പരിചാരികയായ മാഗ്ലാർ ചുവരലമാരയിൽനിന്നു തട്ടങ്ങൾ എടുക്കാൻ വന്നപ്പോഴാണ് അത്താഴത്തിന്റെ സമയം വൈകിയെന്നും സഹോദരി ബാപ്റ്റിസ്റ്റിൻ കാത്തിരിക്കുകയാണെന്നും അദ്ദേഹം ഓർത്തത്. എഴുത്ത് നിറുത്തി അദ്ദേഹം ഊണുമുറിയിലെത്തി. ഭീകരനായ ഒരു കൊലപാതകി പട്ടണത്തിൽ അലഞ്ഞു നടക്കുന്നുണ്ടെന്നും രാത്രി എന്തെങ്കിലും ലഹള ഉണ്ടാകുമെന്നും അങ്ങാടിയിൽ കേട്ടതായി ഭക്ഷണസമയത്ത് പരിചാരിക പറഞ്ഞു. വീട് ഭദ്രമായി പുട്ടേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും സൂചിപ്പിച്ചു.

ഈ സമയം കതകിൽ ശക്തിയായ ഒരു മുട്ടു കേട്ടു.

‘അകത്തു വരു.’ മെത്രാൻ പറഞ്ഞു.

വാതിൽ തള്ളിത്തുറന്ന് ഒരാൾ അകത്തു കടന്നു. അപരിചിതന്റെ ഭീതിജനകമായ ഭാവവും വേഷവും കണ്ടു പരിചാരിക വിറച്ചുപോയി. സഹോദരി ഞെട്ടിയെന്നീറ്റ് മെത്രാന്റെ നേരെ ദയനീയമായി നോക്കി. മെത്രാൻ അയാളെ ക്ഷോഭരഹിതനായി നോക്കിക്കണ്ടു. അദ്ദേഹം എന്തോ ചോദിക്കാൻ ഊന്നിയപ്പോഴേക്കും അയാൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ ട്രാൻസ് വാൽട്രാൻ! തണ്ടുവലിശിക്ഷ കഴിഞ്ഞു പുറത്തു പോന്ന പുളളിയാണ്. പൊന്താർളിയിലേക്കു പോകണം. തൂലോങ് വിട്ട ശേഷം നാലു ദിവസമായി നടക്കുന്നു. ഇന്നുതന്നെ പന്ത്രണ്ടുമൈൽ വഴിനടന്നിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രദേശത്തെ ഹോട്ടലിലൊക്കെ കയറിയിറങ്ങി. എന്റെ കാർഡ് കണ്ട് അവരെല്ലാം ആട്ടിയോടിച്ചു. പലയിടത്തും മുട്ടി വിളിച്ചു. കൂടിക്കാൻ വെള്ളംപോലും ആരും തന്നില്ല. പള്ളിയുടെ മുമ്പിൽവെച്ച് ഒരു സ്ത്രീയാണ് ഈ വീടു കാണിച്ചുതന്നത്. പത്തൊമ്പതു കൊല്ലം തടവിൽ കിടന്നു പണിയെടുത്ത് ഉണ്ടാക്കിയ നൂറ്റൊമ്പതു ഫ്രാങ്കും പതിനഞ്ചു സൂവും എന്റെ കൈയിലുണ്ട്. ഞാൻ പണം തരാം. എനിക്ക് വല്ലാതെ വിശക്കുന്നു. ഇന്നിവിടെ തങ്ങാൻ അനുവദിക്കുമോ?’

മെത്രാൻ വേലക്കാരിയെ വിളിച്ച് ഒരു ഇരിപ്പിടം കൊടുക്കാൻ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് വാൽട്രാൻ അല്പംകൂടി മുമ്പോട്ടു ചെന്നു:

‘അല്ലാ! നിങ്ങൾക്ക് എന്നെ മനസ്സിലായില്ലേ? ജയിലിൽനിന്നു വരുന്നവനാണ് ഞാൻ. ഇതാ, എന്റെ മഞ്ഞക്കാർഡ് നോക്കൂ. ജയിലിൽവെച്ച് ഞാൻ എഴുതാനും വായിക്കാനും പഠിച്ചു. ഇതിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളതെന്താണെന്നോ? ട്രാൻസ്

വാൽ‌ഴാങ്----പുറത്തുവിട്ട തടവുകാരൻ. പത്തൊമ്പതുകൊല്ലം തണ്ടുവലിശി ക്ഷയിലായിരുന്നു. ജയിൽ ചാടി, കവർച്ച നടത്തി. ഇവനെ സൂക്ഷിക്കണം. എല്ലാവരും എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചു. നിങ്ങൾക്കെങ്കിലും എന്നോടു ദയവു തോന്നുമോ? തിന്നാനെന്തെങ്കിലും തരുമോ? എനിക്കു വിശ്രമിക്കണം. ഇവിടെ കുതിരപ്പന്തിയുണ്ടോ?’

‘സർ, ഇരിക്കൂ. തീ കായു. ഭക്ഷണം ഇപ്പോൾ തയ്യാറാകും. അതുകഴിഞ്ഞു കിടക്കാൻ ഒരുക്കാം.’

ഇതുകേട്ട് അമ്പരന്ന് വാൽ‌ഴാങ് ചോദിച്ചു: ‘നേരോ?’ നിങ്ങൾ ഈ തടവുപള്ളിയെ വീട്ടിൽ താമസിപ്പിക്കുമെന്നോ? കടന്നുപോ പട്ടീ എന്നു പറഞ്ഞ് ആളുകൾ ആട്ടിയിറക്കിയ എന്നെ നിങ്ങൾ ‘സർ’ എന്നു വിളിക്കുന്നു. ഭക്ഷണം തരുന്നു. കിടക്കാൻ കട്ടിലും കിടക്കയും തയ്യാറാക്കുന്നു. പത്തൊൻപതു കൊല്ലമായി ഞാൻ കട്ടിലിൽ കിടന്നുറങ്ങിയിട്ട്. നിങ്ങൾ നല്ലവനാണ്. എന്റെ കൈയിൽ പണമുണ്ട്. ഞാൻ വാടക തരും. നിങ്ങളുടെ പേരെന്താണ്? ഹോട്ടൽക്കാരനാണോ?’

‘സർ, ഞാൻ ഒരു പുരോഹിതനാണ്.’

‘ഹാ! നിങ്ങൾ അന്തസ്സുള്ള പുരോഹിതൻ. ശരി! പണം വാങ്ങുകയില്ലായിരിക്കും, അല്ലേ? ഞാൻ വിഡ്ഢിതനെ. നിങ്ങളുടെ തൊപ്പി കണ്ടില്ല.’

വടിയും മാരാപ്പും ഒരിടത്തുവെച്ച് വാൽ‌ഴാങ് ഇരുന്നു. മെത്രാൻ എഴുന്നേറ്റു തുറന്നുകിടന്നിരുന്ന വാതിൽ അടച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: ‘ആൽ‌പ്‌സ്‌പർവ്വതത്തിൽ നിന്നുള്ള കാറ്റ് അസഹനീയം. നിങ്ങൾക്കു തണുക്കുന്നുണ്ടോ സർ?’

സ്നേഹവും ഗൗരവവും കലർന്ന ‘സർ’ വിളി വീണ്ടും കേട്ടപ്പോൾ വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ മുഖം തെളിഞ്ഞു, മരുഭൂമിയിൽ ദാഹജലം ലഭിച്ചതുപോലെ.

‘ലോകത്തിലേക്കുവെച്ച് ഏറ്റവും ഭാഗ്യഹീനനും നിന്ദനമാണ് ഞാൻ എന്നറിഞ്ഞിട്ടും എന്നെ സത്കരിക്കുന്നു. അങ്ങ് ഔദാര്യനിധിയാണ്.’

മെത്രാൻ അയാളുടെ കൈയിൽ തലോടി:

‘നിങ്ങൾ ആരാണെന്ന് എനിക്കറിയണ്ട. ഇത് എന്റെ വീടല്ല, യേശുക്രിസ്തുവിന്റെയാണ്. ഇവിടെ വരുന്നവരോട് പേരെന്തെന്നും നാടേന്തെന്നും അന്വേഷിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ദുഃഖമുണ്ടോ? അതു മാത്രം ചോദിക്കും. നിങ്ങൾ ദുഃഖിതനാണ്. വിശപ്പും ദാഹവുമുണ്ട്. ഇതാ, നിങ്ങൾക്ക് സ്വാഗതം. എന്നോടു നന്ദി പറയേണ്ട കാര്യമില്ല. ഇവിടെ ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുകയല്ല. ഇവിടെ അഭയം തേടി വരുന്നത് ആരോ, അയാളുടേതാണ് ഈ വീട്. എനിക്കുള്ളതിനെക്കാൾ അവകാശം വഴിയാത്രക്കാരനായ നിങ്ങൾക്കുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ പേര് ഞാൻ എന്തിനറിയണം? അതുമല്ല, പറയാതെതന്നെ നിങ്ങളുടെ പേര് എനിക്കറിയാം.’

‘എന്ത്? എന്റെ പേരിന്റേതായിരുന്നെന്നോ?’

‘ഉവ്വ്. നിങ്ങളുടെ പേര് സഹോദരൻ എന്നാണ്.’

‘ഞാൻ തളർന്നവശനായിട്ടാണ് ഇവിടെ വന്നത്. ഇപ്പോൾ എന്താ ശ്വാസം.’

‘നിങ്ങൾ അത്രയ്ക്കു ക്ലേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.’

‘ഹൊ! ചുവന്ന ഉടുപ്പ്! തെരിയാണിയിൽ ഇരുമ്പുവളയം. കിടന്നുറങ്ങാൻ മരപ്പലക, ചൂട്! തണുപ്പ്! അദ്ധ്വാനം! തടവുപള്ളികൾ. അടിച്ചിടത്തുതന്നെ വീണ്ടും വീണ്ടും

അടി. ഇരട്ടച്ചങ്ങലപ്പൂട്ട്. ഒറ്റവാക്കിൽ കൽത്തുറുക്. ദീനംപിടിച്ചു കിടക്കുമ്പോഴും ചങ്ങല. പട്ടികൾ ഞങ്ങളെക്കാൾ ഭേദമാണ്. പത്തൊമ്പതു വർഷം. എനിക്കു നാല്പത്തിയാറായി. ഇപ്പോൾ ഇതാ മഞ്ഞക്കാർഡും.’

‘അതെ! നിങ്ങളുടെ ദുഃഖം എനിക്കറിയാം. പാപത്തിൽ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നവൻ സുഖം കണ്ടെത്തും. ജയിലിൽനിന്നു ദേഷ്യത്തോടെയാണ് പുറത്തു വന്നിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ നിങ്ങൾ അനുകമ്പ അർഹിക്കുന്നു. മനുഷാന്തിയോടെയാണെങ്കിൽ ഞങ്ങളെക്കാൾ ഉത്തമനാണ് നിങ്ങൾ.’

ഇതിനകം അത്താഴം ഒരുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സൂപ്പ്, എണ്ണ, അപ്പം, ഉപ്പിട്ടുണക്കിയ പന്നിയിറച്ചി, ആട്ടിറച്ചി, അത്തിപ്പഴം, മൊരിച്ച റൊട്ടി എന്നിവയും ഒരു കുപ്പി വീഞ്ഞും.

അതിഥികളായി ആരെങ്കിലും ഭക്ഷണത്തിനുണ്ടെങ്കിൽ ചെയ്യുന്ന പതിവനുസരിച്ച് വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ വലതുവശത്തിരുത്തി. ഇടതുവശത്ത് സഹോദരിയും നടക്കു മെത്രാനും ഇരുന്നു. ഭക്ഷണം ആരംഭിച്ചു. ഒരു പട്ടിണിക്കാരന്റെ ആർത്തിയോടെ മറ്റൊന്നിലും ശ്രദ്ധിക്കാതെ വാൽ‌ഴാങ് വാരിവാരി തിന്നു. മെത്രാൻ ഒഴിച്ചുകൊടുത്ത വീഞ്ഞും കുടിച്ചു. കഴിഞ്ഞ കാലപീഡനങ്ങളെക്കുറിച്ച് വാൽ‌ഴാങ് ഓർമ്മിക്കാതിരിക്കാൻ മെത്രാൻ ഓരോ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കിടക്കവിരിച്ചിട്ടുള്ള മുറി മെത്രാൻ കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

തൊട്ടടുത്ത മുറിയിലെ വെള്ളക്കിടക്ക കണ്ട് വാൽ‌ഴാങ് ചോദിച്ചു: ‘അല്ല! എന്റെ കിടക്ക ഇവിടെയാണോ? വീട്ടിനകത്ത്. നിങ്ങളുടെ അടുത്തമുറിയിൽ. ഞാൻ കൊലപാതകിയല്ലേന്ന് അങ്ങയ്ക്ക് എങ്ങനെ അറിയാം?’

‘അത് ദയാനിധിയായ ദൈവത്തിന്റെ കാര്യമാണ്.’

മെത്രാൻ കൈ ഉയർത്തി അയാളെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

വാൽ‌ഴാങ് ആശ്ചര്യത്തോടെ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. കിടന്നപാടെ ഉറങ്ങി. മെത്രാൻ പന്ത്രണ്ടുമണിവരെ വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

എഴുപത്തഞ്ചു വയസ്സായ ഷോൾ ഫ്രാൻസ് ബിയാങ് വെന്യൂമിറി യെൽ 1806-ൽ ആണ് ഡീന്യെയിലെ മെത്രാനായത്. പത്തുവയസ്സു കുറവുള്ള സഹോദരിയും വേലക്കാരിയും മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനു കൂട്ടായി വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പാവങ്ങളുടെ മെത്രാനായിരുന്നു മിറിയെൽ. കൃത്യ നിഷ്ഠ, വിശ്വാസം, ധൈര്യം, ഔദാര്യം എന്നീ ഗുണങ്ങൾക്കെല്ലാം വിളനിലമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഡീന്യെയിലെ ഇടവകഭരണം കൈയേറ്റ സമയത്ത് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ആസ്പത്രി വളരെ ചെറുതും ചികിത്സാസൗകര്യം കുറഞ്ഞതുമായിരുന്നു. അതേസമയം മെത്രാന്റെ അരമന എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളുമുള്ള വിശാലമായ മുറികളോടുകൂടിയതും. അദ്ദേഹം ആസ്പത്രി സന്ദർശിച്ചതിന്റെ പിറ്റേദിവസംതന്നെ ആസ്പത്രിയിലെ സകല ഉപകരണങ്ങളും അരമനയിലേക്കു മാറ്റി. മെത്രാന്റെ താമസം ആസ്പത്രിക്കെട്ടിടത്തിലുമാക്കി. വർഷംതോറും ഗവണ്മെന്റിൽനിന്നു കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന 11500 ഫ്രാങ്കിൽ 1000 ഫ്രാങ്ക് മാത്രം സ്വന്തം ചെലവിനായി എടുത്തു. മിച്ചമുള്ളതു മുഴുവൻ സാധുസംരക്ഷണത്തിനും ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിനുമായി വിനിയോഗിച്ചു. ഏതു ദുഷ്ടനിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സദുപദേശം മനശുദ്ധിയുളവാക്കി.

ഒരു ദിവസം കഴുതപ്പുറത്തു യാത്ര ചെയ്യുന്ന മെത്രാനെ ചിലർ പുച്ഛിച്ചു: 'ഒരു മെത്രാന്റെ നിലമറന്ന് അദ്ദേഹം കഴുതപ്പുറത്ത് സവാരിചെയ്യുന്നു.'

ഇതു കേട്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്. ധിക്കാരമാണ് ഞാൻ കാണിക്കുന്നത്. യേശുക്രിസ്തു സവാരി ചെയ്തിരുന്ന മൃഗത്തിന്റെ പുറത്തു സവാരിചെയ്യാനുള്ള യോഗ്യത എനിക്കില്ല.'

ഒരു സെനറ്റർ ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചു: 'നിങ്ങൾ എപ്പോഴും പറയുന്നു, എല്ലാവരെയും സ്നേഹിക്കുക, പരസ്പരം സ്നേഹിക്കുക എന്ന്. എന്താണ് ഈ സ്നേഹവാദം? വലിയ മത്സ്യം ചെറിയതിനെ പിടിച്ചു തിന്നുന്നു. ശക്തിയുള്ള ജീവികൾ സാധുപ്രാണികളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നു. ഇതാണ് പ്രകൃതിയിൽ നാം കാണുന്നത്. അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ തത്ത്വശാസ്ത്രം വെറും വിഡ്ഢിത്തമാണ്.'

മെത്രാൻ: 'ശരി! ഞാൻ ആ വിഡ്ഢിത്തത്തിൽ കഴിഞ്ഞുകൊള്ളാം.'

ഹൃദയനൈർമല്യംകൊണ്ടുള്ള വിശുദ്ധിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തി. വേദനിക്കുന്നവരെ ആശ്വസിപ്പിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൈവഭക്തി.

പള്ളിയിലെ മണി രണ്ടടിച്ചപ്പോൾ വാൽ‌ഴാങ്ങ് ഉണർന്നു. വീണ്ടും ഉറങ്ങാൻവേണ്ടി അയാൾ കണ്ണടച്ചു. പക്ഷേ, കഴിഞ്ഞില്ല. അയാളുടെ മനസ്സിൽ ചിന്തകൾ നാനവിട്ടു. പണ്ടു കഴിഞ്ഞതും അപ്പോൾ നടന്നതുമായ സംഭവങ്ങൾ. കൂട്ടത്തിൽ ഭക്ഷണസമയത്ത് വേലക്കാരി കൊണ്ടുവെച്ച വെള്ളിക്കയിലുകൾ ഓർമയിലെത്തി. അയാൾ കിടക്കുന്ന മുറിക്കകത്താണ് അവ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. ചുരുങ്ങിയത് ഇരുനൂറ് ഫ്രാങ്കെങ്കിലും വില കിട്ടും. കിടക്കയിൽ എണീറ്റിരുന്ന് അയാൾ ആലോചിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഒരു മണിക്കൂർ അങ്ങനെ ഇരുന്നുപോയി. ഒടുവിൽ അയാൾ ആ വെള്ളിക്കയിലുകൾ കൈക്കലാക്കി വാതിൽ കടന്നു. തൊട്ടടുത്ത മുറിയിൽ മെത്രാൻ കിടന്നുറങ്ങുകയാണ്. അവിടം കടന്നിട്ടു വേണം പുറത്തേക്കുള്ള വാതിൽ തുറക്കാൻ. മുറിയിൽ നേരിയ നിലാവെളിച്ചമുണ്ട്. പ്രകാശം തട്ടി മെത്രാന്റെ മുഖം തിളങ്ങുന്നതായി ഷാങ്ങിനു തോന്നി. ആ പുണ്യാത്മാവിന്റെ മുഖം നോക്കി അല്പസമയം അയാൾ നിന്നു. ക്ഷണനേരത്തേക്കു കറപിടിച്ച അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ നന്മയുടെ പ്രകാശകിരണം പതിഞ്ഞു. പെട്ടെന്ന് അയാൾ തിരിഞ്ഞുനടന്നു. പുറത്തേക്കുള്ള കതക് ആഞ്ഞുതള്ളി. ഒരലർച്ചയോടെ അതു തുറന്നു. പക്ഷേ, ആരും ഉണർന്നില്ല. അയാൾ തോട്ടത്തിൽ കടന്നു മതിൽ ചാടി മറയുകയും ചെയ്തു.

പിറ്റേന്ന് പ്രഭാതഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു മെത്രാൻ എഴുന്നേറ്റുതേയുള്ളു. മൂന്നു പോലീസുകാർ ചേർന്ന് ഒരാളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നു. ആളെ കണ്ടയുടനെ മെത്രാനു മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം മുമ്പോട്ടുചെന്ന് വാൽ‌ഴാങ്ങിനോടു ചോദിച്ചു: 'ഹേ! നിങ്ങൾ എന്താണ് ആ മെഴുകുതിരിക്കാലുകൾ കൊണ്ടുപോകാത്തത്? അതും ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു തന്നതാണല്ലോ. അതു കട്ടിവെള്ളിയാണ്. വിറ്റാൽ ഇരുനൂറു ഫ്രാങ്കു കിട്ടും.'

വാൽ‌ഴാങ്ങ് മിഴിച്ചുനിന്നു. പോലീസുകാർ ഇളിഭൃതയോടെ പറഞ്ഞു: 'അപ്പോൾ ഇവൻ പറഞ്ഞതു ശരിതന്നെ, അല്ലേ?'

മെത്രാൻ: 'ഒരു കിഴവൻ പുരോഹിതൻ കൊടുത്തതാണെന്ന് ഇയാൾ പറഞ്ഞിരിക്കും. നിങ്ങൾക്കു സംശയം തോന്നിക്കാണം.'

പോലീസുകാർ അയാളെ വിട്ട് മെത്രാനെ വണങ്ങി. അവർ പോയി. മെത്രാൻ അകത്തുനിന്നു വെള്ളി മെഴുകുതിരിക്കാലുകൾ എടുത്ത് ഷാങ്ങിനു കൊടുത്തു:

'ഇതും നിങ്ങൾക്കുള്ളതാണ്. കൈയിൽ വെക്കൂ. ഇനി എപ്പോഴെങ്കിലും വരുമ്പോൾ നേരെ വാതിൽ തുറന്നുതന്നെ വന്നുകൊള്ളൂ. ഇവ വിറ്റുകിട്ടുന്ന പണംകൊണ്ട് സത്യസന്ധനായി ജീവിക്കാൻ ശ്രമിക്കൂ. അങ്ങനെ ഒരു പ്രതിജ്ഞ എടുക്കൂ സഹോദരാ! നിങ്ങൾ ഇനി പാപം ചെയ്യരുത്. നിങ്ങളുടെ ആത്മാവിനെ ഞാനിതാ വിലയ്ക്കെടുക്കുന്നു. ദുഷ്ടവിചാരങ്ങളിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ച് അതിനെ ഞാൻ ദൈവത്തിൽ സമർപ്പിക്കുന്നു.'

മെത്രാന്റെ അടുത്തുനിന്നു പോന്നതിനുശേഷം പകൽ മുഴുവൻ അയാൾ അലഞ്ഞു നടന്നു. വിശപ്പും ദാഹവും തോന്നിയില്ല. അതിനുമുമ്പുണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത ഒരു സംഘട്ടനം മനസ്സിൽ നടന്നു. നന്മയും തിന്മയും അവിടെ ഏറ്റുമുട്ടുകയായിരുന്നു.

വേലിപ്പടർപ്പുകളിൽ വിടർന്നുനിന്ന പൂക്കളുടെ സൗരഭ്യം പ്രസരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇളംകാറ്റ് അയാളെ കടന്നുപോയി. പൂക്കളുടെ ഭംഗി അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ചില ബാല്യകാലസ്മരണകൾ ഉണർത്തി. ഒരു വിജനപ്രദേശത്ത് അയാൾ ഇരുന്നു.

ആ സമയത്ത് സന്തോഷത്തോടുകൂടി പാട്ടു പാടിയും കൈയിലുള്ള നാണയം മേലോട്ടെറിഞ്ഞുപിടിച്ചു കളിച്ചും പത്തുവയസ്സുള്ള ഒരു കുട്ടി അതിലേ വന്നു. അവൻ വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ കണ്ടിരുന്നില്ല. അവന്റെ കൈയിൽനിന്ന് ഒരു നാണയം നിലത്തു വീണു. അത് ഉരുണ്ട് വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ അടുത്തെത്തി. ഒന്നും അറിയാത്ത മട്ടിൽ അയാൾ അതിന്മേൽ കാൽവെച്ചു. കുട്ടി നാണയത്തിനായി കെഞ്ചി.

'നിന്റെ പേരെന്ത്?'

'ഷെർവെയ് കുട്ടി.'

'പോ അവിടന്ന്.'

'എന്റെ പണം.'

വാൽ‌ഴാങ്ങ് അനങ്ങിയില്ല. ഷെർവെയ് അയാളുടെ കാലുപിടിച്ചു പൊക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഉടനെ അയാൾ തന്റെ പൊന്തൻവടിയെടുത്ത് കുട്ടിയുടെ നേരെ ഓങ്ങി:

'ഓടേടാ!'

കുട്ടി ഭയപ്പെട്ട് ഓടി. അവൻ ദുഷ്ടിപഥത്തിൽനിന്നു മറഞ്ഞപ്പോൾ വാൽ‌ഴാങ്ങ് കാലെടുത്തു. ആ നാണയം പൂഴിയിൽ കിടന്നു തിളങ്ങുന്നു. അയാൾ അതെടുത്ത് കൈയിൽവെച്ച് ആലോചിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

'ഞാൻ ചെയ്തതു തെറ്റല്ലേ? എന്തിനുവേണ്ടി ഈ ദുഷ്ടകൃത്യം ചെയ്തു?'

നാണയം കുട്ടിക്കു മടക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു. പക്ഷേ, കുട്ടിയെവിടെ? അവന്റെ നിഴൽപോലുമില്ല. അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചു: 'ഷെർവെയ്, ഷെർവെയ്.' ആരും വിളി കേട്ടില്ല. മെത്രാന്റെ ഉപദേശം അയാൾ ഓർമ്മിച്ചു. അയാളുടെ മനസ്സു തകർന്നു. അയാൾ കരയാൻ തുടങ്ങി. പത്തൊമ്പതു കൊല്ലത്തിനുശേഷം ആദ്യമായി കരയുകയാണ്. പിശാചായ ഴാങ്ങ് വാൽ‌ഴാങ്ങ് മുമ്പിൽ

നിലക്കുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി. എതിരേ ഒരു പ്രകാശം. മെത്രാൻ! 'ഞാൻ ഒരു ദുഷ്ടനാണ്.' അയാൾ വീണ്ടും വിതുമ്പി. എത്ര നേരം അങ്ങനെ ഇരുന്നു എന്നറിയില്ല.

പിറ്റേന്ന് വെളുപ്പിന് മെത്രാന്റെ വീട്ടുപടിഞ്ഞാൽ കൽവിരിപ്പിൽ ഒരാൾ മുട്ടുകുത്തി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതായി അതിലേ പോയ തപാൽ ശിപായി കണ്ടു.

എം. പട്ടണത്തിൽനിന്ന് പത്തു വയസ്സുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടി ജീവിതമാർഗ്ഗം തേടി പാരിസിൽ എത്തി. പേര് ഫൻതീൻ. അച്ഛനും അമ്മയും ആരാണെന്ന് അവൾക്കറിയില്ല. സുന്ദരിയായിരുന്നു അവൾ. സ്വർണനിറമുള്ള തലമുടിയും മുത്തുപോലുള്ള പല്ലുകളുമാണ് അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നത്.

കുലിപ്പണിയെടുത്ത് കുറച്ചുകാലം പാരിസിൽ അവൾ കഴിച്ചുകൂട്ടി. അടക്കവും ഒരുക്കവുമുള്ള കുലീനയായിരുന്നു അവൾ. ശരീരത്തിന്റെ വിശപ്പു മാറ്റാൻ പണിയെടുത്തു. മനസ്സിന്റെ വിശപ്പു മാറ്റാൻ സ്നേഹിച്ചു. തൊലോമിയേ എന്ന യുവാവിൽ അവൾ അനുരക്തയായി. തൊലോമിയേയ്ക്കൊക്കട്ടെ ആ ബന്ധം കൗതുകകരമായ ഏർപ്പാടു മാത്രമായിരുന്നു. അങ്ങനെ കാലം കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു. ആ വേഴ്ചയിൽ അവൾക്ക് ഒരു പെൺകുട്ടി ജനിച്ചു. പേര് കൊസെത്ത്. തൊലോമിയേ അവരെ ഉപേക്ഷിച്ച് എവിടെയോ അപ്രത്യക്ഷനായി. കിട്ടിയ അറിവുവെച്ച് അവൾ അയാൾക്ക് പല പ്രാവശ്യം കത്തെഴുതി. ഒന്നിനും മറുപടി ലഭിച്ചില്ല. നിസ്സഹായയായ അവൾ കുഴങ്ങി. കുട്ടിക്കു മൂന്നു വയസ്സാകുന്നതുവരെ മുലപ്പാൽതന്നെ കൊടുത്തു വളർത്തി. പണിയെടുത്തും പട്ടിണികിടന്നും അവൾ ക്ഷീണിച്ചു. സൗന്ദര്യം നശിച്ചു. മോടിയുള്ള വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു. അവ വിറ്റു കുട്ടിക്കുവേണ്ട ഉടുപ്പുകൾ വാങ്ങി. കുട്ടിയെയുംകൊണ്ടു ജോലിസ്ഥലത്തു പോയാൽ പണിയെടുക്കാൻ പറ്റാതായി. ഗതികെട്ട് ഒരു ദിവസം അവൾ പാരിസിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ഉള്ളതെല്ലാം വിറ്റുകിട്ടിയ കുറച്ചുപണം കൈയിൽ വെച്ചിരുന്നു. പോകുന്ന വഴി മൊങ്ഫെർമിയെ എന്ന സ്ഥലത്ത് ബുലാംഗർ ലെയിനിൽ ഒരു ഹോട്ടൽ കണ്ടു. അതിന്റെ മുമ്പിൽ കിടന്ന പഴയ വണ്ടിയിൽ ഞാത്തിയിട്ടുള്ള ചങ്ങലയിൽ രണ്ടു പെൺകുട്ടികൾ ഊഞ്ഞാലാടി കളിക്കുന്നു. ഓമനത്തം തുളുമ്പുന്ന രണ്ടു പനിനീർപ്പൂക്കൾ. അവരുടെ കളിയിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് ഫൻതീൻ കുറച്ചുസമയം അവിടെ നിന്നു. അവളുടെ കൂഞ്ഞ് ഉറങ്ങുകയാണ്.

ഹോട്ടലിന്റെ ഉമ്മറത്ത് ഇരിക്കുകയായിരുന്നു കുട്ടികളുടെ അമ്മ. ഫൻതീൻ അവരുടെ സമീപത്തേക്കു ചെന്നു. കുട്ടികളുടെ കളി കണ്ടുനിന്നതാണെന്നും അവരുടെ ഓമനത്തം ആരെയും ആകർഷിക്കുമെന്നും അവൾ ആ സ്ത്രീയോടു പറഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീ അവളുടെ യാത്രോദ്ദേശ്യത്തെപ്പറ്റി ചോദിച്ചു.

'ഞാൻ ജോലി അന്വേഷിച്ച് ഇറങ്ങിയതാണ്. പാരിസിൽനിന്നു വരുന്നു. എം. പട്ടണത്തിലേക്കു പോകുന്നു. കുറെ നടന്നു. കുറച്ചിട ഒരു വണ്ടി കിട്ടി. കുട്ടിയെയുംകൊണ്ട് എത്ര നടക്കും? കുട്ടിയെ വെച്ചുകൊണ്ട് എന്തു ജോലി ചെയ്യാൻ കഴിയും? പാവം! എന്റെ പൊന്നാങ്കട്ട ഉറങ്ങിപ്പോയി.'

അവൾ കുട്ടിയെ ചുംബിച്ചു. കുട്ടി ഉണർന്നു. വഴിവക്കിൽ അപ്പോഴും കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കുട്ടികളെ കൊസെത്ത് കണ്ടു. അമ്മയുടെ ഒക്കത്തുനിന്ന് ഊർന്നിറങ്ങി അവൾ അവരുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു. എപ്പൊനെയെന്ന്, അസെൽമ-----അതായിരുന്നു കുട്ടികളുടെ പേര്. അവർ ക്ഷണത്തിൽ കൊസെത്തുമായി ഇണങ്ങി. ഹോട്ടൽക്കാരി പറഞ്ഞു: 'ഹൊ! എന്തു സന്തോഷമാണ് എന്റെ മക്കൾക്ക്, കുട്ടുകാരിയെ കിട്ടിയപ്പോൾ. മൂന്നും ഒരമ്മയുടെ മക്കളാണെന്നേ തോന്നൂ.'

കുട്ടികളുടെ സന്തോഷത്തിൽ അമ്മമാരും പങ്കുകൊണ്ടു. ഒട്ടൊരു സങ്കോചത്തോടെ ഫൻതീൻ പറഞ്ഞു: എന്നാൽ, ഒരു കാര്യം ചെയ്യാം. എന്റെ മോളെ നിങ്ങളുടെ കൂടെ താമസിപ്പിക്കട്ടെ. ഞാൻ പണിയെടുത്ത് പണമുണ്ടാക്കിവരാം. എന്നിട്ട് അവളെ കൊണ്ടുപോവാം. കുട്ടിയെയും കൊണ്ടുചെന്നാൽ ആരും ജോലിയില്ല.'

ഉടനെ അകത്തുനിന്ന് ഒരു പുരുഷശബ്ദം കേട്ടു: 'വീരോധമില്ല. മാസംതോറും ഏഴു ഫ്രാങ്കുവീതം അയച്ചു തന്നാൽ മതി.'

ഫൻതീൻ അതു സമ്മതിച്ചു.

'ആറുമാസത്തെ തുക മുൻകൂർ തരണം.' വീണ്ടും അകത്തുനിന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അവൾ അതും സമ്മതിച്ചു.

ഹോട്ടൽക്കാരി ചോദിച്ചു: 'എന്താ നിങ്ങളുടെ പേര്?'

'ഫൻതീൻ.'

'കുട്ടിയുടെ?'

'മോളെ കൊസെത്ത്.'

തന്റെ ജീവിതസർവസ്വമായ പൊന്നാങ്കട്ടയെ ഹോട്ടൽക്കാരെ ഏല്പിച്ച് കലങ്ങിമറിഞ്ഞ ഹൃദയത്തോടെ ഫൻതീൻ യാത്ര പുറപ്പെട്ടു. അവൾ പോയി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞ് അടുത്ത വീട്ടിലെ സ്ത്രീ ഹോട്ടൽക്കാരിയോടു പറഞ്ഞു: 'എന്താണോ ഒരു പെണ്ണ് തെരുവിന്റെ മൂലയിൽവെച്ചു പൊട്ടിപ്പൊട്ടി കരയുന്നതു കണ്ടു.'

ഹോട്ടലുകാർക്ക് ഫൻതീന്റെ കൈയിൽനിന്നു കിട്ടിയ തുക ഒരു കടപ്പത്രത്തിന്റെ ഇടപാടു തീർക്കാൻ ഉപകരിച്ചു.

1815-ലെ യുദ്ധകാലത്തു പട്ടാളത്തിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന തെന്നാർദിയെർ ആണ് ഈ ഹോട്ടൽ നടത്തിയിരുന്നത്. സാർജന്റ് ആയിരുന്നുവെന്ന് അയാൾ പറയുന്നു. അന്നു ചെയ്തിട്ടുള്ള ചില വീരകൃത്യങ്ങളുടെ പടം സ്വയം വരച്ച് അയാളുടെ കടയിൽ വെച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ വാസ്തവസ്ഥിതി ആർക്കും അറിയില്ല. അറിഞ്ഞിടത്തോളം ഒരു കാട്ടുകളുളൻ. കൊലപാതകിയുടെ ഹൃദയവും മര്യാദക്കാരന്റെ വേഷവും. ഭാര്യയും അയാൾക്കു ചേർന്നവളാണ്. കുലടയുടെ ഹൃദയവും കുലീനയുടെ വേഷവും. ഈ ഭയങ്കരസത്വങ്ങളുടെ കൈയിലാണ് പാവം ഫൻതീൻ മകളെ ഏല്പിച്ചുപോയത്.

അവൾ പോയി കുറച്ചുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കൊസെത്തിന്റെ ഭംഗിയുള്ള ഉടുപ്പുകൾ പാരിസിൽ കൊണ്ടുപോയി വിറ്റു പണമാക്കി. അവരുടെ കുട്ടികൾ ഉപയോഗിച്ചു പഴകിയതും കീറിയതുമായ ഉടുപ്പുകൾ അവളെ ഇടുവിച്ചു. ആറുമാസം

കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഫൻതീൻ ഏഴു ഫ്രാങ്ക് അയച്ചുകൊടുത്തു. പിന്നീട് അവർ കൂടുതൽ പണം ആവശ്യപ്പെടാൻ തുടങ്ങി.

‘കുട്ടി വളർന്നു തടിച്ചുവരുന്നു. ‘ചെലവിന് ഏഴു ഫ്രാങ്ക് മതിയാകുന്നില്ല’ എന്നാണ് തെന്നാർദിയെർ എഴുതിയ കാരണം.

തെന്നാർദിയെർമാർ കൊസെത്തിന് അവരുടെ കുട്ടികളോടൊപ്പം ഭക്ഷണം കൊടുത്തിരുന്നില്ല. കളിക്കാനും അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടതുപോലെ പണം കൂടുതലായി അയയ്ക്കാൻ ഫൻതീനു കഴിയാതെ വന്നു. അതിന്റെ ദേഷ്യം അവർ കുട്ടിയോടാണു തീർത്തുകൊണ്ടിരുന്നത്. അവരുടെ ഭക്ഷണശേഷം ഉണ്ടാകുന്ന എച്ചിൽ ഒരു മരക്കോപ്പയിലാക്കി അവൾക്കു കൊടുക്കും. പട്ടിയും പൂച്ചയും അവളുടെ കുട്ടിനുണ്ടാകും.

‘തെന്നാർദിയെർമാർ എത്ര നല്ലവരാണ്. ആരുമേതുമില്ലാത്ത ഒരു കുട്ടിയെ ചെലവിനു കൊടുത്തു രക്ഷിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.’ അയൽക്കാർ പറയാറുണ്ട്. സത്യസ്ഥിതിയോ?

അവൾക്ക് അഞ്ചു വയസ്സായി. കാഴ്ചയിൽ ഒരു എല്ലിൻകുട്ടി. എങ്കിലും വീട്ടുപണികളെല്ലാം എടുക്കണം. മുറ്റമടിക്കണം. കടയിൽ പോകണം. എല്ലാം അവളുടെ ചുമതലയായിത്തീർന്നു. മഴക്കാലത്തുപോലും മുഷിഞ്ഞു കീറിയ തുണി ചുറ്റി പുലർച്ചയ്ക്കുമുമ്പേ എണ്ണീറ്റു മെലിഞ്ഞ കൈയിൽ വലിയ ചൂലുമായി അവളെ കാണാം. പ്രഭാതത്തിനുമുമ്പു ചിറകു കുടഞ്ഞെഴുന്നേല്ക്കുന്ന പക്ഷിക്കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ മുറ്റത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന കൊസെത്തിനെ നാട്ടുകാർ വാനമ്പാടിപ്പക്ഷി എന്നു വിളിച്ചുവന്നു. പാടാത്ത വാനമ്പാടി.

ഫൻതീൻ എം. പട്ടണത്തിൽ എത്തി. പത്തുവർഷം മുമ്പ് തനിക്കു പരിചയമുണ്ടായിരുന്ന പട്ടണത്തിന്റെ ആകൃതിയും പ്രകൃതിയും ആകെ മാറിയിരിക്കുന്നു. അവൾ നശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അവളുടെ നഗരം അഭിവൃദ്ധിയിലേക്കു കുതിക്കുകയായിരുന്നു. ഇന്ന് അതൊരു വ്യവസായകേന്ദ്രമാണ്. വളരെക്കാലം മുമ്പുതന്നെ അവിടെ ഇംഗ്ലീഷ് കറുപ്പുചായവും ജർമൻ സ്ഫടികവസ്തുക്കളും നിർമ്മിച്ചുവന്നിരുന്നു. അസംസ്കൃതസാധനങ്ങളുടെ വിലക്കൂടുതൽകൊണ്ട് ആ വ്യവസായങ്ങൾ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാതെ കിടന്നു.

1815 ഡിസംബറിൽ ഒരപരിചിതൻ അവിടെ വന്നു. ചായങ്ങളും സ്ഫടികവസ്തുക്കളും നിർമ്മിക്കുന്നതിനു തദ്ദേശീയമായ അസംസ്കൃത സാധനങ്ങളും സാങ്കേതികരീതികളും അയാൾ കണ്ടുപിടിച്ചു. കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്കു കൂടുതൽ ഉറപ്പും ഭംഗിയുമുള്ള സാധനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങിയതോടെ വ്യവസായം വ്യാപിച്ചു. അതിന്റെ പ്രയോക്താവായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ആൾ മൂന്നു കൊല്ലംകൊണ്ടു വലിയ സമ്പാദ്യക്കാരനായി. അയാളുടെ പൂർവചരിത്രം ആർക്കും അറിവില്ല. ഒന്നു മാത്രം നാട്ടുകാർക്ക് ഓർമയുണ്ട്.

ഒരു ദിവസം സന്ധ്യയ്ക്ക് തോളിൽ ഭാഗ്യക്കെട്ടും കൈയിൽ പൊന്തൻവടിയുമായി കുലിക്കാരന്റെ മട്ടിൽ അയാൾ വന്ന സമയത്ത് അവിടത്തെ ടൗൺഹാൾ കത്തിയെരിയുകയായിരുന്നു. തീജ്ജാലകളെ വകവെക്കാതെ അതിനകത്തു കയറി

സ്ഥലത്തെ ഒരു സൈനികമേധാവിയുടെ രണ്ടു കുട്ടികളെ വാരിയെടുത്തു പുറത്തുപാടി. കുട്ടികളെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്ന തിരക്കിൽ അയാൾ വിസ്മയതനായി. അധികാരികൾ അയാളുടെ കാർഡ് ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല.

ക്രമേണ ആളുകൾക്ക് അയാളുടെ പേര് മനസ്സിലായി. ഫാദർ മദലിയെൻ. ഏകദേശം അമ്പതുവയസ്സ്. നല്ല പെരുമാറ്റം. അദ്ദേഹം അവിടെ ഒരു കൈത്തൊഴിൽശാല സ്ഥാപിച്ചു. അനേകം തൊഴിലാളികൾക്ക് അവിടെ പണികിട്ടി. അയാളുടെ സംഭാവനയായി നഗരത്തിൽ ആസ്പത്രി, വിദ്യാലയം മുതലായ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങി. അനാഥരായ കുട്ടികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും ഏർപ്പാടുണ്ടാക്കി. ഒരു കൂലിക്കാരൻ അത്ര പെട്ടെന്ന് വലിയവനാകുന്നത് സമൂഹം വകവെച്ചുകൊടുക്കുമോ? ‘പണമുണ്ടാക്കാൻ നോക്കുന്ന വിരുതൻ’, ‘പ്രമാണിയാവാനുള്ള സൂത്രം’ എന്നിങ്ങനെ ചിലർ തട്ടിവിട്ടു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനുതയും ധനസ്ഥിതിയും കൂടിക്കൂടിവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔദാര്യശീലവും സേവനസന്നദ്ധതയും കണക്കിലെടുത്ത് മഹാരാജാവ് അദ്ദേഹത്തെ എം. പട്ടണത്തിലെ മേയറായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹം അതു സ്വീകരിച്ചില്ല. സ്ഥാനമാനങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു മോഹമില്ലായിരുന്നു. മൂന്നുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരു നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടു. അപ്രാവശ്യം പലരുടെയും നിർബന്ധത്തിനു വഴങ്ങി അദ്ദേഹം അതു സമ്മതിച്ചു.

വ്യവസായശാലയിൽനിന്നുണ്ടായ സമ്പാദ്യത്തിൽ ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും മറ്റുമായി ചെലവഴിച്ചതു കഴിച്ച് ആറുലക്ഷത്തിമുപ്പതിനായിരം ഫ്രാങ്ക് അദ്ദേഹം ബാങ്കിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്നു.

തൊഴിലന്വേഷിച്ച് എം. പട്ടണത്തിലെത്തിയ ഫൻതീനും ഫാദർ മദലിയെന്റെ വ്യവസായശാലയിൽ ജോലി കിട്ടി. പട്ടിണികൂടാതെ അവൾക്കു ജീവിക്കാമെന്നായി. അല്പമെങ്കിലും മിച്ചമുണ്ടാക്കി കൊസെത്തിന്റെ നോട്ടക്കൂലി അയച്ചുകൊടുക്കുവാനും കഴിഞ്ഞു.

ആയിടയ്ക്ക് ഡിന്റോയിലെ മെത്രാൻ ദിവംഗതനായി. എം. പട്ടണത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടിരുന്ന മോണിത്തിയെ പത്രം ആ വന്ദ്യപുരുഷന്റെ മരണം മുഖ്യവാർത്തയായി കൊടുത്തിരുന്നു. വിവരമറിഞ്ഞ മേയർ മദലിയെൻ കറുത്ത വസ്ത്രം ധരിച്ച് ദുഃഖം ആചരിച്ചു. ജനങ്ങൾ അതു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. അദ്ദേഹവും മെത്രാനും തമ്മിൽ എന്തോ ബന്ധമുണ്ടെന്ന് അവർ അനുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തെ കൂടുതൽ ആദരിക്കുന്നതിനും സ്നേഹിക്കുന്നതിനും അതു കാരണമായി. മെത്രാൻ ഡിന്റോ പട്ടണത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാനമാണ് എം. പട്ടണത്തിൽ ഫാദർ മദലിയെന് ലഭിച്ചത്.

ഒരാൾ മാത്രം അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് എപ്പോഴും സംശയാലുവായിരുന്നു. സ്ഥലത്തെ പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ ഫ്രേർ. ഫ്രേറുടെ അച്ഛനും അമ്മയും തടവുപള്ളികളായിരുന്നു. തടവുമുറിയിൽ വെച്ചാണ് അവർ അടുത്തത്. അയാളെ പ്രസവിച്ചതും അവിടെയാണ്. താൻ സമുദായ ഭ്രഷ്ടനാണെന്നും സമൂഹത്തിൽ തനിക്കു യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ലെന്നും അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. ആ

അവമാനത്തിൽനിന്നും രക്ഷനേടാൻ അയാൾ പോലീസിൽ ചേർന്നു. അവിടെ അയാൾ ശോഭിച്ചു. നാല്പത്താറാമത്തെ വയസ്സിൽ ഇൻസ്പെക്ടറായി. അയാളുടെ സ്വഭാവം അസാധാരണമായിരുന്നു. അലിവില്ലാത്ത ഹൃദയം. ഭീതിജനകമായ മുഖഭാവം. നീതിന്യായനിർവഹണത്തിൽ കർക്കശനാണയാൾ. ജയിലിൽനിന്ന് അച്ഛനോ അമ്മയോ ചാടിയാൽപ്പോലും അയാൾ പിടികൂടി ശിക്ഷിപ്പിക്കും. അയാൾക്ക് ആദ്യം തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തായിരുന്നു ജോലി. നിയമം തെറ്റി നടക്കുന്നവർക്കൊക്കെ ഒരു പേടിസ്വപ്നമായിരുന്നു ട്രേവേർ.

ഒരു ദിവസം ഫാദർ മദലിയെൻ എം. പട്ടണത്തിലെ ഒരു ഇടവഴിയിൽക്കൂടി നടക്കുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്നു കുറച്ചു ദൂരെ ഒരു ശബ്ദംകേട്ടു. അദ്ദേഹം അങ്ങോട്ടു ചെന്നു. ഭാരം കയറ്റിയ വണ്ടിയുടെ ചുവട്ടിൽ ഫുഷ് ലെ വാങ് എന്ന വ്യഭാൻ കിടന്നു ഞരങ്ങുന്നു. ചെളിയിൽ പുതഞ്ഞ വണ്ടിച്ചക്രം അയാളുടെ മാറത്ത്. കുതിരയുടെ കാലുതെറ്റി വണ്ടി മറിഞ്ഞതാണ്. ആളുകൾ അടുത്തുകൂടി. ആ മനുഷ്യനെ രക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ വണ്ടി പൊക്കിമാറ്റണം. മദലിയെൻ അടുത്തുചെന്ന് അവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്നവരോടു ചോദിച്ചു: ‘ഒരു ജാക്കി കിട്ടാൻ വഴിയുണ്ടോ?’

‘ഇവിടെയെങ്ങുമില്ല. കൊണ്ടുവരാൻ പോയിട്ടുണ്ട്. കാൽ മണിക്കൂർ താമസിക്കും.’ ഒരാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

‘അപ്പോഴേക്കും അയാളുടെ എല്ലുകൾ ഞെരിയും.’ മറ്റൊരാൾ. ഇതുകേട്ട് മദലിയെൻ ചോദിച്ചു: ‘ആർക്കെങ്കിലും വണ്ടിയുടെ ചുവട്ടിൽ കിടന്ന് വണ്ടി പൊക്കാൻ കഴിയുമോ? അഞ്ചുസ്വർണനാണയം തരാം.’

ആരും ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. വീണ്ടും പറഞ്ഞുനോക്കി. ഫലമുണ്ടായില്ല.

കൂട്ടത്തിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു: ‘അതിനുതക്ക കരുത്ത് ലോകത്ത് ഒരാൾക്കേയുള്ളൂ. അത് തൂലോംഗിലെ തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു തടവുപുള്ളിക്കാണ്.’

മദലിയെന്റെ ഉള്ളൊന്നു ഞെട്ടി. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ട്രേവേർ.

‘ങ് ആഹാ? ഇവിടെ ആരും ഇല്ലേ?’ മദലിയെൻ ചോദിച്ചു.

ഫുഷ് ലെവാങ്ങിന്റെ ‘രക്ഷിക്കണേ’ എന്ന ദീനരോദനം.

എല്ലാവരും നോക്കിനില്ക്കെ മദലിയെൻ വണ്ടിക്കുകീഴിൽ കമിഴ്ന്നു കിടന്നു വണ്ടി തള്ളിമറിച്ചിട്ടു. ട്രേവേർ കണ്ണു തുറിച്ചു. ഫാദർ മദലിയെൻ ഒന്നുമറിയാത്തമട്ടിൽ അവിടെനിന്നു പോയി. പിറ്റേദിവസം ഫുഷ് ലെ ട്രാങ് തന്റെ മേശപ്പുറത്ത് മദലിയെന്റെ ഒരു കത്തും ആയിരം ഫ്രാങ്കിന്റെ ഒരു നോട്ടും ഇരിക്കുന്നതു കണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ‘നിങ്ങളുടെ വണ്ടിയും കുതിരയും ഞാൻ വിലയ്ക്കെടുത്തു’ എന്നായിരുന്നു കത്ത്. വണ്ടി ഒടിഞ്ഞുപോയി. കുതിര ചത്തു. മദലിയെന്റെ ശുപാർശയിൽ ആ സാധു വണ്ടിക്കാരന് പാരീസിലെ റ്റൂസാങ് അന്ത്യാംഗിലുള്ള കന്യാമഠത്തിൽ തോട്ടക്കാരന്റെ ജോലി കിട്ടി.

ഇൻസ്പെക്ടർ ട്രേവേർ കഴിയുന്നതും മേയറെ കാണാതിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എങ്കിലും ഉദ്യോഗസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ ചിലപ്പോൾ ബന്ധപ്പെടാതെ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഫൻതീൻ കൊസെത്തിന്റെ വിവരം അറിയാൻവേണ്ടി ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ആരെക്കൊണ്ടെങ്കിലും എഴുതിച്ച് തെന്നാർദിയെർക്ക് കത്തുകൾ അയച്ചിരുന്നു. അവിവാഹിതയായ അവൾക്ക് ഒരു കുട്ടിയുണ്ടെന്നുള്ളതും കാമുകൻ നഷ്ടപ്പെട്ടുവെന്നതും ആരും അറിയാതിരിക്കാൻ അവൾ ശ്രദ്ധിച്ചു. എന്നാൽ, കത്തഴുതാൻ വ്യവസായശാലയിൽ സൗകര്യമുള്ളപ്പോൾ പുറമെനിന്നു കടലാസ് വാങ്ങി രഹസ്യമായി കത്തുകൾ എഴുതിക്കുന്നതായി ചിലർക്കു സംശയം തോന്നി. ഇത് സ്ത്രീത്തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ സംസാരമായി. വ്യവസായശാലയിലെ സ്ത്രീകളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിച്ചിരുന്നത് ഒരു പുരോഹിതവിധവയായിരുന്നു. ഈ രഹസ്യത്തിന്റെ അന്വേഷണച്ചുമതല അവർ ഏറ്റെടുത്തു. മൊണ്ട് ഫെർമിയയിൽ തെന്നാർദിയെറുടെ ഹോട്ടലിൽച്ചെന്ന് വിവരങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി. അവർ അത് എല്ലാവരോടും പറഞ്ഞു. സ്വഭാവദുഷ്ടം ആരോപിച്ച് ഫാക്ടറി സൂപ്രണ്ട് ഫൻതീനെ ജോലിയിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിട്ടു. മേയർ സൗജന്യമായി തരുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞ് അവതു ഫ്രാങ്കും കൊടുത്തു.

ദുഃഖിതയായി, അപമാനിതയായി അവൾ അവിടെനിന്നു പോന്നു. തുന്നൽപ്പണികൊണ്ട് ദിവസേന പന്ത്രണ്ടു സൂ സമ്പാദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. മകളുടെ 'ചെലവിന് പത്തു സൂ വേണം. കടം പെരുകിവന്നു. വാടകമുറിയിലാണ് അവൾ താമസിച്ചിരുന്നത്. ഉടമസ്ഥൻ വാടകയ്ക്ക് തിടക്കം കുട്ടി. ഭക്ഷണത്തിനുകൂടി ക്ലേശിക്കുന്നവൾ 'എങ്ങനെ വാടക കൊടുക്കും?' നിങ്ങൾക്കു ചെറുപ്പമാണ്. സൗന്ദര്യമുണ്ട്. പണം കിട്ടാൻ വിഷമമില്ല.' വീട്ടുടമസ്ഥൻ പറഞ്ഞു.

അവൾ കുഴങ്ങി. ആ സമയത്ത് തെന്നാർദിയെർ ഒരു കത്തയച്ചിരിക്കുന്നു. 'മഴയും തണുപ്പുമുള്ള കാലമാണ്. കൊസെത്തിന് കമ്പിളിയുടുപ്പില്ലെങ്കിൽ തണുത്തുവിറച്ച് രോഗം പിടിക്കും. ഉടനെ പത്ത് ഫ്രാങ്ക് അയച്ചു തരണം.' അവൾ എങ്ങനെ കൊടുക്കും?

അങ്ങാടിയിൽക്കൂടി ഒരു ദിവസം നടക്കുമ്പോൾ ഒരു മുടിവെട്ടുകാരൻ അവളുടെ ഭംഗിയുള്ള തലമുടി കണ്ടു. അതു വിലയ്ക്കു കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു.

'എന്തു തരും?' അവൾ ചോദിച്ചു.

'പത്തു ഫ്രാങ്ക്.'

അപ്പോൾതന്നെ അവൾ മുടി വിറ്റു. ഒരു കമ്പിളിയുടുപ്പു വാങ്ങി തെന്നാർദിയെർക്ക് അയച്ചുകൊടുത്തു. അയാൾ ദേഷ്യംകൊണ്ടു തുള്ളി. അയാൾക്ക് ആവശ്യം പണമായിരുന്നു. കമ്പിളിയുടുപ്പു മുത്തമകളായ എപ്പൊനെന്നു കൊടുത്തു. കുറച്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തെന്നാർദിയെർ വീണ്ടും കത്തയച്ചു. 'കൊസെത്തിനു നടപ്പുദീനം ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. മരുന്നു വാങ്ങാൻ നാല്പതു ഫ്രാങ്ക് വേണം.'

കത്തു വായിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവൾക്കു ഭ്രാന്തു പിടിച്ചതുപോലായി. അന്നു സന്ധ്യയ്ക്ക് തെരുവിൽ ഒരു ദന്തവൈദ്യൻ പ്രസംഗിക്കുന്നത് അവൾ കേട്ടു. ആളുകൾ ചുറ്റും കൂടിയിട്ടുണ്ട്.

'മാന്യ സഹോദരിമാരേ! നിങ്ങളുടെ പല്ലുകൾ തരിക. നല്ല വില തരാം. മുകളിലെ

വരിയിലെ രണ്ടുപല്ലുകൾ മതി.’

ഫൻതീൻ ആൾക്കൂട്ടത്തിലൂടെ എത്തിച്ചുനോക്കി. അവൾക്കു ചിരി വന്നു. അവളുടെ ഭംഗിയുള്ള പല്ലുകൾ അയാൾ കണ്ടു. അവളെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് അയാൾ പറഞ്ഞു: ‘സഹോദരീ! നിങ്ങൾക്കു ഭംഗിയുള്ള പല്ലുകളുണ്ട്. അതു രണ്ടും തന്നാൽ നാല്പതു ഫ്രാങ്ക്. ഇന്നു രാത്രി എന്റെ ആസ്പത്രിയിൽ വരു.’

അവൾ തിരിച്ചുപോയി. വളരെ നേരം ആലോചിച്ചു. പല്ലു പോയാൽ കിഴവിയാകും. അതിലുംഭേദം പുരപ്പുറത്തുനിന്നു ചാടി മരിക്കുകയല്ലേ? അവൾ എന്തോ പിറുപിറുത്തു. പല്ലുപോയാലേന്ത്? ജീവിതംതന്നെ അവസാനിച്ചാലേന്ത്? തന്റെ ഓമനമകൾ കഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കട്ടെ. അവളുടെ രോഗം മാറട്ടെ. അന്നുതന്നെ ഫൻതീൻ പല്ലുകൾ വിറ്റു. പിറ്റേന്ന് തെന്നാർദിയെർക്കു പണം അയച്ചു. കുറെ ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം നൂറു ഫ്രാങ്ക് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് തെന്നാർദിയെർ എഴുതി.

‘നൂറു ഫ്രാങ്ക്! ഞാൻ എന്താ പ്രഭിയോ?’ അവൾ സ്വയം പറഞ്ഞു. നിരാശയിൽ ആണ്ടു.

‘ശരി! ഇനിയുള്ളതും വിൽക്കാം.’

അതെ! ഉടുത്തൊരുങ്ങിയാൽ ഇപ്പോഴും സുന്ദരിതന്നെ. അവൾ പാട്ടുപാടി. നൃത്തംവെച്ചു. പുരുഷന്മാരെ മാടിവിളിച്ചു. ഫൻതീൻ തെരുവുവേശ്യയായി.

നല്ല മഞ്ഞുള്ള ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ മാനുത ഭാവിച്ചു നടക്കുന്ന സുന്ദരവിഡ്ഢിയായ ഒരു കോമാളിയുമായി അവൾക്ക് ഏറ്റുമുട്ടേണ്ടി വന്നു. റോഡിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടന്നിരുന്ന ഫൻതീന്റെ നേർക്കു ചുരുട്ടുവലിച്ച് അയാൾ പുകവിട്ടു.

‘നീ സുന്ദരിയല്ല. നിനക്കു പല്ലില്ല.’ പല തവണ അയാൾ പറഞ്ഞു.

എന്നിട്ടും അവൾ ഗൗനിച്ചില്ല. അപ്പോൾ അയാൾ ഒരുപിടി മഞ്ഞുകട്ട വാരി അവളുടെ പുറത്തിട്ടു. ക്ഷമകെട്ട അവൾ അയാളുടെ നേരെ ചീറി. അയാളെ ഉന്തിയിട്ട് അടിക്കുവാനും ചവിട്ടുവാനും തുടങ്ങി. ആളുകൾ ചുറ്റും കൂടി. പെട്ടെന്ന് ആളുകളെ മാറ്റിനിറുത്തി ഒരാൾ മുമ്പോട്ടു വന്നു. അവളെ ബലമായി പിടിച്ചു. അവൾ പേടിച്ചു വിറച്ചു. അത് ഇൻസ്പെക്ടർ ഴവേർ ആയിരുന്നു. ആ തക്കംനോക്കി ആ തെമ്മാടി അവിടെനിന്നു സൂത്രത്തിൽ എവിടേക്കോ മുങ്ങിക്കളഞ്ഞു.

ഴവേർ അവളെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്കാണു കൊണ്ടുപോയത്. മേശപ്പുറത്തുള്ള കടലാസിൽ ക്ഷോഭരഹിതനായി അയാൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്തുചെയ്യുമെന്നറിയാനായി ആളുകൾ സ്റ്റേഷനുചുറ്റും നിന്നിരുന്നു. എഴുത്തു കഴിഞ്ഞ് അയാൾ മൂന്നു പോലീസുകാരെ വിളിച്ച് അവളെ തടവുമുറിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാൻ ആജ്ഞകൊടുത്തു.

‘ആറുമാസം.’ ഫൻതീന്റെ നേരെ നോക്കി അയാൾ പറഞ്ഞു.

അവൾ നടുങ്ങി.

‘ആറുമാസം! ദിവസം ഏഴു സൂ കൂലി. അപ്പോൾ എന്റെ കൊസെത്തിനെ ആർ നോക്കും?’ ആ തെന്നാർദിയെർ ദ്രോഹിയാണ്, ഇൻസ്പെക്ടർസാർ! എനിക്കു മാപ്പുതരണം. കുറ്റം ചെയ്തത് ഞാനല്ല. എങ്കിലും ഞാൻ അയാളുടെ അടുത്തു തെറ്റു

പറയാം. ദയവു ചെയ്ത് എന്നെ വിടു.’

‘ഴവേർ-----ഒക്കെ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞോ? സാക്ഷാൽ ദൈവം വിചാരിച്ചാൽപ്പോലും ഈ തീരുമാനം മാറ്റാൻ പറ്റില്ല.’

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ അവളുടെ ആശയെല്ലാം നശിച്ചു. പോലീസുകാർ അവളുടെ കൈയിൽ കയറിച്ചിട്ടു.

‘നിൽക്കൂ! ഒരു നിമിഷം.’ ആൾത്തീർക്കിൽക്കൂടി ഒരാൾ വാതിലി നടുത്തേക്കു വന്നു സഗൗരവം പറഞ്ഞു.

‘ഴവേർ ആഗതനെ നോക്കി. ആളെ മനസ്സിലായി.

‘ക്ഷമിക്കണം മേയർ.’ തൊപ്പിയെടുത്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

മേയർ എന്ന ശബ്ദംകേട്ട ഫൻതീൻ പോലീസുകാരെ തട്ടിമാറ്റി മുമ്പോട്ടു ചെന്നു.

‘ഹേ! നിങ്ങളാണോ മേയർ?’ എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്ത് ആഞ്ഞുതുപ്പി. ഷവേർ ഇതു കണ്ടു വിറച്ചു. മേയർ മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ട് ടൗവലെടുത്തു മുഖം തുടച്ചു.

‘ഇൻസ്പെക്ടർ, ഈ സ്ത്രീയെ വിട്ടയയ്ക്കൂ.’

‘ഴവേറിന് ദുസ്സഹമായി തോന്നി. തന്റെ കൺമുമ്പിൽവെച്ച് ഇത്ര പ്രകടമായി ധിക്കാരം കാണിച്ച ഒരുവളെ വെറുതെ വിട്ടയയ്ക്കുക. അയാൾ നിശ്ശബ്ദം നിന്നു.

വിട്ടയയ്ക്കു എന്നു പറഞ്ഞത് ഷവേർ ആണെന്ന് ഫൻതീൻ തെറ്റിദ്ധരിച്ചു.

‘ഇൻസ്പെക്ടർസാർ, നല്ലവനായ നിങ്ങളുടെ ദയവ്. നിങ്ങളല്ലേ എന്നെ വിട്ടയയ്ക്കാൻ പറഞ്ഞത്, മേയർ ചെങ്കുത്താൻ അതു പറയുകയില്ല. എനിക്കറിയാം. ദുഷ്ടൻ! എന്റെ എല്ലാ കഷ്ടപ്പാടുകൾക്കും കാരണം ഈ തന്ത്രക്കുഴവേറിയാണ്. അന്തസ്സായി പണിയെടുത്തു കഴിഞ്ഞ ഒരു പാവം പെണ്ണിനെ ദ്രോഹി തെരുവിലിറക്കിവിട്ടു. അതിനുശേഷം ഒമ്പതു സൂകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ജീവിക്കുന്നത്. ഒരു നേരത്തെ ഭക്ഷണത്തിനു തികയുമോ? എന്തു ചെയ്യാം? എനിക്ക് ഒരു കുട്ടിയുണ്ട്. ജീവിക്കാൻ മറ്റു വഴിയില്ലാഞ്ഞിട്ടാണ് ഞാൻ ചീത്തയായത്.’

മേയർ പോക്കറ്റിൽ തപ്പിനോക്കി. പണം ഒന്നും എടുത്തിരുന്നില്ല.

സ്വതന്ത്രയാക്കപ്പെട്ടു എന്നു വിചാരിച്ച് ഫൻതീൻ വാതിൽ തുറന്നു പോകാൻ ഭാവിച്ചു.

‘സാർജന്റ്! ആ തേവിടിശ്ശി പോകുന്നത് കണ്ടില്ലേ? ആരു പറഞ്ഞു അവളെ വിടാൻ?’ ഷവേർ ചോദിച്ചു.

‘ഞാൻ.’ മദലിയെന്നാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്.

‘ഴവേറുടെ തല തരിച്ചു. ഫൻതീൻ കണ്ണുമിഴിച്ചു. ഇതു സ്വപ്നമാണോ? തന്നെ തുപ്പുകയും പുലഭ്യം പറയുകയും ചെയ്ത ഒരു കുലയെ വിട്ടയയ്ക്കാൻ മേയർ ആജ്ഞാപിക്കുകയോ?

‘വിടില്ല. ഇവളെ വിടാനോ? മേയറെ അപമാനിച്ച ധിക്കാരി.’ ഷവേറുടെ ശബ്ദം മുഴങ്ങി.

‘ഇൻസ്പെക്ടർ! എന്നെ അപമാനിച്ചതു ഞാൻ സഹിച്ചുകൊള്ളാം. ഇവളെയല്ല നിങ്ങൾ പിടിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. ആ തെമ്മാടിയെയായിരുന്നു. പാവപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ

വഴി നടക്കാൻപോലും അനുവദിക്കാത്ത പോക്കിരി. കാര്യങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു. അഗതിയായ അവളെ വിട്ടേക്കൂ.’

‘മേയർ! ഇവളെ ശിക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല എനിക്കാണ്. വിട്ടയയ്ക്കാൻ സാധ്യമല്ല.’

‘പോലീസ് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥയാണ് നിങ്ങൾ പറയുന്നത്. ക്രിമിനൽ നടപടി നിയമപ്രകാരം തീർപ്പു കല്പിക്കേണ്ടത് മേയറാണ്. ഈ സ്ത്രീയെ വെറുതെ വിടണമെന്നു ഞാൻ വിധിക്കുന്നു.’

ഴവേർ ഒരക്ഷരം മിണ്ടാതെ ഇറങ്ങിപ്പോയി.

മേയർ ഫൻതീനോടു പറഞ്ഞു:

‘നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതെല്ലാം ഞാൻ കേട്ടു. ജോലിയിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിട്ട കാര്യം ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്താണ് എന്നോടു നേരിട്ടു പറയാതിരുന്നത്. കടങ്ങളെല്ലാം തീർത്ത് കുട്ടിയെ നിങ്ങളുടെ അടുത്ത് എത്തിച്ചുതരാം. ഞാൻ ഏല്ക്കുന്നു. നിങ്ങൾ പണിയെടുത്തേ കഴിയൂ എന്നില്ല. നിങ്ങളെയും കുട്ടിയെയും രക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരം ഇനി എന്റേതാണ്. ദൈവത്തിന്റെ കണ്ണിൽ നിങ്ങൾ പരിശുദ്ധയാണ്.’

ഫൻതീൻ തേങ്ങിക്കൊണ്ട് മേയറുടെ മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്തി. തളർന്നു തറയിൽ വീണു.

അവളെ അദ്ദേഹം സ്വഭവനത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അവൾക്കു പനിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വല്ലാത്ത ക്ഷീണവും. എപ്പോഴും കൊസെത്തു കുട്ടിയെപ്പറ്റി ചോദിക്കും.

‘പാവം! വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടു. ഇനി ഒന്നും ഭയപ്പെടാനില്ല. നിങ്ങൾക്കു ഭാഗ്യം കൈവന്നിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ഒരു ദേവതയായി മാറിയിരിക്കുന്നു.’ മദലിയെൻ അവളെ സമാധാനിപ്പിച്ചു.

തെന്നാർദിയെർക്ക് അദ്ദേഹം മൂന്നുറു ഫ്രാങ്ക് അയച്ചുകൊടുത്തു. നൂറ്റിയിരുപതു ഫ്രാങ്കേ ഫൻതീൻ അവർക്ക് കൊടുക്കേണ്ടതുള്ളൂ. അവർക്ക് കിട്ടാനുള്ളത് എടുക്കുവാനും രോഗശയ്യയിൽ കിടക്കുന്ന അമ്മയ്ക്കു കാണാൻ കുട്ടിയെ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുംവേണ്ടിയാണ് മൂന്നുറു ഫ്രാങ്ക് അയയ്ക്കുന്നതെന്നു പ്രത്യേകം എഴുതിയിരുന്നു.

പണം കിട്ടിയിട്ടും തെന്നാർദിയെർ കൊസത്തിനെ കൊണ്ടുവന്നില്ല. അയാൾക്ക് ആ കുട്ടി ഒരു കറവപ്പശുവായിരുന്നു.

‘കുട്ടിയുടെ അമ്മയിൽ ഏതെങ്കിലും പൊണ്ണനു ഭ്രമം കയറിക്കാണും.’ അയാൾ ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു.

ചികിത്സയ്ക്കു ചെലവായ തുകയുടെ ഒരു കള്ളക്കണക്ക് അയാൾ അയച്ചു. മേയർ മൂന്നുറു ഫ്രാങ്കുകൂടി എത്തിച്ചുകൊടുത്തു. കുട്ടിയുടെ അസുഖം കുറയാത്തതുകൊണ്ട് യാത്രചെയ്യാൻ ശക്തിയില്ല എന്നു മറുപടി കിട്ടി.

ഡോക്ടറെ വരുത്തി ഫൻതീനെ പരിശോധിപ്പിച്ചപ്പോൾ കാര്യം അപകടത്തിലാണെന്ന് മേയർക്ക് മനസ്സിലായി. കുട്ടിയെ കൊണ്ടുവരാൻ ഉടനെ ഒരാളെ അയയ്ക്കുകയോ, താൻതന്നെ പുറപ്പെടുകയോ വേണമെന്നു തീർച്ചയാക്കി. ഒരുപക്ഷേ, കുട്ടിയെ കണ്ടാൽ ഫൻതീന്റെ രോഗത്തിന് ശമനമുണ്ടായെന്നു വരാം.

അല്ലെങ്കിൽ അവൾക്ക് മകളെ കണ്ട് സമാധാനമായി മരിക്കാം. എന്തായാലും മൊണ്ട് ഫെർമിയയിലേക്കു പോകുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഫൻതീന്റെ ഒരേഴുത്ത് ഒപ്പിട്ടുവാങ്ങി.

‘ഈ വരുന്ന ആളുടെകൂടെ കൊസെത്തിനെ അയയ്ക്കണം. അവൾക്കുവേണ്ടി അധികച്ചെലവു വന്ന തുക ഇദ്ദേഹം തരും. ഇത്രയും നാൾ എന്റെ മകളെ സംരക്ഷിച്ചതിനു നന്ദി പറയുന്നു.

ഫൻതീൻ’

അന്ന് ഓഫീസ് മുറിയിലിരുന്ന് മേയർ ഔദ്യോഗികമായ അടിയന്തരകാര്യങ്ങൾ നോക്കുമ്പോൾ ട്രേവർ അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ വന്നു. മദലിയെനെ ബഹുമാനപൂർവ്വം വന്ദിച്ചുനിന്ന അയാളുടെ ഭാവവ്യത്യാസം പ്രകടമായിരുന്നു.

‘എന്തുണ്ടു വിശേഷം?’ മേയർ ചോദിച്ചു.

‘ഞാൻ കുറ്റക്കാരനാണ്.’ അല്പസമയത്തെ മൗനത്തിനുശേഷം ട്രേവർ പറഞ്ഞു.

‘എന്തു കുറ്റം?’

‘മജിസ്ട്രേറ്റിനെ പോലീസുകാരൻ ധിക്കരിച്ചു.’

‘ആരാണ് മജിസ്ട്രേറ്റ്?’

‘അങ്ങുതന്നെ.’

മദലിയെന്ന് ഒന്നും മനസ്സിലായില്ല.

‘മേലധികാരത്തിൽനിന്നു കല്പനയായിരിക്കുന്നു. അങ്ങയോട് മാപ്പു ചോദിക്കാനും ജോലിയിൽനിന്ന് എന്നെ പിരിച്ചുവിടാനും. ഞാൻ രാജിവെച്ചാൽ പോരാ. തെറ്റു ചെയ്തതിനു ശിക്ഷ അനുഭവിക്കണം.’

‘എന്തു വിഡ്ഢിത്തമൊക്കെയാണു പറയുന്നത്. നിങ്ങൾ ചെയ്ത തെറ്റെന്ത്?’

‘ആറാഴ്ചമുമ്പ് ആ സ്ത്രീ കാരണമുണ്ടായ ലഹള. എനിക്കതു സഹിക്കാനായില്ല. വളരെക്കാലമായി അങ്ങയുടെ പെരുമാറ്റത്തിൽ എനിക്കു സംശയം തുടങ്ങിയിട്ട്.

ഫുഷ് ലെവാങ്ങിനെ വണ്ടിക്കടിയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ എന്റെ ഊഹം ബലപ്പെട്ടു. ഞാൻ ഫെവറോളയിൽ പോയി അന്വേഷണം നടത്തി.

മരംവെട്ടുകാരനായിരുന്ന ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെപ്പറ്റി വിവരം കിട്ടി. ആ ഴാങ് വാൽഴാങ് അങ്ങാണെന്നു ഞാൻ മേലധികാരികൾക്ക് റിപ്പോർട്ടിച്ചു. മേയറുടെ മുഖം വിളറി:

‘നിങ്ങൾ വാസ്തവം മനസ്സിലാക്കിയതു നന്നായി.’

‘ഇല്ല. ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെ ഇപ്പോൾ പിടികിട്ടിയിരിക്കുന്നു.’

മദലിയെന്റെ കൈയിലിരുന്ന കടലാസ് അറിയാതെ താഴെ വീണു. അദ്ദേഹം ഷാവെറെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ‘എന്ത്?’

‘അലില് ഹോ ക്ലോഷർ എന്ന സ്ഥലത്തെ ഒരു വൃദ്ധൻ. പേര് ഴാങ് മാത്തിയോ. അയാൾ മതിൽ ചാടിക്കടന്ന് ആപ്പിൾപ്പഴം കട്ടു എന്ന കേസിൽ പിടിക്കപ്പെട്ടു.

ആറായിലെ ജയിലിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. തണ്ടുവലിശിക്ഷയിൽനിന്നു

വിടുതലാക്കിയ ബ്രവേ എന്ന പുളളി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഴാങ് മാത്തിയോവിനെ കണ്ടപ്പോൾ----അല്ല! ചങ്ങാതി! ഴാങ് വാൽഴാങ്! എന്നെ ഓർക്കുന്നില്ലേ?’ എന്നു ചോദിച്ചു. ആ കള്ളൻ മിണ്ടിയില്ല. അറിയാത്ത ഭാവം നടിച്ചു.’

‘ഓഹോ! എന്നിട്ട്?’

‘ഞാനും അയാളെ കണ്ടു. സംശയമില്ല. തടവറയിൽ അയാൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. കള്ളൻ! പേരു മാറ്റിയതാവും. അയാൾ മെത്രാന്റെ വെള്ളിക്കയിൽ മോഷ്ടിച്ചു. ഒരു കുട്ടിയുടെ കൈയിൽനിന്ന് നാല്പതു സൂ തട്ടിപ്പിരിച്ചു. പോലീസ് അന്വേഷിക്കുകയായിരുന്നു. ഇപ്പോഴാണു പിടിയിൽ കിട്ടിയത്.’

‘നിങ്ങൾക്കു തീർച്ചയുണ്ടോ?’

‘നിശ്ചയമായും മേയർ! ക്ഷമിക്കണം. ഈ സന്ദർഭത്തിലാണ് ട്രാൻസ് വാൽ ട്രാൻസ് അങ്ങനെയെന്ന് ഞാൻ റിപ്പോർട്ടിച്ചത്. എനിക്ക് ഭ്രാന്താണെന്നും മേയറെ അപമാനിച്ചതിന് മാപ്പു ചോദിച്ചു ജോലിയിൽനിന്ന് വിരമിക്കണമെന്നും കല്പന വന്നിരിക്കുന്നു.’

‘എന്നെ അപമാനിച്ചതിനെപ്പറ്റി ഞാനും അന്വേഷിക്കേണ്ടതല്ലേ?’

‘നിയമം തെറ്റിച്ചവരെ ഞാൻ ശിക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് എന്നെയും ശിക്ഷിക്കണം.’

‘ശരി! നമുക്ക് ആലോചിക്കാം. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ നിങ്ങളെക്കൊണ്ട് എനിക്ക് ചില കാര്യങ്ങളുണ്ട്.’

‘ഓ! അങ്ങനെയെങ്കിൽ മറ്റൊരാളെ നിയമിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ ചുമതലകൾ നിർവഹിച്ചുകൊള്ളാം. ഇപ്പോൾ ഞാൻ ആറായിലേക്കു പോകുന്നു. നാളെയാണ് കേസുവിചാരണം.’

‘മേയർ പോയി. സ്വസ്ഥമായിരുന്ന മദലിയെന്റെ മനസ്സ് കലങ്ങിമറിഞ്ഞു.

‘ആ കുട്ടിയുടെ കൈയിൽനിന്നു പണം തട്ടിപ്പിരിച്ച ഞാൻ കള്ളനാണ്. വീണ്ടും തണ്ടുവലിശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടവനാണ്. എനിക്കുപകരം ട്രാൻസ് മാത്തിയോ എന്ന നിർഭാഗ്യവാനോ? പാടില്ല. ദൈവേച്ഛ എന്ന സങ്കല്പത്തിൽ കഴിയുന്നത് ആത്മവഞ്ചനയാണ്. മെത്രാനോടു ചെയ്തിട്ടുള്ള ശപഥം. പ്രകാശം കണ്ട മനസ്സിൽ ഇനി ഇരുട്ടു കയറിക്കൂടാ. ഞാൻ പഴയ ട്രാൻസ് വാൽ ട്രാൻസ് ആയിത്തീരുന്നത് ദൈവദൂഷ്ടിയിൽ വീണ്ടും സത്യം കണ്ടെത്തലാണ്.’

അന്നുതന്നെ ഒരു വാടകവണ്ടി ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. ഫൻതീന്റെ ശുശ്രൂഷാകാര്യങ്ങൾ സിംപ്ലീസ് എന്ന കന്യാസ്ത്രീയെ ഏല്പിച്ചു. പുലർച്ചയ്ക്കുമുമ്പ് ആറായിൽ കേസുവിചാരണം നടക്കുന്ന കോടതിയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അതിവേഗത്തിൽ പാഞ്ഞുവണ്ടി മറ്റൊരു വണ്ടിയുമായി കൂട്ടിയിടിക്കയാൽ ചക്രം കേടുവന്നു. വേറെ ഒരു വണ്ടി കൂലിക്കെടുത്തു. വഴിക്ക് അതിന്റെ അച്ചുതണ്ടു കേടുവന്നു. അതു മാറ്റിയിട്ടു വീണ്ടും യാത്ര തുടർന്നു.

മേയർ ആറായിലെ കോടതിയിലെത്തിയപ്പോൾ മണി എട്ട്. എങ്കിലും കോടതി പിരിഞ്ഞിട്ടില്ല. കോടതിമുറി ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

പുറത്തുനിൽക്കുന്ന പാറാവുകാരനോട് മേയർ ചോദിച്ചു:

‘അകത്തേക്കു വിടാമോ?’

‘നിവൃത്തിയില്ല.’

അദ്ദേഹം ഒരു കടലാസുതുണ്ടിൽ ‘മദലിയെൻ, എം. പട്ടണത്തിലെ മേയർ’ എന്നു

കുറിച്ച് പാറാവുകാരന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു പറഞ്ഞു.

‘ജഡ്ജിയുടെ കൈയിലെത്തിക്കൂ.’

അയാൾ കുറിപ്പുംകൊണ്ട് അകത്തേക്കു പോയി. ഫൻതീന്റെ രോഗത്തെക്കുറിച്ചു വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവിടെ നിന്നു. അല്പം കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചുവന്ന പാറാവുകാരൻ മേയറെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു: ‘ഇതിലേ വരാം.’

അദ്ദേഹം വിചാരത്തിൽനിന്നുണർന്നു. പാറാവുകാരൻ കാണിച്ച വഴിയെ നടന്നു. ജഡ്ജിയും അഭിഭാഷകരും എഴുന്നേറ്റ് അദ്ദേഹത്തെ ആദരിച്ചു. അതൊന്നും അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണ് ആശ്ചര്യത്തിലായിരുന്നു. ജഡ്ജിയുടെ സമീപം അദ്ദേഹം യാത്രികമായി ഇരിപ്പുറപ്പിച്ചു.

ജഡ്ജിയുടെ നേരെ മുമ്പിൽ കുറച്ചുകലെയായി രണ്ടു പട്ടാളക്കാരുടെ നടുവിൽ ഴാങ് മാത്തിയോ. ഒരു നിരപരാധിയുടെ മുഖഭാവം.

‘ദൈവമേ! ഞാനും ഇതുപോലെ!’ മേയർ ചിന്തിച്ചു.

വിചാരണ അവസാനിച്ചു. ഴാങ് മാത്തിയോ കുറ്റം സമ്മതിച്ചില്ല. സർക്കാർ വക്കീൽ അദ്ദേഹം കുറ്റക്കാരനാണെന്നു സമർത്ഥിച്ചു. തണ്ടു വലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തുനിന്നു മോചിതനായ തെമ്മാടി ഴാങ് വാൽഴാങ് തന്നെയാണ് ആ മനുഷ്യനെന്ന് സ്ഥാപിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ജഡ്ജി വിധിയെഴുതാനുള്ള ഭാവമായി. ഴാങ് മാത്തിയോയോടു നീങ്ങിനിൽക്കാൻ പറഞ്ഞു. അയാൾ നിവർന്നുനിന്നു.

‘പ്രതിക്ക് ഇനി വല്ലതും പറയാനുണ്ടോ?’ ജഡ്ജി ചോദിച്ചു.

‘കോടതി പറയുന്ന ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെ ഞാൻ അറിയില്ല. അതു ഞാനല്ല. ഞാൻ യാതൊന്നും മോഷ്ടിച്ചിട്ടില്ല. പാരീസിൽ ബാലുവിന്റെ കീഴിൽ വണ്ടിപ്പണിക്കാരനായിരുന്നു ഞാൻ. അയാൾ പാപ്പരായി എവിടേക്കോ പോയി. എന്റെ അച്ഛനും അമ്മയും ആരാണെന്ന് എനിക്കറിയില്ല. നിരത്തിൽക്കൂടി നടക്കുമ്പോൾ വീണുകിട്ടിയതാണ് ആപ്പിൾപ്പഴം. കട്ടതല്ല. എന്നെ വെറുതെ ശിക്ഷിക്കരുതേ.’

കാണികളെല്ലാം ഇതു കേട്ടു ചിരിച്ചു.

‘ഇയാൾ പറയുന്നതിനൊന്നും തെളിവില്ല. തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്ത് ഇയാളോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന തടവുകാരെ വരുത്തിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവരെ ഹാജരാക്കാം. അവരിൽനിന്നുകിട്ടുന്ന തെളിവുകൂടി കോടതി സ്വീകരിക്കണം.’ ഗവൺമെന്റിന്റെ അഭിഭാഷകൻ പറഞ്ഞു.

ബ്രവേ, ഷെനിൽദിയു, കോഷ്പെയിൻ----മൂന്നു തടവുകാരെയും വരുത്തി.

‘ഇയാളെ അറിയാമോ?’ ജഡ്ജി ബ്രവേയോടു ചോദിച്ചു. ‘ഇത് ഴാങ് വാൽഴാങ്. സൂത്രക്കാരൻ! ഇപ്പോൾ അയ്യോപാവം നടിക്കുകയാണ്.’

മറ്റു രണ്ടുപേരും ബ്രവേ പറഞ്ഞത് ആവർത്തിച്ചു.

‘ഇവിടെ പറഞ്ഞതെല്ലാം കേട്ടല്ലോ. എന്താണു പറയാനുള്ളത്?’ ഴാങ് മാത്തിയോയോട് ജഡ്ജി ചോദിച്ചു.

തൽക്ഷണം മദലിയെൻ എഴുന്നേറ്റു മുമ്പിയുടെ നടുവിലേക്കു ചെന്നു. അവിടെക്കൂടിയിരുന്ന പ്രധാനികൾക്കൊക്കെ ആളെ മനസ്സിലായി.

‘മദലിയെൻ, എം. പട്ടണത്തിലെ മേയർ.’ അവർ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.
നിമിഷങ്ങൾക്കകം അദ്ദേഹം തടവുപുള്ളികളുടെ അടുത്തെത്തി.

‘നിങ്ങൾക്ക് എന്നെ കണ്ടിട്ടു മനസ്സിലാവുന്നില്ലേ?’ അറിയില്ലെന്ന് അവർ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. മദലിയെൻ ജഡ്ജിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു നിന്നു:

‘പ്രധാന ജഡ്ജി അവർകളേ! ജൂറിമാരേ! ഈ തടവുപള്ളിയെ വിടാൻ ഉത്തരവിടു. എന്നെ പിടിക്കാൻ കല്പനകൊടുക്കൂ. നിങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ അയാളല്ല. ഞാനാണ് ഴാങ് വാൽഴാങ്.’

അവിടെക്കൂടിയിരുന്നവർ പരസ്പരം മിഴിച്ചുനോക്കി.

‘ഇവിടെ ഡോക്ടർമാരാരെങ്കിലുമുണ്ടോ?’ പ്രധാന ജഡ്ജി വിളിച്ചു ചോദിച്ചു.

‘ഇല്ല! എനിക്കു ഭ്രാന്തില്ല. അതു നിങ്ങൾക്കു പിന്നീടു മനസ്സിലാകും. സത്യമാണു ഞാൻ പറയുന്നത്. ദൈവം എല്ലാം കാണുന്നുണ്ട്. മെത്രാന്റെ വെള്ളികയിൽ മോഷ്ടിച്ചതും കുട്ടിയുടെ പണം തട്ടിയെടുത്തതും ഞാനാണ്. എന്റെ ഭാഗ്യക്കെട്ട് ഇന്നലെയാണ് ഞാൻ കത്തിച്ചത്. ചാരം ഇപ്പോഴും എന്റെ വീട്ടിൽ കാണും. ആ നാണയം അതിലുണ്ടാകും. ഴാങ് വാൽഴാങ് ദുഷ്ടനാണ്. അതു വാസ്തവം. പക്ഷേ, അയാളല്ല അതിനു തെറ്റുകാരൻ. തണ്ടുവലിശിക്ഷ അനുഭവിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അവൻ പരമസാധുവായിരുന്നു. ശിക്ഷ അവനെ പിശാചാക്കി. വെറും മരക്കഷണമായിരുന്ന അവനെ തീക്കൊള്ളിയാക്കി. ട്രേവർ ഇൻസ്പെക്ടർ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ എന്നെ തിരിച്ചറിയുമായിരുന്നു.’

മൂന്നു തടവുപള്ളികളെയും അദ്ദേഹം മാറിമാറി നോക്കി.

‘ബ്രവേ! തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തുവെച്ച് പല നിറമുള്ള ഒരു ഉറുമാൽ നിങ്ങൾ കഴുത്തിൽ ചുറ്റിയിരുന്നില്ലേ?’

ബ്രവേ ഒന്നു ഞെട്ടി.

‘ഷെനെൽദിയു! ടി.എഫ്.പി. എന്ന അടയാളം ചുമലിൽനിന്നു മായ്ച്ചുകളയാൻ ചുട്ടുപഴുത്ത പാത്രം വെച്ചതിന്റെ വടു എവിടെ?’

‘അതു ശരിയാണ്.’ ഷെനെൽദിയു പറഞ്ഞു.

‘കോഷ്പെയിൻ! നിങ്ങളുടെ ഇടത്തെ കൈയിന്റെ മുട്ടിനു താഴെ 1815 മാർച്ച് 7 എന്ന് അക്കത്തിൽ കുത്തിയിട്ടില്ലേ? കാണട്ടെ! ഷർട്ടിന്റെ കൈ പൊക്കൂ.’

അയാൾ ഷർട്ടിന്റെ കൈ ഉയർത്തി. വെളിച്ചത്തിൽ അക്കങ്ങൾ തിളങ്ങി.

‘ഇപ്പോൾ വിശ്വാസമായോ നിങ്ങൾക്ക്? ഞാനാണ് ഴാങ് വാൽഴാങ്.’

ജഡ്ജിയും അഭിഭാഷകന്മാരും ഒന്നും ചെയ്യാനാവാതെ അന്തിച്ചിരുന്നു. ആർക്കും അദ്ദേഹത്തെ തടയുവാൻ ധൈര്യമുണ്ടായില്ല.

‘നിങ്ങൾ എന്നെ അറസ്റ്റു ചെയ്യുന്നില്ലേ? ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാനിതാ പോകുന്നു. എനിക്കു പല കാര്യങ്ങളും ചെയ്യാനുണ്ട്. ഞാൻ ആരാണെന്ന് ഗവൺമെന്റ് വക്കീലിനറിയാം; എവിടെയാണെന്നും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പന ഞാൻ അനുസരിക്കും.’

അദ്ദേഹം വാതിൽക്കലേക്കു നടന്നു. ആളുകൾ വഴിമാറിക്കൊടുത്തു.

‘ഗവൺമെന്റ് വക്കീൽ അവർകളേ! ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കല്പനയ്ക്കു മുമ്പിലുണ്ട്.’

അദ്ദേഹം നടന്നു മറഞ്ഞു. ഒരു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ ഴാങ് മാത്തിയോവിനെ മോചിപ്പിച്ചു.

ആറായിൽനിന്നു മടങ്ങിയെത്തിയ ഉടനെ ഴാങ് വാൽഴാങ് ഫൻതീന്റെ മുറിയിലേക്കു ചെന്നു.

‘എന്റെ കൊസെത്ത് എവിടെ?’ ആകാംക്ഷയോടെ അവൾ ചോദിച്ചു.

മേയർ വീട്ടിൽനിന്നു പോയത് കൊസെത്തിനെ കൊണ്ടുവരാനാണെന്നാണ് അവൾ വിചാരിച്ചത്. ആ സന്തോഷത്തിന്റെ ലഹരിയിൽ അവളുടെ അസുഖം കുറഞ്ഞുവരികയായിരുന്നു. ഴാങ് ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിന്നു. ഫൻതീനെ പരിശോധിക്കുന്ന ഡോക്ടറും മുറിയിലേക്കു വന്നു:

‘കുട്ടി ഇവിടെയുണ്ട്. സമാധാനമായി കിടക്കുക. രോഗം മാറട്ടെ.’

‘അപ്പോൾ എന്റെ മോളു് ഇവിടെയുണ്ട്, അല്ലേ? ഞാൻ ഒരു നോക്കു കാണട്ടെ. കൊല്ലം അഞ്ചായി അവളെ കണ്ടിട്ടു്. അവൾ നന്നായിരിക്കുന്നോ? ക്ഷീണിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ?’

‘നിങ്ങൾ വിശ്രമിക്കൂ. അസുഖം കുറയട്ടെ.’

‘എന്റെ രോഗമൊക്കെ മാറി.’

ഡോക്ടർ നിർബന്ധിച്ചപ്പോൾ അവൾ അനങ്ങാതെ കിടന്നു. സിസ്റ്റർ സിംപ്ലീസ് അവൾക്കു മരുന്നു കൊടുത്തു. ഡോക്ടർ പോയി. പെട്ടെന്ന് എന്തോ കണ്ടു ഭയന്നതുപോലെ ഫൻതീൻ മേയറെ നോക്കി വിരൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഴാങ് വാൽഴാങ് തിരിഞ്ഞപ്പോൾ കണ്ടത് ഷാവെരെയാണ്.

‘ഞാൻ ഇതാ വരുന്നു. നിങ്ങൾ വന്ന കാര്യം എനിക്കറിയാം.’

‘എന്നാൽ, വേഗമാകട്ടെ.’

ഫൻതീൻ വല്ലാതെ പേടിച്ചു. തന്നെ വീണ്ടും പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോവാനാണ് അയാൾ വന്നതെന്ന് അവൾ വിചാരിച്ചു. എങ്കിലും മദലിയെൻ അടുത്തുള്ളതുകൊണ്ട് അവൾക്ക് ആശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു.

‘വരുന്നുണ്ടോ നീ?’ ഴവേർ അലറി.

നീ എന്നു വിളിക്കണമെങ്കിൽ ആരെയായിരിക്കണം. അവൾ കിതച്ചുതുടങ്ങി. സിസ്റ്റർ സിംപ്ലീസും ഫൻതീനും നോക്കിനില്ക്കെ അയാൾ ഷാങ്ങിന്റെ കഴുത്തുപട്ടയിൽ പിടികൂടി. എന്ത്? എം. പട്ടണത്തിലെ മേയറുടെ കഴുത്തിനു പിടിക്കുന്ന പോലീസുകാരനോ? ഫൻതീൻ സംശയിച്ചു.

‘ഴവേർ! ഞാനൊരു കാര്യം പറയട്ടെ.’

‘എനിക്ക് സ്വകാര്യമൊന്നും കേൾക്കണ്ട. ഉറക്കെ പറയൂ.’

‘എനിക്കു മൂന്നുദിവസത്തെ അവധി തരണം. ഈ സാധുസ്ത്രീയുടെ കുട്ടിയെ കൊണ്ടുവരാനാണ്. വിശ്വാസമില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളും എന്റെകൂടെ പോരൂ.’

‘കൊള്ളാം. ചാടിപ്പോവാൻ മൂന്നുദിവസത്തെ സമയം വേണം, അല്ലേ? നിന്നെ ഞാൻ അറിയാത്തതാണോ? അഞ്ചുകൊല്ലം എന്റെ മുമ്പിൽ മാനുന്റെ വേഷംകെട്ടി നടന്ന പെരുകളുള്ളൻ. വേഗം വന്നില്ലെങ്കിൽ വിലങ്ങുവെക്കും.’

ഫൻതീന്റെ ആശയെല്ലാം നശിച്ചു. മദലിയെൻ കുട്ടിയെ കൊണ്ടുവന്നില്ല. ഇപ്പോഴിതാ അദ്ദേഹം ഒരു തടവുപുള്ളി. മുമ്പൊരിക്കൽ അവളെ പിടികൂടിയ ഭയങ്കരൻ

മുമ്പിൽ നിൽക്കുന്നു. ഇത്രയും താങ്ങാനുള്ള കരുത്ത് അവളുടെ ഹൃദയത്തിനില്ലായിരുന്നു. കട്ടിലിൽനിന്നു ചാടിയെന്നീറ്റ അവൾ അതേ വേഗത്തിൽ കട്ടിലിലേക്കുതന്നെ മറിഞ്ഞുവീണു. അവൾ മരിച്ചു.

‘നിങ്ങൾ ആ സ്ത്രീയെ കൊന്നു.’ ട്രേസിയുടെ കൈ കടന്നുപിടിച്ചുകൊണ്ട് വാൽ ഷാങ് പറഞ്ഞു.

‘നിർത്തൂ! ഞാൻ തർക്കിക്കാൻ വന്നതല്ല.’

മൂലയിലിരുന്ന ഇരുമ്പുവടി വാൽ ഷാങ് കൈക്കലാക്കി: ‘ഞാൻ അല്പസമയത്തിനുള്ളിൽ വരും. ഇനി എന്നെ തൊട്ടുപോയാൽ എനിക്കറിയാം.’

ട്രേസിയെ വിറച്ചുപോയി. അയാൾ വാതിൽക്കലേക്കു മാറി. പുറത്തേക്കു കടന്നാൽ കള്ളപ്പള്ളി ചാടിക്കളഞ്ഞാലോ എന്നു വിചാരിച്ച് അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. ഷാങ് ഫൻതീന്റെ അനക്കമറ്റ ശരീരത്തിൽ നോക്കി. അടുത്തുചെന്ന് ചെവിയിൽ എന്തോ മന്ത്രിച്ചു. കൈ പിടിച്ചു ചുംബിച്ചു. എന്നിട്ടു ട്രേസിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു:

‘ഇതാ നിങ്ങൾ വിളിക്കുന്നിടത്തു ഞാൻ വരാം.’

ഷാങ് വാൽ ഷാങ്ങിനെ ട്രേസിയെ പട്ടണത്തിലെ ജയിലിൽ തടവുകാരനാക്കി.

മേയർ ഒരു തടവുപള്ളിയായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹത്തെ വീണ്ടും പിടിച്ചുവെന്നും വാർത്ത പരന്നതോടെ ജനങ്ങളുടെ ആദരവും അവസാനിച്ചു. അദ്ദേഹം ചെയ്ത നന്മകളെല്ലാം അവർ മറന്നു. ചിലർ ആക്ഷേപിക്കാനും തുടങ്ങി. ഇതെല്ലാം അറിഞ്ഞിട്ടും അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിച്ചിരുന്ന രണ്ടുമൂന്നുപേർ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ഒരാളായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗേറ്റ് കാവൽക്കാരി വ്യൂഡ്. പതിവുപോലെ അന്നും ഗേറ്റ് പൂട്ടി താക്കോൽ യഥാസ്ഥാനത്തുവച്ചു. പെട്ടെന്നാണ് അദ്ദേഹം വന്നു താക്കോൽ എടുക്കുന്നത് അവർ കണ്ടത്:

‘ദൈവമേ! ഞാൻ വിചാരിച്ചു, അങ്ങ് ജയിലിലാണെന്ന്.’

‘ഞാൻ അവിടെയായിരുന്നു. ജനലിന്റെ അഴി ഒടിച്ചു പുറത്തു ചാടി. സിസ്റ്റർ സിംപ്ലീസിനെ ഒന്നു വിളിക്കൂ.’ അദ്ദേഹം അലമാര തുറന്ന് മെത്രാന്റെ മെഴുകുതിരിക്കാലുകളും വേറെ ചില സാധനങ്ങളും എടുത്ത് ഒരു ഭാഗ്യമാക്കി കെട്ടിവച്ചു. കുറച്ചു പണം ഒരു പൊതിയാക്കി മാറ്റിവച്ചു. പൊതിയും ഒരെഴുത്തും സിസ്റ്റർ സിംപ്ലീസിനെ ഏല്പിച്ചു:

‘ഇത് മെത്രാനെ ഏല്പിക്കണം. ഇന്നലെ മരിച്ച ആ സാധുസ്ത്രീയുടെ ശവസംസ്കാരച്ചെലവിനുള്ളതാണ്.’

അപ്പോഴേക്കും കോണിപ്പടി കയറി ആളുകൾ വരുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. ഷാങ് ഒരു മൂലയിൽ മറഞ്ഞുനിന്നു. സിസ്റ്റർ സിംപ്ലീസ് മുട്ടു കുത്തി പ്രാർത്ഥിച്ചു. ട്രേസിയെ മുകളിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു.

‘സഹോദരീ! ഈ മുറിയിൽ നിങ്ങൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ?’ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലും നുണപറയാത്ത ആ പരിശുദ്ധാത്മാവു പറഞ്ഞു:

‘അതെ.’

സിസ്റ്റർ സിംപ്ലീസിന്റെ വാക്ക് അയാൾ വിശ്വസിച്ചു. ആദരപൂർവ്വം തലകുനിച്ച് അയാൾ പിൻവാങ്ങി.

ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ കുലിവേലക്കാരുടെ
വേഷത്തിൽ ഒരാൾ ധൂതിയിൽ പാരീസിലേക്കു പോകുന്നത് ചില വണ്ടിക്കാർ കണ്ടു.

കൊസെത്ത്

വാട്ടർലൂ ഒരു യുദ്ധമല്ല; പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഒരു ചുവടുമാറ്റമാണ്. 1815 ജൂൺ 18-ാം തീയതി ബ്രിട്ടീഷ് പട്ടാളം നെപ്പോളിയനെ അവസാനമായി തോല്പിച്ചു. മോൺ സാൻഷാൺ പർവതപ്പരപ്പിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽക്കൂടി പോകുന്ന കുത്തനെയുള്ള ഒരു തോട് ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടാതിരുന്നതിനാലാണ് ആ പരാജയം സംഭവിച്ചത്. അവിടെ സമനിരപ്പാണെന്ന് നെപ്പോളിയനും സൈനികമേധാവികളും ധരിച്ചു. തോറ്റുപിന്മാറുന്ന ശത്രുക്കളെ തുരത്തിക്കൊണ്ട് മൂവായിരത്തത്തൂറു പേരടങ്ങിയ സൈന്യം മുന്നോട്ടു കുതിച്ചു. ദുർവിധി സൈന്യങ്ങളെയെല്ലാം ആ കുഴിയിൽ തട്ടിയിട്ടു. കുഴി നികന്നു. അതിന്റെ മുകളിൽക്കൂടി ബാക്കിയുള്ളവർ പല വഴിക്കു പാഞ്ഞു. കൈയിൽ കിട്ടിയ വിജയം തട്ടിപ്പോയി. മറിച്ചായിരുന്നെങ്കിൽ ലോകചരിത്രത്തിന്റെ ഗതി വേറെ വഴിക്കാകുമായിരുന്നു. ഒടുവിലത്തെ പീരങ്കിയും പൊട്ടിയശേഷം മോൺ സാൻഷാൺ മൈതാനം വിജനമായി. മുകളിൽ ഒരു ശവക്കുന്ന്; താഴെ ഒരു ചോരപ്പുഴ----ആ സായാഹ്നത്തിൽ ആ സ്ഥലത്തിന്റെ നില അതായിരുന്നു. നിലാവുനിറഞ്ഞ ആ രാത്രിയിൽ സാധാരണ യുദ്ധരംഗത്തു നടക്കാറുള്ളതുപോലെ അവിടെയും ശവം കൊള്ളച്ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യപ്പിശാചുക്കളെത്തി. മരിച്ചുകിടക്കുന്ന യോദ്ധാക്കളുടെ ആഭരണങ്ങളും പോക്കറ്റിലെ പണവും അവർ കവർച്ച ചെയ്തു.

അക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ഒരുവൻ അർദ്ധരാത്രിയോടെ പതുങ്ങിപ്പതുങ്ങി ഓരോ ശവങ്ങളെയും തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കി നടന്നിരുന്നു. തന്റെ കൈയിൽ കിട്ടുന്നതെല്ലാം നീണ്ട കോട്ടിന്റെ വലിയ പോക്കറ്റിൽ നിറച്ചു. അങ്ങനെ നീങ്ങുന്നതിനിടയിൽ അയാളുടെ കോട്ടിന്റെ തുമ്പിൽ ആരോ പിടിച്ചുവലിച്ചു. അയാൾ കുനിഞ്ഞു നോക്കി. ഒരു കൈ പൊങ്ങിവരുന്നു. വിരലിൽ സ്വർണമോതിരം. അയാൾ അത് ഊരിയെടുത്തു. മരിച്ചുകിടക്കുന്ന മനുഷ്യരുടെയും കുതിരകളുടെയും ഇടയിൽ നിന്ന് അയാളെ കൈ പിടിച്ച് ഉയർത്തി. സൈനികവേഷം. ഷർട്ടിൽ ബഹുമതിമുദ്ര. പോക്കറ്റ് പരിശോധിച്ചപ്പോൾ പണസഞ്ചി. അത് സ്വന്തം പോക്കറ്റിലാക്കി. ആ പട്ടാള ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കണ്ണുതുറന്നു.

‘നിങ്ങൾ ആരാണ്?’

‘ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സാർജന്റ്.’

‘യുദ്ധത്തിൽ ആരു ജയിച്ചു?’

‘ഇംഗ്ലണ്ട്.’

‘നിങ്ങൾ എന്നെ രക്ഷിച്ചു. ഞാൻ ഇത് ഒരിക്കലും മറക്കില്ല. എന്റെ പോക്കറ്റിലുള്ള പണസഞ്ചി നിങ്ങൾക്കുള്ളതാണ്.’

‘പോക്കറ്റിൽ ഒന്നുമില്ല. ആരോ കൊള്ളച്ചെത്തിരിക്കും. ശത്രുക്കളുടെ കാൽപ്പെരുമാറ്റം കേൾക്കുന്നുണ്ട്. ഇവിടെനിന്നു വേഗം മാറണം. നിങ്ങളുടെ പേരെന്ത്?’

‘തെന്നാർദിയെർ.’

‘ഈ പേര് ഞാൻ മറക്കില്ല. എന്റെ പേര് യോർഷ് പൊങ്മേഴ്സി.’

തടവുചാടിയ ഴാങ് വാൽഴാങ് എം. പട്ടണത്തിൽനിന്ന് പാരീസിലേക്കാണ് പോയത്. മൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞ് അവിടെവെച്ച് പോലീസിന്റെ പിടിയിലായി. മൊങ്ഫേർമിയേയിലേക്കു തിരിയുന്ന വഴിയിൽവെച്ച് ഒരു കാളവണ്ടിയിൽ കയറാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോഴാണ് പിടിച്ചത്. പിറ്റേദിവസത്തെ ജേർണൽ ദ് പാരീസ് എന്ന പത്രത്തിൽ ഒരു വാർത്ത ഉണ്ടായിരുന്നു:

‘എം. പട്ടണത്തിലെ മേയറുടെ അത്ഭുതകരമായ കഥ രണ്ടുദിവസം മുമ്പ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നല്ലോ. അയാൾ വീണ്ടും പോലീസിന്റെ വലയിലകപ്പെട്ടു. തന്റെ സമ്പാദ്യമായ ഏഴുലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് ബാങ്കിലിട്ടിരുന്നതു തടവുകാരനായി പിടിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അയാൾ കൈയിൽ മേടിച്ചിരുന്നു. അതെവിടെ ഒളിപ്പിച്ചു എന്നറിയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പഴയ ചില കേസുകൾ സംബന്ധിച്ച് അയാളെ കോടതിയിൽ വിചാരണ ചെയ്തു. എല്ലാ കുറ്റങ്ങളും അയാൾ ഏറ്റുപറഞ്ഞു. ജഡ്ജി മരണശിക്ഷയ്ക്കു വിധിച്ചെങ്കിലും രാജാവിന്റെ കരുണകൊണ്ട് ജീവപര്യന്തം തടവാക്കി കുറച്ചു. അയാളെ തുലോങ്ങിലെ തടവറയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി.’

മൊങ്ഫേർമിയേയിൽ ആയിടയ്ക്ക് മറ്റൊരു വാർത്ത പരന്നു. അവിടെയുള്ള കാട്ടുപ്രദേശത്ത് ഒരു ഭൂതം നിധി കുഴിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടുപോലും. ബുലാത്രൂയെൽ എന്ന വണ്ടിക്കാരൻ അതു തിരയലാണ് പണി. അയാൾ മുമ്പു തണ്ടുവലിശി ക്ഷാസ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾക്കു പരിചയമുള്ള ഒരാൾ തലയിൽ ഒരു പെട്ടിയും കൈയിൽ പിന്നാസും തുമ്പയുമായി കാട്ടിലേക്കു പോകുന്നതു കണ്ടു. അയാളെ പിന്തുടർന്നെങ്കിലോ എന്ന് ബുലാത്രൂയെൽ വിചാരിക്കാൻ കഴിയില്ല. പക്ഷേ, അസമയത്ത് ഒറ്റയ്ക്ക് പോകാൻ ധൈര്യം തോന്നിയില്ല. ശക്തനായ മനുഷ്യൻ, കൈയിൽ പണിയായുധം. വഴിയിൽ കാത്തിരിക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ കാട്ടിൽ പോയ മനുഷ്യൻ തിരിച്ചു വന്നു. പെട്ടിയില്ല. അതുകാട്ടിൽ കുഴിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് ബുലാത്രൂയെൽ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വളരെനാൾ അയാൾ തിരഞ്ഞു. ഫലമുണ്ടായില്ല. അങ്ങനെയാണ് ഭൂതത്തിന്റെ കഥ രൂപംകൊണ്ടത്.

1823 നവംബർ 17-ലെ മോണിത്തിയെ പത്രത്തിൽ ഒരു റിപ്പോർട്ട് ഉണ്ടായിരുന്നു:

‘ഓറിയോങ് കപ്പലിൽ പണിയെടുക്കാനായി വരുത്തിയിരുന്ന ഒരു തടവുപുള്ളി അത്ഭുതകരമായ വിധത്തിൽ ഒരാളെ രക്ഷപ്പെടുത്തി. കപ്പലിന്റെ മുകൾത്തട്ടിൽനിന്നു താഴെ വീണ ഒരു ജോലിക്കാരൻ കപ്പൽപ്പായുടെ തുമ്പിൽ തൂങ്ങിക്കിടന്നു. അയാളെ രക്ഷിക്കാൻ ആർക്കും ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ, എട്ടുകാലി ഈച്ചയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ അത്ഭുതകരമാംവിധം തടവുപുള്ളി അയാളെ കപ്പലിലെത്തിച്ചു. തിരിച്ചു കീഴോട്ടിറങ്ങിയ തടവുപുള്ളി കാലിടറി കടലിൽ വീണു മുങ്ങിച്ചത്തു. ശവം ഇതേവരെ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടില്ല. ആയുധശാലയ്ക്കടുത്തുള്ള കല്ലിൻകൂട്ടത്തിൽ പെട്ടിരിക്കുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ആ തടവുപുള്ളിയുടെ നമ്പർ 9430. പേര് ഴാങ് വാൽഴാങ്.’

പർവതപ്പരപ്പിൽ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതിനാൽ മൊങ്ഫേർമിയേയിൽ എന്നും ജല

ക്ഷാമം അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്നു. കുറച്ചുകലെയുള്ള ഒരു കാട്ടുചോലയിൽനിന്നാണ് കുടിക്കാനുള്ള വെള്ളം സംഭരിച്ചിരുന്നത്. തെന്നാർദിയെറുടെ ഹോട്ടലിൽ വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു നിറയ്ക്കുന്നത് കൊസെത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്. അവൾക്ക് എട്ടു വയസ്സേ ആയിട്ടുള്ളൂ. ഹോട്ടലിലെ പല ജോലികളും അവളാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. എന്നാലോ, ചെറിയ തെറ്റിനുപോലും തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ ചുവരിൽ തൂക്കിയിട്ടിട്ടുള്ള ചാട്ടവാറുകൊണ്ട് അവളെ അടിക്കും. കൂടെക്കൂടെ അവളുടെ കരച്ചിൽ അയൽവീട്ടുകാർക്കു കേൾക്കാം. വിശ്രമിക്കുവാനോ കളിക്കുവാനോ അവൾക്ക് സമയം കിട്ടിയിരുന്നില്ല. മറ്റു കുട്ടികളെപ്പോലെ ഉല്ലസിക്കാനുള്ള മോഹം മനസ്സിൽ ഒതുക്കി അനാഥയായ അവൾ കഴിഞ്ഞുകൂടി.

1823-ലെ ക്രിസ്തുമസ് ദിവസം. സമയം സന്ധ്യയോടടുക്കുന്നു. നേരത്തെ കൊണ്ടുവന്ന വെള്ളം മുഴുവൻ തീർന്നുപോയി. തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ അവളെ രുക്ഷമായൊന്നു നോക്കി. അവൾ വിറച്ചു. ക്ഷണത്തിൽ കൂടമെടുത്തു യാത്രയായി. വഴിക്കുള്ള റൊട്ടിക്കടയിൽനിന്ന് ഒരു റൊട്ടി വാങ്ങാനായി പതിനഞ്ചു സൂവും അവളെ ഏല്പിച്ചു. വഴിവക്കിലുള്ള വൃക്ഷങ്ങളുടെ ചുവട്ടിൽ ഇരുട്ടു പരന്നു. അവിടെ ഭൂതപ്രേതാദികൾ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ? അവൾക്കു ഭയം തോന്നി. വെള്ളം എടുക്കാതെ മടങ്ങിച്ചെന്നാൽ തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ തൊഴിക്കും. അവൾ നടന്നു. ചോലയിൽ കുനിഞ്ഞുനിന്ന് വെള്ളം മൂക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഉടുപ്പിന്റെ പോക്കറ്റിലിട്ടിരുന്ന നാണയം വീണുപോയത് അവൾ അറിഞ്ഞില്ല.

‘ആവൂ! അമ്മേ!’ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു വെള്ളക്കൂടവും താങ്ങി പോകുമ്പോൾ ആരോ പിന്നിൽനിന്നു കൂടം പിടിച്ചു വാങ്ങിയതായി അവൾക്കു തോന്നി. അവൾ തിരിഞ്ഞു നോക്കി. ആരോ ഒരാൾ.

‘കുട്ടീ! എന്തൊരു ഭാരം. ഞാൻ എടുക്കാം.’

അവൾ സമ്മതിച്ചു. അപരിചിതനാണെങ്കിലും അവൾക്കു ഭയം തോന്നിയില്ല. അവർ നടന്നു.

‘കുട്ടിക്ക് എത്ര വയസ്സായി?’

‘എട്ട്.’

‘എവിടെ പോണം?’

‘തെന്നാർദിയെറുടെ ഹോട്ടലിൽ.’

‘പേരെന്താണ്?’

‘കൊസെത്ത്.’

അയാൾക്ക് അദ്ഭുതം തോന്നി.

‘വേലയെടുക്കാൻ അവിടെ വേറെയാരുമില്ലേ?’

‘പണിയെടുക്കാൻ ഞാൻ മാത്രമേയുള്ളൂ. അവിടെ എപ്പൊന്നെന്നും അസെൽമയും ഉണ്ട്. അവർ യജമാനത്തികളല്ലേ?’

‘എപ്പോഴും പണിയെടുക്കണോ?’

‘പകൽ മുഴുവനും. രാത്രി കാലുറ തുന്നണം.’

അയാൾ എന്തോ ആലോചിച്ചു നടന്നു. അവർ ഹോട്ടലിനടുത്തെത്തി. കൊസെത്ത്

കുടം ചോദിച്ചു. കുടം താൻതന്നെ കൊണ്ടുവന്നു തരാമെന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞു. അവൾ സമ്മതിച്ചില്ല.

‘മറ്റൊരാളെക്കൊണ്ടു കുടം എടുപ്പിച്ചു ചെന്നാൽ എന്നെ തല്ലും.’

അയാൾ കുടം കൊടുത്തു. അവൾ ക്ഷണത്തിൽ അകത്തേക്കു കടന്നു.

‘കൊച്ചമ്മേ! ഇതാ ഒരാൾ. ഇവിടെ താമസിക്കണമെന്ന്.’

അയാളുടെ വേഷവും മട്ടും തെന്നാർദിയെർക്കു പിടിച്ചില്ല. നാല്പതു സുവാടകകൊടുക്കാമെങ്കിൽ താമസിപ്പിക്കാമെന്നായി. അയാൾ സമ്മതിച്ചു.

പണക്കൊതിയനായ തെന്നാർദിയെർ സന്തോഷിച്ചു.

‘അപ്പം വാങ്ങാൻ പറഞ്ഞതെവിടെടീ!’ അല്പസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ അക്കാര്യം ഓർത്തത്.

അവൾ സംഭ്രമിച്ചു പോക്കറ്റിൽ തപ്പിനോക്കി. പണം കണ്ടില്ല. അവൾ മിഴിച്ചുനിന്നു. ആ സ്ത്രീ പല്ലിറുമ്മി ചുവരിൽനിന്നു ചാട്ട കൈയിലെടുത്തു:

‘പണംകൂടി കളഞ്ഞോടീ?’

പെട്ടെന്ന് അതിഥിയായി വന്ന മനുഷ്യൻ ഇരുപതു സു നാണയം പോക്കറ്റിൽ നിന്നെടുത്തു:

‘ഇവളുടെ കൈയിൽനിന്നു വീണുരുളുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. ഇതല്ലേ? നോക്കൂ.’

തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ കൈ നീട്ടി വാങ്ങി. അതും ലാഭം.

എപ്പൊഴെന്നും അസൈൽമയും പാവകളെയെടുത്തു കളിക്കുകയാണ്. കൊസെത്ത് അവരുടെ കളിയിൽ ഉത്സുകയായി ഒന്നു നോക്കിപ്പോയി.

‘തീറ്റ മാത്രം മതിയോടീ? വല്ലതും പണിയെടുത്തുകൂടെ? ആ കാലുറ തുന്നിക്കഴിഞ്ഞോ?’ തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ ദേഷ്യപ്പെട്ടു.

‘ആ കാലുറയ്ക്ക് എന്തു വില വരും?’ ആഗതൻ ചോദിച്ചു.

‘അഞ്ചു സൂ.’

‘അഞ്ചു ഫ്രാങ്ക് തന്നാൽ തരാമോ?’

‘പിന്നെന്താ?’

‘കാലുറ തുന്നി എനിക്കു തരണ്ട. അത്രയും സമയം കുട്ടി കളിച്ചു കൊള്ളട്ടെ.’ അഞ്ച് ഫ്രാങ്ക് തെന്നാർദിയെർ സ്ത്രീയുടെ കൈയിൽ കൊടുത്ത് അയാൾ പറഞ്ഞു. അവർ അഭ്യർത്ഥിച്ചു. അവളെ കളിക്കുവാൻ അനുവദിച്ചു. കൊസെത്ത് ഒരു ക്ഷണം ശീല ചുരുട്ടി പാവയാക്കി കളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മറ്റു രണ്ടു കുട്ടികളും പൂച്ചക്കുട്ടിയെ പിടിച്ചു കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ നിലത്തുകിടന്ന പാവയെ കൊസെത്ത് എടുത്തു. കുട്ടികൾ ആ വിവരം അമ്മയെ അറിയിച്ചു. അമ്മ അലറിക്കൊണ്ട് അവളുടെ നേർക്കടുത്തു. ഉടനെ അതിഥി അവിടെനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നതു കണ്ടു. ആ തക്കംനോക്കി തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ കൊസെത്തിന് ഒരു ചവിട്ടുകൊടുത്തു. അവൾ വാവിട്ടു കരഞ്ഞു.

‘ഇതു നിനക്കുള്ളതാണ്.’ പുറത്തുനിന്ന് ഒരു പുതിയ പാവ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്ന് അയാൾ കൊസെത്തിനു കൊടുത്തു. അവൾ തെന്നാർദിയെർ സ്ത്രീയുടെ മുഖത്ത് ‘ഇതു വാങ്ങാമോ’ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ നോക്കി. അവർ അനുവദിച്ചു.

കൊസെത്തിനുണ്ടായ സന്തോഷത്തിനതിരില്ല.

അതിമിയുടെ പെരുമാറ്റം തെന്നാർദിയെർമാരെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. പിച്ക്കാരന്റെ വേഷം കെട്ടിയ കോടീശ്വരനോ ഇയാൾ? എന്തായാലും പിന്നീട് അയാളുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ അവർ കൊസെത്തിനെ ഉപദ്രവിച്ചില്ല.

അത്താഴം കഴിഞ്ഞ് എല്ലാവരും കിടന്നു. അതിഥി എഴുന്നേറ്റ് കത്തുന്ന മെഴുകുതിരിയെടുത്ത് ആ കുട്ടി കിടക്കുന്നിടത്തു ചെന്നു. വൈക്കോൽക്കിടക്കയിൽ വിരിപ്പോ, പുതപ്പോ ഇല്ലാതെ അവൾ കിടന്നുറങ്ങുന്നു. എപ്പൊനെന്നും അസൈൽമയും പട്ടുവിരിപ്പുള്ള കിടക്കയിൽ. ക്രിസ്തുമസ് രാത്രിയിൽ കുട്ടികളുടെ ഷൂസിൽ മാലാഖമാർ പണം വിതറുമെന്നുള്ള കെട്ടുകഥ അമ്മമാർ പറഞ്ഞു കുട്ടികൾ കേട്ടിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു കുട്ടികൾ അവരുടെ ഷൂസ് ഒരിടത്ത് അഴിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. എപ്പൊനെന്നന്റെയും അസൈൽമയുടെയും ഷൂസിൽ ഓരോ വെള്ളിനാണയം മാലാഖ----അവരുടെ അമ്മ----കൊണ്ടിട്ടിരുന്നു. കൊസെത്തിന്റെ പൊളിഞ്ഞ ചെരുപ്പിൽ ഒന്നും ഇട്ടിട്ടില്ല. അതിഥി ഒരു സ്വർണനാണയം ആ ചെരിപ്പിൽവെച്ചു. പോയി കിടന്നുറങ്ങി.

പിറ്റേന്ന് രാവിലെ അയാൾ പോകാനൊരുങ്ങി. തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ ഒരു ബില്ലി അയാളുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. ഹോട്ടലിലെ താമസത്തിനും ഭക്ഷണത്തിനുമായി ഇരുപത്തിമൂന്നു ഫ്രാങ്ക്. അയാൾ അഞ്ചു ഫ്രാങ്കിന്റെ അഞ്ചുനാണയങ്ങൾ മേശപ്പുറത്തു വെച്ചു. തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീയ്ക്ക് വിശ്വസിക്കാനായില്ല. ആ തുക കിട്ടുമെന്ന് അവർ വിചാരിച്ചതല്ല.

‘ഇവിടെ കച്ചവടമൊക്കെ എങ്ങനെ?’ അയാൾ ചോദിച്ചു.

‘കച്ചവടം വളരെ മോശം. നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള പണക്കാർ ഇടയ്ക്കുവന്നു കയറിയില്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ കാര്യം പരുങ്ങലിലാണ്. ഇവിടെ ചെലവിന് അഞ്ചാളുണ്ട്. ഈ അനാഥക്കുട്ടിയെക്കൂടി രക്ഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.’

‘എന്നാൽ, അവളുടെ ഭാരം ഒരാൾ ഏറ്റെടുത്താലോ?’

‘ഓഹോ! പൂർണ്ണസമ്മതം. ദൈവാനുഗ്രഹമായി.’

ഇതുകേട്ട് തെന്നാർദിയെർ അകത്തുനിന്നു വന്നു. ബുദ്ധിമാനും സൂത്രശാലിയുമായ അയാൾ അതിഥി വന്നു കയറിയപ്പോൾമുതൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. കൊസെത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അതിഥി കാണിക്കുന്ന താൽപര്യം സംശയാസ്പദമായി അയാൾക്കു തോന്നി.

‘സർ സത്യം പറയട്ടെ. കൊസെത്തിനെ കൊണ്ടുപോവാൻ പറ്റില്ല. അവളെ വിട്ടുപിരിയാൻ എനിക്കാവില്ല. ഞങ്ങൾ പാവങ്ങളായിരിക്കാം. എന്നാലും അവളെ പോറ്റാൻ എനിക്കു കഴിയും. അല്ലെങ്കിൽ, അവൾ എവിടെയാണ്, ആരുടെ കൂടെയാണ് എന്നെങ്കിലും എനിക്കറിയാം.’

‘അവളെ തളച്ചിട്ടുള്ള കാൽച്ചങ്ങല പൊട്ടിക്കാനാണ് ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഞാൻ അവളെ കൊണ്ടുപോകാനാഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ കൊണ്ടുപോകും. മനസ്സിലായോ? സമ്മതമാണോ, അല്ലയോ?’

‘സർ, എനിക്ക് ഇപ്പോൾ ആയിരത്തത്തൊന്നു ഫ്രാങ്കിന്റെ അത്യാവശ്യമുണ്ട്.’

അയാൾ ഉടനെ പോക്കറ്റിൽനിന്ന് ആയിരത്തഞ്ഞൂറു ഫ്രാങ്കിന്റെ നോട്ടെടുത്ത് മേശപ്പുറത്തുവെച്ച് ഒരു വിരൽ അതിൽ അമർത്തി.

‘കൊണ്ടുവരു കൊസെത്തിനെ.’

ഈ സമയത്ത് കൊസെത്ത് തന്റെ പഴയ ചെരുപ്പ് ചെന്നെടുക്കുകയായിരുന്നു. അതിൽ നക്ഷത്രംപോലെ ഒരു സ്വർണനാണയം. സന്തോഷത്തോടും ഭയത്തോടുംകൂടി അതെടുത്തു പോക്കറ്റിൽ ഇട്ടു. അതവിടെയിട്ടതാരാണെന്ന് അവൾക്ക് ഊഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു.

മുഷിഞ്ഞ വേഷംധരിച്ച ഒരു വൃദ്ധനും കറുത്ത ഉടുപ്പിട്ട് കൈയിൽ ഒരു കളിപ്പാവയുമായി ഒരു ചെറിയ പെൺകുട്ടിയും പാരീസിലേക്കുള്ള വഴിയിലൂടെ പോകുന്നത് മൊങ്ഫെർമിയേ നിവാസികൾ അന്നു കണ്ടിരുന്നു.

കൊസെത്ത് പോയി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ വിഡ്ഢിത്തം പറ്റിയല്ലോ എന്നായി തെന്നാർദിയെർക്ക്. പതിനയ്യായിരം ഫ്രാങ്ക് ചോദിച്ചിരുന്നെങ്കിലും കിഴവൻ കൊടുക്കുമായിരുന്നില്ലേ? അയാളുടെ ഭാര്യയും കുണ്ഠിതപ്പെട്ടു. തെന്നാർദിയെർ അവിടെനിന്നെഴുന്നേറ്റ് ആ മനുഷ്യൻ പോയ വഴിക്കു കുതിച്ചു. കുറച്ചുദൂരം ചെന്നപ്പോൾ അവരെ കണ്ടെത്തി. ഒരു കുറ്റിക്കാടിന്റെ പിന്നിൽ അവർ വിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. തെന്നാർദിയെർ അവരുടെ മുമ്പിൽചെന്നു നോട്ടുകൾ നീട്ടിക്കാണിച്ചു:

‘സർ, ഇതാ നിങ്ങളുടെ പണം.’

‘എന്താ കാര്യം?’

‘ഞാൻ കൊസെത്തിനെ വിടില്ല.’

കൊസെത്ത് ചുളിപ്പോയി. ആ വൃദ്ധനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു.

‘തെന്നാർദിയെർ! ഞാൻ മര്യാദയാണു കാണിച്ചത്. കുട്ടിയുടെ അമ്മ അവളെ എന്നെ ഏല്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. തിരിച്ച് നിങ്ങളുടെ കൂടെ അയയ്ക്കാൻ പറ്റില്ല.’

അയാൾ പോക്കറ്റിൽ കൈയിട്ടു. തെന്നാർദിയെർ സന്തോഷിച്ചു. പക്ഷേ, അയാൾ ഉദ്ദേശിച്ചതുപോലെ നോട്ടിൻകെട്ടല്ല പുറത്തേക്കുവന്നത്. ഒരു ചെറിയ കടലാസ്.

‘വായിക്കൂ.’ അയാൾ തെന്നാർദിയെറുടെ നേരെ നീട്ടി. തെന്നാർദിയെർ വാങ്ങി വായിച്ചു. ശബ്ദം തൊണ്ടയിൽ തടഞ്ഞു:

‘നിങ്ങൾ ഫൻതീന് അയച്ച കത്തുകളും കണക്കും ഇതാ. ഞാൻ തന്ന ആയിരത്തഞ്ഞൂറു ഫ്രാങ്ക് അധികപ്പറ്റാണ്.’

‘ആയിരം ക്രൗൺ തരാതെ കുട്ടിയെ തരില്ല.’ തെന്നാർദിയെറുടെ ഭാവം മാറി.

വൃദ്ധൻ അടുത്തു കിടന്ന പൊന്തൻവടി കൈയിലെടുത്തു. തെന്നാർദിയെർ ചുറ്റും നോക്കി. സഹായത്തിന് ആരുമില്ല. അവിടെവെച്ച് ആ മനുഷ്യനുമായി ഏറ്റുമുട്ടാനാവില്ല. വൃദ്ധൻ കുട്ടിയുടെ കൈപിടിച്ചു നടന്നു. തെന്നാർദിയെർ തിരിച്ചുപോയി.

ഴാങ് വാൽഴാങ് കപ്പലിൽനിന്നും കടലിൽ വീണു എന്നും ശവം കിട്ടിയിട്ടില്ല എന്നുമായിരുന്നല്ലോ പത്രവാർത്ത. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം മരിച്ചില്ല. കപ്പലിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം വീഴുകയല്ല, ചാടുകയാണുണ്ടായത്. ആ കപ്പലിന്റെ അടുത്തും അകലെയുമായി

കുറെ വഞ്ചികൾ കെട്ടിയിട്ടിരുന്നു. വാൽ‌ഴാങ്ങ് ഊളിയിട്ട് വഞ്ചികളുടെ മറപറ്റി പകൽ മുഴുവൻ ഒളിച്ചുകിടന്നു. രാത്രിയായപ്പോൾ അവിടെനിന്നു നീന്തി ഒരു മുന്നമ്പിൽ കയറി. പോക്കറ്റിൽ പണം ഉണ്ടായിരുന്നു. വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം മാറ്റി അവിടെനിന്നു നടന്നു പാശ്ചാത്യർക്കിടയിൽ. പട്ടണത്തിന്റെ ഒഴിഞ്ഞ ഒരു കോണിൽ ജനവാസം കുറഞ്ഞ സ്ഥലത്തായി ഗോർബോ എന്നുപേരുള്ള വീടു വാടകയ്ക്കു വാങ്ങി. വീടിന്റെ ഉടമസ്ഥ അവിടെ താമസിക്കുന്നവർക്കു ദാസ്യവേല ചെയ്തിരുന്ന ഒരു വൃദ്ധയായിരുന്നു. ആറുമാസത്തെ വാടക മുൻകൂർ കൊടുത്തു. അത്യാവശ്യസാധനങ്ങൾ വാങ്ങാനും ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. താമസിയാതെ തിരിച്ചുവരുമെന്നു പറഞ്ഞ് പുറപ്പെട്ടു. മൊങ്ക്‌ഫെർമിയേയിൽ പോയി കൊസെത്തിനെ വീണ്ടെടുക്കുകയായിരുന്നു ആ യാത്രയുടെ ഉദ്ദേശ്യം. തെന്നാർദിയെറുടെ വീട് അന്വേഷിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ വഴിയിൽവെച്ച് യദൃച്ഛയാ അവളെ കണ്ടുമുട്ടുകയായിരുന്നു.

ഇരുപത്തഞ്ചു വർഷമായി ഒന്നിനെയും സ്നേഹിക്കാതിരുന്ന ഴാങ്ങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ പരുക്കൻ ഹൃദയം കൊസെത്തിനെ ലഭിച്ചതു മുതൽ പതുക്കെ മയപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. എട്ടു വർഷംമുമ്പ് മെത്രാനിൽ ദിവ്യത്വം കണ്ടു. കൊസെത്ത് 'അച്ഛാ' എന്നു വിളിച്ചപ്പോൾ സ്നേഹമെന്തെന്നറിഞ്ഞു.

സ്വപ്നത്തിൽ കച്ചവടക്കാരനായിരുന്നുവെന്നും കച്ചവടം പൊളിഞ്ഞപ്പോൾ നാടുവിട്ടു തന്റെ മകളെയുംകൊണ്ടു സമാധാനമായി ഒരിടത്തു താമസിക്കാൻ പോന്നതാണെന്നുമാണ് അദ്ദേഹം വൃദ്ധയെ ധരിപ്പിച്ചിരുന്നത്. മഞ്ഞക്കുപ്പായവും കറുത്ത കാലുറയും പിഞ്ഞിയ തൊപ്പിയുമായി വഴിനടക്കുമ്പോൾ യാചകനാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചു പലരും അദ്ദേഹത്തിനു ഭിക്ഷ കൊടുക്കും. സന്തോഷത്തോടെ അദ്ദേഹം അതു സ്വീകരിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ കൈനീട്ടുന്ന യാചകർക്ക് അദ്ദേഹവും ഭിക്ഷ നൽകും. അതു മിക്കപ്പോഴും വെള്ളിനാണയങ്ങളായിരിക്കും. അങ്ങനെ ധർമ്മം കൊടുക്കുന്ന യാചകൻ അവിടങ്ങളിലെല്ലാം സംസാരവിഷയമായിത്തീർന്നു.

ദിവസവും സന്ധ്യയ്ക്ക് വാൽ‌ഴാങ്ങ് നടക്കാറിറങ്ങും; കൊസെത്തും കൂടെയുണ്ടാവും. വഴിവക്കിൽ ഒരു വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ കീറിയ ഷർട്ടും പൊളിഞ്ഞ തൊപ്പിയുമായി കുനിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒരു യാചകനെ അവർ കാണാറുണ്ട്. എന്തെങ്കിലും ഒരു നാണയം അയാളുടെ പാത്രത്തിൽ ഇട്ടുകൊടുക്കുക പതിവാണ്. ഒരു ദിവസം കൊസെത്ത് കൂടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. യാചകൻ അന്നും യഥാസ്ഥാനത്തുണ്ടായിരുന്നു. പോക്കറ്റിൽനിന്നു നാണയം എടുത്തു പാത്രത്തിലിട്ടുകൊടുക്കാൻ കുനിഞ്ഞപ്പോൾ വാൽ‌ഴാങ്ങ് യാചകന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. അദ്ദേഹം ഞെട്ടിപ്പോയി. അത് ഷാവെറുടെ മുഖമല്ലേ? ഒന്നും മിണ്ടാതെ പോന്നു.

കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം അവർ താമസിക്കുന്നതിന്റെ അടുത്ത മുറിയിലേക്ക് ഴവേർ കയറിപ്പോകുന്നത് വാൽ‌ഴാങ്ങ് കണ്ടു. വൃദ്ധയോട് അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ വാടകയ്ക്കു താമസിക്കാൻ വന്നതാണെന്നാണറിഞ്ഞത്. ആ രാത്രിതന്നെ അദ്ദേഹം കൊസെത്തിനെയുംകൂടി അവിടെനിന്നിറങ്ങി, വേഗത്തിൽ നടന്നു. എങ്ങോട്ടാണു പോകുന്നതെന്ന് ആ കുട്ടിക്കറിയില്ല. വാൽ‌ഴാങ്ങിനും നിശ്ചയമില്ല. അവൾ അതേ

ദുഹത്തോടു പറ്റിച്ചേർന്നു നടന്നു. ചന്ദ്രൻ ഉദിച്ച അധികം ഉയർന്നിട്ടില്ല. തെരുവുകളിൽ നിഴലും വെളിച്ചവും ഇടകലർന്നു. നിഴലിലേക്കു മാറി അദ്ദേഹം പിന്നോക്കം നോക്കിയപ്പോൾ വിചാരിച്ചപോലെതന്നെ ഴവേറും മൂന്നു പോലീസുകാരും ഒരു നാൽക്കവലയിൽ നിൽക്കുന്നു. ആ മനുഷ്യൻ എങ്ങോട്ടു തിരിഞ്ഞു എന്നാണവരുടെ ആലോചന.

കൊസെത്ത് തളർന്നുതുടങ്ങി. അദ്ദേഹം അവളെ ചുമലിലേറ്റി. അപ്പോഴേക്കും പോലീസുകാരുടെ എണ്ണം വർദ്ധിച്ചു. അവർ പല വഴിക്കായി തിരിയുന്നതും കണ്ടു. അദ്ദേഹം അതിവേഗത്തിൽ നടന്നു. ഒരു ഭാരവണ്ടി സെയിൻ പുഴ കടക്കുന്നു. അതിന്റെ മറുപറ്റി അദ്ദേഹം പാലം കടന്നു. ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും പോകുന്ന രണ്ടു തെരുവുകൾ. അദ്ദേഹം വലത്തോട്ടുള്ളതിലൂടെ നടന്നു. കുറെ ചെന്നപ്പോൾ വഴി അവിടെ മുട്ടി. ഇനിയെന്തു ചെയ്യണമെന്നാലോചിച്ചു ചുറ്റും നോക്കി. പത്തുപതിനാറടിയോളം ഉയരമുള്ള ഒരു കന്മതിലാണു മുന്നിൽ. അതിന്റെ മുകളിലൂടെ ചാടി എങ്ങനെ അപ്പുറത്തു കടക്കും? കൂടെ കൊസെത്തുമുണ്ട്. അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു പിന്നെ എന്തിനു ജീവിക്കുന്നു.

തണ്ടുവലിശിക്ഷക്കാലത്ത് ജയിൽ ചാടാനായി അഭ്യസിച്ച ഒരു വിദ്യയുണ്ട്. കുത്തനെയുള്ള ചുവരിൽ പുറംചാരിനിന്ന് കാലിന്റെ മടമ്പും ചുമലിലെ മാംസപേശികളും ഉപയോഗിച്ചു മേലോട്ടു പൊങ്ങാൻ ഷാങ്ങിനു പ്രയാസമില്ല. എന്നാൽ, കുട്ടിയേയുമെടുത്ത് അങ്ങനെ കയറാനാവില്ല. ഒരു കയറു കിട്ടിയാൽ പരീക്ഷിക്കാമെന്നു തോന്നി. കയർ എവിടെനിന്നു കിട്ടും? പോലീസുകാരുടെ കാൽപെരുമാറ്റം അടുത്തടുത്തു വരുന്നു. ആലോചിച്ചുനിൽക്കാൻ സമയമില്ല. റോഡരികിലുള്ള വിളക്കുകാലിൽ വിളക്കു തൂക്കിയിരുന്ന കയർ കണ്ണിൽപ്പെട്ടു. ഒട്ടും താമസിക്കാതെ അതു ചെത്തിയെടുത്തു. കഴുത്തിൽ കെട്ടിയിരുന്ന ഉറുമാൽ കൊസെത്തിന്റെ കക്ഷത്തിലൂടെ ചുറ്റി അതിൽ കയറിന്റെ ഒരു തൂമ്പുകെട്ടി. മറ്റേ തൂമ്പു കടിച്ചുപിടിച്ച് ഒരു നിമിഷംകൊണ്ട് മതിലിന്റെ മുകളിലെത്തി. കൊസെത്തിനെ പൊക്കിയെടുത്തു. അതേപോലെതന്നെ മതിലിന്റെ മറുവശത്തേക്കിറക്കി അദ്ദേഹം ഊർന്നിറങ്ങി: 'ആരാണു നമ്മളെ പിടിക്കാൻ വരുന്നത്?' പേടിച്ചു വിറച്ച കൊസെത്ത് ചോദിച്ചു.

'തെനാർദിയെർസ്ത്രീ, മിണ്ടരുത്.' വാൽഴാങ് അവളുടെ വായ്പൊത്തി. പിന്നെ അവൾ ശബ്ദിച്ചില്ല. അപ്പുറത്തു തെരുവിൽ അപ്പോൾ വലിയ തിരക്കു കേട്ടു. ഴവേർക്ക് ദേഷ്യം അടക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വലയിൽ കുടുങ്ങിയ മത്സ്യം ചാടിപ്പോയി. അവിടെ കാവലിന് ആളെ നിറുത്തിയിട്ട് അയാൾ അന്വേഷണം തുടർന്നു.

പോലീസുകാരുടെ പിടിയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടെങ്കിലും വന്നെത്തിയ സ്ഥലം ഏതാണെന്ന് ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനു മനസ്സിലായില്ല. ജനത്തിരക്കേറിയ പാരിസ് പട്ടണത്തിന്റെ നടുക്ക് ഇത്ര വിജനവും നിശ്ശബ്ദവുമായ ഒരിടമുണ്ടോ? ഏതായാലും സ്ഥലം പരിശോധിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. ക്ഷീണിച്ച് ഊങ്ങിത്തുടങ്ങിയ കൊസെത്തിനെ ഒരിടത്തു കിടത്തി. അവൾ തണുത്തു മരവിച്ചിരിക്കുന്നു. തന്റെ ഷർട്ട് ഊരി അവളെ പുതപ്പിച്ചു.

അപ്പോൾ ഇടവിട്ടിടവിട്ട് ഒരു മണികിലുക്കം. വാൽ‌ഴാങ് പരിഭ്രമിച്ചു. അതാ ഒരു വൃദ്ധൻ മുടന്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നു. ആ മനുഷ്യന്റെ കാൽമുട്ടിന്മേൽ മണികെട്ടിയിരിക്കയാണെന്നും അയാൾ നടക്കുമ്പോൾ കിലുങ്ങുകയാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായി. ആ മനുഷ്യൻ തന്നെ കണ്ട് ‘കള്ളൻ, കള്ളൻ’ എന്നു പറഞ്ഞു ലഹളയുണ്ടാക്കിയാൽ നിമിഷങ്ങൾക്കകം ഷാവെറുടെ കൈയിലകപ്പെടും. ‘ഇതാ നൂറ് ഫ്രാങ്ക്.’ പോക്കറ്റിൽനിന്നു പണമെടുത്ത് വാൽ‌ഴാങ് ആ മനുഷ്യനെ സമീപിച്ചു. തലയുയർത്തി നോക്കി ആ മനുഷ്യൻ നിലാ വെളിച്ചത്തിൽ ഷാങ്ങിന്റെ മുഖം കണ്ടു.

‘ഹേ! ഫാദർ മദലിയെൻ! നിങ്ങളെങ്ങനെ ഇവിടെയെത്തി? ഈ തണുപ്പത്തു ഷർട്ടുകൂടി ഇടാതെ നടക്കുകയാണോ? അല്ല! നിങ്ങൾ ആകാശത്തുനിന്നിറങ്ങുകയായിരുന്നോ? നിങ്ങൾക്ക് അതിനും വിഷമമില്ല.’

‘നിങ്ങൾ എന്നെ അറിയുമോ? എനിക്കു നിങ്ങളെ മനസ്സിലായില്ല.’

‘ഇത് അതിലേറെ ആശ്ചര്യം. നിങ്ങളല്ലേ എനിക്ക് ഇവിടെ ജോലി വാങ്ങിത്തന്നത്. എന്നിട്ട് എന്നെ അറിയില്ലപോലും. ഇതു പെത്തി പിക്‌പ്പു കന്യാമംമാണ്. ഞാൻ വണ്ടിക്കാരൻ ഫുഷ് ലെവങ്.’

‘ഓഹോ! ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഓർക്കുന്നു.’

‘എന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ച ആളാണ്. എന്നിട്ട്...’

‘നിങ്ങളെ അന്നു ഞാൻ രക്ഷപ്പെടുത്തി. ഇന്നു നിങ്ങൾ എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തണം. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കൂടെ ഇവിടെ താമസിക്കും. സമ്മതമല്ലേ?’

‘ദൈവത്തിന്റെ അനുഗ്രഹം.’

‘സ്നേഹിതാ! മറ്റൊരപേക്ഷകൂടിയുണ്ട്. എന്നെപ്പറ്റി നിങ്ങൾക്കറിവുള്ള കാര്യം ആരോടും പറയരുത്. പിന്നെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് കൂടുതലൊന്നും ചോദിക്കരുത്.’

‘ശരി. സത്യവിരുദ്ധമായി നിങ്ങൾ യാതൊന്നും ചെയ്യുകയില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. അതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ. കന്യാമംത്തിന്റെ പിന്നിൽ ഒരു ചെറ്റപ്പുരയുണ്ട് എനിക്ക്. അതിൽക്കൂടാം.’

അവർ രണ്ടുപേരും കൊസെത്തിന്റെ അടുത്തുചെന്നു. തീ കൂട്ടി. അവൾക്കു ചൂടു കൊടുത്തു. ഫുഷ് ലെവങ്ങിന്റെ കിടക്കയിൽ കിടത്തി ഉറക്കി.

ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് കപ്പലിൽനിന്നു വീണ്ടു മരിച്ചുപോയ കഥ ട്രേഡർ ഇൻസ്പെക്ടർ പത്രം വഴി അറിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ, കുറച്ചുദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മൊങ്ഫെർമിയേയിൽ തെന്നാർദിയെറുടെ ഹോട്ടലിൽനിന്ന് കൊസെത്ത് എന്ന കുട്ടിയെ ഒരു വൃദ്ധൻ അപഹരിച്ചതായ റിപ്പോർട്ടു കണ്ടു. അയാൾക്കു വീണ്ടും സംശയമായി. ആ വൃദ്ധൻ ആരാണ്? മൊങ്ഫെർമിയേയിൽ പോകാൻ മൂന്നുദിവസത്തെ അവധി വേണമെന്ന് അന്ന് വാൽ‌ഴാങ് പറഞ്ഞത് ട്രേഡർ ഓർമിച്ചു. തടവുചാടിയ അയാളെ പിടികൂടിയതും മൊങ്ഫെർമിയേയിലേക്കുള്ള വഴിയിൽവെച്ചാണ്. മരിച്ച ഫൻതീനാണ് കൊസെത്തിന്റെ അമ്മ. അതുകൊണ്ട് വാൽ‌ഴാങ് മരിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ട്രേഡർക്ക് തോന്നി. ‘കുട്ടിയുടെ മുത്തച്ഛൻ വന്നു

കൊണ്ടുപോയി. ട്രേവർ മൊങ്ഫെർമിയേയിൽ അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ തെന്നാർദിയെർ പറഞ്ഞു. അയാൾ അങ്ങനെ പറയാൻ കാരണമുണ്ട്. കുട്ടിയെ അപഹരിച്ച ആളെ കണ്ടുപിടിച്ചു വിചാരണചെയ്യാനിടവന്നാൽ താൻ തട്ടിയെടുത്ത ആയിരത്തത്തൂറു ഫ്രാങ്കിന്റെ കാര്യം പുറത്തായാലോ?

ട്രേവർ തിരിച്ചുപോന്നു. ധർമ്മം കൊടുക്കുന്ന ഒരു യാചകൻ മകളെയുംകൊണ്ട് സഞ്ചരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അവർ പാരീസിനടുത്താണ് താമസിക്കുന്നതെന്നും അയാൾക്ക് അറിവു കിട്ടി. അന്വേഷണം നടത്താൻ ഒരു സി.ഐ.ഡി.യെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. അയാൾ യാചകന്റെ വേഷത്തിൽ റോഡിൽ കിടന്നു. അയാൾക്കാണ് വാൽ‌ഷാങ് പതിവായി ഭിക്ഷ കൊടുത്തിരുന്നത്. സി.ഐ.ഡി.യിൽ നിന്നു വൃദ്ധന്റെ വേഷത്തെക്കുറിച്ചല്ലാതെ മറ്റു വിവരങ്ങളൊന്നും ട്രേവർക്ക് കിട്ടിയില്ല. ഒരു ദിവസം ട്രേവർതന്നെ ഭിക്ഷക്കാരന്റെ വേഷത്തിൽ വഴിവക്കിൽ കിടക്കുകയും അവിടെ വാൽ‌ഷാങ്ങിനെ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു. കൂടുതൽ തെളിവുകൾ ശേഖരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് അയാൾ ഗോർബോ വീട്ടിൽ മുറി വാടകയ്ക്കെടുത്തത്.

അതിവിസ്തൃതമായ തോട്ടത്തിനു നടുവിൽ ആശ്രമനിയമങ്ങൾ കർശനമായി പാലിക്കുന്ന കന്യാമഠം. ആർക്കും ഒരുതരത്തിലും പ്രവേശിക്കാൻ പറ്റാത്ത ഉയർന്ന കന്മതിലുകൾ. മഠത്തിന്റെ മതിൽക്കെട്ടിനകത്ത് രണ്ടു പുരുഷന്മാർക്കു മാത്രമേ പ്രവേശനം അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളൂ----മെത്രാൻ തിരുമേനിക്കും തോട്ടക്കാരനും. തോട്ടക്കാരൻ എപ്പോഴും കാൽമുട്ടിന്മേൽ മണി കെട്ടിയിരിക്കും. നടക്കുമ്പോൾ ശബ്ദം കേൾക്കാമല്ലോ. ഇങ്ങനെയുള്ള സ്ഥലത്ത് വാൽ‌ഷാങ്ങും കൊസെത്തും എങ്ങനെ കഴിച്ചുകൂട്ടും? പുരുഷന്മാരെ കാണുകപോലും ചെയ്യാത്ത സന്യാസിനിമാർ താമസിക്കുന്നിടത്ത് അപരിചിതനായ ഒരാൾ? കുറെ സമയം ഫുഷ് ലെവങ്ങിന്റെ ചാച്ചുകെട്ടിക്കൂടിയിൽ ഇരിക്കാം. ആരെങ്കിലും അറിഞ്ഞാൽ? വാൽ‌ഷാങ് തന്റെ കൂടെ സ്ഥിരതാമസമാക്കാനാണ് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നറിഞ്ഞ ഫുഷ് ലെവങ്ങിന്റെ തല പുകയാൻ തുടങ്ങി.

അവസാനം അയാൾ ഒരു വഴി കണ്ടുപിടിച്ചു. തന്റെ അനുജനാണ് അയാളെന്നും വയസ്സുകാലത്തു തനിക്കു സഹായത്തിന് ഒരാൾകൂടിയില്ലെങ്കിൽ ബുദ്ധിമുട്ടാണെന്നും മദർ സുപ്പീരിയറിനോടു പറയുക. പക്ഷേ, അതും പ്രയാസം. പുറത്തേക്കു കടന്നിട്ടു വേണം അനുവാദത്തോടുകൂടി അകത്തേക്കു വരാൻ. അതിനെന്തു ചെയ്യും?

‘മദലിയെൻ! നിങ്ങളെ ഇവിടെ താമസിപ്പിക്കുന്ന കാര്യം ഞാനേറ്റു. എന്നാൽ, ഒന്നുണ്ട്. നിങ്ങൾ ഏതു വഴിക്കു വന്നോ അതേ വഴിക്കുതന്നെ പുറത്തു കടക്കുക. പിന്നെ അനുവാദം വാങ്ങി അകത്തേക്കു കടക്കാം.’ ഫുഷ് ലെവങ് ഷാങ്ങിനോടു പറഞ്ഞു.

‘അതു സാധ്യമല്ല.’

‘എന്തുകൊണ്ട്?’ ഓ! എനിക്കു മനസ്സിലായി. നിങ്ങൾ സ്വർഗത്തിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിവന്നതല്ലേ.’

‘അങ്ങനെ പറഞ്ഞേക്കൂ.’

‘ഹേ! മദലിയെൻ! കുട്ടിയെ ഞാൻ മുന്തിരിക്കുട്ടയിലാക്കി പുറത്തു കൊണ്ടുപോയി

എന്റെ സ്നേഹിതന്റെ കടയിൽ ഏല്പിക്കാം. നിങ്ങൾ പുറത്തു കടക്കാതെ പറ്റില്ല.’

വാൽഴാങ് ചിന്തയിലാണ്ടു. വന്നപോലെ പുറത്തു കടന്നാൽ പോലീസിന്റെ പിടിയിലകപ്പെടും. പുറത്തു പോകാതിരിക്കാനും വയ്യ.

‘ചങ്ങാതീ! എന്നെ ചാക്കിലാക്കി കെട്ടി പുറത്തു കടത്തു.’

അപ്പോഴേക്കും പള്ളിയിൽനിന്ന് കുട്ടമണി കേട്ടു. ‘അവിടെ ഒരു കന്യാസ്ത്രീ സുഖമില്ലാതെ കിടപ്പിലായിരുന്നു. മരിച്ചെന്നു തോന്നുന്നു.’

ഫുഷ് ലെവങ് മണിയെടുത്തു കാലിൽ കെട്ടി. മഠാധ്യക്ഷയെ കാണാൻ പോയി. ജനലിന്റെ അപ്പുറത്തു കർട്ടനു പിന്നിൽ മഠാധ്യക്ഷ വന്നു:

‘ഫുഷ് ലെവങ്.’

‘ഞാൻ ഇവിടെയുണ്ട്.’

‘നിങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഒരു കാര്യമുണ്ട്.’

‘അതിനാണല്ലോ ഞാനിവിടെ.’

‘രഹസ്യമായിരിക്കണം.’

‘എന്നെ വിശ്വസിക്കാം. അവിടേക്കറിഞ്ഞുകൂടെ?’

‘അറിയായ്കയല്ല. വളരെ ഗൗരവമുള്ള കാര്യമാണ്.’

‘പറയൂ. ഈയുള്ളവൻ അനുസരിക്കും.’

‘മദർ ക്രൂസിഫിക്ഷൻ മരിച്ചത് അറിഞ്ഞിരിക്കുമല്ലോ? പ്രാർത്ഥനയ്ക്കുപയോഗിച്ചിരുന്ന മുറിക്കെത്തുതന്നെ അവരെ അടക്കം ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ ആഗ്രഹം. ആ പുണ്യവതിയുടെ അന്ത്യാഭി ലാഷം സാധിപ്പിക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ ചുമതലയാണ്. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ ഒരു ഇരുമ്പുവടി കൊണ്ടുവരണം. നിലവറയുടെ മൂടിക്കല്ലു പൊക്കി മൃതദേഹം അവിടെ സംസ്കരിക്കാം. ഡോക്ടർ പരിശോധനയ്ക്കായി ഇപ്പോൾ എത്തും. അതുകഴിഞ്ഞാൽ താമസിക്കരുത്. എന്തൊക്കെയാണ് നമ്മൾ ഒരുക്കേണ്ടത്?’

‘മറ്റൊന്നും വേണ്ട. ഡോക്ടർ പോയിക്കഴിഞ്ഞ് ശവശരീരം നമ്മൾ ഉദ്ദേശിച്ച സ്ഥലത്ത് മറവുചെയ്യുക. ഒരു ശവപ്പെട്ടി ശ്മശാനത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി അടക്കാം.’

‘ഹേ! ഫുഷ് ലെവങ്! ശവപ്പെട്ടിക്ക് കനം കാണില്ലല്ലോ. ശവം പെട്ടിയിലില്ലെന്ന് പോലീസുകാരോ, പൊതുജനങ്ങളോ അറിഞ്ഞാൽ?’

‘ഹെടാ! ചെകുത്താനേ! ഓ! അക്കാര്യം ഞാനേറ്റു. പെട്ടിയിൽ അതിനുള്ള മണ്ണുനിറയ്ക്കാം.’

‘ശരി. എന്നാൽ എല്ലാം ജാഗ്രതയായിരിക്കട്ടെ.’

‘എന്നാൽ, എനിക്കുമുണ്ട് ഒരു കാര്യം. ശവം അടക്കം ചെയ്യുന്നതു പരമരഹസ്യമായിരിക്കേണ്ടേ?’

‘പിന്നെ സംശയമുണ്ടോ? നിങ്ങൾതന്നെ വേണം.’

‘ഒരപേക്ഷയുണ്ട്.’

‘പറഞ്ഞാളു.’

‘എനിക്കു വയസ്സായി. പിന്നെ വാതവും. പണിയെടുക്കാൻ ശേഷി പോരാ. വയസ്സായ ഒരുനുജനാണ്. അയാളെ ഇവിടെ എനിക്കു സഹായത്തിനായി താമസിപ്പിച്ചാൽ

കൊള്ളാം.’

‘ഫുഷ് ലെവൻ ഇവിടെ നില്ക്കൂ. ഞാൻ ഇപ്പോൾ വരാം.’

അല്പസമയം കഴിഞ്ഞ് മറാഠ്യക്ഷ വീണ്ടും വന്നു. പിറ്റേന്ന് മുതൽ സഹോദരനെയും അയാളുടെ മകളെയും കന്യാമഠത്തിൽ താമസിപ്പിക്കാൻ വിരോധമില്ലെന്ന് അവർ പറഞ്ഞു.

ഫുഷ് ലെവൻ വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ അടുത്തെത്തി. വാൽ‌ഴാങ് ആലോചനയിലായിരുന്നു.

‘ഗ്രഹപ്പിഴയായല്ലോ! ശവപ്പെട്ടിയിൽ മണ്ണിട്ടാൽ അത് തിരിക്കയോ മറിക്കയോ ചെയ്യുമ്പോൾ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നീങ്ങും.’ ഫുഷ് ലെവൻ പിറുപിറുത്തു.

‘ഞാൻ ആ പെട്ടിയിൽ കിടന്നുകൊള്ളാം.’

‘ഏതു പെട്ടിയിൽ?’

‘ശവപ്പെട്ടിയിൽ.’

‘ആരു പറഞ്ഞു അക്കാര്യം?’

‘നിങ്ങൾ പിന്നെ പിറുപിറുത്തതെന്താണ്? ഞാൻ അതാലോചിക്കുകയായിരുന്നു. നിങ്ങളാണല്ലോ ശവം അടക്കം ചെയ്യുന്നത്.’

‘മനുഷ്യനെ പെട്ടിയിലിട്ട് ആണിയടിക്കയോ? ശ്വാസംമുട്ടി ചാവില്ലേ?’

‘നിങ്ങൾ ഒന്നു ചെയ്യൂ. ആണി അടിക്കുമ്പോൾ ശക്തിയിൽ ഉറപ്പിക്കണ്ട. മൂക്കിനുമുന്നെ മുകളിലായി രണ്ടുമൂന്നു ചെറിയ ദ്വാരമുണ്ടാക്കിയാൽ ശ്വാസം കഴിക്കാൻ വിഷമമില്ല.’

‘എന്നാൽ കാര്യം ജയിച്ചു.’

‘ശ്മശാനത്തിലെത്തിക്കിട്ടിയാൽ പോരല്ലോ. അവിടെ പെട്ടിവെച്ചാൽ കുഴിമുടുന്നതു നിങ്ങളാണോ?’

‘അതു സാരമില്ല. ശവക്കുഴി വെട്ടാൻ സർക്കാരിന്റെ ഒരാളുണ്ട്. ഒരു കുടിയൻ. എന്റെ സ്നേഹിതനാ. അവനെ ഞാൻ കുടിപ്പിച്ച് ഒരരുക്കാക്കും.’

അന്നു രാത്രിതന്നെ ഫുഷ് ലെവൻ കൊസെത്തിനെ മുന്തിരിക്കുട്ടയിലാക്കി സൂത്രത്തിൽ പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അയാളുടെ സ്നേഹിതന്റെ കടയിൽ ഏല്പിച്ചു.

‘തെന്താർദിയെർ സ്ത്രീയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ നാം ശ്രമിക്കുകയാണ്. ഒരക്ഷരം മിണ്ടരുത്. ഞാൻ വന്നു കൊണ്ടുപോന്നുകൊള്ളാം.’ ഷാങ് അവളോടു പറഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഫുഷ് ലെവൻ പറഞ്ഞതുപോലെ അനുസരിച്ചു.

പിറ്റേദിവസം സന്ധ്യയ്ക്ക് കറുത്ത കുരിശടയാളമുള്ള വെള്ളത്തുണികൊണ്ടു മുടിയ ഒരു ശവപ്പെട്ടി വോഗിരാർ ശ്മശാനത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. മുമ്പിൽ പുരോഹിതനും ഗായകബാലനും. പിന്നാലെ വൃദ്ധനായ ഫുഷ് ലെ വാങ്ങും. ശ്മശാനത്തിന്റെ ഗേറ്റിൽ എത്തിയപ്പോൾ വണ്ടി നിന്നു. അകത്തു കടക്കണമെങ്കിൽ പാസ് വാങ്ങണം. അതിന് അല്പസമയമെടുക്കും. ഗേറ്റിനരികിൽ ഒരാൾ നില്ക്കുന്നത് ഫുഷ് ലെവൻ കണ്ടു:

‘നിങ്ങൾ ആരാണ്?’

‘ഞാൻ ഇവിടത്തെ കുഴിവെട്ടുകാരനാണ്.’

‘ങ്ങ്ഏ? അപ്പോൾ മെസ്തിന് എവിടെ?’

‘മെസ്തിനു മരിച്ചു. പകരം എന്നെ നിയമിച്ചു.’

‘ഹേ! നാട്ടിൻപുറത്തുകാരാ! നെപ്പോളിയൻ കഴിഞ്ഞിട്ട് ലൂയി പതിനെട്ടാമൻ. മെസ്തിനു കഴിഞ്ഞ് ഗ്രിബിയേ. ഞാനാണ് ഗ്രിബിയേ.’

‘എന്റെ സ്നേഹിതൻ മരിച്ചു. അയാൾ ആരായിരുന്നു എന്നറിയാമോ? ഒരു വീഞ്ഞുഭരണിയായിരുന്നു. ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങൾ ഞങ്ങൾ ശരിയായി ആഘോഷിക്കും. നല്ല തമാശയായിരുന്നു. ചങ്ങാതീ! ഗ്രിബിയേ! നമുക്കൊന്നു കൂടണം.’

‘നിങ്ങൾ ആരാണ്?’

‘ആരാണെന്നോ? നിങ്ങളുടെ സ്നേഹിതൻ. കന്യാമാത്തിലെ കുഴിവെട്ടുകാരൻ.’

‘കൊള്ളാം. അപ്പോൾ നമുക്കു ജോലി വേഗം തീർക്കണം.’

‘ആദ്യം കുടി. പിന്നെ കുഴി.’

‘ഞാൻ കുടിക്കില്ല. കുട്ടികൾ ഏഴാണ്. അവരുടെ വിശപ്പു മാറ്റണം.’

‘അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ദാഹത്തിന് അവരുടെ വിശപ്പു വിരോധിയാണ്.’

ശ്മശാനത്തിന്റെ ഗേറ്റ് തുറന്നു. പാസ് കാണിച്ച് എല്ലാവരും അകത്തു കടന്നു. ശവപ്പെട്ടി വണ്ടിയിൽനിന്നിറക്കി കുഴിയിൽ വച്ചു. അന്ത്യകർമ്മങ്ങൾ കഴിച്ച് പുരോഹിതനും മറ്റുള്ളവരും പോയി. ശവക്കുഴിവെട്ടുകാർ മാത്രമായി. ഗ്രിബിയെ തുമ്പയെടുത്തു. ഫുഷ് ലെവൻ തടുത്തു:

‘നില്ക്കൂ! സ്നേഹിതാ! നമുക്ക് ഒന്നു കുടിച്ചിട്ടാവാം. സമയമുണ്ട്.’

ഗ്രിബിയെ ഒരു തുമ്പ മണ്ണ് കുഴിയിലേക്കിട്ടു:

‘പണി ആദ്യം. കുടി പിന്നെ.’

‘നല്ല അർഷാങ്തെ വീഞ്ഞ്. പണം ഞാൻ കൊടുക്കാം.’

‘കുട്ടിയെ ഉറക്കിക്കിടത്തി ഒന്നു പുതപ്പിച്ചുപോകാം. അല്ലെങ്കിൽ അതിനു തണുക്കും.’

വീണ്ടും ഒരു തുമ്പ മണ്ണുവെട്ടിയിട്ടു. തുടരെ നാലു തുമ്പ മണ്ണ്.

ഫുഷ് ലെവങ്ങിനു ശ്വാസമുട്ടി. ഗ്രിബിയെ മദ്യംകൊണ്ടു മയക്കാനാവില്ലെന്ന് അയാൾക്ക് ബോദ്ധ്യമായി. പെട്ടെന്നാണ് അതു കണ്ടത്. ഗ്രിബിയെയുടെ പോക്കറ്റിൽ അല്പം പൊങ്ങിനില്ക്കുന്ന പാസ്. ഫുഷ് ലെവൻ പതുക്കെ വലിച്ചെടുത്ത് അതു സ്വന്തം പോക്കറ്റിലാക്കി. ഗ്രിബിയെ കുനിഞ്ഞു മണ്ണുവെട്ടുകയാണ്.

‘സ്നേഹിതാ, നിങ്ങളുടെ പാസ്സെവിടെ?’

ഗ്രിബിയെ തുമ്പ താഴെയിട്ടു. പരിഭ്രമത്തോടെ പോക്കറ്റിൽ തപ്പാൻ തുടങ്ങി. പാസ്സില്ല. സമയം അഞ്ചരയായി. ആറുമണിക്കു ശ്മശാനത്തിന്റെ ഗേറ്റ് അടയ്ക്കും. പിന്നെ തുറക്കണമെങ്കിൽ പതിനഞ്ചു ഫ്രാങ്കു പിഴയടയ്ക്കണം. ഒരുപക്ഷേ, വീട്ടിൽ നിന്ന് അതെടുത്തിട്ടുണ്ടാകയില്ലെന്ന് അയാൾ കരുതി. യാതൊന്നും ആലോചിക്കാതെ അയാൾ വീട്ടിലേക്ക് ഓടി.

ഗ്രിബിയെ പോയ ഉടനെ ഫുഷ് ലെവൻ ശവപ്പെട്ടിയുടെ മൂടി തുറന്നു. ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ രൂപം കണ്ട് അയാൾ സ്തംഭിച്ചുപോയി. വിളറി വെളുത്ത മുഖം.

അടഞ്ഞ കണ്ണുകൾ. ഫുഷ് ലെവങ്ങിനു തളർച്ച തോന്നി.

‘മദലിയെൻ! അദ്ദേഹം മരിച്ചു. ഇങ്ങനെയാണ് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയത്.’

അയാൾ തേങ്ങിത്തേങ്ങി കരയാൻ തുടങ്ങി:

‘ദൈവമേ! ഞാൻ ഇനി എന്തിനു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ കുട്ടിക്ക് ഇനി ആരുണ്ട്? ഇങ്ങനെ ചാകാനാണോ നിങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടു വന്നത്. മേയർ മദലിയെൻ! ഒന്നു കണ്ണുതുറക്കൂ. എണ്ണീറ്റുവരു.’

ഗേറ്റ് അടയുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. ഫുഷ് ലെവങ് വീണ്ടും പെട്ടിയിലേക്കു നോക്കി. പെട്ടെന്ന് അയാൾ പിന്നോക്കം ചാടി. ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ കണ്ണു തുറന്നിരിക്കുന്നു. അതയാളെ നോക്കുന്നു. ശവത്തെ കണ്ടാൽ ഭയം. ശവം കണ്ണു തുറന്നുനോക്കുന്നത് അതിലേറെ ഭയം.

‘ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി.’ ഴാങ് വാൽഴാങ് പറഞ്ഞു.

ഫുഷ് ലെവങ് മുട്ടുകുത്തി പ്രാർത്ഥിച്ചു:

‘ആവൂ! എന്റെ മറിയമേ! നിങ്ങൾ എന്നെ പേടിപ്പിച്ചു. ഹോ! നിങ്ങൾ മരിച്ചിട്ടില്ല. എന്നിന്നു ഭ്രാന്തുപിടിച്ചു. അവർ എന്നെ ഭ്രാന്താസ്വപ്നത്തിലാക്കുമായിരുന്നു.’

അവർ രണ്ടു പേരും ആഹ്ലാദത്തോടെ ശവപ്പെട്ടി സംസ്കരിച്ച് അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ഒരാൾ തൂമ്പയും മറ്റേയാൾ പിക്വാസും കൈയിലെടുത്തു.

ശവക്കുഴിവെട്ടുകാരുടെ വേഷത്തിൽ സംശയം കൂടാതെ നടന്നു. പോകുന്ന വഴി ഗ്രിബിയെയുടെ വീട്ടിൽ കയറി വാതിൽക്കൽ മുട്ടി. ഗ്രിബിയെ പുറത്തുവന്നു. തൂമ്പയും പിക്വാസും അയാൾക്കു കൊടുത്തു:

‘നിങ്ങളുടെ ജോലി ഞാൻ ചെയ്തു. നാളെ ചെന്നമ്പേഷിച്ചാൽ നിങ്ങളുടെ പാസ് ഗേറ്റ് കാവൽക്കാരന്റെ കൈയിൽ കാണാം.’

‘അതെങ്ങനെ?’

‘പാസ് അവിടെക്കളഞ്ഞു നിങ്ങൾ. എന്നിന്നു കിട്ടി. ശവം മറവു ചെയ്തുപോരുമ്പോൾ അവിടെ ഏല്പിച്ചു. അതുകൊണ്ടു പിഴയടയ്ക്കണ്ട. അത്രതന്നെ.’

‘നന്ദി സ്നേഹിതാ! ഇനി കുടിക്കുമ്പോൾ ചെലവ് എന്റെ വക.’

ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു. ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെയും കൊസെത്തിനെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ട് ഫുഷ് ലെവങ് കന്യാമഠത്തിലെത്തി. ഗേറ്റിലെ മണിയടിച്ചു ഫുഷ് ലെവങ്ങിനെ കാണുവാൻ മഠാധ്യക്ഷ ഉത്കണ്ഠയോടെ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. കുഴപ്പമൊന്നും കൂടാതെ ശവപ്പെട്ടി സംസ്കരിച്ചു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവർക്കു സമാധാനമായി. മഠാധ്യക്ഷ ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ വിവരങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചു:

‘നിങ്ങളാണ് ഫുഷ് ലെവങ്ങിന്റെ സഹോദരൻ?’

‘അതെ.’

‘പേര്?’

‘ഉൽത്തം ഫുഷ് ലെവങ്.’

‘നിങ്ങൾ സത്യക്രിസ്ത്യാനിയാണോ?’

‘കുടുംബത്തിൽ എല്ലാവരും.’

അവരെ അകത്തേക്കു കടത്തി. കൊസെത്തിനെ മഠം വക പാഠശാലയിൽ താമസിപ്പിച്ചു പഠിപ്പിക്കാമെന്ന് മഠാധ്യക്ഷ സമ്മതിച്ചു. അവളെ മാത്തിലേക്കാക്കി. കൊസെത്തിന് ആഴ്ചയിൽ ഒരു മണിക്കൂർ ഘണ്ട് വാൽഘാങ്ങിനെ കാണാൻ അനുവാദം കൊടുത്തു. അവളുടെ ജീവിതം സുഖമായിത്തീർന്നതുകൊണ്ട് വാൽഘാങ്ങ് സംതൃപ്തനായി. കന്യാമഠവും അവിടത്തെ പ്രശാന്തമായ തോട്ടവും നിഷ്കളങ്കരായ കുട്ടികളും സ്നേഹനിധികളായ സന്ന്യാസിനിമാരും വാൽഘാങ്ങിന്റെ മനസ്സിൽ പ്രകാശം പരത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തി പിന്നെയും വർദ്ധിച്ചു.

മരിയുസ്

വാട്ടർലൂ യുദ്ധവും തുടർന്നുണ്ടായ സംഭവങ്ങളും കഴിഞ്ഞ് എട്ടൊമ്പതു വർഷത്തിനുശേഷം ബുൽവാർ ദ്വു തെംപിളും ഷാതൊദൊ പ്രദേശത്തും പന്ത്രണ്ടുവയസ്സുള്ള ഒരു തെമ്മാടിച്ചെക്കൻ അലഞ്ഞു നടന്നിരുന്നു. ഗവ്റോഷ് കുട്ടി എന്നായിരുന്നു അവന്റെ പേര്. അവന്റെ അച്ഛൻ ഷൊൻഡ്രെത്തും അമ്മയും രണ്ടു സഹോദരിമാരും പാരീസിൽ ഗോർബൊ വീട്ടിലെ ഒരു മുറിയിലാണു താമസിച്ചിരുന്നത്. അതിനു തൊട്ടടുത്തുള്ള മുറിയിൽ മരിയുസ് എന്ന ചെറുപ്പക്കാരനായിരുന്നു താമസം.

ആരാണ് ഈ മരിയുസ്?

ഗിൽ നോർമാൻ എന്ന പ്രഭുവിനെപ്പറ്റി റ്റു ബുഷേറയിലെ ചില ആളുകൾ ബഹുമാനത്തോടെ സംസാരിക്കാറുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനു തൊണ്ണൂറു വയസ്സായി. ഒരുകാലത്തു വലിയ നാടുവാഴിയായിരുന്ന അയാൾ ഇപ്പോഴും തന്റെ പ്രതാപത്തിനു കുറവൊന്നും വരുത്താതെ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ചുറുചുറുക്കോടെ കഴിയുകയാണ്. മറയിൽ റ്റു ദെഫിൽ ദ്വു കൽവേറിൽ ആറാം നമ്പർ വീട്ടിലാണു താമസിക്കുന്നത്. നന്നായി മദ്യപിക്കും. സുഖമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കും. പല്ലിനു യാതൊരു കേടുമില്ല. ഒരു സ്ത്രീലമ്പടനായിരുന്നു എന്നാണ് ആളുകൾ പറയുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു പെൺമക്കളുണ്ട്. മുത്തവൾക്ക് വയസ്സ് അമ്പത്. അവൾ അവിവാഹിതയാണ്. അവളെ ഇപ്പോഴും കൊച്ചുകുട്ടികളെയെന്നപോലെ അടിക്കും. രണ്ടാമത്തെ മകൾ ഒരു പട്ടാളക്കാരനെയെന്ന് കല്യാണം കഴിച്ചത്. ഒരു ആൺകുട്ടിയുണ്ടായതിനുശേഷം അവൾ മരിച്ചു. പട്ടാളക്കാരൻ നെപ്പോളിയന്റെ കക്ഷിക്കാരനായതുകൊണ്ട് ഗിൽ നോർമാൻ അയാളോട് വിരോധമായിരുന്നു. മകളുടെ മരണശേഷം മകനെ അവന്റെ അച്ഛന്റെ അടുത്തേക്കയയ്ക്കില്ലെന്നും മകനെ അച്ഛൻ കാണുകയോ, സംസാരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ തന്റെ സ്വത്തിൽനിന്ന് ഒരു നാണയംപോലും പേരക്കിടാവിന് കൊടുക്കുന്നതല്ലെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട് മകന്റെ ഭാവിഗുണത്തെ ഓർത്ത് ആ പട്ടാളക്കാരൻ കുട്ടിയെ കാണാതെ കഴിച്ചു. എങ്കിലും ഞായറാഴ്ച കുട്ടിയും വലിയമ്മയുംകൂടി പള്ളിയിൽ പോകുമ്പോൾ ഒരു പീടികയുടെ തൂണിന്റെ മറവിൽ ഒരുങ്ങിനിന്ന് നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ ഒരാൾ ആ കുട്ടിയെ നോക്കിക്കാണുന്നതു പലരും കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

ഗിൽ നോർമാൻ കുട്ടിയെ വളരെ വാത്സല്യമായിരുന്നു. എപ്പോഴും അവനെ ശകാരിക്കുമെങ്കിലും അവനുവേണ്ടി എന്തുചെയ്യുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു മടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന് വയസ്സ് പതിനേഴായി. വെളുത്തുതടിച്ചു ചന്തമുള്ള മിടുക്കൻ കുട്ടി. മുത്തച്ഛന്റെ ബോധനത്തിൽ വളർന്നതുകൊണ്ട് രാജഭരണകക്ഷിയോടായിരുന്നു അവന്റെ ചായ്വ്. അതുപോലെ അച്ഛനെക്കുറിച്ച് തീരെ ബഹുമാനമില്ലാതെയുമായിത്തീർന്നു. ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം അയാൾ പുറത്തുനിന്നു വന്നപ്പോൾ മുത്തച്ഛൻ ഒരു കത്തും കൈയിൽ പിടിച്ചുനിൽക്കുന്നു.

‘മരിയുസ്, നീ നാളെ വെർനോങ്ങിലേക്കു പുറപ്പെടണം.’

‘എന്തിന്?’

‘അച്ഛനെ കാണാൻ.’

‘ഒപ്പോ?’

‘അയാൾ സുഖമില്ലാതെ കിടക്കുകയാണ്. നിന്നെ കാണണമെന്നുണ്ടത്രേ.’

പ്രത്യേകിച്ച് താൽപര്യമൊന്നും തോന്നിയില്ലെങ്കിലും മുത്തച്ഛൻ പറഞ്ഞ സ്ഥിതിക്ക് പോകാമെന്നു തീരുമാനിച്ചു. പിറ്റേദിവസം രാവിലെ പുറപ്പെട്ടു. സന്ധ്യയ്ക്ക് വെർനോങ്ങിലെത്തി. വഴിയിൽ കണ്ട ഒരാളോട് ചോദിച്ച് വീടു മനസ്സിലാക്കി. അയാൾ അവിടെ എത്തിയപ്പോഴേക്കും അച്ഛൻ മരിച്ചിരിക്കുന്നു. ശവം സംസ്കരിച്ചിട്ടില്ല. അവിടെ വൃദ്ധയായ വേലക്കാരിയും ഡോക്ടറും പുരോഹിതനും ഉണ്ടായിരുന്നു. വൃദ്ധയ്ക്ക് മരിയുസിനെ മനസ്സിലായി.

കേണലിനു മുന്നുദിവസമായി പനി തുടങ്ങിയിട്ട്. അന്നു പുലർച്ചെ ഒരു മോഹാലസ്യമുണ്ടായി. ‘എന്റെ മോൻ വന്നില്ല. ഞാൻ പോയി അവനെ കാണും’ എന്നു പറഞ്ഞു ചാടിയെന്നീറ്റ് ഓടി. വാതിൽക്കലെത്തിയപ്പോൾ നെഞ്ചടിച്ചു വീണു. അപ്പോൾതന്നെ മരിച്ചു.

കിടക്കയിൽ കിടന്ന കടലാസ് വേലക്കാരി മരിയുസിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. മരിയുസ് വായിച്ചു:

‘എന്റെ മകൻ,

വാട്ടർലു യുദ്ധത്തിൽവെച്ചു ചക്രവർത്തി എനിക്ക് പ്രഭുസ്ഥാനം നൽകി. ഞാൻ എന്റെ രക്തംകൊണ്ടു നേടിയ ആ സ്ഥാനം എന്റെ മകനു സ്വീകരിക്കുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യാം. യുദ്ധരംഗത്തുവെച്ച് തെന്നാർദിയെർ എന്നുപേരായ ഒരു സാർജന്റ് എന്നെ രക്ഷിച്ചു. മൊങ്ഫെർമിയേയിൽ അയാൾ ഒരു ഹോട്ടൽ നടത്തുന്നുണ്ട്. എന്റെ മകൻ അയാളെ കണ്ടെത്തുകയാണെങ്കിൽ കഴിയുന്ന എല്ലാ സഹായങ്ങളും ചെയ്തു കൊടുക്കണം കേണൽ പൊങ്മെഴ്സി.

മരിയുസ് കത്തു മടക്കി പോക്കറ്റിലിട്ടു. ശവസംസ്കാരത്തിനുശേഷം തിരിച്ചുപോയി. എന്തായാലും അച്ഛന്റെ ആഗ്രഹം നിറവേറ്റണമെന്ന് അയാൾ നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു കടപ്പാടു തീർക്കുക എന്നതിൽ കവിഞ്ഞ പ്രാധാന്യമൊന്നും അതിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ പള്ളിയിൽവെച്ച് കേണൽ പൊങ്മെഴ്സിയെക്കുറിച്ച് ഒരാൾ സംസാരിക്കുന്നത് മരിയുസ് കേൾക്കാനിടയായി. അയാളെ സമീപിച്ച് കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു. തന്നെ കാണാൻ അച്ഛൻ വളരെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവെന്നും മുത്തച്ഛന്റെ കർശനമായ നിരോധനമാണ് തന്നെ അച്ഛനിൽ നിന്ന് അകറ്റിയതെന്നും അയാൾ മരിയുസിനെ ധരിപ്പിച്ചു. പത്തു വർഷത്തോളം എല്ലാ ഞായറാഴ്ചയും പള്ളിയിൽ പോകുന്ന മകനെ നോക്കി അച്ഛൻ കരയാറുണ്ടെന്നുംകൂടി കേട്ടപ്പോൾ മരിയുസിനു വലിയ പശ്ചാത്താപമായി. കേണലിനെക്കുറിച്ചുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും വിശദമായി അറിയാൻ അയാൾ തീരുമാനിച്ചു. ഒരു ഗ്രന്ഥശാലയിൽനിന്ന് മോണിത്തിയെ പത്രത്തിന്റെ പഴയ ലക്കങ്ങൾ കണ്ടെടുത്തു വായിച്ചുനോക്കി. അതിൽ നിന്ന് നെപ്പോളിയന്റെ ധീരസാഹസികപ്രവൃത്തികളും നീതിനിഷ്ഠമായ

രാജ്യഭരണസമ്പ്രദായവും കുറെയൊക്കെ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. മാത്രമല്ല, കേണൽ പൊങ്ക്മെഴ്സിയുടെ പേര് പത്രത്തിലെ യുദ്ധകാര്യ റിപ്പോർട്ടുകളിൽ പലയിടത്തും കാണാനിടയായി. നെപ്പോളിയനെയും അച്ഛനെയും തെറ്റിദ്ധരിച്ചതിൽ അയാൾക്കു കുണ്ഠിതം തോന്നി. അയാൾ നെപ്പോളിയന്റെയും മാതൃരാജ്യത്തിന്റെയും അച്ഛന്റെയും ആരാധകനായിത്തീർന്നു. അതോടെ മുത്തച്ഛനോടും രാജഭരണകക്ഷിയോടും അസാമാന്യമായ വെറുപ്പും തോന്നിത്തുടങ്ങി.

അക്കാലത്ത് മരിയുസ് വക്കീൽപരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കുകയായിരുന്നു. ഓരോ കാരണം പറഞ്ഞു വീട്ടിൽനിന്നു പോകും. ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞെ മടങ്ങിവരു. ഗിൽ നോർമാനു സംശയമായി. മരിയുസ് ഏതോ പെണ്ണിന്റെ കുരുക്കിൽ വീണിരിക്കുകയാണെന്നാണ് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചത്. ഗിൽ നോർമാന്റെ മരുമകനായി തെയോദുൽ എന്നു പേരായ ഒരു പട്ടാളക്കാരനുണ്ടായിരുന്നു. മരിയുസിന്റെ യാത്രയുടെ രഹസ്യം കണ്ടുപിടിക്കാൻ അയാളെ ചുമതലപ്പെടുത്തി.

ഒരു ദിവസം അയാൾ മരിയുസിനെ അനുഗമിച്ചു. വഴിയിൽവെച്ച് മരിയുസ് ഒരു കുല പൂക്കൾ വാങ്ങി. അതുകണ്ട തെയോദുൽ ഉള്ളാലെ ചിരിച്ചു. അയാൾ മരിയുസിനെ പിന്തുടർന്നു. വെർനോങ് പള്ളിയിലെ ശ്മശാനത്തിൽ തന്റെ അച്ഛന്റെ ശവക്കല്ലറയിൽ പൂക്കൾ വെച്ച് മരിയുസ് മുട്ടുകുത്തി ധ്യാനിക്കുന്നതും കരയുന്നതും തെയോദുൽ കണ്ടു. അയാൾ അദ്ഭുതപ്പെട്ടു. മരിയുസ് വീട്ടിൽനിന്നുപോയ സമയത്ത് ഗിൽ നോർമാൻ അയാളുടെ മുറി പരിശോധിച്ചപ്പോൾ യോർഷ് പൊങ്ക് മെഴ്സിയുടെ മരണപത്രവും കേണൽ ബാരൻ മരിയുസ് പൊങ്ക്മെഴ്സി എന്ന് അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ള നൂറു കാർഡുകളുടെ ഒരു കെട്ടും കണ്ടെത്തി. വൃദ്ധൻ കോപിച്ചു വിറച്ചു. അവയെല്ലാം വലിച്ചെറിഞ്ഞു. മരിയുസ് തിരിച്ചുവരുന്ന സമയത്ത് മുത്തച്ഛൻ ഒരു കാർഡ് കൈയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുകയാണ്:

‘ശരി! ശരി! നിങ്ങൾ ഒരു പ്രഭുവായിരിക്കുന്നു. അഭിനന്ദനം.’

‘ഞാൻ എന്റെ അച്ഛന്റെ മകനാണ്.’

‘നിന്റെ അച്ഛൻ ഞാനാണ്.’

‘എന്റെ അച്ഛൻ മാതൃരാജ്യത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി ജീവിച്ച ധീരനായിരുന്നു. സ്വരാജ്യസ്നേഹിയായ ചരിത്രപുരുഷൻ. മഞ്ഞും മഴയും വെയിലും വകവെക്കാതെ വെടിയുണ്ടകളുടെ നടുവിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പോരാടി. ആരോരുമറിയാതെ മരിച്ചു. എന്താണ് അദ്ദേഹം ചെയ്ത അപരാധം? രാജ്യത്തെയും പുത്രനെയും വേണ്ടതിലധികം സ്നേഹിച്ചു.’

‘വിഡ്ഢി! നിന്റെ അച്ഛൻ ആരാണെന്ന് എനിക്കറിയാ. അറിഞ്ഞിടത്തോളം ആ വർഗം മുഴുവൻ കൊലയാളികൾ, കള്ളന്മാർ. ബോണപ്പാർട്ടിനെ സഹായിച്ചവരെല്ലാം കൊള്ളക്കാരാണ്. അവരുടെ ധീരത എനിക്കു കേൾക്കണ്ട. വാട്ടർലൂവിൽവെച്ച് പ്രഷ്യക്കാരുടെയും ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെയും മുമ്പിൽനിന്ന് ഓടിയൊളിച്ച ഭീരുക്കൾ.’

മരിയുസ് ദേഷ്യംകൊണ്ടു വിറച്ചു. മുത്തച്ഛനെ അപമാനിക്കാൻ വയ്യ. തന്റെ അച്ഛനെ പൂർണ്ണമായും സഹിക്കാനും കഴിയുന്നില്ല.

‘ബുർബോങ് രാജകുടുംബം തുലയട്ടെ. പോത്തൻ പോർക്ക് ലൂയി പതിനെട്ടാമൻ

തൂക്കിലേറട്ടെ.'

വൃദ്ധന്റെ മുഖം വിളർത്തു. അദ്ദേഹം മരിയുസിനെ നോക്കി പുറത്തേക്കു കൈ ചൂണ്ടി:

'പോ പുറത്ത്.'

മരിയുസ് വീട്ടിൽനിന്നിറങ്ങി.

'ആ കുരുത്തംകെട്ടവന് ആറാറു മാസം കൂടുമ്പോൾ അറുപതു നാണയം വീതം അയച്ചുകൊടുക്കണം. മേലാൽ അവന്റെ പേരുപോലും എനിക്കു കേൾക്കണ്ട.' ഗിൽ നോർമാൻ മകൾക്കു നിർദ്ദേശം കൊടുത്തു.

മരിയുസിന്റെ ജീവിതം വളരെ ക്ലേശകരമായിരുന്നു. വാച്ചും മറ്റു ചില സാധനങ്ങളും വിറ്റ് കുറെ നാൾ നിത്യത കഴിച്ചു. ഭക്ഷണമില്ലാത്ത പകലുകൾ, ഉറക്കമില്ലാത്ത രാത്രികൾ, വിളക്കില്ലാത്ത സന്ധ്യകൾ, പ്രവൃത്തിയില്ലാത്ത ആഴ്ചകൾ, ആശിക്കാനെന്നുമില്ലാത്ത ഭാവി, ചവിട്ടി മെതിക്കപ്പെട്ട അഭിമാനം, നിരാശ-----ഇതൊക്കെയായിരുന്നു അയാളുടെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി. അതിനിടയിൽ അയാൾക്ക് അഭിഭാഷകനാകാനുള്ള സന്നത് ലഭിച്ചു. പക്ഷേ, വരുമാനത്തിനുള്ള വഴിയായില്ല.

കുറച്ചുനാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണശാലയിൽ അയാൾക്ക് ജോലി കിട്ടി. പത്രങ്ങൾക്ക് പരസ്യം എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കുകയും ലേഖനങ്ങൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയും മറ്റുമായിരുന്നു ജോലി. അതിൽനിന്ന് കൊല്ലത്തിൽ എഴുന്റർ ഫ്രാങ്ക് വരുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അയാൾ ഒതുങ്ങി ജീവിച്ചു. അങ്ങനെയാണ് ഗോർബോ വീട്ടിൽ എത്തിയത്.

അച്ഛന്റെ മരണപത്രത്തെക്കുറിച്ച് മരിയുസ് ഇടയ്ക്ക് ആലോചിക്കും. അപ്പോൾ വെടിയുണ്ടകളുടെ നടുവിൽനിന്ന് അച്ഛനെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയ തെന്നാർദിയെറും ഓർമയിലെത്തും. അച്ഛന് അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. തനിക്കെങ്കിലും അതു കഴിയണം. തെന്നാർദിയറെ കാണണമെന്നു വിചാരിച്ച് മൊങ്ഫെർമിയേയിൽ ചെന്നപ്പോൾ അയാൾ ഹോട്ടൽ നിറുത്തി എവിടെയോ പോയി എന്നറിഞ്ഞു. പിന്നീടു പല സ്ഥലത്തും അന്വേഷണം നടത്തി. ഫലമുണ്ടായില്ല. ഈ കഷ്ടപ്പാടുകൾക്കിടയിൽ മുത്തച്ഛൻ ഏല്പിച്ചപ്രകാരം വലിയമ്മ മരിയുസിന് പണമയച്ചു.

'വക്കീൽപ്പണിക്കൊണ്ടു ചെലവിനുള്ള തുക സമ്പാദിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ പണം എനിക്കാവശ്യമില്ല' എന്ന മറുപടിയോടെ അതു തിരിച്ചയച്ചു. വലിയമ്മ ആ വിവരം മുത്തച്ഛനെ അറിയിച്ചില്ല.

അന്ന് ഫ്രാൻസിലെ രാഷ്ട്രീയാന്തരീക്ഷം പുറമെ ശാന്തമായിരുന്നെങ്കിലും ഭരണമാറ്റത്തിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങ് അവിടുത്തുമായി വ്യാപിച്ചിരുന്നു. 1789-ലെയും 1793-ലെയും വിപ്ലവങ്ങളുടെ നിശ്വാസങ്ങൾ നിലനിന്നിരുന്നു. അവിടെയും ഇവിടെയും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ചില രഹസ്യസംഘങ്ങളാണ് വിപ്ലവത്തിനുള്ള ഒരുക്കം കൂട്ടിയത്. അതിലൊന്നായിരുന്നു എ.ബി.സി. സുഹൃദ്സംഘം. പൊതുജനങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനായി നിലകൊള്ളുന്ന

സംഘമാണത്. അതിലെ അംഗങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും വിദ്യാർത്ഥികളാണ്. അൻഷൊൽറാ, കൊംബ്ഹെർ, ഷാങ്പ്രുവെർ, ഫെയ്ലി, കുർഫെരാക്, ബയൊറെൽ, ലെഗ്ൽ, ഷൊലി, ഗ്രന്തേർ എന്നിവരായിരുന്നു ആ സംഘത്തിലെ പ്രമുഖർ. കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കകം മരിയുസും ഈ സംഘവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു.

മരിയുസിന് വയസ്സ് ഇരുപതായി. മുത്തച്ഛനുമായി പിരിഞ്ഞിട്ട് വർഷം മൂന്നുകഴിഞ്ഞു. മുത്തച്ഛനെ അയാൾ തെറ്റിദ്ധരിച്ചതാണ്. വേർപാട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഷ്യത്തിനു ശമനം വരുത്തി. 'ആ കുരുത്തംകെട്ടവൻ വന്നെങ്കിൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു. അവന്റെ കരണത്തു ഞാൻ രണ്ടു കൊടുക്കും.' അദ്ദേഹം ഇടയ്ക്കു മകളോടു പറയും.

ഗോർബോവീട്ടിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് മരിയുസ് സമീപമുള്ള ലൂക്സംബുർ തോട്ടത്തിൽ ചിലപ്പോൾ നടക്കാൻ പോകുമായിരുന്നു. ലൂക്സംബുറിലെ നടപ്പാതകളിലൊന്നായ റ്യൂ ദ് ലൂവെയിൽ അച്ഛനും മകളുമാണെന്നു തോന്നിക്കുന്ന ഒരു വൃദ്ധനും ഒരു പെൺകുട്ടിയും ദിവസവും വൈകുന്നേരം ഒരു കല്ലു ബഞ്ചിന്മേൽ കാറ്റുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അയാൾ കാണാറുണ്ട്. അങ്ങനെ അവരെ കാണാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് ഒരു കൊല്ലമായെങ്കിലും അയാൾ അതത്ര ശ്രദ്ധിക്കാറില്ലായിരുന്നു. വൃദ്ധന് അറുപത് വയസ്സുവരും. ഗൗരവക്കാരൻ. കുട്ടിക്ക് പതിനാലോ പതിനഞ്ചോ. മെലിഞ്ഞ ശരീരം. വൃദ്ധനോട് എപ്പോഴും എന്തെങ്കിലും ചോദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. മരിയുസ് അവരുടെ മുമ്പിലൂടെ പല പ്രാവശ്യം ലാത്താറുണ്ട്. വൃദ്ധനെ മരിയുസിന് ഇഷ്ടപ്പെട്ടു; പെൺകുട്ടിയോട് യാതൊരു താൽപര്യവും തോന്നിയില്ല.

സംഗതിവശാൽ മരിയുസിന് ആറുമാസത്തേക്ക് ലൂക്സംബുർ തോട്ടത്തിൽ പോകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പിന്നീട് ഒരു ദിവസം അയാൾ ആ വഴിയേ പോകുമ്പോൾ പതിവുള്ള സ്ഥാനത്ത് വൃദ്ധനും പെൺകുട്ടിയും ഇരുന്നിരുന്നു. വൃദ്ധനു മാറ്റമൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ, പെൺകുട്ടി ആകെ മാറിയിരിക്കുന്നു. പൂവണിഞ്ഞ വസന്തംപോലെ സുന്ദരി. മരിയുസ് അന്നും അവരുടെ മുമ്പിലൂടെ നടന്നു. പ്രത്യേകമായ ഭാവഭേദങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ അവൾ അയാളെ നോക്കി. അവളുടെ കണ്ണുകൾക്ക് അഗാധവും ദിവ്യവുമായ ഒരു നീലിമയുണ്ടെന്ന് അയാൾക്ക് തോന്നി.

ലൂക്സംബുർ തോട്ടം അസാധാരണമാംവിധം മനോഹരമായിരുന്ന ഒരു ദിവസം. മനസ്സു പൂർണ്ണമായും പ്രകൃതിയിൽ ലയിച്ച മരിയുസ് ആ കല്ലുബഞ്ചിന്റെ അരികിലൂടെ പോകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് ആ യുവതി തലയുയർത്തി നോക്കി. അവരുടെ കണ്ണുകൾ പരസ്പരം കൂട്ടിമുട്ടി. അവളുടെ നോട്ടം അദ്ഭുതകരമായ ഒരു മിന്നൽപോലെ അയാൾക്ക് തോന്നി. അയാൾ നേരേ നടന്നുപോയി.

പിറ്റേദിവസം മുതൽ മരിയുസ് മോടിയുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചു ആ വഴിക്കു നടന്നിരുന്നുള്ളു. ആ യുവതിയും വൃദ്ധനും ഇരിക്കാറുള്ള കല്ലുബഞ്ചിന്റെ സമീപത്ത് അയാൾ പോകാറില്ല. നടപ്പാതയിൽനിന്ന് അല്പം മാറി ഒരിടത്തു പുസ്തകം വായിക്കുന്ന മട്ടിൽ അയാൾ ഇരിക്കും. ഒരു മാസം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു.

അയാൾക്ക് എപ്പോഴും ഒരേ വിചാരമേയുള്ളൂ----ആ പെൺകുട്ടിയെപ്പറ്റി മാത്രം. ഒരു ദിവസം വൃദ്ധനും മകളും പോയതിനുശേഷം അവർ ഇരുന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തുകൂടി

അയാൾ പോകുമ്പോൾ ഒരു കൈലേസ് അവിടെ കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. സഭേന്താഷത്തോടെ അയാൾ അതെടുത്തു. രണ്ടക്ഷരങ്ങൾ അതിൽ തയ്ച്ചുപിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. യു.എഫ്. ഉൾസുൽ എന്നാണ് അവളുടെ പേരെന്ന് അയാൾ അനുമാനിച്ചു. അയാൾ ആ കൈലേസ് ചുംബിച്ചു, മാറോടണച്ചു. രാത്രി അതിൽ ചുണ്ടുകളമർത്തി കിടന്നുറങ്ങി. അവളുടെ ആത്മാവ് അതിലുണ്ടെന്ന് അയാൾക്ക് തോന്നി.

ഒരു ദിവസം വൃദ്ധനും മകളും കല്ലുബഞ്ചിൽനിന്ന് എഴുന്നേറ്റുപോകുമ്പോൾ മരിയുസ് അവരെ പിന്തുടർന്നു. അവർ താമസിക്കുന്ന വീടു കണ്ടുവെച്ചു. അവരുടെ മുറിക്കകത്തെ വിളക്കുകെടുത്തുതുവരെ അവിടെ നിന്നു. പിറ്റേദിവസം അവർ ലൂക്സംബുറിലേക്കു വന്നില്ല. സന്ധ്യവരെ അവരെ കാത്തിരുന്നു. രാത്രി വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറ് ചെന്നപ്പോൾ വിളക്കു കത്തിച്ചു കണ്ടില്ല. 'മൂന്നാം നിലയിൽ താമസിക്കുന്ന അദ്ദേഹം എവിടെ?' മരിയുസ് ഗേറ്റ് കാവൽക്കാരനോട് ചോദിച്ചു.

'അദ്ദേഹം പോയി.'

'എന്ന്?'

'ഇന്നലെ.'

'എവിടേക്ക്?'

'അറിഞ്ഞുകൂടാ.'

മരിയുസിന് ദുഃഖം തോന്നി. അയാൾ തിരിച്ചുപോന്നു.

ഷൊൻഡ്രെത്ത് കുടുംബത്തെ ഗോർബോ വീട്ടിൽനിന്ന് ഇറക്കിവിടാൻ അതിന്റെ ഉടമസ്ഥ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന വിവരം യദ്യച്ഛയാ മരിയുസ് അറിഞ്ഞു. അവർ വാടക കൊടുത്തിട്ട് ആറുമാസമായത്രെ. ആറുമാസത്തെ വാടക കണക്കുതീർത്ത് അയാൾ ഉടമസ്ഥയ്ക്കു കൊടുത്തു. താനാണു വാടക കൊടുത്തത് എന്ന് അവരെ അറിയിക്കരുതെന്നും പറഞ്ഞു.

വേനലും ശരത്തും പോയി മഴക്കാലം വന്നു. മരിയുസ് ലൂക്സംബുർ തോട്ടത്തിൽ പല തവണ പോയി. പക്ഷേ, ആ പെൺകുട്ടിയെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരു ദിവസം രാത്രി അയാൾ നടക്കാവിലേക്കു പോകുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് ആരോ അയാളെ തട്ടിക്കൊണ്ടു കടന്നുപോയി. തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ രണ്ടു പെൺകുട്ടികൾ. കീറിപ്പറിഞ്ഞ ഉടുപ്പുകൾ. പാറിപ്പറക്കുന്ന മുടി. അവരുടെ കൈയിൽനിന്ന് ഒരു കടലാസ്സുകെട്ട് താഴെ വീണുപോയത് അവരറിഞ്ഞില്ല. അയാൾ അതെടുത്തു. അപ്പോഴേക്കും അവർ ദൂരെ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. അയാൾ അതു വീട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. വീട്ടിൽ ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ മുദ്രവെക്കാത്ത നാലുകത്തുകൾ. എല്ലാം ഒരാൾ എഴുതിയതാണെന്നു കൈയക്ഷരംകൊണ്ടു മനസ്സിലായി. എന്നാൽ, എഴുതിയ ആളിന്റെ പേര് ഓരോന്നിലും ഓരോന്നാണ്.

കുറച്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞ് മരിയുസ് തന്റെ ഏകാന്തമായ മുറിയിൽ ദിവാസ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വാതിൽക്കൽ മുട്ടുകേട്ടു. അകത്തു കടക്കാമെന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞപ്പോഴേക്കും വാതിൽ തുറന്ന് ഒരു പെൺകുട്ടി പ്രതൃഷ്ഠപ്പെട്ടു. ശോഷിച്ച ശരീരം. പിച്ഛാരിയുടെ വേഷം. അവൾ ഒരു കത്ത് അയാൾക്കു നീട്ടി. അയാൾ അതുവായിച്ചു:

‘ദയാനിധിയായ അയൽക്കാരാ,

ആറുമാസംമുമ്പ് ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നിങ്ങൾ വാടക കൊടുത്തത് ഞാൻ അറിഞ്ഞു. നന്ദി പറയുന്നു. രണ്ടു ദിവസമായി എന്റെ മക്കൾക്കു ഭക്ഷണമൊന്നും കിട്ടിയിട്ടില്ലെന്ന് അവർ പറയുന്നു. അവർ പലയിടത്തും അലഞ്ഞു. ഭാര്യയാണെങ്കിൽ രോഗബാധിതയായി കിടക്കുന്നു. എന്റെ മുത്ത മകൾ നിങ്ങളുടെ കല്പനപോലെ പെരുമാറും. ഞങ്ങളോടു ദയവു തോന്നണം.

ഷൊൻഡ്രെത്ത്.’

ഈ കത്തിലെ കൈയക്ഷരവും നേരത്തേ കിട്ടിയവയിലേതും ഒന്നുതന്നെ. അയൽക്കാർ ദാരിദ്ര്യംമൂലം വളരെ കഷ്ടപ്പെടുന്നുണ്ടെന്നും തനിക്കയച്ചതുപോലുള്ള കത്തുകൾ പലർക്കും പല പേരിലും അയച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പെൺമക്കളെ പണയംവെക്കുന്ന സ്ഥിതിവരെ അവർ എത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും മരിയൂസിന് ഊഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. അയാൾ അഞ്ചു ഫ്രാങ്കെടുത്ത് അവൾക്കു കൊടുത്തു. സന്തോഷപൂർവ്വം അയാളെ നോക്കി അവൾ അതു വാങ്ങിച്ചു. ഒരു മുളിപ്പാട്ടും പാടി അവിടെനിന്നു നടന്നു. തന്റെ അയൽക്കാരുടെ സ്ഥിതിയെപ്പറ്റി അതുവരെ അന്വേഷിക്കാതിരുന്നതു ശരിയായില്ലെന്ന് അയാൾക്കു തോന്നി. ഒരു ചുവരിന്റെ അപ്പുറവും ഇപ്പുറവും കഴിയുന്നവർ. അവരെ അവഗണിച്ചുകൂടാ. ഭിത്തിക്കു മുകളിൽ തട്ടോടു ചേർന്ന് ഒരു ദ്വാരം ഉള്ളതായി അയാൾ കണ്ടു. പെട്ടി വലിച്ചിട്ട് അതിന്റെ മുകളിൽ കയറിനിന്ന് അയാൾ അടുത്ത മുറിയിലേക്കു നോക്കി. അപ്പോൾ കണ്ട കാഴ്ച വളരെ ശോചനീയമായിരുന്നു. ചെളി നിറഞ്ഞ തറ. പൊട്ടിയ ചട്ടികളും പാത്രങ്ങളും. കീറത്തുണികൾ. രണ്ടു കീറക്കിടക്കകൾ. ഒരു വശത്ത് അടുപ്പ്. അതിനടുത്ത് വയസ്സൻ ഷൊൻഡ്രെത്ത് ഇരുന്നെഴുതുന്നു. അടുപ്പുതിണ്ണമേൽ ഒരു തടിച്ച ഇരിക്കുന്നു. അടുത്തുമെലിഞ്ഞ ഒരു പെൺകുട്ടിയും. മരിയൂസിനു കത്തു കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്ത പെൺകുട്ടി പുറത്തുനിന്നു കയറിവന്നു വയസ്സിന്റെ അരികിൽ നിന്നു:

‘അച്ഛാ! ആ മനുഷ്യൻ വരുന്നുണ്ട്.’

ഇതുകേട്ടയുടനെ പരിഭ്രമത്തോടെ അയാൾ എഴുന്നേറ്റു കസേരയുടെ ഇരിക്കുന്ന ഭാഗം ചവുട്ടി ഒടിച്ച് അടുപ്പിലെ തീ കെടുത്തി. അകത്തു ജനാലയ്ക്കടുത്തിരുന്ന പെൺകുട്ടിയെ വിളിച്ച് ജനാലച്ചില്ല കൈകൊണ്ട് ഇടിച്ചുടയ്ക്കാൻ പറഞ്ഞു. അയാൾ പറഞ്ഞതിന്റെ കാര്യമെന്തെന്നു മനസ്സിലാക്കാതെ അവൾ മടിച്ചുനിന്നു. ഇടിവെട്ടുന്നതുപോലെ അയാൾ അലറി:

‘ജനാലച്ചില്ലുടയ്ക്കാൻ.’

പേടിച്ചുവിറച്ച് അവൾ ജനലിൽ ആഞ്ഞിടിച്ചു. തകർന്ന ചില്ലുകൊണ്ട് അവളുടെ കൈ മുറിഞ്ഞു ചോര ചാടി. എന്തിനുള്ള പുറപ്പാടാണെന്ന് ആർക്കും മനസ്സിലായില്ല.

അഞ്ചുമിനിറ്റിനുള്ളിൽ ഒരു വൃദ്ധനും ഒരു പെൺകുട്ടിയും ആ വീട്ടിനുള്ളിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു. മരിയൂസ് അമ്പരന്നു. ഇതാണത്ഭൂതം! ആറുമാസം താൻ അന്വേഷിച്ചിട്ട് യാതൊരു വിവരവും കിട്ടാതിരുന്ന തന്റെ പ്രേമഭാജനവും അവളുടെ അച്ഛനും.

‘യജമാനനേ! അകത്തേക്കു വരു.’ കുമ്പിട്ടു സലാംവെച്ചുകൊണ്ട് ഷൊൻഡ്രെത്ത്

ആഗതനെ സ്വീകരിച്ചു.

മരിയുസ് അതേ സ്ഥാനത്തുനിന്ന് എല്ലാം കാണുകയായിരുന്നു. ‘മകളുടെ കൈയ്ക്ക് അബദ്ധത്തിൽ മുറിവു പറ്റി. ചിലപ്പോൾ കൈ വെട്ടിക്കളയേണ്ടിവരും.

രണ്ടുദിവസമായി വീട്ടിൽ എല്ലാവരും പട്ടിണിയിലാണ്. തണുപ്പിൽ പുതയ്ക്കാൻ ഒരു തുണിപോലുമില്ല.’ തന്റെ ദയനീയാവസ്ഥകളെല്ലാം ഷൊൻഡ്രെത്ത് പറഞ്ഞു.

വൃദ്ധന്റെ മകൾ ഒരു പൊതിയിൽ കുറെ തുണികൾ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. അതും അഞ്ചു ഫ്രാങ്കും അദ്ദേഹം അവർക്കു കൊടുത്തു: ‘മോളെ വീട്ടിലാക്കിയിട്ട് ഞാൻ വൈകുന്നേരം വരാം. ആവശ്യമുള്ള തുക അപ്പോൾ തരാം.’

വൃദ്ധനും മകളും പുറത്തിറങ്ങി. അവിടെ കാത്തുനിന്നിരുന്ന വണ്ടിയിൽ കയറി പോയി. അകത്തു നടക്കുന്നതെല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മരിയുസ് അവരെ അനുഗമിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. വെളിയിലിറങ്ങി അതുവഴി വന്ന കുതിരവണ്ടി നിർത്തിച്ചു വണ്ടിക്കാരൻ നാല്പതു സൂ കുലി ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ കൈയിൽ അത്രയും തുക ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അയാൾക്കു പോകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വൈകുന്നേരം വൃദ്ധൻ വരുമ്പോൾ പിന്തുടർന്ന് അവരുടെ വീടു കണ്ടുപിടിക്കാമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ മരിയുസ് മുറിയിലേക്കു തിരിച്ചുപോന്നു. ഏണിപ്പടി കയറുമ്പോൾ നടക്കാവിന്റെ അരികിൽ പതുങ്ങിനിന്ന് ഷൊൻഡ്രെത്ത് കുപ്രസിദ്ധ കൊള്ളക്കാരനായ പങ്ഷോവുമായി സംസാരിക്കുന്നതു കണ്ടു.

അയാൾ മുറിയിൽ കടന്നപ്പോഴേക്കും ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ മുത്ത മകൾ പിന്നാലെയെത്തി:

‘എന്തു വേണം?’

‘നിങ്ങൾക്ക് സുഖമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ എന്തെങ്കിലും ചെയ്തുതരണമെങ്കിൽ പറയൂ.’

‘നീയാണ് ആ പെൺകുട്ടിയെയും അവളുടെ അച്ഛനെയും വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നത്, അല്ലേ? നിനക്ക് അവരുടെ മേൽവിലാസം അറിയാമോ?’

‘ഇല്ല.’

‘അത് അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടുവരാനോ?’

‘എനിക്കെന്തു തരും?’

‘നിനക്കിഷ്ടമുള്ളത്.’

അവൾ സന്തോഷത്തോടെ പുറത്തു കടന്നു.

മരിയുസ് വാതിലടച്ചു വീണ്ടും ചുവരിന്റെ പഴുതിലൂടെ ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ മുറിയിലേക്കു നോക്കി. അകത്തെ സംസാരം അയാൾക്കു നന്നായി കേൾക്കാം:

‘കൊല്ലം എട്ടു കഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ, എനിക്കയാളെ അറിയാം; അവളെയും.’

മരിയുസ് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. താൻ അന്വേഷിക്കുന്നവരെ ഷൊൻഡ്രെത്തിനു മനസ്സിലായി എന്നാണു പറയുന്നത്.

‘അതവളാണെന്നോ? ഏയ്. ആ തെണ്ടിപ്പെണ്ണോ? അസത്തേ! അങ്ങനെയെങ്കിൽ അവളുടെ വയറു ഞാൻ ചവുട്ടിപ്പൊട്ടിക്കും.’ ദേഷ്യംകൊണ്ട് ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ ഭാര്യയുടെ മുഖം ചുവന്നു.

അസാധാരണമായ ഒരുക്കങ്ങൾ അവിടെ നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് മരിയൂസിനു തോന്നി.

‘നമ്മുടെ അയൽക്കാരൻ മരിയൂസ് പുറത്തേക്കു പോയിരിക്കയാണെന്നു തോന്നുന്നു. അയാൾ ഉണ്ടായാലും കുഴപ്പമില്ല. ആ വങ്കൻ ഇതിലൊന്നും ഇടപെടില്ല.’

ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ ഈ വാക്കുകൾകൂടി കേട്ടപ്പോൾ മരിയൂസിനു സംശയം ഇരട്ടിച്ചു.

‘ആ കോടീശ്വരൻ ഇന്നു കൈയിലാകും. എന്റെ ദാരിദ്ര്യം ഇന്നു തീരും. അല്ലെങ്കിലോ അവന്റെ കഥ കഴിയും.’

ഷൊൻഡ്രെത്ത് പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ആ മനുഷ്യൻ ചിരിക്കുന്നത് ആദ്യമായിട്ടാണ് മരിയൂസ് കേൾക്കുന്നത്. പുറത്തു മഞ്ഞു പെയ്യുന്നുണ്ട്. പിന്നെയും ചിലതെല്ലാം ഭാര്യയെ പറഞ്ഞേല്പിച്ച് ഷൊൻഡ്രെത്ത് മുറിയിൽനിന്നിറങ്ങി. സാങ്മെദാർ പള്ളിയിൽ ഒരു മണിയടിച്ചു. തന്റെ ഉർസുലിന്റെ അച്ഛനെതിരായുള്ള നീക്കങ്ങളാണ് അവിടെ നടക്കുന്നതെന്ന് മരിയൂസിനു മനസ്സിലായി. അയാൾ നേരെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. പോകുന്നവഴിക്ക് ഒരു ഇടവഴിയിൽ മൂന്നുനാലാളുകൾ കൂടിനിന്നു പറഞ്ഞ രഹസ്യത്തിന്റെ ചില അംശങ്ങളും അയാൾക്കു കിട്ടി. അവരുടെ വർത്തമാനവും ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ വീട്ടിൽ നടക്കുന്ന ഒരുക്കങ്ങളും തമ്മിൽ എന്തോ ബന്ധമുണ്ടെന്നു തീർച്ചയായി. സ്റ്റേഷനിൽ ചെന്ന് ഇൻസ്പെക്ടറെ കണ്ട് വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. വീട്ടുനമ്പരും പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. ഇൻസ്പെക്ടർ അല്പസമയം ആലോചിച്ചതിനുശേഷം ഉണ്ടകൾ നിറച്ച രണ്ടു കൈത്തോക്കുകൾ മരിയൂസിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു:

‘ഇതു നിങ്ങളുടെ കൈയിൽ ഇരിക്കട്ടെ. നിങ്ങൾ മുറിക്കുകത്ത് ഒളിച്ചിരുന്ന് അവിടെ നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണം. സംഗതി അപകടമാണെന്നു കണ്ടാൽ ഉടൻ മുകളിലേക്കു വെടിവെക്കണം. പിന്നെ ഞങ്ങൾ നോക്കിക്കൊള്ളാം.’

അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു കൈത്തോക്കു വാങ്ങി മരിയൂസ് വീട്ടിലേക്കു തിരിച്ചു. പോകുന്ന വഴിക്ക് ഷൊൻഡ്രെത്ത് ഇരുമ്പുകടയിൽ കയറുന്നതും ഒരു ഉളി വാങ്ങുന്നതും അയാൾ കണ്ടു. മരിയൂസ് സൂത്രത്തിൽ തന്റെ മുറിയിൽ കയറി കട്ടിലിനടിയിൽ ഒളിച്ചു.

പള്ളിയിലെ മണി ആറടിച്ചു. മരിയൂസ് എഴുന്നേറ്റ് ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ വീട്ടിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവിടെ ഒരു വലിയ ഇരുമ്പുപാത്രത്തിൽ ചെങ്കനൽ എരിയുന്നു. പല തരത്തിലുള്ള ആയുധങ്ങളും അവിടെ സംഭരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുകവലിച്ചുകൊണ്ട് ഷൊൻഡ്രെത്ത് കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു. വേറെ രണ്ടു കസേരകളും അകത്തുണ്ട്. ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ മൂത്ത മകൾ വാതില്ക്കൽ കാവൽ നില്ക്കുന്നു.

വാതിൽ തുറന്നു. മുമ്പിൽ ഷൊൻഡ്രെത്ത്. അമ്മയും പിന്നാലെ ആ വൃദ്ധനും അകത്തു കടന്നു. ഷൊൻഡ്രെത്ത് ആ മാനുനെ ഉപചരിച്ചിരുത്തി. അയാളും ഒരു കസേരയിൽ ഇരുന്നു.

‘കുറച്ചു പണം ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. തത്കാലത്തെ ചെലവുകൾക്കുള്ളത്.’ അതിഥി പറഞ്ഞു.

ഷൊൻഡ്രെത്ത് അതു വാങ്ങി. അയാൾ കുടുംബത്തിലെ പ്രാരബ്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചു

പലതും പറഞ്ഞു. അവരുടെ വർത്തമാനത്തിനിടയ്ക്ക് എവിടെനിന്നാണെന്നറിഞ്ഞില്ല, നാലുപേർ മുറിക്കുള്ളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

‘ഭയപ്പെടേണ്ട. ഞങ്ങളുടെ അയൽക്കാരാണ്.’ ഷൊൻഡ്രെത്ത് അതിഥിയോടു പറഞ്ഞു.

‘അതുപോലെ, നിങ്ങൾ പറഞ്ഞുവന്നതു മുഴുവനാക്കിയില്ലല്ലോ.’

‘ങ് അ! എന്റെ കൈയിൽ ഒരു ചിത്രമുണ്ട്. എന്റെ മക്കളെപ്പോലെ ഞാൻ കരുതുന്ന ഒന്ന്. പക്ഷേ, ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയിൽ വിലക്കാതെ പറ്റില്ല. അങ്ങ് ഇതു വാങ്ങണം.’ അയാൾ ചിത്രപ്പലക എടുത്തുകാണിച്ചു.

‘ഇതൊരു ചാരായക്കടയുടെ പരസ്യപ്പലകയാണല്ലോ. മൂന്നു ഫ്രാങ്ക് കിട്ടും.’

‘നിങ്ങൾ പണം സൂക്ഷിക്കുന്ന പോക്കറ്റ് പുസ്തകം കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ലേ? ആയിരം ക്രൗൺ കിട്ടിയാൽ തൃപ്തിപ്പെടാം. മനസ്സിലായോ?’

ഷൊൻഡ്രെത്തിന്റെ ഭാവം മാറി. വൃദ്ധൻ ചാടിയെന്നീറ്റു. കാര്യം അപകടത്തിലാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യമായി. ഘാതകന്മാർ വളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എല്ലാവരുടെ കൈയിലും മാതൃകാ യുധങ്ങൾ. അടയാളവെടി പൊട്ടിക്കാനുള്ള സമയമായി എന്ന് മരിയുസ് വിചാരിച്ചു. അതിനായി ഒരുങ്ങിനിന്നു. ഷൊൻഡ്രെത്ത് അതിഥിയുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു:

‘എന്നെ മനസ്സിലായില്ലേ?’

‘ഇല്ല.’

‘ഞാൻ ഷൊൻഡ്രെത്തല്ല. തെന്നാർദിയെറാണ്. മൊങ്ഫെർമിയേയിലെ ചാരായക്കടക്കാരൻ. അന്ന് വാനമ്പാടിപ്പക്ഷിയെയും തട്ടിയെടുത്തു കടന്നുകളഞ്ഞ കള്ളനല്ലേ. നിങ്ങളെ എനിക്കു നേരത്തേ മനസ്സിലായി.’

‘ദ്രോഹി!’

‘ഇനി എന്നെ ഭയപ്പെടുത്താമെന്നു വിചാരിക്കണ്ട. എവിടെ പൊത്തൻവടി?’

തെന്നാർദിയെർ എന്നു കേട്ടപ്പോൾ മരിയുസിനു തരിച്ചു. തന്റെ അച്ഛന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ച ആ മനുഷ്യനെ അന്വേഷിച്ചു നടന്ന് യാതൊരു പിടിയും കിട്ടാതെ നാലു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഒടുവിലിതാ കണ്ടെത്തി. എങ്ങനെ? ഒരു കൊലപാതകിയായിട്ട്.

‘എന്റെ അച്ഛനെ രക്ഷിച്ചത് ഒരു രാക്ഷസനോ? ഷൊൻഡ്രെത്ത് എന്ന പേരിൽ അടുത്ത മുറിയിൽ താമസിച്ചിരുന്നത് തെന്നാർദിയെർ? അച്ഛനെ രക്ഷിച്ചതിന് എന്താണ് ഇപ്പോൾ കൊടുക്കുക. ദൈവമേ! ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനു തൂക്കുമരം സമ്മാനിക്കേണ്ടിവരുമോ?’

മരിയുസിനു തലചുറ്റുന്നതായി തോന്നി.

അതിഥി ഇതിനിടയിൽ മിന്നൽവേഗത്തിൽ മുകളിലേക്കു ചാടി ജനലിന്റെ അഴിയിൽ പിടികൂടി. പെട്ടെന്ന് അവരെല്ലാവരുംകൂടി അയാളെ വലിച്ച് താഴത്തേക്കിട്ടു. ഭയങ്കരമായ ഒരു മൽപ്പിടുത്തം അവിടെ നടന്നു. രണ്ടുമൂന്നുപേർ വീണു. ഘാതകന്മാർ ആ വൃദ്ധനെ കട്ടിലിനോടു ചേർത്തു കെട്ടിയിട്ടു. തെന്നാർദിയെർ സ്ത്രീ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുടിയിൽ പിടിച്ചു വലിയായി. മരിയുസ് തോക്ക് ഉയർത്തി. വെടി

പൊട്ടിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്ന ഘട്ടമായി. അയാളുടെ ഹൃദയമിടിച്ച് അയാൾക്കുതന്നെ അനുഭവപ്പെട്ടു. ഒരു ചെവിയിൽ അച്ഛൻ, തെന്നാർദിയറെ രക്ഷിക്കണമെന്നും മറ്റേ ചെവിയിൽ തന്റെ ഉൾസുൽ അവളുടെ അച്ഛനെ രക്ഷിക്കണമെന്നും പറയുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി.

‘അച്ഛാ, എനിക്കു മാപ്പു തരണേ.’

മരിയുസ് തോക്കിന്റെ കാഞ്ചിയിൽ പിടിച്ചു.

‘അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലരുത്. യാതൊന്നും ചെയ്യരുത്.’ തെന്നാർദിയെറുടെ ഇടിമുഴങ്ങുന്ന ശബ്ദം.

‘ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ ചെയ്താൽ തനിക്കു രക്ഷപ്പെടാം. യാതൊരു ഉപദ്രവവും ഉണ്ടാവുകയില്ല. അല്ലെങ്കിൽ തല കാണില്ല.’

വൃദ്ധൻ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. തെന്നാർദിയെർ കടലാസും മഷിയും തുവലും എടുത്തുകൊണ്ടു വന്നു.

‘ഭയങ്കരൻ! ഈ ലഹളയൊക്കെയുണ്ടായിട്ടും ഒന്നു ശബ്ദിക്കണമല്ലോ. എന്നെ കൊല്ലുന്നേ എന്നു നിലവിളിച്ചെങ്കിൽ വല്ലവരും കേട്ടറിഞ്ഞുവരും. അപ്പോൾ പോലീസിന്റെ കൈയിൽപ്പെടും, അല്ലേ? കാട്ടുകളളൻ! ഇക്കാര്യത്തിൽ നാം ബന്ധുക്കളാണ്. അതുകൊണ്ട് നമ്മൾ അടുക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. ഒളം! എഴുതൂ.’

‘എന്റെ കൈ രണ്ടും കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുമ്പോൾ എങ്ങനെ എഴുതും?’

ഉടനെ ഒരു കൈയിന്റെ കെട്ടഴിച്ചു. മറ്റേ കൈ മേശയുടെ കാലിൽ കെട്ടിയിട്ടു. കടലാസും തുവലും അടുത്തുവെച്ചുകൊടുത്തു. അതിഥി തുവലെടുത്തു. തെന്നാർദിയെർ പറഞ്ഞുകൊടുത്തപ്രകാരം എഴുതി:

‘എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട മകളേ,

ഈ കത്തു തരുന്ന ആളോടുകൂടി നീ ഇവിടത്തോളം വരണം. ഞാൻ നിന്നെ കാത്തിരിക്കുന്നു. ഭയപ്പെടേണ്ട.

ഉർബെൻ ഫബർ.’

തെന്നാർദിയെർ കത്തു വാങ്ങി മടക്കി. മേൽവിലാസം എഴുതുവാൻ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം എഴുതി:

‘മദ്വാം സ്വെൽ ഫബർ

ഉർബെൻ ഫബറുടെ വീട്

നമ്പർ---17

റൂസ് സാങ് ദൊമിനിക് ദാങ്ഫർ’

അയാൾ ഭാര്യയെ വിളിച്ച് കത്തു കൈയിൽ കൊടുത്തു. നേരത്തേ തയ്യാറാക്കി നിറുത്തിയിരുന്ന കുതിരവണ്ടിയിൽ കയറി ആ സ്ത്രീ പോയി.

വൃദ്ധന്റെ പേർ ലെ ബ്ലാങ് എന്നും യുവതിയുടെ പേർ ഉൽസുൽ എന്നും ആണെന്നായിരുന്നു മരിയുസിന്റെ ധാരണ. അതല്ലെന്നു വ്യക്തമായി.

ഏകദേശം അരമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു. തടവുപള്ളിയെപ്പോലെ വൃദ്ധൻ അനങ്ങാതിരിക്കുകയാണ്. തെന്നാർദിയെർ ആലോചനയിലായിരുന്നു. അയാൾ വൃദ്ധന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞു:

‘നിങ്ങൾ കോടീശ്വരൻ. രണ്ടു ലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് എനിക്കു തരണം. നിങ്ങൾക്കതു കഴിയും. അതു സമ്മതമാണെങ്കിൽ മകൾ എത്തിയാൽ ഉടൻ നിങ്ങൾക്കു പോകാം. തുക കൊണ്ടുവരുമ്പോൾ മകളെയും കൊണ്ടുപോകാം. പോലീസിൽ അറിവുകൊടുക്കുകയോ മറ്റോ ചെയ്താൽ മകളുടെ കഴുത്തു ഞാൻ ഞെരിക്കും.’

മരിയൂസിന്റെ ഉള്ളു കിടുങ്ങി.

അരമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു. വണ്ടി താഴെ വന്നുനിന്നു. തെന്നാർദിയെർസ്ത്രീ കിതച്ചുകൊണ്ട് എത്തി:

‘കള്ളമേൽവിലാസം. തന്തപ്പടി നമ്മളെ പറ്റിച്ചു. ആ വീട്ടിൽ ആരുമില്ല. വളരെ നാളായി ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. അടുത്ത വീട്ടിൽ അന്വേഷിച്ചു. അവർക്ക് ഒരറിവുമില്ല. വിടരുത് അവനെ, തുണ്ടംതുണ്ടമാക്കണം.’

നിമിഷങ്ങളിലെ മൗനത്തിനുശേഷം തെന്നാർദിയെർ തീച്ചട്ടിയിലേക്കും വൃദ്ധന്റെ മുഖത്തേക്കും തുറിച്ചുനോക്കി:

‘കള്ളമേൽവിലാസംകൊണ്ട് എന്തു നേടാമെന്നാണ് നിങ്ങൾ വിചാരിച്ചത്?’

‘സമയലാഭം.’

അലറിക്കൊണ്ട് ആ വൃദ്ധൻ ഒന്നു കുതറി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈകളിലെയും കാലിലെയും കെട്ടുകൾ പൊട്ടി. ഘാതകന്മാർ വളഞ്ഞു. തീച്ചട്ടിയിൽ ചുട്ടുപഴുത്തുകിടന്ന ഉളി കൈയിലെടുത്ത് വൃദ്ധൻ സ്വയം കൈത്തണ്ടയിൽ കുത്തി. മാംസം കരിഞ്ഞ നാറ്റം അവിടെ പരന്നു. അയാൾ ഉളി വലിച്ചെറിഞ്ഞു.

തെന്നാർദിയെർ മേശ തുറന്നു കത്തി എടുത്തു: ‘അവന്റെ കഴുത്തറുക്കാം.’

മരിയൂസ് കൈത്തോക്കും കൈയിൽവെച്ച് അമ്പരന്നു നിന്നു. ആ നില്പിൽ മേശപ്പുറത്തു കിടന്ന കടലാസുകുപ്പണത്തിലെ അക്ഷരങ്ങൾ അയാളുടെ കണ്ണിൽപ്പെട്ടു. ‘തീപ്പെട്ടിക്കോലുകളെത്തി----’ എന്നുവെച്ചാൽ പോലീസുകാർ എത്തി എന്നർത്ഥം. തെന്നാർദിയെറുടെ മകൾ മുറിയിൽ വന്നപ്പോൾ തനിക്കെഴുതാനറിയാം എന്നു കാണിക്കാൻ വേണ്ടി കുറിച്ചിട്ടതായിരുന്നു അത്. അയാൾ അതു കുനിഞ്ഞെടുത്തു. അയാൾക്ക് ഒരു യുക്തി തോന്നി. ചുവരിൽനിന്ന് ഒരു കുമ്മായക്കട്ട അടർത്തിയെടുത്ത് ആ കടലാസുകുപ്പണത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ് പഴുതിലൂടെ അപ്പുറത്തെ മുറിയിലേക്കെറിഞ്ഞു. തെന്നാർദിയെർ ക്ഷണത്തിൽ അതെടുത്തു. കടലാസ് വായിച്ച അയാളുടെ മുഖം വിളറി. വൃദ്ധനെ വിട്ടു: ‘നമുക്കു രക്ഷപ്പെടണം. പോലീസ് എത്തി. വാതിൽ തുറക്കരുത്. പിൻവശത്തുകൂടി കയറുകോണിയിറക്കാം. എപ്പൊഴൊന്നെ എഴുതിയിട്ടുതാണിത്.’

പെട്ടെന്ന് തീ കെടുത്തി. കോണിയിറങ്ങാൻ ഓരോരുത്തരും തിരക്കുകൂട്ടി:

‘നമുക്കു നറുക്കിട്ടെടുക്കാം. ആദ്യം കിട്ടുന്നവർ ആദ്യം ഇറങ്ങട്ടെ. തൊപ്പി എവിടെ?’ ഉടനെ ഇടനാഴിയിൽനിന്ന് ഒരു ശബ്ദം:

‘തൊപ്പി ഞാൻ തരാം.’

അത് ഇൻസ്പെക്ടർ ഫ്രേർ ആയിരുന്നു. കെണിയിലകപ്പെട്ട എലിയെപ്പോലെ അകത്തുള്ളവർ അങ്ങുമിങ്ങും പാഞ്ഞു. വെടിയുടെ ശബ്ദം കാത്തിരുന്നു കേൾക്കാതായപ്പോൾ സംശയം തോന്നിയതുകൊണ്ടാണ് പുറത്തു കാത്തുനിന്നിരുന്ന

ഴവേർ അകത്തേക്കു വന്നത്. മഴു, കത്തി മുതലായവ കൈയിലെടുത്തു ഘാതകന്മാർ ഇൻസ്പെക്ടറെ എതിരിടാൻ ഒരുങ്ങി. ഒരുവൻ തന്റെ പോക്കറ്റിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിരുന്ന കൈത്തോക്കെടുത്ത് തെന്നാർദിയെറുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. തെന്നാർദിയെർ അത് ഴവേർക്കു നേരെ ചൂണ്ടി. ഴവേർ ചിരിച്ചു:

‘ശരി! വെക്കു. അതു പൊട്ടിപ്പു.’

തെന്നാർദിയെർ കാഞ്ചിവലിച്ചു. അതു പൊട്ടിയില്ല. പോലീസുകാർ പതിനഞ്ചുപേരുണ്ടായിരുന്നു. ഘാതകന്മാരെല്ലാം അറസ്റ്റുചെയ്തു. ഇതിനിടയ്ക്ക് തെന്നാർദിയെർ സ്ത്രീ ഒരു കുറ്റൻ കരിങ്കല്ലെടുത്ത് ഷാവെറുടെ തലയ്ക്ക് ഉന്നംവെച്ച് എറിഞ്ഞു. ഴവേർ പെട്ടെന്ന് ഇരുന്നു. കല്ല് തലയ്ക്കു മീതെ പോയി. അതു ചുവരിന്മേൽ തട്ടി ഒരു ഭാഗം അടർന്നു. എല്ലാവരെയും വിലങ്ങുവെച്ചു. അവരുടെ പേരുകളെല്ലാം എഴുതി.

‘ഇവർ കെട്ടിയിട്ടിരുന്ന മനുഷ്യനെവിടെ?’ ഴവേർ ചോദിച്ചു.

പോലീസുകാർ ചുറ്റും നോക്കി. അയാളെ കണ്ടില്ല. തിരക്കിനിടയിൽ വൃദ്ധൻ കയറുകോണിവഴി ഇറങ്ങി ഓടിക്കളഞ്ഞു: ‘അമ്പട ചെകുത്താനേ! അവനായിരിക്കണം ഇതിൽ വമ്പൻ.’ ഴവേർ പല്ലിറുമ്മി.

സാങ് ഒന്നി

അന്നത്തെ സംഭവത്തിനുശേഷം ഗോർബോവീട്ടിൽ താമസിക്കാൻ മരിയുസിനു ഭയമായി. പിറ്റേദിവസംതന്നെ കുർഹെരാക് എന്ന സ്നേഹിതന്റെ വീട്ടിലേക്കു താമസം മാറ്റി. തെന്നാർദിയെയും കൂട്ടുകാരെയും തടവിലാക്കിയതായി അയാൾ അറിഞ്ഞു. അച്ഛന്റെ മരണപത്രത്തെപ്പറ്റി അയാൾ ഓർക്കാതിരുന്നില്ല. ജയിലിലെ ഒരു ഗുമസ്തൻ മുഖേന മാസത്തോറും അഞ്ചു ഫ്രാങ്ക് അയാൾ തെന്നാർദിയെർക്കു കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ തുക ആരാണ് കൊടുത്തതെന്ന് തെന്നാർദിയെർ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. മരിയുസ് അറിയിച്ചതുമില്ല.

മാസങ്ങൾ അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞുപോയി. കേസ് വിചാരണയിൽ എപ്പൊഴെന്നും അസെൽമയും കുറ്റക്കാരല്ലെന്നു കണ്ടതിനാൽ അവരെ വിട്ടയച്ചു. വാനമ്പാടിപ്പക്ഷിയുടെ വീടു കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയാത്തതിൽ മരിയുസിനു ദുഃഖം തോന്നി. ഒരു ദിവസം അയാൾ വഴിയിൽക്കൂടി നടക്കുമ്പോൾ വാനമ്പാടിപ്പക്ഷിയുടെ മൈതാനം എന്ന സ്ഥലത്തെക്കുറിച്ച് ആളുകൾ സംസാരിക്കുന്നത് കേട്ടു. അവിടെ ചെന്നാൽ അവളെ കാണാം എന്നയാൾ വിചാരിച്ചു. പക്ഷേ, അവിടെ മുഴുവൻ തെരഞ്ഞിട്ടും അവളെ കണ്ടില്ല. എങ്കിലും ദിവസവും അയാൾ ആ മൈതാനത്തിലെ പുൽത്തകിടിയിൽ വിശ്രമിക്കുമായിരുന്നു. ജയിലിൽനിന്നു പുറത്തുവന്ന എപ്പൊഴെന്നെൻ മരിയുസിനെ പലയിടത്തും അന്വേഷിച്ചു. ഒരു ദിവസം അയാൾ മൈതാനത്തു വിശ്രമിക്കുമ്പോൾ അവൾ ഓടിക്കിട്ട് അവിടെയെത്തി:

‘ഞാൻ എത്ര നാളായി നിങ്ങളെ അന്വേഷിക്കുന്നു! ആ വീടു വിട്ടതു പേടിച്ചിട്ടാണോ? നിങ്ങൾ അന്ന് ഏല്പിച്ച കാര്യം ഓർക്കുന്നില്ലേ? അതു ഞാൻ തേടിപ്പിടിച്ചു.’

മരിയുസ് അവളെ കാണാനോ അവളുടെ സംസാരം കേൾക്കാനോ താൽപര്യം കാണിച്ചില്ല.

‘എന്ത്? നിങ്ങൾക്ക് ആ മേൽവിലാസം വേണ്ടെന്നോ?’

‘ഏതു മേൽവിലാസം?’

‘ആ മാനുയുവതിയുടെ.’

മരിയുസ് ചാടിയെഴുന്നേറ്റു. അവളുടെ കൈ രണ്ടും കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു.

‘തരു, എപ്പൊഴെന്നെൻ. എന്നെ അങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുപോകൂ. ഞാൻ എന്തുവേണമെങ്കിലും തരാം.’

‘എന്റെ പേര് നിങ്ങൾക്കറിയാം. എന്നെ എപ്പൊഴെന്നെൻ എന്നു വിളിക്കുന്നു. ഹായ്!’

‘ശരി! എവിടെയാണു സ്ഥലം?’

എന്റെകൂടെ വരു. തെരുവോ വീട്ടുനമ്പരോ എനിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ. നേരെ എതിർഭാഗത്താണ്. വീടെനിക്കറിയാം.’

‘പക്ഷേ, നീ സത്യം ചെയ്യണം.’

‘സത്യമോ? എന്തു സത്യം?’

‘ഈ മേൽവിലാസം നിന്റെ അച്ഛനു പറഞ്ഞുകൊടുക്കരുത്.’

‘ഇല്ല.’

‘ആർക്കും.’

‘ഇല്ല.’

അവൾ അയാൾക്ക് ആ വീടു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

‘ശരി, എനിക്കു തന്ന വാഗ്ദാനം ഓർമ്മയുണ്ടല്ലോ?’

മരിയുസ് പോക്കറ്റിൽനിന്ന് അഞ്ചു ഫ്രാങ്കെടുത്ത് അവളുടെ കൈയിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. അവൾ നാണയം നിലത്തേക്കിട്ടു. കുണ്ഠിതത്തോടെ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി: ‘എനിക്കു നിങ്ങളുടെ പണം വേണ്ട.’

ഴാങ് വാൽഴാങ് അഞ്ചുകൊല്ലം കന്യാമഠത്തിൽ അല്ലലറിയാതെ താമസിച്ചു. കൊസെത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം പള്ളിവക പാഠശാലയിൽ നടന്നു. ഫുഷ് ലെവങ് മരിച്ചു. പള്ളിയിൽത്തന്നെ ഇനിയും താമസിക്കുന്നതായാൽ കൊസെത്തിന്റെ മനസ്സ് ആ വഴിക്കു തിരിഞ്ഞെങ്കിലോ എന്ന് അദ്ദേഹം ഭയപ്പെട്ടു. കഠിനവ്രതക്കാരായ കന്യാസ്ത്രീകളുടെ ജീവിതം തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തെ തടവുപള്ളികളുടേതിനു തുല്യമാണ്. ലക്ഷ്യം രണ്ടാണെന്നു വ്യത്യാസമുള്ളു. പുസ്തകത്തിനുള്ളിൽവെച്ച് അടയ്ക്കപ്പെട്ട പുഷ്പംപോലെ മതനിബന്ധനകളുടെ ചട്ടക്കൂട്ടിനകത്ത് അവളുടെ ജീവിതം ഞെരുക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. കന്യാമഠം വിടുവാൻതന്നെ തീർച്ചയാക്കി.

‘എനിക്കു വയസ്സായി. കുടുംബസ്വത്തു വകയിൽ കുറച്ചു പണം എന്റെ കൈയിൽ വന്നുചേർന്നിട്ടുണ്ട്. എനിക്കും കൊസെത്തിനും ജീവിക്കാൻ അതു മതിയാകും. ജോലി ചെയ്യാനുള്ള ആരോഗ്യമില്ല. ഞങ്ങളെ പോകാൻ അനുവദിക്കണം. കൊസെത്തിനെ താമസിപ്പിച്ചതിനും പഠിപ്പിച്ചതിനും പ്രതിഫലമായി അയ്യായിരം ഫ്രാങ്ക് എന്നോടു വാങ്ങണം.’ ഷാങ് സവിനയം മഠാധ്യക്ഷയോട് അപേക്ഷിച്ചു.

തുക കൊടുത്ത് അനുവാദത്തോടുകൂടി അവിടെനിന്നു പോന്നു. നഗരത്തിൽ ആശ്ത്തിരക്കൊഴിഞ്ഞ റ്റു പ്ലൂമെ എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു വീടു വാടകയ്ക്കെടുത്തു താമസമായി. ഇനി പോലീസുകാർ തന്നെ അന്വേഷിക്കുകയില്ല എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസം. എങ്കിലും ഒരു കരുതലെന്ന നിലയിൽ പാരീസിൽത്തന്നെ അകന്ന സ്ഥലങ്ങളിലായി രണ്ടു വീടുകൾക്കൂടി അദ്ദേഹം വാടകയ്ക്ക് എടുത്തിട്ടിരുന്നു. പോലീസുകാർ തെരയുന്നതായറിഞ്ഞാൽ ഓരോ വീട്ടിലായി ഒളിക്കാമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണ് അങ്ങനെ ഏർപ്പാടു ചെയ്തത്.

റു പ്ലൂമെയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് ഉൽത്തം ഫുഷ് ലെവങ് എന്നായിരുന്നു. അവിടത്തെ വീടിന്റെ മുമ്പിൽ വിശാലമായ ഒരു തോട്ടമുണ്ട്. ചുറ്റിപ്പടർന്നു തഴച്ചുവളർന്ന ഒരു കാട്. കൊസെത്തിന്റെ വിഹാരകേന്ദ്രമായിരുന്നു അത്. തുസ്സാങ് എന്ന വേലക്കാരി മാത്രമേ അവിടെ വേറെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കൊസെത്തും ഭൃത്യയ്ക്കൂടി ബംഗ്ലാവിൽ താമസിച്ചു. ചായമിട്ട ജനാലച്ചില്ലകളുള്ള കിടപ്പുമുറി, അലങ്കരിച്ച ഇരിപ്പുമുറി എന്നിവയെല്ലാം അവൾക്കായിരുന്നു. ഷാങ് വാൽഴാങ്

പിൻമുറ്റത്തിന്റെ അറ്റത്തുള്ള ചെറിയ പുരയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടി. ഒരു മരക്കട്ടിൽ, മെത്തപ്പായ, മൺകുജ, വൈക്കോൽകസേര എന്നിവയാണ് അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. കൊസെത്തും അദ്ദേഹവും ഒരുമിച്ചാണ് ഭക്ഷണം പതിവ്. അദ്ദേഹത്തിനായി ഒരു കറുത്തപ്പം മേശപ്പുറത്തുണ്ടായിരിക്കും.

ആ വീട്ടിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ വാൽ‌ഴാങ് നാഷണൽ ഗാർഡിൽ ഒരംഗമായി ചേർന്നു. 1831-ലെ സെൻസസ്സിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. രണ്ടിലും പേര് ഫുഷ് ലെവങ്. വർഷത്തിൽ, മൂന്നോ നാലോ തവണ അദ്ദേഹം യൂണിഫോറം ധരിച്ച് നാഷണൽ ഗാർഡിന്റെ പരിശീലനത്തിനു പോകും.

ലുക്സംബർ തോട്ടത്തിലെ കല്ലുബഞ്ചിൽ ഴാങ്ങും കൊസെത്തുംകൂടി ഇരിക്കുമ്പോൾ മരിയൂസിനെ കാണാറുണ്ടല്ലോ. വാൽ‌ഴാങ് അയാളെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. അയാൾ ഒറ്റുകാരനായിരിക്കുമോ? പൂവിനു ചുറ്റും വണ്ടെന്നപോലെ തന്നെ ചുറ്റിപ്പറ്റി നടക്കുന്ന ആ ചെറുപ്പക്കാരനെ വിട്ട് മറ്റൊരു സ്ഥലം തേടാൻ അദ്ദേഹം നിശ്ചയിക്കുകയാണുണ്ടായത്. കൊസെത്തിന് അത് അത്ര ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും അവൾ അതു പുറത്തു കാണിച്ചില്ല. അച്ഛൻ തന്നെ സംശയിച്ചാലോ? അതുകൊണ്ടു വീടുമാറ്റത്തെപ്പറ്റി അവൾ ഒന്നും ചോദിച്ചില്ല. പരിചയമില്ലാത്തവർക്കു കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്ത ഒരു സ്ഥലത്തായിരുന്നു ആ വീട്.

കൊസെത്ത് മിക്കപ്പോഴും വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ പുരയിലായിരിക്കും. എന്നിട്ട് ആ മുറിയിൽ തണുപ്പാണെന്നു പരാതി പറയും. അദ്ദേഹം വൈക്കോൽ കിടക്കയിൽ കിടക്കുന്നതിലും കറുത്ത റൊട്ടി കഴിക്കുന്നതിലും അവൾ എതിർപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചു.

‘മകളേ! എത്ര ആളുകളാണു ഭക്ഷണം കഴിക്കാനും കിടക്കാനും വഴിയില്ലാതെ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കഷ്ടപ്പെടുന്നത്. അതാലോചിക്കുമ്പോൾ എനിക്കു സുഖിക്കാൻ തോന്നുന്നില്ല.’

‘എന്നാൽ, എനിക്കും അച്ഛനെപ്പോലെ മതി.’

‘നീ പെണ്ണല്ലേ? കൊച്ചു കുട്ടിയും!’

കൊസെത്ത് സമ്മതിച്ചില്ല.

‘പുരുഷന്മാർ ദുഃഖിക്കാൻ പിറന്നവരാണോ?’

അവളും കറുത്ത റൊട്ടിയേ തിന്നുകയുള്ളൂ എന്നു ശാഠ്യംപിടിച്ചു. അന്നുമുതൽ അദ്ദേഹം വെളുത്തറൊട്ടി തിന്നാൻ തുടങ്ങി.

തെന്നാർദിയെറുടെ വീട്ടിൽവെച്ച് ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് കൈയിൽ സ്വയം പൊള്ളിച്ചുണ്ടായ മുറിവ് പഴുത്തു. എങ്ങനെയോ മുറിഞ്ഞതാണെന്നാണ് അദ്ദേഹം കൊസെത്തിനോടു പറഞ്ഞത്. കുറച്ചുദിവസത്തേക്ക് അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല പനിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. കൊസെത്തിന്റെ ശുശ്രൂഷകൊണ്ട് കൈയിലെ പഴുപ്പു വേഗം സുഖപ്പെട്ടു. മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിനു സ്വസ്ഥതയും ലഭിച്ചു.

ഒരു ദിവസം കൊസെത്ത് കണ്ണാടിയിൽ നോക്കിയപ്പോൾ മനസ്സൊന്നു സംഭ്രമിച്ചു:

‘നേര്, ഞാൻ സുന്ദരിതന്നെ.’

കന്യാമാത്തിൽവെച്ച് അവളെ പിടികൂടിയ ഭയമാണത്; സുന്ദരിയാവുകയെന്നാൽ എന്തോ കുറ്റകൃത്യംപോലെ. താൻ വിരുപിയാണെന്നു സമാധാനിക്കാൻ അവൾ

ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അവസാനം സുന്ദരിയാണെന്ന സത്യം അവൾക്ക് അംഗീകരിക്കേണ്ടി വന്നു. അക്കാര്യംകൊണ്ട് ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനും കുണ്ഠിതമാണുണ്ടായത്. അവൾ എന്നെന്നും തനിക്കവകാശപ്പെട്ടതാവുകയില്ലെന്ന ആശങ്ക. അവൾക്കുവേണ്ടി എന്തും നഷ്ടപ്പെടുത്താൻ ആ വൃദ്ധൻ തയ്യാറാണ്. പക്ഷേ, ആലോചനകൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ല.

‘അവൾ എന്തു സുന്ദരിയാണ്! എന്റെ കഥ ഇനി എന്താവും?’

വീടുമാറ്റം അവളുടെ ഉത്സാഹം കെടുത്തി. മൂന്നു മാസത്തോളം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. അവളുടെ ഭാവഭേദം ഴാങ് ശ്രദ്ധിച്ചു:

‘ലുക്സംബൂർ തോട്ടത്തിലേക്കു പോരുന്നുണ്ടോ?’

‘ഉവ്വ്.’

കൊസെത്തിന്റെ വിളറിയ മുഖത്തു പ്രകാശം പരന്നു.

അന്നു തോട്ടത്തിൽ മരിയുസിനെ കണ്ടില്ല. പിറ്റേദിവസവും അദ്ദേഹം അവളെ തോട്ടത്തിലേക്കു പോകാൻ വിളിച്ചു.

‘ഇല്ല.’ മനസ്താപത്തോടെയായിരുന്നു ആ മറുപടി.

അവിടെ താമസമാക്കിയതിനുശേഷം രാവിലെ നടക്കാൻ പോകുന്നത് അദ്ദേഹം പതിവാക്കിയിരുന്നു. മിക്കവാറും കൊസെത്തും കൂടെയുണ്ടാവും. ശരത്കാലത്തിലെ പ്രഭാതപ്രഭാവം തെളിഞ്ഞുനിന്ന ഒരു ദിവസം. ഒരേ നിരയിൽ ഏഴ് കുതിരവണ്ടികൾ പോകുന്നത് യാത്രാവേളയിൽ അവർ കണ്ടു. തൂലോങ്ങിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്ന തടവുകാരുടെ വാഹന ഘോഷയാത്ര. കഴുത്തിൽ തിളങ്ങുന്ന ഇരുമ്പുപട്ടയുള്ള അവരെയെല്ലാം ഒരുമിച്ചു ചങ്ങലകൊണ്ടു ബന്ധിച്ചിരുന്നു. പൈശാചികമായ ആ കാഴ്ച ഴാങ്ങിന് ഒരു ദുഃഖസ്വപ്നംപോലെ തോന്നി. കൊസെത്ത് അതു കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു:

‘അച്ഛാ! ആരാണ് വണ്ടിയിൽ?’

‘തടവുപുള്ളികൾ.’

‘അവർ എവിടെ പോകുന്നു?’

‘തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തേക്ക്.’

‘തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലമോ? അതെങ്ങനെയിരിക്കും?’

ആ ചോദ്യത്തിനു മറുപടി ഉണ്ടായില്ല.

ഏപ്രിൽമാസത്തിലെ ആദ്യവാരത്തിൽ ഴാങ് വാൽഴാങ് ഒരു യാത്ര പോയി. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് അദ്ദേഹം അങ്ങനെ പോകാറുണ്ട്; മിക്കവാറും പണത്തിന് ആവശ്യം വരുമ്പോൾ. പോയാൽ രണ്ടുമൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞെ മടങ്ങിവരാറുള്ളു.

വാൽഴാങ് വീട്ടിൽ ഇല്ലാതിരുന്ന ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം കൊസെത്ത് മുറിയിൽ തനിച്ചിരിക്കുകയാണ്. നേരംപോകാൻവേണ്ടി അവൾ പിയാനോ തുറന്നുവെച്ചു. സംഗീതലോകത്തിൽവെച്ച് ഏറ്റവും മനോഹരമായ ‘കാട്ടിലലയുന്ന വേടന്മാരേ’ എന്ന ‘യൂറിയാന്തി’ലെ സംഘഗാനം ഏറ്റുപാടാൻ തുടങ്ങി. പാട്ടവസാനിച്ചപ്പോൾ അവൾ ആലോചനയിൽ മുഴുകി. പെട്ടെന്നു തോട്ടത്തിൽ കാല്പെരുമാറ്റം കേട്ടതായി തോന്നി. അവൾ ക്ഷണത്തിൽ മുകളിലേക്കു പോയി. കിടപ്പുമുറിയുടെ ജനൽ തുറന്നു.

തോട്ടത്തിലേക്കു പതുങ്ങിനോക്കി. പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ ഉദിച്ചുനില്ക്കുന്നു. താഴെ മുറ്റത്തു തൊപ്പിവെച്ച മനുഷ്യന്റേതുപോലുള്ള നിഴൽ. അവൾ പേടിച്ചുരണ്ടു. വല്ല കള്ളന്മാരും കയറി വന്നാൽ എന്തു ചെയ്യും? അവൾ വേലക്കാരിയെ വിളിച്ചു മുറികളെല്ലാം ഭദ്രമായി അടച്ചുകിടന്നു. പിറ്റേദിവസം വാൽ‌ഴാങ് വന്നപ്പോൾ അവൾ ആ വിവരം പറഞ്ഞു. അന്നു രാത്രി അദ്ദേഹം തോട്ടത്തിൽ പരിശോധന നടത്തി. ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം അതു കണ്ടുപിടിച്ചു. മകളെ തോട്ടത്തിലേക്കു വിളിച്ചു:

‘ഇതാ ഇങ്ങോട്ടു വരു. ഇതല്ലേ നീ കണ്ട നിഴൽ?’

പുകക്കുഴലിന്റെ നിഴൽ.

കൊസെത്തിനെ കാണുവാനും സംസാരിക്കുവാനും ആഗ്രഹിച്ച് മരിയുസ് പല പ്രാവശ്യം വീട്ടുപടിക്കൽ വന്നു നോക്കി തിരിച്ചുപോയി. ഒരു രാത്രി ഗേറ്റിന്റെ അഴി ഊരി അയാൾ തോട്ടത്തിൽ കടന്നു. അവിടെ അഴിനിരകൾക്കരികിലായി ഒരു കല്ലുബഞ്ചുണ്ട്. അയാൾ അതിൽ ഇരുന്നു. പിന്നീട് പലപ്പോഴും ഇതാവർത്തിച്ചു.

ഒരു ദിവസം സന്ധ്യയ്ക്ക് കൊസെത്ത് ആ ബഞ്ചിൽ കാറ്റുകൊണ്ട് ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ഇടയ്ക്ക് എണീറ്റ് അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും നടന്നു. തിരിച്ചുവന്ന് ഇരിക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ബഞ്ചിന്മേൽ ഒരു വലിയ കല്ല്. അവൾ ഭയന്ന് അകത്തേക്ക് ഓടി. ആരാണ് അവിടെ കല്ലുകൊണ്ടു വെച്ചത്? തുസ്സോങ്ങിനെ വിളിച്ചു ജനലുകളും വാതിലുകളും കുറ്റിയിടുവിച്ചു കിടന്നു.

പിറ്റേന്നു രാവിലെ ജിജ്ഞാസയോടെ അവൾ കല്ലുബഞ്ചിൽ നോക്കി. അത്ഭുതം! കല്ല് അതാ അവിടെ. ഓടിച്ചെന്ന് അവൾ കല്ലു പൊക്കി. അതിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഒരു വെളുത്ത കവർ. വഴിവക്കിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അഴിനിരയ്ക്കിടയിലൂടെ കൈയിട്ടുവെച്ചതായിരിക്കണം ആ കല്ല്. കവറിൽ മേൽവിലാസമില്ല. അവൾ അതു തുറന്നു. ഒരു ചെറിയ നോട്ടുപുസ്തകമിരിക്കുന്നു. ആർത്തിയോടെ അവൾ അതു വായിച്ചു:

‘കല്പിനു ചുവട്ടിൽ ഹൃദയം.’

പ്രപഞ്ചം ഒരാളിലേക്കു ചുരുങ്ങുക, ഒരാൾ ഈശ്വരനോളം വലുതാവുക----അതാണ് അനുരാഗം.

ദേവകൾ നക്ഷത്രങ്ങളെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുക----അതാണ് അനുരാഗം.

അവളുടെ അഭാവത്തിൽ എന്തൊരു ശൂന്യത. ഹാ! പ്രണയഭാജനം ദൈവമായിത്തീരുന്നു എന്നത് എത്ര സത്യം.

വിരഹികളായ കാമിനീകാമുകന്മാർ അനേകായിരം മനോരാജ്യങ്ങൾകൊണ്ടു വേർപാടിനെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നു. പ്രകൃതിയെ തന്റെ സന്ദേശവാഹകയാക്കാൻ അനുരാഗത്തിനു ശക്തിയുണ്ട്.

അല്ലയോ വസന്തമേ! അന്നു ഞാൻ അവൾക്കെഴുതുന്ന കാമലേഖനമാണ്.

അനുരാഗം! ആരാധന! ഹൃദയോന്മാദം!

സ്വർഗം ദൈവത്തെക്കൊണ്ടു പൂർണ്ണമാകുന്നു; മനുഷ്യൻ അനുരാഗംകൊണ്ടും.

നാം നക്ഷത്രത്തെ നോക്കിക്കാണുന്നതു രണ്ടുകാരണങ്ങളാലാണ്. അതു പ്രകാശമാനമാണ്. അത് ദൂർഗ്രഹവുമാണ്. കുറേക്കൂടി ചേതോഹരമായ പ്രകാശവും

കുറേക്കൂടി മഹത്തരമായ നിഗൂഢതയും നമ്മുടെ അടുത്തുണ്ട്----സ്ത്രീ!

നമുക്കു പ്രാണവായു കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ ശ്വാസംമുട്ടും. അനുരാഗം കിട്ടാത്തുള്ള മരണം ആത്മാവിന്റെ ശ്വാസംമുട്ടലാണ്. അനുരാഗംകൊണ്ടു ബന്ധിക്കപ്പെട്ടവർ ഒരാത്മാവിന്റെ രണ്ടു ചിറകുകളാണ്.

ഇപ്പോഴും അവൾ ലുക്സംബുറിലേക്കു വരാറുണ്ടോ? ഇല്ല. അവൾ ആരാധനയ്ക്കു വരുന്നത് ഈ പള്ളിയിലാണോ? അല്ല. അവൾ ഈ വീട്ടിൽത്തന്നെയാണോ താമസം? ഇവിടെനിന്നു പോയി. ഇപ്പോൾ താമസിക്കുന്നതെവിടെയാണ്? പറഞ്ഞില്ല.

സ്വന്തം ആത്മാവിന്റെ മേൽവിലാസം അറിയില്ലെന്നുവന്നാൽ എന്തു സങ്കടമാണ്!

സ്നേഹിക്കുന്നതുകൊണ്ട് സങ്കടമനുഭവിക്കുന്ന അങ്ങ് അധികമധികം സ്നേഹിക്കുകയാണു വേണ്ടത്. സ്നേഹിച്ചു മരിക്കുന്നതു സ്നേഹത്തിൽ ജീവിക്കലാണ്.

ഹാ! നമുക്ക് ഒരു ശവക്കല്ലറയിൽ അടുത്തടുത്തു കൈകോർത്തു കിടക്കാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ? സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരാളുമില്ലെങ്കിൽ സൂര്യൻ തനിയെ അണഞ്ഞുപോകും.

പുസ്തകത്തിലെ ഓരോ അക്ഷരവും ആത്മാവിന്റെ തുള്ളികളാണെന്ന് കൊസെത്തിനു തോന്നി. അവൾ അതു വീണ്ടും വീണ്ടും വായിച്ചു. ഇത് ആരെഴുതി? ഇത് ആർക്കുള്ളത്? കൊസെത്ത് ഒട്ടും സംശയിച്ചില്ല. ഒരാൾ മാത്രം. ഒരാൾക്കു മാത്രം. അദ്ദേഹം അവൾക്കെഴുതിയത്. അവൾ അതു പലവട്ടം ചുംബിച്ചു. അതു മടക്കി ബ്ലൗസിനുള്ളിലൊളിപ്പിച്ച് അവൾ അകത്തേക്ക് ഓടി. മുറിയിൽ കയറി വാതിലടച്ചു.

വൈകുന്നേരം ഴാങ് വാൽഴാങ് പതിവുപോലെ നടക്കാനിറങ്ങി. കൊസെത്ത് മോടിയിൽ വസ്ത്രധാരണം ചെയ്തു. എന്തിന് അങ്ങനെ ചെയ്തെന്ന് അവൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പുറത്തേക്കു പോകാനോ, ആരെയെങ്കിലും സന്ദർശിക്കാനോ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നില്ല. സന്ധ്യയ്ക്കുശേഷം അവൾ തോട്ടത്തിലേക്കിറങ്ങി. തുസ്സോങ് അടുക്കളയിൽ പണിയെടുക്കുകയാണ്. ചില്ലുകൾ മാടിയൊതുക്കി അവൾ ചെടികൾക്കിടയിൽ ചുറ്റിനടന്നു. അവൾ ബഞ്ചിന്റെ അടുത്തെത്തി. കല്ല് അപ്പോഴും അവിടെത്തന്നെയാണ്. അവൾ ബഞ്ചിൽ ഇരുന്നു. ആ കല്ലിന്മേൽ കൈവെച്ചു. ആരോ പിന്നിൽ വന്നു നിന്നതുപോലെ തോന്നി. അവൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. 'അദ്ദേഹം' നില്ക്കുന്നു.

തലയിൽ തൊപ്പിയില്ല. വിളർത്തു മെലിഞ്ഞ ശരീരം. മനുഷ്യനും പ്രേതവും അല്ലാത്ത രൂപം. അയാൾ കൊസെത്തിന്റെ സമീപത്തേക്കു നീങ്ങി. അവൾ നിലവിളിച്ചില്ല. പിന്നോക്കം മാറി. ഒരു മരത്തിൽ ചെന്നു മുട്ടിയ അവൾ അതിൽ ചാരി. അപ്പോൾ ദലമർമരംപോലെ അയാളുടെ ശബ്ദം:

'മാപ്പുതരു, ഇതാ ഞാൻ. എന്റെ ഹൃദയം പൊട്ടാറായി. ഇങ്ങനെ ജീവിക്കാൻ എനിക്കു വയ്യ, അതുകൊണ്ടാണു വന്നത്. എന്റെ കത്തു വായിച്ചല്ലോ? എന്നെ മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ടോ? എത്രനാളായി ഒന്നു കണ്ടിട്ട്. ഒരു കൊല്ലമാവാനായി. ഞാൻ എവിടെയെല്ലാം അന്വേഷിച്ചു. എന്റെ ദേവതയാണ്. ഞാൻ ആരാധിക്കുകയാണ്. ഞാൻ വല്ലപ്പോഴും ഒന്നു വന്നോട്ടെ? ഞാൻ മരിക്കാറായെന്നു തോന്നുന്നു. എന്റെ

സംസാരത്തിൽ മുഷിപ്പു തോന്നുന്നുണ്ടോ? ഞാൻ പറയുന്നതെന്താണെന്നുതന്നെ എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.'

‘ആവൂ! എന്റെ അമ്മേ!’

തളർന്നു വീഴാൻ പോയ അവളെ അയാൾ താങ്ങി മാറോടണച്ചു. അയാളുടെ തലച്ചോറു പുകയുകയായിരുന്നു. അവൾ അയാളുടെ കൈപിടിച്ചു തന്റെ മാറോടുചേർത്തു. അയാൾ വിമ്മി:

‘അപ്പോൾ നിനക്ക് എന്നോടു സ്നേഹമുണ്ട്.’

‘പതുക്കെപ്പറയൂ. അതങ്ങയ്ക്കറിയാമല്ലോ.’

അയാളുടെ മാറിൽ അവൾ മുഖം അമർത്തി. അവർ രണ്ടുപേരും തളർന്നു ബെഞ്ചിൽ ഇരുന്നു. പറയാൻ അവർക്കു വാക്കുകളില്ല. ഒരു ചുംബനം. ആകാശത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങൾ സാക്ഷി. രണ്ടുപേരും ഞെട്ടിയെണീറ്റു. തണുത്ത രാത്രിയും തണുത്ത കല്ലും ഈറൻ ഭൂമിയും നനഞ്ഞപുല്ലും ഒന്നും അവരിണിയില്ല. അവർ അന്യോന്യം നോക്കി. അറിയാതെ കൈകൾ തമ്മിൽ ചേർന്നു. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു മരിയുസിന്റെ കാൽമുട്ട് കൊസെത്തിന്റെ കാൽമുട്ടിൽ തൊട്ടു. രണ്ടുപേരും വിറച്ചു. വിക്കിവിക്കി അവർ സംസാരിച്ചു. ഏറെ നേരം. എല്ലാം പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവൾ അയാളുടെ ചുമലിൽ തല ചായ്ച്ചു:

‘പേരെന്താണ്?’

‘മരിയുസ്. നിന്റെയോ?’

‘കൊസെത്ത്.’

പല രാത്രികളിലും ഈ സമാഗമം നടന്നു. ഹൃദയം പരസ്പരം കൈമാറി. വിവാഹപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. മരിയുസ് തോട്ടത്തിലേക്കു പോകുന്നത് എപ്പൊഴെന്നെ മാത്രം കണ്ടിരുന്നു. അവൾ ഇപ്പോൾ നിസ്സഹായയാണ്. അച്ഛനും അമ്മയും ജയിലിൽ. സഹോദരൻ പാരിസിന്റെ അധോലോകത്തിൽ. കിടക്കാനിടമില്ല. അവൾ പാരിസിലെ തെരുവുതെങ്ങികളിൽ ഒന്ന്. എങ്കിലും അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ എന്തോ പ്രത്യാശയുടെ രശ്മി തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൊസെത്തിന്റെ മേൽവിലാസം കൊടുത്തപ്പോൾ മരിയുസ് സമ്മാനിച്ച അഞ്ചു ഫ്രാങ്ക് അവൾ വലിച്ചെറിഞ്ഞത് എന്തുകൊണ്ട്?

ഒരു വൈകുന്നേരം ദെ അൻവലീർ നടക്കാവിലൂടെ റൂപ്ലൂ മെയിലേക്കു തിരിയുന്ന മൂലയിൽവെച്ച് മരിയുസ് ഒരു വിളി കേട്ടു:

‘സലാം മൊസ്യൂ മരിയുസ്.’

അയാൾ തലപൊക്കി നോക്കി. അത് എപ്പൊഴെന്നാണ്. അന്നു വീടു കാണിച്ചു കൊടുത്തതിനുശേഷം അയാൾ അവളെ കണ്ടിട്ടില്ല.

‘ഹൊ! നിങ്ങളാണോ? എപ്പൊഴെന്നെ.’

‘അതെന്താ എന്നെ നിങ്ങൾ എന്നു വിളിക്കാൻ? ഞാൻ വല്ല തെറ്റും ചെയ്തോ?’

‘ഇല്ല.’

‘പിന്നെ, പറയൂ.’ അവൾക്കു മനസ്സിൽ എന്തോ തടഞ്ഞു: ‘അപ്പോഴേയ്ക്ക് അങ്ങനെയൊട്ടെ, മരിയുസ്.’ അവൾ വേഗത്തിൽ നടന്നുപോയി.

ഗോർബോവീട്ടിൽനിന്ന് തെന്നാർദിയറെയും കൂട്ടരെയും അറസ്റ്റ് ചെയ്തതിനുശേഷം ഴവേർ മുറി പരിശോധിച്ചപ്പോൾ തണ്ടുവലിശിക്ഷാ സ്ഥലത്ത് തടവുപുള്ളികൾ രഹസ്യമായി സൂക്ഷിച്ചുവെക്കാനുള്ള ഒരു ചെറിയ യന്ത്രം കിട്ടി. ഒരു സൂ നാണയം രണ്ടായി പിളർന്ന് അതിന്റെ ഉള്ളിൽ വളരെ ചെറിയ അരം ഒളിപ്പിച്ചുവെക്കുന്ന ഒരു കൂടാണ് അത്. കാഴ്ചയിൽ ഒരു സൂ. തടവുപുള്ളികൾക്ക് ഇരുമ്പഴിയും പൂട്ടും മുറിക്കു വാൻ ഒന്നാംതരം ആയുധം. ഴവേർ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ഘാതകന്മാർ കെട്ടിയിട്ട മനുഷ്യൻ ഓടിപ്പോയതിനെക്കുറിച്ച് അയാൾക്കു വലിയ സംശയമായി.

ഘാതകസംഘത്തെ തടവിലാക്കിയെങ്കിലും പ്രയോജനമുണ്ടായില്ല. ചങ്ങലയ്ക്കിട്ട് അവരെ കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ ഇടയ്ക്കുവെച്ചുതന്നെ ഒരുത്തൻ ചാടിപ്പോയി. തെന്നാർദിയെർ ഏകാന്തതടവിലായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം അയാളും സ്നേഹിതന്മാരും ജയിലിൽനിന്ന് ചാടി. കർശനമായ മേൽനോട്ടമുണ്ടായിട്ടും അങ്ങനെ സംഭവിച്ചതിൽ ഴവേർ അമർഷപ്പെട്ടു.

1832 ജൂൺ 30 അർദ്ധരാത്രി. ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ വീട്ടുപടിക്കൽ എപ്പൊനൈൻ നില്ക്കുന്നു. അപ്പോൾ ആയുധധാരികളായ ആറു പേർ മതിലിനരികിലൂടെ അവിടെ എത്തി. അരണ്ട വെളിച്ചത്തിൽ എപ്പൊനൈന് ആളുകളെ മനസ്സിലായി. അവൾ ഓടിപ്പോകുന്നു മുമ്പേ വന്ന ആളുടെ കഴുത്തിൽ കൈചുറ്റി:

‘അച്ഛാ! അച്ഛൻ എങ്ങനെ പുറത്തു ചാടി. അമ്മ എവിടെ? എന്നു കണ്ടതാണ് അച്ഛനെ. അച്ഛൻ എന്നെയൊന്നു കെട്ടിപ്പിടിച്ച് ഉമ്മവയ്ക്കൂ.’

‘നീ എന്തിനിവിടെ വന്നു? അമ്മയ്ക്കു സുഖമാണ്. നീ ഇവിടെനിന്നു പോവൂ. ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ ജോലി നോക്കട്ടെ.’

അവർ അഴിയൂരി ഗേറ്റിനകത്ത് കടക്കാനുള്ള ശ്രമമായി. എപ്പൊ നൈൻ അവരെ തടുത്തു:

‘അവിടെ ആരുമില്ല. അത് ഏതോ പാവങ്ങളുടെ വീടാണ്.’

‘അതൊക്കെ ഞങ്ങൾക്കറിയാം. നീ പോ. നമുക്ക് എങ്ങനെയെങ്കിലും കഴിഞ്ഞുകൂടണ്ടേ? നമുക്കു മറ്റൊരുണ്ടു വഴി?’

‘അച്ഛാ! നിങ്ങൾ പടി തുറന്ന് അകത്തു കടന്നാൽ ഞാൻ നിലവിളിക്കും. ലഹളയുണ്ടാക്കും. ജനങ്ങൾ അറിയും. പോലീസുകാരെത്തും.’

‘നന്ദിയില്ലാത്ത പട്ടി!’ അതിലൊരുത്തനാണതു പറഞ്ഞത്.

എപ്പൊനൈൻ ചീറി:

‘അതെ, ഞാൻ പട്ടിയാണ്. കുരയ്ക്കും. ആളുകൾ എത്തും. ആദ്യമായി അച്ഛനെത്തന്നെ പിടിക്കും.’

തെന്നാർദിയെർ പലതും പറഞ്ഞുനോക്കി. അവൾ സമ്മതിച്ചില്ല. അവർ അവിടെനിന്നു പോയി. പോകുമ്പോൾ ഒരുത്തൻ തെന്നാർദിയെറോടു പറഞ്ഞു:

‘അവൾ എന്തോ പ്രേമത്തിൽ കുടുങ്ങിയെന്നു തോന്നുന്നു.’

തെരുവിന്റെ മൂലയിൽ അവർ നിന്നു.

‘നമ്മൾ ഇന്ന് എവിടെ കിടക്കും?’

‘പാരിസിനടിയിൽ.’

‘തൊൻദിയെർ, നിങ്ങളുടെ പക്കൽ താക്കോൽ ഉണ്ടോ?’

‘ങ്ളം!’

ആറു പേരും ഇരുട്ടിനുള്ളിലേക്ക് ഊളിയിട്ടു.

പുറത്ത് ഈ ബഹളം നടക്കുമ്പോൾ മരിയുസും കൊസെത്തും തോട്ടത്തിൽ സല്ലപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഘാതകന്മാർ വന്നതും എപ്പൊഴെന്നെ അവരെ നിരാശരാക്കി തിരിച്ചയച്ചതും കാമിനീകാമുകന്മാർ അറിഞ്ഞില്ല.

പിറ്റേന്നു നിശ്ചിതസമയത്തുതന്നെ മരിയുസ് തോട്ടത്തിലെത്തി. പതിവിനു വിപരീതമായി ദുഃഖിതയായിരിക്കുന്ന കൊസെത്തിനെയാണ് അപ്പോൾ അയാൾ കണ്ടത്. അവളുടെ കണ്ണുകൾ ജലാർദ്രമായിരുന്നു.

‘എന്തുപറ്റി?’ മരിയുസ് ചോദിച്ചു.

‘ഇന്നു രാവിലെ അച്ഛൻ പറഞ്ഞു, പോവാനുള്ള ഒരുക്കം ചെയ്യണമെന്ന്. ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം യാത്ര വേണ്ടിവരും. ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കാകാം.’

കുറച്ചു സമയം രണ്ടുപേരും മൗനമായിരുന്നു.

‘നീ പോയാൽ ഞാനും പോകും.’

ആ വാക്കുകൾ അവളെ വേദനിപ്പിച്ചു.

‘എന്താണീ പറയുന്നത്? അങ്ങനെയൊന്നുമല്ല. ഞാൻ പോകുന്നിടത്ത് അങ്ങും പോരും.’

‘ഞാനെങ്ങനെ പോരും. എന്റെ കൈയിൽ പണമുണ്ടോ? വസ്ത്രങ്ങളുണ്ടോ? കുർഹെരാകിന് ഇപ്പോൾതന്നെ പത്തു ലൂയി നാണയം കൊടുക്കാനുണ്ട്.’

ഇതുകേട്ട് കൊസെത്ത് തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു.

‘കൊസെത്ത്! കരയരുത്. ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കൂ. നാളെ ഞാൻ വരില്ല.’

‘ങ്ഘ?’

‘മൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞേ ഇനി ഞാൻ വരൂ.’

‘അയ്യോ! അതു സാധ്യമല്ല.’

‘നമ്മുടെ ഭാവിയിലെ ഓർത്തു നീ അതു സഹിക്കണം.’

‘പുരുഷന്മാർ ഭാഗ്യവാന്മാർ; സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. അവർക്കു തോന്നുന്നിടത്തു പോകാം. സ്ത്രീകൾക്കോ? നിങ്ങൾ എവിടെ താമസിക്കുന്നു എന്നുതന്നെ എനിക്കറിയില്ല. അറിഞ്ഞാലും എന്തു ചെയ്യാൻ?’

അയാൾ പോക്കറ്റിൽനിന്നു പേനാക്കത്തിയെടുത്തു മതിലിൽ വരച്ചു: ‘16 റൂ 3 ല വെറെറി.’

അവരുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു. പരസ്പരം ആലിംഗനം ചെയ്തു.

മരിയുസിന്റെ മുത്തച്ഛൻ ഗിൽ നോർമാന് തൊണ്ണൂറ്റൊന്നാമത്തെ പിറന്നാൾ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വീടു വിട്ടുപോയ മരിയുസിന്റെ സ്ഥാനത്ത് തെയൊദുലിനെ ദത്തെടുക്കാമെന്നു വലിയമ്മ ആഗ്രഹിച്ചു. എന്നാൽ, ഗിൽനോർമാന് അയാളുടെ പൊങ്ങച്ചവും പത്രാസും പിടിച്ചില്ല. മരിയുസിനെ ഓർത്തു വൃദ്ധൻ വളരെ ദുഃഖിച്ചു.

വാത്സല്യം ദേഷ്യമായി മാറും. പിന്നെ മനോരാജ്യമാകും. അങ്ങനെ ഒരു ദിവസം ചിന്താമഗ്നനായിരിക്കുമ്പോൾ ഭൃത്യൻ വന്നു ചോദിച്ചു:

‘ഇവിടുന്ന് മൊസ്സു മരിയുസിനെ കാണുമോ?’

‘മൊസ്സു മരിയുസ്-----പിന്നത്തെ പേര്?’

‘എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ. മൊസ്സു മരിയുസാണെന്നു പറഞ്ഞേക്കൂ എന്നു പറഞ്ഞു.’

‘ശരി. വരട്ടെ.’

വൃദ്ധൻ തല വിറച്ചു വാതിൽക്കലേക്കു നോക്കിയിരുന്നു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ അകത്തേക്കു കടന്നു. അത് മരിയുസായിരുന്നു. ആനന്ദംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം മതിമറന്നു. സ്നേഹം വഴിഞ്ഞൊഴുകി. പെട്ടെന്ന് അത് ശുണ്ഠിയായി മാറി:

‘നീ എന്തിനിവിടെ വന്നു?’

അതുകേട്ട് മരിയുസ് തന്റെ മാറത്തേക്കു വന്നു വീഴണമെന്നാണ് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചത്. പക്ഷേ, അയാൾ ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിന്നു.

‘പിന്നെ എന്തിനു വന്നു. എന്നോടു മാപ്പു ചോദിക്കാനോ?’

‘അല്ല സാർ.’

ആ മറുപടി മുത്തച്ഛന് ഹൃദയഭേദകമായിരുന്നു:

‘എന്തുവേണം ഞാൻ?’

‘സാർ, എന്റെമേൽ ദയ വേണം.’

വന്ന ഉടനെ ഇതു പറഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ മുത്തച്ഛൻ എന്തു വേണമെങ്കിലും കൊടുക്കുമായിരുന്നു.

‘ദയയോ? ചെറുപ്പക്കാരന് തൊണ്ണൂറുകാരന്റെ ദയയോ?’

‘ഞാൻ ഒരു കാര്യം ചോദിക്കാൻ വന്നതാണ്. അതിനുശേഷം പൊയ്ക്കൊള്ളാം.’

അവൻ പോകുമെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു ഭയമായി. എന്തുവന്നാലും അവനെ വിട്ടയയ്ക്കാനാവില്ല.

‘നീ എന്നോടു മാപ്പു ചോദിക്കൂ. എന്റെ കഴുത്തിൽ കെട്ടിപ്പിടിക്കൂ.’

‘മുത്തച്ഛാ! എന്റെ വിവാഹത്തിനു സമ്മതം തരണം.’

‘കൊള്ളാം. നിനക്കു സമ്മതം തരണം. നീ കല്യാണം കഴിക്കാൻ പോകുന്നു. മോളേ!’

വലിയമ്മ പുറത്തു വന്നു. മരിയുസിനെ കണ്ടിട്ട് അവർക്ക് മനസ്സിലായില്ല. അയാൾക്ക് അത്രയ്ക്കു മാറ്റം വന്നിരിക്കുന്നു. ഗിൽ നോർമാൻ ദേഷ്യത്തിലാണെന്നു കണ്ട് അവർ ഉടനെ അകത്തേക്കുപോയി.

‘നീ ആരെയാണു കല്യാണം കഴിക്കാൻ പോകുന്നത്. സ്ത്രീധനം എന്തു കിട്ടും?’

‘അവൾക്കു സ്വത്തില്ല. അവളുടെ അച്ഛൻ പണക്കാരനല്ല. ഞാനും ദരിദ്രനല്ലേ മുത്തച്ഛാ? ഞാൻ അവളെ സ്നേഹിക്കുന്നു. അവളെ അവളുടെ അച്ഛൻ ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോവുകയാണ്. എനിക്ക് അവളെ വിവാഹം ചെയ്യണം. അല്ലെങ്കിൽ എനിക്ക് ഭ്രാന്തു പിടിക്കും. ഞാൻ മരിക്കും. തീർച്ച. റൂ ഫ്ലൂമെയിൽ ഇരുമ്പുവേലിയുള്ള തോട്ടത്തിലാണ് അവളുടെ വീട്.’

‘റൂ പ്ലമെയിൽ കമ്പിവേലിയുള്ള തോട്ടം. ഓഹോ! ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ആ പെണ്ണിനെപ്പറ്റി തെയൊദുൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. നിനക്ക് അവളിലാണു കമ്പം, അല്ലേ? ഒ! കല്യാണമൊന്നും വേണ്ട. ആവശ്യമുള്ള പണം എടുത്തുകൊണ്ടുപോ. അവളെ വെപ്പാട്ടിയാക്കിക്കോ.’

മുത്തച്ഛന്റെ വാക്കുകൾ മരിയുസിനെ ചൊടിപ്പിച്ചു:

‘അഞ്ചുകൊല്ലം മുമ്പ് എന്റെ അച്ഛനെ അവമാനിച്ചു. ഇപ്പോൾ എന്റെ ഭാര്യയെയും. ഇനി നിങ്ങളുടെ യാതൊന്നും എനിക്കാവശ്യമില്ല. ഞാൻ ഇതാ പോകുന്നു.’

മരിയുസ് ഇറങ്ങി നടന്നു. അന്തംവിട്ട മുത്തച്ഛൻ വിളിക്കാനാഞ്ഞു. കൈ നീട്ടി. ഒച്ച പൊങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് അയാൾ മറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഗിൽ നോർമാൻ മകളെ വിളിച്ചു: ‘അവൻ ഇതാ പോയി. വിളിക്കൂ, വിളിക്കൂ. മരിയുസ്! മരിയുസ്!’

മരിയുസിന് ആ വിളി കേൾക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. മുത്തച്ഛൻ ചാറുകസേരയിലേക്കു മറിഞ്ഞു.

1832 ജൂണിൽ പാരീസിലും സമീപപ്രദേശങ്ങളിലും രാജഭരണത്തിനെതിരായ ഒരു ജനകീയവിപ്ലവം നടന്നു. അൻഷോൾറയാണ് അതിനു നേതൃത്വം കൊടുത്തത്. അമ്പതോളം ചെറുപ്പക്കാർ സംഘം ചേർന്നു. മരിയുസ് അതിലെ ഒരു പ്രമുഖാംഗമായിരുന്നു. കുർഫെരാക്, ഗവ്റോഷ് തുടങ്ങിയവരും സംഘത്തിലെ സജീവപ്രവർത്തകരായിരുന്നു. അവർ ഒത്തുചേർന്ന് പട്ടാളത്തെ ചെറുക്കാൻ ഒരു പ്രതിരോധക്കോട്ടയുണ്ടാക്കി. വെടിക്കോപ്പുകൾ സംഭരിച്ചു. മുറിവേറ്റവരെ ചികിത്സിക്കാനുള്ള ഏർപ്പാടുകളും ചെയ്തു. ചെറിയ തോതിലുള്ള ഒരു സൈനികക്യാമ്പ്.

മുത്തച്ഛനോട് പിണങ്ങിപ്പോന്ന മരിയുസ് എന്തു ചെയ്യേണ്ടു എന്നറിയാതെ പലയിടത്തും അലഞ്ഞു. വെളുപ്പിനു രണ്ടുമണിക്ക് അയാൾ കുർഫെരാകിന്റെ വസതിയിലെത്തി. ഷർട്ടുരാതെ വിരിപ്പിൽ ചെന്നുവീണു. ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ നേരം വെളുത്തിരിക്കുന്നു. കുർഫെരാകും അൻഷോൾറയും ഫെയ്ലിയും കൊംബ്ഫേറും പുറത്തേക്കു പോകാൻ തയ്യാറായി തൊപ്പിയും തലയിൽവെച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. അവർ പോയി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അയാളും പുറത്തേക്കിറങ്ങി. പകൽ മുഴുവൻ അങ്ങുമിങ്ങും ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു. അയാൾ രാത്രിയ്ക്കുവേണ്ടി കാത്തു. ഒൻപതുമണിക്ക് കൊസെത്തിനെ കാണണം.

ഴാങ് വാൽഴാങ് രാവിലെ തോട്ടത്തിൽ നടക്കുമ്പോൾ മതിലിൽ ‘16 റൂ ദ് ല വെറെറി’ എന്നെഴുതിയിരിക്കുന്നത് കണ്ടു. എന്താണത്? ആരെഴുതി? അദ്ദേഹം വളരെനേരം ആലോചിച്ചു. തോട്ടത്തിൽ ആരോ കടന്നിട്ടുണ്ടെന്നു തീർച്ച. നിശ്ചയമായും അതൊരടയാളമാണ്. തന്നെ ആരോ നോട്ടമിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇനി താവളം മാറാതെ രക്ഷയില്ല. പെട്ടെന്ന് എവിടെനിന്നോ ഒരു കടലാസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ വന്നുവീണു. അദ്ദേഹം കുനിഞ്ഞ് കടലാസെടുത്ത് വായിച്ചു. ‘ഉടനെ സ്ഥലം വിടുക.’ വേഗം ചെന്ന് മതിലിന്റെ പുറത്തു നോക്കി. മുഷിഞ്ഞ വേഷം ധരിച്ച ഒരു കുട്ടി അവിടെനിന്ന് ഓടുന്നത് കണ്ടു. അദ്ദേഹം വീട്ടിലേക്കു കയറിപ്പോയി. അന്നു

വൈകുന്നേരം നടക്കാനിറങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം തെന്നാർദിയറെ കാണാനിടയായി. വേഷപ്രച്ഛന്നനായിട്ടാണ് അയാൾ നടന്നിരുന്നതെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ മനസ്സിലായി. അയാൾ തന്റെ വസതിക്കു ചുറ്റും തക്കം പാർത്തു നടക്കുകയാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു. എന്തെങ്കിലും പുതിയ വിപത്തിന്റെ സൂചനയാണോ?

കൊസെത്തിനോടു പറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ മൂന്നാം ദിവസം രാത്രി ഒൻപതുമണിക്ക് മരിയുസ് റ്റു പ്ലൂമെയിലെത്തി. ഗേറ്റിന്റെ അഴി മാറ്റി തോട്ടത്തിലേക്കു കടന്നു. എന്നാൽ, പതിവായി കാത്തുനിൽക്കാറുള്ള സ്ഥലത്ത് കൊസെത്തിനെ കണ്ടില്ല. ജനലുകൾ അടച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. നേരെ വാതിൽക്കലേക്കു ചെന്നു മുട്ടിവിളിച്ചു: 'കൊസെത്ത്! കൊസെത്ത്!' യാതൊരനക്കവുമില്ല. അവൾ പോയിക്കഴിഞ്ഞു. ആ വീട് ഒരു ശ്മശാനംപോലെ തോന്നി അയാൾക്ക്. ഇനി മരിക്കുകയാണ് ഭേദം എന്നു സ്വയം പറഞ്ഞു.

തെരുവിലെ മരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ ആരോ അയാളെ വിളിക്കുന്നു: 'മൊസ്യൂ മരിയുസ്.'

'ങ്ങ്ഷ്!' അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

'നിങ്ങൾ ഇവിടെയുണ്ടോ?'

'ഉവ്വ്.'

'ഹേ! നിങ്ങളുടെ സ്നേഹിതന്മാർ നിങ്ങളെ റ്റു ദ് ല ഷങ് പ്രെറിയിലെ വഴിക്കോട്ടയിൽ കാത്തുനിൽക്കുന്നു.'

അയാൾക്കു പരിചിതമായ ശബ്ദം. അതിന് എപ്പൊഴൊക്കെയോ ചിലമ്പിച്ച പരക്കുന്നൊച്ചയോട് സാദൃശ്യമുണ്ട്. അയാൾ ഗേറ്റിനടുത്തേക്കു ചെന്നു. ചെറുപ്പക്കാരനെന്നു തോന്നിയ ആരോ ഒരാൾ ഓടുന്നതു കണ്ടു.

ഴവേർ കൊടുത്ത തോക്ക് മരിയുസിന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്നു. ദുഃഖംകൊണ്ട് ഭ്രാന്തുപിടിച്ചിരുന്ന അയാൾ നേരെ വഴിക്കോട്ടയിലേക്കു തിരിച്ചു. അച്ഛനെപ്പോലെ രാജ്യത്തിനുവേണ്ടി ത്യാഗമനുഷ്ഠിക്കാനുള്ള സമയമാണതെന്ന് അയാൾക്ക് തോന്നി. മാത്രമല്ല, തന്റെ എല്ലാമെല്ലാമായിരുന്ന കൊസെത്ത് നഷ്ടപ്പെട്ട സ്ഥിതിക്ക് രാജ്യത്തിനുവേണ്ടിയെങ്കിലും തന്റെ ജീവിതം പ്രയോജനപ്പെടട്ടെ. ഇരുട്ടിൽ തെരുവിന്റെ ഓരം ചേർന്ന് പതുങ്ങി ഓടുന്നതിനിടയിൽ മരിയുസ് കണ്ടത് ഒരു ഭടൻ കുർഹെരാകിന്റെയും വേറൊരുത്തൻ ഗവ്റോഷിന്റെയും നേർക്കു തോക്കു ചൂണ്ടുന്നതാണ്. നിമിഷംകൊണ്ട് മരിയുസ് രണ്ടു ഭടന്മാരെയും വെടിവെച്ചുവീഴ്ത്തി. മരിയുസിന് ആയുധമില്ലാതായി. വെടി പൊട്ടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രണ്ടു കൈത്തോക്കും അയാൾ വലിച്ചെറിഞ്ഞു. സമീപമിരുന്ന വെടിമരുന്നുവീപ്പ അയാൾ കണ്ടു. പിന്നോക്കം തിരിഞ്ഞ് അങ്ങോട്ടു നോക്കുന്ന സമയത്ത് ഒരു പട്ടാളക്കാരൻ അയാളുടെ നേരെ ഉന്നംപിടിച്ചു. പെട്ടെന്ന് ഒരാൾ കൈകൊണ്ട് തോക്കിന്റെ വായ് പൊത്തി. വെടിപൊട്ടി. പുക പരന്നു. മരിയുസ് അവിടെനിന്നു മാറി. വെടിമരുന്നുവീപ്പയ്ക്കു തീ കൊടുത്തു. മരിച്ചവരും പരുക്കേറ്റവരുമായ കുട്ടുകാരെ ഉപേക്ഷിച്ച് പട്ടാളക്കാർ നാലുപാടും ഓടി. ആ വഴിക്കോട്ട രക്ഷപ്പെട്ടു.

നാഷണൽ ഗാർഡുകളും പട്ടാളക്കാരും തമ്മിൽ പലയിടത്തും ഏറ്റുമുട്ടൽ നടന്നു. കലാപസ്ഥലം നിരീക്ഷിക്കാനെത്തിയ ഇൻസ്പെക്ടർ ട്രേവേർ വിപ്ലവസംഘം പിടിച്ച് കൈ രണ്ടും പിന്നോട്ടാക്കി ഒരു തൂണിൽ കെട്ടിയിട്ടു.

ബഹളം ഒട്ടൊന്നു ശമിച്ചപ്പോൾ മരിയൂസ് ചെറിയ വഴിക്കോട്ട പരിശോധിക്കാനായി പോയി. അവിടെ വീണ്ടും ഒരു സമരം നടക്കുമെന്ന് അയാൾക്കറിയാം. നടവഴിയിൽ എത്തിയ സമയത്ത് ആരോ വിളിക്കുന്നു:

‘മരിയൂസ്.’

അയാൾ ചുറ്റും നോക്കി. ആരെയും കണ്ടില്ല. വീണ്ടും വിളിക്കുന്നതു കേട്ടു. അയാൾ കൂനിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ ഒരു യുവാവ് ഇഴഞ്ഞ് അയാളെ സമീപിക്കുന്നു.

‘മരിയൂസ്! എന്നെ മനസ്സിലായില്ലേ? ഞാനാണ്, എപ്പൊനൈൻ.’

മരിയൂസ് ഉടനെ താഴെയിരുന്നു. അത് പുരുഷന്റെ വേഷം ധരിച്ച എപ്പൊനൈൻ ആയിരുന്നു.

‘നിങ്ങൾ എങ്ങനെ ഇവിടെയെത്തി? ഇവിടെ എന്തു ചെയ്യുന്നു?’

‘ഞാൻ മരിക്കുകയാണ്.’

‘നിങ്ങൾക്ക് എന്തുപറ്റി?’

‘നിങ്ങളുടെ നേരെ ഒരു പട്ടാളക്കാരൻ തോക്കു നീട്ടിയില്ലേ?’

‘ഉവ്വ്. ഒരാൾ അതിന്റെ വായ് പൊത്തി.’

‘ഞാനാണ് പൊത്തിയത്. വേഷം മാറിയതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾക്ക് ആളെ മനസ്സിലായില്ല.’

‘ങ്ഘ! നിങ്ങൾക്ക് മുറിവുപറ്റി. ഞാൻ അകത്തേക്കു കൊണ്ടു പോവാം.’

അവളെ പൊക്കിയെടുക്കാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചു. അവൾ പതുകെ ഞരങ്ങി:

‘എന്താ, വേദനിച്ചോ?’

‘വെടിയുണ്ട എന്റെ ശരീരത്തിൽ കയറി. എന്നെ എവിടെ കൊണ്ടുപോയിട്ടും പ്രയോജനമില്ല. എന്റെ അടുത്തിരിക്കൂ.’

അയാൾ അതനുസരിച്ചു. അവൾ മരിയൂസിന്റെ മടിയിൽ തലവെച്ചു.

‘ഹാ! ഇതത്രെ സുഖം. നിങ്ങൾ ഈ വഴിക്കു വരുമെന്നെനിക്കറിയാം. നിങ്ങളെ വഴിക്കോട്ടയിലേക്കു വിളിച്ച യുവാവ് ഞാനാണ്. ഇവിടെനിന്നു നിങ്ങൾക്കു രക്ഷയില്ല. എങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു മുമ്പെ എനിക്കു മരിക്കണം. നിങ്ങളെ ആ വീടു കാണിച്ചുതന്ന ഞാൻ എത്ര വിഡ്ഢിയാണ്? മരിയൂസ്, ഒരപേക്ഷ മാത്രം. അതു സാധിച്ചുതരുമോ? സത്യം ചെയ്യൂ.’

‘സത്യം.’

‘ഞാൻ മരിച്ചാൽ നിങ്ങൾ എന്റെ നെറ്റിയിൽ ഒരു ചുംബനം തരണം. ഞാനത് ആസ്വദിക്കും. ഇതാ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു കത്ത്. ഇത് എന്റെ കൈയിൽ കിട്ടിയിട്ട് രണ്ടുദിവസമായി. കൂട്ടത്തിൽ പറയട്ടെ, ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്നേഹിക്കുന്നു.’ പുഞ്ചിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ കത്തു നീട്ടി. അവൾ മരിച്ചു. തണുത്ത വിയർപ്പുതുള്ളികൾ പറ്റിനില്ക്കുന്ന അവളുടെ നെറ്റിയിൽ അയാൾ ചുണ്ടുകൾ ചേർത്തു.

അയാൾ കവർ തുറന്നു കത്തു വായിച്ചു:

‘എന്റെ പ്രാണനാഥാ,

ഇപ്പോൾത്തന്നെ പുറപ്പെട്ടേ കഴിയൂ എന്ന് അച്ഛൻ ശഠ്യം പിടിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ഇന്നു വൈകുന്നേരം റ്റു ദ് ലോം അർമെയിൽ 7-ാം നമ്പർ വീട്ടിൽ ഉണ്ടാകും. ഒരാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ എത്തും.’

കൊസെത്ത് ജൂൺ 4.’

രക്ഷാമാർഗങ്ങളെല്ലാം അടഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വിവാഹത്തിനു മുത്തച്ഛൻ എതിർ. വൃദ്ധൻ മകളെയുംകൊണ്ടു വിദേശത്തേക്കു പോകുന്നു. യുദ്ധരംഗത്തുനിന്നു മോചനം പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ട. അയാൾ പോക്കറ്റിൽനിന്നു നോട്ടുപുസ്തകം എടുത്ത് ഒരു ഏടു കീറി ഇങ്ങനെ എഴുതി:

‘ഓമനേ,

നമ്മുടെ വിവാഹം നടക്കുകയില്ല. ഞാൻ മുത്തച്ഛനോടു ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കുന്നില്ല. ഞാൻ ഒരു ദരിദ്രൻ. നീയും അങ്ങനെയൊരാളല്ല. ഓടിയെത്തിയപ്പോഴേക്കും നീ അവിടെനിന്നും പോന്നുകഴിഞ്ഞു. എന്റെ പ്രതിജ്ഞ ഓർമ്മയുണ്ടല്ലോ. അതു ഞാൻ നിറവേറ്റും. ഞാൻ മരിക്കുകയാണ്. നീ ഇതു വായിക്കുമ്പോൾ എന്റെ ആത്മാവ് നിന്റെ അടുക്കൽ എത്തിയിരിക്കും. അപ്പോൾ നീ പൂഞ്ചിരിക്കുമല്ലോ.

മരിയുസ്.’

കടലാസ് മടക്കി. മേൽവിലാസം എഴുതി. അതിനുശേഷം തന്റെ പോക്കറ്റുപുസ്തകത്തിൽ കുറിച്ചു:

‘എന്റെ പേര് മരിയുസ് പൊങ് മെഴ്സി എന്നാണ്. എന്റെ ശവം റ്റു ദെ ഫിൽ ദ്വു കൽവേറിൽ 6-ാം നമ്പർ വീട്ടിലുള്ള ഗിൽ നോർമാൻ മുത്തച്ഛന് എത്തിച്ചുകൊടുക്കണം.’

അയാൾ പോക്കറ്റുപുസ്തകം വീണ്ടും പോക്കറ്റിൽ തിരുകി. എന്നിട്ട് ഗവ്റോഷിനെ വിളിച്ചു. ആഹ്ലാദത്തോടെ അവൻ ഓടിയെത്തി.

‘എനിക്കുവേണ്ടി നീ ഒരു കാര്യം ചെയ്യുമോ?’

‘എന്തും. എന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ച ആളാണു നിങ്ങൾ.’

മരിയുസ് കത്ത് ഗവ്റോഷിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു:

‘ഇത് റ്റു ദ് ലോം അർമെയിൽ 7-ാം നമ്പർ വീട്ടിൽ ഫുഷ് ലെവങ്ങിന്റെ മകൾ കൊസെത്തിനു കൊടുക്കണം. ഇപ്പോൾത്തന്നെ പോണം.’

ഗവ്റോഷ് കത്തു വാങ്ങി. പ്രതിരോധക്കോട്ടയിലെ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുക്കണമെന്നു താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അവൻ ക്ഷണം പോയി.

റ്റു പ്ലുമെയിൽനിന്ന് ഴാങ് വാൽഴാങ്ങും കൊസെത്തും പുറപ്പെട്ട സമയത്താണ് അവൾ മരിയുസിനുള്ള കത്ത് എഴുതിയത്. പക്ഷേ, അതു തപാലിലിടാൻ സാധിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ട് ആ കത്തും അഞ്ചു ഫ്രാങ്കുംകൂടി ഗേറ്റിൽ പുരുഷവേഷത്തിൽ നിന്നിരുന്ന എപ്പൊനൈനെ ഏല്പിച്ചു. ‘ഉടൻ സ്ഥലം വിടുക’ എന്നെഴുതി എപ്പൊനൈൻ എറിഞ്ഞ കടലാസാണ് അവരെ അത്ര വേഗം വീടൊഴിഞ്ഞുപോകാൻ

പ്രേരിപ്പിച്ചത്. മരിയുസിനെയും കൊസെത്തിനെയും അകറ്റുകയെന്നതായിരുന്നു അവളുടെ ലക്ഷ്യം.

വാൽ‌ഴാങ്ങും കൊസെത്തും തുസ്സാങ്ങും ജൂൺ 4-ാം തീയതി റ്റു ദ് ലോം ആർമെയിൽ താമസമാക്കി. വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ ഭയം കുറഞ്ഞു. റ്റു പ്ലൂമെ വിട്ടുപോരാൻ കൊസെത്തിന് ഇഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവളുടെ ശാഠ്യത്തിനു വഴങ്ങാൻ അദ്ദേഹവും സമ്മതിച്ചില്ല. അവിടെ എത്തിയശേഷം തലവേദനയാണെന്നു പറഞ്ഞ് കൊസെത്ത് തന്റെ കിടപ്പുമുറിയിൽ കയറി വാതിലടച്ചു. വാൽ‌ഴാങ്ങ് ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ തുസ്സാങ്ങ് പറഞ്ഞു.

‘മൊസ്യൂ, എന്തെങ്കിലും സംഭവിക്കും. പാരീസിൽ ലഹള തുടങ്ങി.’

അദ്ദേഹം അതത്ര ശ്രദ്ധിച്ചില്ല; എന്തോ ആലോചനയിലായിരുന്നു. ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു മുറിയിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ലാത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ യാദൃച്ഛികമായി മേശപ്പുറത്തു ചരിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കണ്ണാടിയിൽ പതിഞ്ഞു. അതിന്റെ ചുവട്ടിലുള്ള ഒപ്പുകടലാസിന്റെ പ്രതിബിംബം കണ്ണാടിയിൽ കണ്ടു. ഒരു കത്ത്. അദ്ദേഹം അതു വായിച്ചു:

‘എന്റെ പ്രാണനാഥാ,

ഇപ്പോൾതന്നെ പുറപ്പെട്ടേ കഴിയൂ എന്ന് അച്ഛൻ ശാഠ്യംപിടിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ഇന്നു വൈകുന്നേരം റ്റു ദ് ലോം ആർമെയിൽ 7-ാം നമ്പർ വീട്ടിൽ ആയിരിക്കും. ഒരാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ എത്തും.

കൊസെത്ത് ജൂൺ 4.’

ഒപ്പുകടലാസ് കൈയിലെടുത്തു കണ്ണാടിയോടു ചേർത്തുവെച്ചു നോക്കി. അവളുടെ കത്തിന്റെ ശരിപ്പകർപ്പുതന്നെ. അദ്ദേഹം വീണ്ടും വിചാരമഗ്നനായി. കൊസെത്ത് തന്നിൽനിന്ന് അകലുകയാണോ? തന്റെ എല്ലാമായിരുന്ന ഓമനമകൾ തനിക്കുള്ളതല്ലെന്നു വരുമോ? അവൾക്ക് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടവനായി മറ്റൊരാളുണ്ട്. ലുക്സംബർ തോട്ടത്തിലെ സായാഹ്നങ്ങൾ.

‘അതെ, അത് അവനാണ്.’

അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോരാജ്യത്തിനിടയ്ക്ക് തുസ്സാങ്ങ് അങ്ങോട്ടു വന്നു:

‘ഏതു പ്രദേശത്താണ്, അറിയാമോ?’

‘സർ, എന്ത്?’ അവൾ പകച്ചു.

‘യുദ്ധം നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ, അത്.’

‘ഓ! അത്! സങ്മെറിയുടെ ഭാഗത്താണ്.’

അദ്ദേഹം തെരുവിലേക്കിറങ്ങി. ഗേറ്റിന്റെ കല്പടിയിൽ ഇരുന്നു. സാങ്പോൾ പള്ളിയിലെ മണി പതിനൊന്നടിച്ചു. അതേസമയത്തുതന്നെ ഹാൽ പ്രദേശത്തുനിന്ന് ഒരു ഭയങ്കരശബ്ദം മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു. അതു വഴിക്കോട്ടയിലെ ആക്രമണമായിരിക്കാം. അദ്ദേഹം തല ഉയർത്തി നോക്കി. ഒരു കുട്ടി തെരുവിലൂടെ വരുന്നു. ഗവ്‌റോഷ്! അല്പസമയം അവൻ എന്തോ ആലോചിച്ചു.

‘കുട്ടീ, നിനക്കെന്താ?’

‘എനിക്കെന്താ, വിശപ്പ്.’

ഴാങ് വാൽഴാങ് പോക്കറ്റിൽനിന്ന് അഞ്ചു ഫ്രാങ്ക് എടുത്ത് അവനു കൊടുത്തു. ആപ്ലോദത്തോടെ അതു മേടിച്ചു തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കി അവൻ നാണയം അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെ കൊടുത്തു:

‘ഇതു നിങ്ങൾതന്നെയെടുത്തോളൂ.’

‘നിനക്ക് വേണ്ടെങ്കിൽ വേണ്ട. നിന്റെ അമ്മയ്ക്ക് കൊടുക്കൂ.’

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം അവനു പിടിച്ചു:

‘നിങ്ങൾ ഈ തെരുവിലുള്ള ആളാണോ?’

‘അതെ.’

‘ഏഴാം നമ്പർ വീട് ഏതാണ്?’

‘ഇതുതന്നെ. എന്തു വേണം?’

‘ഒരു കത്തു കൊടുക്കാനുണ്ട്.’

‘ങ്അ! മനസ്സിലായി. ഞാൻ അതുതന്നെ കാത്തിരിക്കുകയാണ്.’

‘ഇതു നിങ്ങൾക്കുള്ളതല്ല. ഒരു സ്ത്രീക്കുള്ളതാണ്. കൊസെത്ത് എന്നാണു പേര്.’

‘തന്നേക്കൂ. ഞാൻ കൊടുത്തേക്കാം.’

അവൻ കത്ത് ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു.

‘സങ്മെറിയിലേക്കാണോ മറുപടി അയയ്ക്കേണ്ടത്?’

‘അയ്യോ വിഡ്ഢിത്തം! റ്റു ദ് ലഷങ് പ്രെറിയിലെ വഴിക്കോട്ടയിലേക്കയയ്ക്കണം. ഞാൻ അങ്ങോട്ടാണു പോകുന്നത്.’

അവൻ അവിടെനിന്നു പോയി. വാൽഴാങ് അകത്തുകടന്നു വിളക്കു കൊളുത്തി. കൊസെത്തും തുസ്സാങ്ങും ഉറക്കമായിരുന്നു. വിറയ്ക്കുന്ന കൈയോടെ കത്തു നിവർത്തി അദ്ദേഹം വായിച്ചു: ‘ഞാൻ മരിക്കുക യാണ്. ഇതു വായിക്കുന്ന സമയത്ത് എന്റെ ആത്മാവ് നിന്റെ അടുത്തുണ്ടാവും’ എന്ന അവസാനവരികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ തട്ടി. കത്തിലേക്കു തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ട് അല്പസമയം ഇരുന്നു.

താൻ ഇപ്പോൾ സന്തോഷിക്കേണ്ട സന്ദർഭമാണ്. തന്റെ ജീവിതസർവസ്വമായ കൊസെത്തിനെ തട്ടിയെടുക്കാൻ തുനിഞ്ഞ നീചൻ ഇതാ മരിക്കാൻപോകുന്നു. കൊസെത്ത് ഇനി എന്നെന്നും തന്റേത്. വിധിപോലെ അതു സംഭവിക്കുന്നു. ഈ കത്ത് അവൾ കാണരുത്. ആ മനുഷ്യനെപ്പറ്റി അവൾ ഇനി യാതൊന്നും അറിയരുത്. അല്ല, അങ്ങനെയല്ല. അയാൾ മരിച്ചിട്ടില്ല. പതിനൊന്നുമണിക്കുശേഷം വെടിയൊച്ച കേട്ടില്ല. പിറ്റേന്നു രാവിലെ കൊസെത്തിനു കിട്ടണമെന്നുദ്ദേശിച്ച് എഴുതിയ കത്താണ്.

ആലോചന ആ വഴിക്കു നീങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു ദുഃഖമായി. അദ്ദേഹം താഴത്തേക്കിറങ്ങി. ഗേറ്റ് കാവല്ക്കാരനെ വിളിച്ചുണർത്തി. ഒരു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ നാഷണൽ ഗാർഡിന്റെ വേഷത്തിൽ തോക്കുമെടുത്തു വഴിക്കോട്ടയിലേക്ക് ഓടി.

ഴാങ് വാൽഴാങ്

പ്രതിരോധക്കോട്ടയിൽ പൊരിഞ്ഞ യുദ്ധം നടന്നു. പട്ടാളം കോട്ട പിടിച്ചെടുക്കുമെന്ന നിലയിലെത്തി. വിപ്ലവകക്ഷിക്കാരുടെ സന്നാഹം പരിമിതമായിരുന്നു. അവസാനത്തെ സമരസേനാനിയും മരിക്കുന്നതുവരെ പട്ടാളത്തോടു ചെറുത്തുനിൽക്കണമെന്നായിരുന്നു തീരുമാനം. മുന്നണിയിൽത്തന്നെയുണ്ട് മരിയുസ്. ഗവ്റോഷ് പെട്ടെന്നാണ് അയാളുടെ മുമ്പിലെത്തിയത്.

‘നീ എങ്ങനെ ഇവിടെ എത്തി? കത്തു കൊടുത്തില്ലേ?’

‘കത്തു കൊണ്ടുചെല്ലുമ്പോൾ മേൽവിലാസക്കാരി ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. ഗേറ്റ് കാവൽക്കാരനെ ഏല്പിച്ചു. ഉണരുമ്പോൾ കൊടുക്കും.’

ഗവ്റോഷിനെ അയയ്ക്കുമ്പോൾ മരിയുസിന് രണ്ട് ആഗ്രഹങ്ങളായിരുന്നു. ഒന്ന്, കൊസെത്തിനോട് യാത്ര പറയുക; രണ്ട്, തെന്നാർദിയെരുടെ മകനായ ഗവ്റോഷിനെ യുദ്ധത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചു കടപ്പാടു തീർക്കുക. ആദ്യത്തേതു മാത്രമേ സാധിച്ചുള്ളൂ.

കുടുംബപ്രാരബ്ധക്കാരായവരെ വഴിക്കോട്ടയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തി അയയ്ക്കാൻ വിപ്ലവസംഘം ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഴാങ് വാൽഴാങ് അവിടെയെത്തി. പുതിയ ആൾ ആരെന്ന് എല്ലാവരും അന്വേഷണമായി.

‘ഞാൻ അറിയും അദ്ദേഹത്തെ. സ്വാതന്ത്ര്യസമരഭടനാണ്.’

മരിയുസ് പറഞ്ഞാൽ പിന്നെ ആർക്കെങ്കിലും സംശയമുണ്ടോ?

വഴിക്കോട്ടയുടെ നേർക്കു വെടിവെക്കുവാൻ പട്ടാളം ഒരുങ്ങി. തന്ത്രപൂർവ്വം അതിനെ ചെറുക്കുന്നതിന് ഴാങ് വാൽഴാങ് നേതൃത്വം കൊടുത്തു. സമരരംഗത്തുവെച്ച് ഗവ്റോഷ് മരിച്ചു. മറ്റുള്ളവർ രക്ഷപ്പെട്ടു. അൻഷോൽറ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാവരും വാൽഴാങ്ങിനു നന്ദി പറഞ്ഞു.

തുടർന്നുള്ള ചെറുത്തുനിൽപ്പിനു നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിക്കഴിഞ്ഞ് അൻഷോൽറ ട്രേവറുടെനേരെ തിരിഞ്ഞു. വഴിക്കോട്ടയിൽനിന്ന് അവസാനം പുറത്തു കടക്കുന്ന ആൾ ഷാവെറുടെ കഥകഴിക്കണമെന്നാജ്ഞാപിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു കൈത്തോക്ക് അവിടെവെച്ചു. ഇതുകേട്ടുനിന്ന വാൽഴാങ് മുന്നോട്ടു ചെന്നു:

‘അല്പസമയം മുമ്പ് നിങ്ങൾ എന്നോടു നന്ദി പറഞ്ഞു.’

‘ഉവ്വ്. വിപ്ലവകക്ഷിക്കുവേണ്ടി. ഈ വഴിക്കോട്ട രണ്ടു പേരാണു രക്ഷിച്ചത്. ഒരാൾ മരിയുസ് പൊങ്മെഴ്സി. പിന്നെ നിങ്ങളും.’

‘ഞാൻ അതിനു പ്രതിഫലം അർഹിക്കുന്നുണ്ടോ?’

‘തീർച്ചയായും.’

‘എന്നാൽ, ഒരപേക്ഷയുണ്ട്.’

‘പറയൂ.’

‘ആ മനുഷ്യന്റെ കഥ ഞാൻ കഴിക്കാം.’

ട്രേവർ തല ഉയർത്തി നോക്കി. ഷാങ് വാൽ ഷാങ്ങിനെ കണ്ടു. അയാൾ പറഞ്ഞു:

‘അതുകൊള്ളാം.’

‘രക്തസാക്ഷികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അയാളുടെ ശവം ഇടരുത്. മറ്റെവിടെയെങ്കിലും കൊണ്ടുപോകൂ.’ അൻഷോൽറ നിർദ്ദേശിച്ചു.

മറ്റുള്ളവരെല്ലാം പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ട്രാൻ വാൽട്രാൻ ട്രേവറുടെ അരക്കെട്ടിലെ കയറഴിച്ച് തൂണിൽനിന്നു മാറ്റിനിറുത്തി. നിറതോക്കും കൈയിൽ പിടിച്ച് വാൽട്രാൻ മുന്നിലും ട്രേവർ പിന്നിലുമായി നടന്നു. വഴിക്കോട്ടയുടെ ഇടത്തെ അറ്റത്ത് നിൽക്കുകയായിരുന്ന മരിയുസ് അവരെ കണ്ടു. കൊല്ലപ്പെടുന്ന ആളും കൊല്ലുന്ന ആളും അയാളുടെ മനസ്സിൽ ചില ഗതകാലസംഭവങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. മതിൽക്കെട്ടു കടന്നപ്പോൾ ചപ്പുചവറുകൾക്കിടയിൽ അർദ്ധനഗ്നമായ ഒരു സ്ത്രീശരീരം ട്രേവർ കണ്ടു----മരിച്ച എപ്പൊനൈൻ. ആ ശവത്തിന്റെ നേരെ നോക്കി അയാൾ പറഞ്ഞു:

‘ആ പെൺകുട്ടിയെ ഞാൻ അറിയുമെന്നു തോന്നുന്നു.’

അവർ വിജനസ്ഥലത്തെത്തി. ആരും കാണുകയില്ലെന്ന് ഉറപ്പായപ്പോൾ വാൽട്രാൻ നിന്നു. ട്രേവറുടെ കഴുത്തിലെ കെട്ട് അഴിച്ചു.

‘ട്രേവർ! ഇതു ഞാനാണ്.’

‘നിങ്ങൾക്കു പകരംവീട്ടാം.’

വാൽട്രാൻ പോക്കറ്റിൽനിന്ന് ഒരു മടക്കുകത്തിയെടുത്തു നിവർത്തി. ‘കത്തി, അതാണു നിങ്ങൾക്കു യോജിച്ചത്.’ ട്രേവർ പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം അയാളുടെ നെഞ്ചിലെയും കാലിലെയും കെട്ടുകളും അഴിച്ചു.

‘നിങ്ങൾക്ക് പോവാം.’

ഏതു സാഹചര്യത്തിലും നിലവിടാത്ത ട്രേവർ അത്ഭുതസ്തബ്ധനായി:

‘ഈ യുദ്ധത്തിൽനിന്നു ഞാൻ രക്ഷപ്പെടുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ദൈവഗത്യം രക്ഷപ്പെടുന്നപക്ഷം റൂ റ്റ ലോം അർമെയിൽ ഏഴാംനമ്പർ വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും.’

‘ഓർമ്മിച്ചിട്ടാണോ?’

‘പോവൂ.’

വീട്ടുപേര് വീണ്ടും ചോദിച്ച് ട്രേവർ നടന്നു. അല്പം പോയിട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു: ‘നിങ്ങൾ എന്റെ സ്വസ്ഥത നശിപ്പിച്ചു. എന്നെ കൊന്നുകളയൂ.’

‘പോവൂ ഇവിടന്ന്.’

ട്രേവർ ദൂരെത്തെയെത്തിയപ്പോൾ ഷാൻ ആകാശത്തേക്കു വെടിവെച്ചു വഴിക്കോട്ടയിലേക്കു തിരിച്ചു പോന്നു. വിവരം അൻഷോൽറയെ അറിയിച്ചു:

‘അതുകഴിഞ്ഞു.’

വാൽട്രാൻ തിരിച്ചുവന്നതിനുശേഷമാണ് പുള്ളി ട്രേവർ ഇൻസ്പെക്ടറായിരുന്നു എന്ന് മരിയുസിനു മനസ്സിലായത്. മരിയുസിന്റെ മനസ്സു വേദനിച്ചു.

പട്ടാളം വഴിക്കോട്ട വളഞ്ഞു. വിപ്ലവസംഘത്തിനു രക്ഷയില്ലാതായി. അൻഷോൽറയ്ക്കും മരിയുസിനും മുറിവു പറ്റി. സന്നദ്ധഭടന്മാർ അടുത്തുകണ്ട ചാരായക്കടയിൽ കയറി വാതിലടച്ചു. പട്ടാളക്കാരുടെ ശ്രദ്ധ അങ്ങോട്ടായി. തോളെല്ലിൽ വെടിയുണ്ടകൊണ്ടു തലകറങ്ങി വീഴാൻപോയ മരിയുസിനെ ട്രാൻ വാൽട്രാൻ താങ്ങി. തടവുപുള്ളിയായി പിടിക്കപ്പെട്ട തന്നെ ഉടൻ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുമെന്ന് മരിയുസ് വിചാരിച്ചു. അയാളുടെ ബോധം നശിച്ചു.

മരിയൂസിനെ എവിടെ കൊണ്ടുപോകും? അതായി വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ ചിന്ത. എട്ടുകൊല്ലം മുമ്പു കന്യാമഠത്തിന്റെ അടുത്തുവെച്ച് കൊസെത്തിനെയും എടുത്തു രക്ഷപ്പെട്ടത് അദ്ദേഹം ഓർമിച്ചു. ആളൊഴിഞ്ഞ സ്ഥലം നോക്കി കുറച്ചു നടന്നു. അധികസമയം അവിടെ നിൽക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല. പട്ടാളക്കാരുടെ പിടിയിലാവും. ആ കുടുക്കിൽനിന്ന് ഒരു പക്ഷിക്കു മാത്രമേ പുറത്തു കടക്കാനാവൂ. അല്ലെങ്കിൽ നിലം കുഴിച്ചു കീഴോട്ടിറങ്ങണം. അദ്ദേഹം അതീവശ്രദ്ധയോടെ തറയിലേക്കു നോക്കി. കാൽച്ചുവട്ടിൽ ചപ്പുചവറുകൾക്കിടയിൽ വിലങ്ങനെ ഒരു അഴിവാതിൽ കണ്ടു. മീതെയുള്ള വിരികല്ലുകൾ മാറ്റിയിരുന്നതിനാൽ അതു തുറന്നു കിടക്കുകയാണ്. ഭൂമിയിലിറക്കിയ ഒരു പുകക്കുഴൽപോലെയായിരുന്നു അതിന്റെ ഉൾവശം. പിന്നെ സംശയിച്ചില്ല. കല്ലുകൾ വകഞ്ഞുമാറ്റി, പ്രജ്ഞയറ്റു കിടന്ന മരിയൂസിനെ ചുമലിലേറ്റി തന്റെ അരയോടു ചേർത്തുകെട്ടി. കൈമുട്ടുകളുടെയും കാൽമുട്ടുകളുടെയും സഹായത്തോടെ കുഴലിലേക്കിറങ്ങി. പത്തടിയോളം ആഴത്തിൽ തറയിലെത്തി. ഒരു നീണ്ട നിലവറ. കനത്ത ഇരുട്ടും തികഞ്ഞ നിശ്ശബ്ദതയും.

പാരീസ് പട്ടണത്തിലെ അഴുക്കുചാലുകളിൽ ഒന്നിന്റെ തുടക്കമായിരുന്നു അവിടെ. അതിലൂടെ ഒരാൾക്ക് നിവർന്നുനടക്കാം. മരിയൂസ് അനങ്ങിയില്ല. വാൽ‌ഴാങ് പതുകെപ്പതുകെ നടന്നു. ചെളികെട്ടിയ തറ വഴുക്കുന്നു. ദുർഗന്ധം മൂക്കിലടിച്ചുകയറുന്നു. മരിയൂസിന്റെ കൈകൾ തോളിൽ ചുറ്റിയിരുന്നു. ഒരു കൈകൊണ്ട് അദ്ദേഹം മരിയൂസിനെ പിടിച്ചു. അയാളുടെ കാലുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നിൽ തുങ്ങിക്കിടന്നു. മുഖത്തെ മുറിവിൽനിന്നൊലിച്ച ചോര അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിളിൽ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചു. മരിയൂസിന്റെ മൂക്കു തന്റെ ചെവിയോടു ചേർന്നിരുന്നതിനാൽ അയാൾ ശ്വസിക്കുന്നുണ്ടെന്നു മനസ്സിലായി.

ചുവരിൽ പിടിച്ചുപിടിച്ച് അരമണിക്കൂറായി നടക്കുന്നു. പെട്ടെന്നു ദൂരെ പിന്നിൽ നിന്ന് ഒരു വെളിച്ചം. ഓവുചാലിന്റെ മുഖത്തുനിന്ന് പരിശോധനയ്ക്കായി ഇറങ്ങിയ പോലീസുകാരുടെ റാന്തലിന്റെ വെളിച്ചമായിരുന്നു അത്. വാൽ‌ഴാങ് അനങ്ങാതെ ഭിത്തിയോടു ചേർന്നു നിന്നു. പോലീസുകാർക്ക് അദ്ദേഹത്തെ കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സംശയം തീർക്കാനായി അവർ ഓവുചാലിലേക്കു വെടിവച്ചു. അതിന്റെ ഉണ്ട വാൽ‌ഴാങ് നിന്നിരുന്നതിനു സമീപംതന്നെ ഭിത്തിയിൽകൊണ്ട് കുറെ കല്ല് അടർന്നുവീണു. പരിശോധന കഴിഞ്ഞ് അവർ പോയി.

വാൽ‌ഴാങ് വീണ്ടും നടന്നു. വിശപ്പും ദാഹവും ശരീരത്തെ ക്ഷീണിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. വിഷവായു ശ്വാസംമുട്ടലുണ്ടാക്കി. കാലിനടിയിൽക്കൂടി എലികൾ ഓടി. ഒരു തവണ എലിയുടെ കടി ഏൽക്കുകയും ചെയ്തു. കുറച്ചിട ചെന്നപ്പോൾ ഒരു പഴുതിലൂടെ അല്പം വെളിച്ചം കിട്ടി. സാവകാശം മരിയൂസിനെ തോളിൽനിന്നിറക്കി മതിലിൽ ചാരിയിരുത്തി. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ അടഞ്ഞിരുന്നു. ചോരപുരണ്ട തലമുടി നെറ്റിയിൽ പറ്റിപ്പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൈകാലുകൾ തണുത്തിരുന്നു. നെഞ്ചിൽ കൈവച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ ഹൃദയമിടിപ്പ് അനുഭവപ്പെട്ടു.

ചാലിന്റെ അറ്റത്തെത്തിയാൽ പുറത്തേക്കു വഴി കാണുമെന്ന വിശ്വാസത്തിൽ നടത്തം തുടർന്നു. കുറെ ചെന്നപ്പോൾ തറയിൽ കൽവിരിയില്ലാതായി. ചെളിവെള്ളം

കാലിൽ തട്ടി. മുന്നോട്ടു പോകുന്തോറും വെള്ളം കൂടിവന്നു. ഓടവെള്ളം നെഞ്ചിനൊപ്പം പൊങ്ങി. അദ്ദേഹം മരിയുസിനെ പൊക്കിപ്പിടിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു സംശയമായി. മടങ്ങിപ്പോയാലോ? എവിടേക്ക്? വഴിക്കോട്ടയിലേക്കോ? വീണ്ടും നടന്നു. വെള്ളം വായിൽ കയറുമെന്ന സ്ഥിതിയായി. തപ്പിത്തപ്പി അല്പദൂരം പോയപ്പോൾ കൽവിരിയിൽ കാലുതട്ടി. അതിൽ ചവുട്ടി കുഴിയിൽനിന്നു കയറി. വെള്ളം കുറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ചാലിനു മുകളിൽനിന്നു പിന്നെയും വെളിച്ചം കണ്ടു. അടുത്തുചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ഒരു ഇരുമ്പുകുഴലാണ്. അതിൽക്കൂടി ഒരാൾക്ക് രക്ഷപ്പെടാൻ സാധ്യമല്ല. അദ്ദേഹം മരിയുസിനെ വീണ്ടും ചുവരിൽ ചാരിയിരുത്തി.

മരിയുസിന്റെ ഷർട്ടു നേരെയാക്കുന്നതിനിടയിൽ അയാളുടെ പോക്കറ്റിൽ ഒരു നോട്ടുപുസ്തകം കണ്ടു. കുഴലിലൂടെ വന്ന വെളിച്ചത്തിൽ ഷാങ് പുസ്തകം തുറന്നു വായിച്ചു:

‘എന്റെ പേര് മരിയുസ് പൊങ് മെഴ്സി എന്നാണ്. എന്റെ ശവം റ്റു ദെ ഫിൽ ദ്യൂ കൽവേറിൽ ആറാം നമ്പർ വീട്ടിൽ ഉള്ള ഗിൽ നോർമൻ മുത്തച്ഛന് എത്തിച്ചുകൊടുക്കണം.’

വാൽ‌ഷാങ് പുസ്തകം മരിയുസിന്റെ പോക്കറ്റിൽത്തന്നെവെച്ചു. വീണ്ടും മരിയുസിനെ ഏറ്റിക്കൊണ്ടു നടന്നു. നൂറടിയോളം ചെന്നപ്പോൾ കുറച്ചുകലെന്നിനു പകൽവെളിച്ചം ഓവുചാലിലേക്കു തലനീട്ടുന്നതു കണ്ടു. തുരങ്കം പുഴയോരത്ത് അവസാനിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ക്ഷണത്തിൽ അതിനടുത്തെത്തി. പക്ഷേ, ഇരുമ്പഴിവാതിൽ താഴിട്ടു പൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. വാൽ‌ഷാങ് അഴിവാതിൽ ബലമായി വലിച്ചുനോക്കി. അനങ്ങുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ ആശങ്കയും അസ്തമിച്ചു. ഇതുവരെ ചെയ്ത പ്രയത്നം വിഫലം. ഇനി എന്തു ചെയ്യും? രണ്ടുപേരും ഓവുചാലിൽ കിടന്നു മരിക്കുക. അത്രേയുള്ളൂ. തന്നെക്കുറിച്ചോ മരിയുസിനെക്കുറിച്ചോ അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു സങ്കടം തോന്നിയില്ല. പാവം, കൊസെത്ത്! അവൾക്ക് ആരുണ്ട്?

അഴിവാതിലിന്റെ അപ്പുറം പുഴയുടെ കരയായിരുന്നു. പകൽ അവസാനിക്കാറായിട്ടില്ല. അഴിവാതിൽ തുറന്നിരുന്നെങ്കിൽ പാലം കടന്നു രക്ഷപ്പെടാമായിരുന്നു. ആലോചിച്ചിട്ട് ഒരു വഴിയും കാണുന്നില്ല. വാതിലിനു സമീപം മരിയുസിനെ ചുവരിൽ ചാരിയിരുത്തി വാതിലിനു പുറംതിരിഞ്ഞ് അദ്ദേഹവും ഇരുന്നു.

പെട്ടെന്ന് ചുമലിൽ ആരോ പിടിച്ചതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. തലതിരിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ ഒരാൾ നില്ക്കുന്നു.

‘പകുതി പങ്ക് എനിക്ക്.’ അയാൾ മന്ത്രിച്ചു.

വാൽ‌ഷാങ് മിണ്ടിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് ആളെ മനസ്സിലായി----തെന്നാർദിയെർ. തെന്നാർദിയെർക്ക് ഷാങ്ങിനെ മനസ്സിലായതുമില്ല.

‘വെറുതെ പുഴയിലിട്ടാൽ അതു പൊങ്ങിക്കിടക്കും. ഒരു കല്ലുംകൂടി കെട്ടിയിടണം. കയറു ഞാൻ തരാം. കിട്ടിയതിൽ പാതി എനിക്കു തരണം.’

വാൽ‌ഷാങ് അപ്പോഴും ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. ആളറിയരുത്. തെന്നാർദിയെർ പറഞ്ഞ കാര്യം അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായി. ഒരാളെ കൊന്നു പണം അപഹരിച്ചു ശവം

പുഴയിൽ തള്ളാൻ ഒരുങ്ങുകയാണെന്നാവും തെന്നാർദിയെർ വിചാരിക്കുന്നത്.

‘തരാൻ ഒരുക്കമാണോ? ചോദിക്കട്ടെ, അല്ലെങ്കിൽ എങ്ങനെ പുറത്തുപോകും?’

‘നിങ്ങൾക്കു പുറത്തു പോകണ്ട?’

‘ശരി, പകുതി തരാമെങ്കിൽ ഞാൻ തുറക്കാം.’

അയാൾ പോക്കറ്റിൽനിന്ന് താക്കോലെടുത്തു. ഷാങ്ങിനു ശ്വാസം നേരെ വീണു. ദൈവം തെന്നാർദിയെരെന്ന പിശാചിന്റെ രൂപത്തിൽ തന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ അവതരിച്ചിരിക്കുകയാണോ? തെന്നാർദിയെർ അതിനിടയ്ക്ക് രണ്ടുപേരുടെയും പോക്കറ്റിൽ കൈയിട്ടു. മൂപ്പതു ഫ്രാങ്ക് കിട്ടി. ഷാങ് അനങ്ങിയില്ല. അതെങ്കിലതെന്ന് തെന്നാർദിയെർ വിചാരിച്ചു.

‘ഈ നിസ്സാരതയ്ക്കുവേണ്ടി നിങ്ങൾ ഒരാളുടെ കഴുത്തു ഞെരിച്ചു.’

എപ്പോഴെങ്കിലും ആളെ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞാലായി എന്നു വിചാരിച്ച് അയാൾ മരിയൂസിന്റെ ഷർട്ടിൽനിന്ന് ഒരു കഷണം കീറിയെടുത്തു. വാൽ‌ഴാങ് അതറിഞ്ഞില്ല. ‘ചങ്ങാതിക്ക് ഇനി പുറത്തു പോണം, അല്ലേ? ഇതു ചന്തസ്ഥലമാണ്. പുറത്തു കടക്കണമെങ്കിൽ പണം കൊടുക്കണം. അതു തന്നുകഴിഞ്ഞു. ഇനി പോകാം.’

വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ പുറത്തേക്കു വിട്ടതിൽ മറ്റൊരുദ്ദേശ്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ കാത്തുനില്ക്കുന്ന പോലീസിന് ഒരു ഇരയെ എറിഞ്ഞുകൊടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. മരിയൂസിനെ തോളിലേറ്റാൻ തെന്നാർദിയെർ സഹായിച്ചു. പിന്നാലെ വരാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ പതുങ്ങിപ്പതുങ്ങിനടന്നു. വാതിൽ തുറന്ന് ഷാങ്ങിനെ പുറത്താക്കി വീണ്ടും അടച്ചുപൂട്ടി.

സെയിൻനദി ശാന്തമായൊഴുകുന്നു. വാൽ‌ഴാങ് മരിയൂസിനെ പുഴവക്കത്തു കിടത്തി. സന്ധ്യ മയങ്ങിത്തുടങ്ങി. ചുറ്റും നിശ്ശബ്ദം. ശുദ്ധവായു ശ്വസിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് ആശ്വാസം തോന്നി. കൈയിൽ വെള്ളമെടുത്ത് മരിയൂസിന്റെ മുഖത്തു തളിച്ചു. എന്നിട്ടും ബോധം തെളിഞ്ഞില്ല. കുറച്ചുസമയം വിശ്രമിച്ച ശേഷം മരിയൂസിനെ എടുക്കാൻ കുനിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നിൽ കാല്പെരുമാറ്റം കേട്ടു. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ഇൻസ്പെക്ടർ ട്രേവേർ.

വഴിക്കോട്ടയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട അയാൾ അവിടത്തെ വിവരങ്ങൾ മേലധികാരികളെ അറിയിച്ചശേഷം, തടവുചാടിയ തെന്നാർദിയറെയും കൂട്ടുകാരെയും അന്വേഷിച്ചു നടക്കുകയാണ്. അവർ ഓടയിൽ ഒളിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അറിവു കിട്ടി. അതനുസരിച്ച് പുഴയോരത്തു കാത്തു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

ട്രേവേർക്ക് ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ മനസ്സിലായില്ല.

‘ആരത്?’

‘ഞാൻ.’

‘ആരാണ് ഞാൻ?’

‘ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്.’

ട്രേവേർ വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ കഴുത്തിനു പിടികൂടി.

‘ഇൻസ്പെക്ടർ ട്രേവേർ! നിങ്ങൾ പറയുന്നിടത്തു പോരാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമാണ്. എന്നാൽ, അതിനുമുമ്പ് ഒരു കാര്യം ചെയ്യാനുണ്ട്. ഈ യുവാവിനെ അയാളുടെ

വീട്ടിൽ ഏല്പിക്കണം.’

‘ശവേർ മരിയൂസിന്റെ നാഡിമിടിപ്പു പരിശോധിച്ചു: ‘അയാൾ മരിച്ചു.’

‘ഇല്ല, മരിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ മേൽവിലാസം തന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ? എനിക്ക് ഒളിച്ചുചാടാൻ ഉദ്ദേശ്യമില്ല.’

‘ശവേർ എതിരൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഉറക്കെ വിളിച്ചു: ‘വണ്ടിക്കാരൻ!’

അവിടെ കാത്തുനിന്ന കുലിവണ്ടി എത്തി. അവർ രണ്ടുപേരും ചേർന്ന് മരിയൂസിനെ വണ്ടിയിൽ കയറ്റിക്കിടത്തി. വണ്ടി അതിവേഗം ഓടിച്ചുപോയി. റ്റു ദെ ഫിൽ ദ്വു കൽവേരിൽ ആറാം നമ്പർ വീടിന്റെ മുമ്പിൽ വണ്ടി നിന്നു. ‘ശവേർ ഇറങ്ങി കാവൽക്കാരനെ വിളിച്ചുണർത്തി വാതിൽ തുറപ്പിച്ചു. മരിയൂസിനെ താങ്ങിയെടുത്ത് അകത്തു കിടത്തി. മരിയൂസിന്റെ ഹൃദയമിടിപ്പ് നിന്നിട്ടില്ലെന്ന് ഷാങ്ങിനു ബോദ്ധ്യമായി.

വാൽഴാങ് അപ്പോൾത്തന്നെ അവിടെനിന്നിറങ്ങി വണ്ടിയിൽ കയറി ‘ശവേറോടുകൂടി യാത്രയാരംഭിച്ചു:

‘എനിക്ക് ഒരുപകാരംകൂടി ചെയ്തുതരണം.’

‘എന്തു വേണം?’

‘വീട്ടിൽ ഒന്നു കയറിയിട്ടുപോരാൻ അനുവദിക്കണം.’

‘വണ്ടിക്കാരൻ! റ്റു ദ് ലോം അർമെയിൽ ഏഴാം നമ്പർ വീട്.’

പിന്നീട് അവർ ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. വണ്ടി വീട്ടുപടിക്ക് എത്തി. അവർ വണ്ടിയിൽനിന്നിറങ്ങി. ‘ശവേർ വണ്ടിക്കാരനു കുലികൊടുത്തു പറഞ്ഞയച്ചു: ‘ശരി! ഞാൻ ഇവിടെ നിൽക്കാം. നിങ്ങൾ പോയിവരു.’

വാൽഴാങ് വീട്ടിൽ പ്രവേശിച്ചു. മുകളിലെ തട്ടിൽ കയറി ജനൽ തുറന്നു പുറത്തേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ ആരുമില്ല. ‘ശവേർ പോയിരിക്കുന്നു.

‘ശവേർ സെയിൻനദിയിലേക്കുള്ള വഴിയെ സഞ്ചരിച്ച് നോട്ര്ദാമിനു സമീപമുള്ള പാലത്തിൽ നിന്നു. ഏതാനും ദിവസംമുമ്പ് സ്വന്തം ജീവനെ രക്ഷിച്ച ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യാനോ, ഔദ്യോഗിക കൃത്യനിർവഹണത്തിൽനിന്നു പിന്മാറാനോ സാധ്യമല്ലാത്ത സ്ഥിതിവിശേഷം. അയാളുടെ മനസ്സ് അസ്വസ്ഥമായി. പോലീസ് നിയമങ്ങൾക്കു വിരുദ്ധമായി ഒരു ക്രിമിനൽപുള്ളിയെ വിട്ടയയ്ക്കാൻ ഇൻസ്പെക്ടർ ‘ശവേർ മുതിരുകയോ? വെടിവെച്ചു കൊല്ലാനുള്ള സൗകര്യം കിട്ടിയിട്ടും സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രനാക്കി തന്നെ വിട്ടയച്ച ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെ പിടിച്ചു തടവിലാക്കുകയോ? എന്തു വേണം? അധികാരത്തിന്റെയും നിയമത്തിന്റെയും അപ്പുറത്ത് മറ്റൊന്നെങ്കിലും ഉണ്ടോ? ‘ശവേർ നടുങ്ങി. വാൽഴാങ് അയാളുടെ ആത്മാവിൽ ഒരു ഭാരമായിരിക്കുന്നു. വാൽഴാങ്ങിന്റെ പിന്നിൽ മദലിയെന്റെ രൂപം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. അഭിവന്ദ്യനായ മേയർ. ‘നിന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയവനെ പിടിച്ചുകൊടുക്കുക, എന്നിട്ട് യേശുക്രിസ്തുവിനെ ശിക്ഷിച്ച ന്യായാധിപന്റെ കുള്ളത്തിൽ നിന്റെ കഴുനഖങ്ങൾ കഴുകുക!’ അതെന്താണ്, അശരീരിയോ?

രാത്രി ഒരുമണിയായിക്കാണും. പാലത്തിനു കീഴിൽ വെള്ളം അലറിപ്പാടുന്നു. ആ വിഷമപ്രശ്നത്തിൽനിന്ന് മനസ്സിനെ മോചിപ്പിക്കാൻ ആത്മഹത്യ മാത്രമാണ്

പോംവഴിയെന്ന് ട്രേർ കരുതി. അല്പസമയം ആലോചിച്ചു നിന്നശേഷം അയാൾ തൊപ്പി ഊരി പാലത്തിന്റെ കൈവരിയിൽവെച്ചു. കയത്തിലേക്ക് എടുത്തുചാടി.

കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം ട്രേറുടെ ശവം സമീപത്തു കെട്ടിയിട്ടിരുന്ന വള്ളങ്ങൾക്കിടയിൽ പൊങ്ങി. ഇതു സംബന്ധിച്ച പത്രവാർത്ത വാൽ‌ഴാങ് വായിച്ചു. ട്രേർക്ക് ചിത്തഭ്രമമായിരുന്നുവെന്നാണ് റിപ്പോർട്ട്. 'ശരിയാവാം.' എന്നെ പിടികിട്ടിയിട്ടും വിട്ടയയ്ക്കേണ്ടിവന്നപ്പോൾ അയാൾക്കു തീർച്ചയായും ചിത്തഭ്രമം ബാധിച്ചിരിക്കണം.' ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിനു തോന്നി.

അനക്കമറ്റു നീണ്ടുനിവർന്നു കിടന്ന മരിയൂസിനെ ഭൂതൃനും ഗേറ്റ് കാവല്ക്കാരനും ചേർന്നു സോഫയോടുകൂടി ഇരിപ്പുമുറിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. ഡോക്ടർ വന്നു മുറിവുകളെല്ലാം കഴുകി തുടച്ചു മരുന്നുവെച്ചുകെട്ടി. നാലുമാസത്തോളം ആശങ്കാജനകമായ സ്ഥിതിയിൽ കഴിഞ്ഞു. അക്കാലമത്രയും ഗിൽ നോർമാൻ ഉത്കണ്ഠാകുലനായിരുന്നു. ഇടയ്ക്കു കരയും. ഇടയ്ക്കു ശകാരിക്കും. ചിലപ്പോൾ സ്വയം ശപിക്കും. ഗുരുതരാവസ്ഥ തരണംചെയ്തു എന്നു ഡോക്ടർ പറഞ്ഞ ദിവസം അദ്ദേഹം ആനന്ദംകൊണ്ടു നൃത്തംവെച്ചു.

വഴിക്കോട്ടയിൽനിന്നു വീട്ടിലെത്തിച്ചത് ആരാണെന്ന് മരിയൂസിനു മനസ്സിലായിരുന്നില്ല. ആരോ വണ്ടിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു കിടത്തിയിട്ട് അപ്പോൾത്തന്നെ സ്ഥലംവിട്ടു എന്നു മാത്രം അറിഞ്ഞു. ബോധം തെളിഞ്ഞപ്പോൾമുതൽ അയാൾക്ക് കൊസെത്തിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിചാരമായി. എങ്ങനെയെങ്കിലും അവളെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ അയാൾ ആഗ്രഹിച്ചു.

ഒരു ദിവസം മുത്തച്ഛൻ മുറിയിൽ വന്നു. രോഗം മാറിയ സ്ഥിതിക്ക് ശരീരം നന്നാക്കാനുള്ള ഭക്ഷണമൊക്കെ പറഞ്ഞു കൊടുത്തു. മരിയൂസ് കട്ടിലിൽ എഴുന്നേറ്റിരുന്നു. മുത്തച്ഛനെ ഒരു കാര്യം അറിയിക്കാനുണ്ടെന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞു:

'എന്താണത്?'

'എനിക്കു കല്യാണം കഴിക്കണം.'

'ഓഹോ! സമ്മതം.'

'എങ്ങനെ സമ്മതമെന്ന്?'

'നീ ആഗ്രഹിച്ച പെൺകുട്ടിയെത്തന്നെ കല്യാണം കഴിക്കാം.'

മരിയൂസ് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു.

'അവൾ നല്ല കുട്ടിയാണ്. നിന്റെ വിവരം അറിയാൻ ആ വൃദ്ധൻ ദിവസേന വരാറുണ്ട്. നീ കിടപ്പായതു മുതൽ അവൾ എപ്പോഴും കരച്ചിലാണ്. മുറിവു കെട്ടാനുള്ള പഞ്ഞി മുഴുവൻ ഒരുകിയത് അവളാണ്.'

അതുപറഞ്ഞപ്പോൾ മുത്തച്ഛൻ കരഞ്ഞുപോയി. മരിയൂസിന്റെയും കണ്ണു നിറഞ്ഞു.

മൊങ്ഫെർമിയേയിൽ വളരെക്കാലമായി ഒരു വഴിപ്പണിക്കാരനുണ്ടായിരുന്നു. ഗോർബോവീട്ടിൽവെച്ചു ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ വകവരുത്താനൊരുങ്ങിയവരിൽ അയാളും പെടും. പേര് ബുലാത്രയെൽ. കുടിച്ചു ബോധംകെട്ടിരുന്ന അയാളിൽനിന്നു തെളിവൊന്നും കിട്ടാത്തതുകൊണ്ട് പോലീസുകാർ അയാളെ മോചിപ്പിച്ചു. ഒരു ദിവസം അയാൾ കരിങ്കല്ലു പൊട്ടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു വൃദ്ധൻ ആ

വഴിയിലൂടെ കാടിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു പോകുന്നതുകണ്ട് ബുലാത്രയെൽ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. തണ്ടുവലി ശിക്ഷാസ്ഥലത്തുവെച്ചു കണ്ടിട്ടുള്ള ആളാണോ? അയാൾ ഞെട്ടിവിറച്ചു. പിക്കാസ് കൈയിൽനിന്നു വീണു. ഷൊൻദ്രത്തിന്റെ വീട്ടിൽ കയറിവന്ന വൃദ്ധനും ധനികനുമായ അതിഥി. അതെ, പത്തുകൊല്ലം മുമ്പ് ഇതേ സ്ഥലത്തുവെച്ചു പെട്ടിയും ചുമന്നു പോകുന്നതായി കണ്ട ആൾ. അതുതന്നെ. അയാൾ കാട്ടിലെ നിക്ഷേപത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ ഭൂതത്തെ കണ്ടെത്തി. ബുലാത്രയെൽ അങ്ങോട്ടു കുതിച്ചു. പക്ഷേ, അയാൾ എത്തിയപ്പോഴേക്കും വൃദ്ധൻ പോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവിടെ ഒരു മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഒരു ഒഴിഞ്ഞ പെട്ടി കിടക്കുന്നു. പുതുതായി മണ്ണ് ഇളക്കിയ സ്ഥലത്ത് ഒരു തുമ്പയുമുണ്ട്. ബുലാത്രയെലിനു ദേഷ്യം സഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

‘അമ്പടാ കള്ളാ! നീ അതു കൊണ്ടുപോയി.’

ഴാങ് വാൽഴാങ് മേയറായിരുന്ന കാലത്ത് വ്യവസായശാല നടത്തി സമ്പാദിച്ച ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് ആ കാട്ടിൽ ഒരു വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ ഭദ്രമായി സൂക്ഷിച്ചു. പണത്തിന് ആവശ്യം വരുമ്പോൾ അവിടെച്ചെന്നു കുഴി തുറന്ന് എടുത്തുകൊണ്ടു പോന്നിരുന്നു. പത്തുകൊല്ലത്തിനിടയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിനു പതിനയ്യായിരം ഫ്രാങ്കിലധികം ചെലവായിട്ടില്ല.

കൊസെത്തിനെ കാണാനാഗ്രഹിക്കുന്നു എന്ന് മരിയുസ് പറഞ്ഞ അന്നുതന്നെ ഗിൽ നോർമാൻ റ്റു ദ് ലോം അർമെയിൽ ഏഴാംനമ്പർ വീട്ടിലേക്ക് ഭൂതനെ അയച്ചു.

ഷാങ് കൊസെത്തിനെയും കൂട്ടിവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിൽ വലിയ പുസ്തകംപോലുള്ള ഒരു പെട്ടി ഉണ്ടായിരുന്നു. കൊസെത്തും മരിയുസും ഒരിക്കൽക്കൂടി അന്യോന്യം കണ്ടു. ലജ്ജാവിവശയായ കൊസെത്ത് മുറിയുടെ ഒരു മൂലയിൽ ഒതുങ്ങിനിന്നു. കൊസെത്തിനെ മരിയുസിനു വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുക്കണമെന്ന് ഗിൽ നോർമാൻ ഷാങ് വാൽ ഷാങ്ങിനോട് അപേക്ഷിച്ചു. സമ്മതഭാവത്തിൽ ഷാങ് തല കുനിച്ചു:

‘വിവാഹം ഉറച്ചു.’ ഗിൽ നോർമാൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം വധുവരന്മാരെ കൈപൊക്കിയനുഗ്രഹിച്ചു.

‘ഹേ, കുട്ടികളേ! അന്യോന്യം ആരാധിച്ചുകൊള്ളുക. സമ്മതം.’

വൃദ്ധന്മാർ രണ്ടുപേരും ഓരോ വർത്തമാനങ്ങൾ പറഞ്ഞിരുന്നു. കൊസെത്തിനും മരിയുസിനും കുറച്ചുസമയം സ്വൈരമായി സല്ലപിക്കുവാനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നതിനായി അവരെ തനിച്ചാക്കി. ചാരുകസേരയിൽ കൈമുട്ടുനി, മരിയുസ് കിടക്കുകയായിരുന്നു. കൊസെത്ത് അയാളോടു ചേർന്നുനിന്നു. സങ്കടവും ലജ്ജയും കാരണം സംസാരിക്കാൻ അവൾ നന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടി: ‘ദൈവമേ! എനിക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞല്ലോ. ഭാഗ്യം! എന്തിനാണ് ആ നശിച്ച യുദ്ധരംഗത്തേക്കു പോയത്? കഷ്ടം നാലുമാസമായി ഞാൻ ജീവച്ഛവമായിട്ട്. ഇത്ര ദയവില്ലാതായല്ലോ. ഞാൻ എന്തു തെറ്റുചെയ്തു? പറ്റിയതു പറ്റി. ഇനി ഇങ്ങനെ ചെയ്യരുത്. എന്താ ഒന്നും മിണ്ടാത്തത്? ഞാൻതന്നെ വേണം എല്ലാം പറയാൻ. ഹൊ! ആ മുറിവ് എത്ര വലുതായിരുന്നു! എന്തിനെനെ ഇങ്ങനെ ദുഃഖിപ്പിച്ചു.’

‘ഓമനേ!’ മരിയൂസിനു മറ്റൊന്നും പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അപ്പോഴേക്കും ആളുകൾ അങ്ങോട്ടു വന്നതുകൊണ്ട് അവർ സംസാരം നിറുത്തി.

ഗിൽ നോർമാനു കൊസെത്തിനെ വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. തമാശകൾ പറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

‘സുന്ദരികളായ പെൺകുട്ടികളോട് എനിക്കു പറയുവാനുള്ളത് നിങ്ങൾ കഴിയുന്നതും വേഗം കല്യാണം കഴിക്കാൻ എന്നാണ്. അവിവാഹിതകളായി കഴിയുന്നതുകൊണ്ട് ആർക്ക് എന്തു ഗുണം? പെണ്ണായാൽ കല്യാണം വേണം. അവർ അതിനുള്ളതാണ്. സുന്ദരനായ ഭർത്താവിനോടുകൂടെ ജീവിക്കുക. തുടുതുടുത്ത കുട്ടികളുണ്ടാവുക. പനിനീർപ്പോലുള്ള കൈകൊണ്ടു നിങ്ങളുടെ മാറത്ത് തപ്പുകയും പ്രഭാതംപോലെ പുഞ്ചിരി പൊഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഓമനക്കുഞ്ഞ്----അതാണു വേണ്ടത്. സന്ധ്യയ്ക്കു മെഴുകുതിരി കത്തിച്ചുവെച്ച് ‘കന്യാമറിയേ’ എന്നു സ്തുതി പാടി കഴിയുന്നതിനെക്കാൾ ഭേദം അതാണ്.’

ഇതുകേട്ട് കൊസെത്ത് നാണംകൊണ്ടു മുഖം കുനിച്ചു. ഗിൽ നോർമാൻ വീണ്ടും വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ അടുത്തു ചെന്നിരുന്നു. ‘പിന്നെ ഒരു കാര്യം. എന്റെ സ്വത്തിൽ പകുതി പണയത്തിലാണ്. എന്റെ കാലംവരെ അവർ ബുദ്ധിമുട്ടുകയില്ല. ഒരു ഇരുപതുകൊല്ലം കഴിയുമ്പോൾ കുട്ടികൾ ക്ലേശിക്കും. സുന്ദരമായ ഇവളുടെ കൈകളിൽ ഉലക്ക പിടിക്കേണ്ടിവരും.’

‘കൊസെത്തിന് ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് സ്വത്തുണ്ട്.’

‘എന്ത്? ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്കോ?’

‘പതിനാലായിരമോ പതിനയ്യായിരമോ കുറഞ്ഞേക്കും.’

ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് തന്റെ കൈയിലിരുന്ന പുസ്തകംപോലുള്ള പൊതി മേശപ്പുറത്തു വെച്ചു. അതു തുറന്നു നോട്ടുകെട്ടുകൾ കാണിച്ചു.

‘ഈ പൊതി കൊള്ളാം.’

അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഗിൽ നോർമാന്റെ മുത്തമകൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു.

‘ഹേ! വലിയമ്മേ! മരിയൂസ് പിടിച്ചെടുത്തത് കോടീശ്വരിയായ ഒരു സുന്ദരിയെയാണ്, അറിയാമോ?’

മരിയൂസും കൊസെത്തും ഈ സംഭാഷണങ്ങളിലൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല.

രണ്ടു മാസത്തെ സമയമുണ്ടെങ്കിലും വിവാഹത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ തുടങ്ങി. വാൽ‌ഴാങ് ഒരുകാലത്ത് മേയറായിരുന്നതിനാൽ വിവാഹസംബന്ധമായ നിയമങ്ങൾ അറിയാമായിരുന്നു. കൊസെത്തിന്റെ അമ്മയെക്കുറിച്ചുള്ള സത്യാവസ്ഥ അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്തിയില്ല. അന്യംനിന്നുപോയ ഒരു കുടുംബത്തിലെ ഏക സന്തതിയാണ് കൊസെത്ത് എന്നും അവളുടെ അച്ഛൻ കന്യാമാത്തിലെ ഫുഷ് ലെവങ് എന്ന തോട്ടക്കാരനായിരുന്നു എന്നും രേഖയുണ്ടാക്കി. യൂഫ്രസി ഫുഷ് ലെവങ് എന്നാണ് പ്രമാണങ്ങളിൽ അവൾക്കു നൽകിയ പേര്. കൊസെത്തിന്റെ പേരിലുള്ള ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് പേരു വെളിപ്പെടുത്താൻ ഇഷ്ടപ്പെടാത്ത ഒരാൾ അവൾക്ക് ഇഷ്ടദാനം കൊടുത്തതാണെന്നും അത് ബാങ്കിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നെന്നും വാൽ‌ഴാങ് സ്ഥാപിച്ചു.

കാമിനീകാമുകന്മാർ ദിവസവും തമ്മിൽ കണ്ടിരുന്നു. ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിന്റെ കൂടെ കൊസെത്ത് എന്നും ഗിൽ നോർമാന്റെ വീട്ടിൽ വരും.

‘ഇതെന്തൊരേർപ്പാടാണ്. വധു വരന്റെ വീട്ടിലേക്ക് വിവാഹാഭ്യർത്ഥനയുമായി വരിക.’ പഴമക്കാരിയായ മാഡം ഗിൽ നോർമാൻ കളിയാക്കി.

വിവാഹത്തിനു മുമ്പായി താൻ നേരിട്ടു കണ്ട് കൃതജ്ഞത പറയേണ്ട ചിലരുണ്ടെന്നു മരിയുസ് ഓർമ്മിച്ചു. അച്ഛനെ മരണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ച തെന്നാർദിയെർ. വെടിയേറ്റു വഴിക്കോട്ടയിൽ തളർന്നുവീണ തന്നെ വീട്ടിൽ എത്തിച്ച അജ്ഞാതമനുഷ്യൻ.

തെന്നാർദിയെർ മറ്റുള്ളവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ കള്ളനും കൊള്ളക്കാരനുമെന്നെങ്കിലും തന്നെക്കു കടപ്പാടുണ്ട്. അയാളെ മരിയുസ് പലയിടത്തും അന്വേഷിച്ചു.

തെന്നാർദിയെറുടെ ഭാര്യ ജയിലിൽ കിടന്നു മരിച്ചു എന്നറിഞ്ഞു. തെന്നാർദിയെറും ഇളയ മകളായ അസെൽമയും ഒളിവിൽ പോയി. ഗോർബോവീച് ആക്രമിച്ച കേസിൽ തെന്നാർദിയെറുടെ തല വെട്ടണമെന്നായിരുന്നു കോടതിവിധി.

വഴിക്കോട്ടയിൽനിന്നു തന്നെ രക്ഷിച്ച് മുത്തച്ഛന്റെ അടുത്തെത്തിച്ച ദയാലുവായ മനുഷ്യൻ ആരാണ്? എത്ര ആലോചിച്ചിട്ടും മരിയുസിന് ഒരു തുമ്പും കിട്ടിയില്ല. വാൽഴാങ് ആകട്ടെ, അക്കാര്യം ആരോടും പറഞ്ഞതുമില്ല. ‘യുദ്ധക്കളത്തിൽ പരക്കേറ്റു ഞാൻ വീണപ്പോൾ ബലമുള്ള ഒരു കൈ എന്നെ താങ്ങി. പിന്നെ യാതൊന്നും ഓർമയില്ല. ആർ എന്നെ ഇങ്ങോട്ടെത്തിച്ചു? ഏതു വഴിക്കു കൊണ്ടുപോന്നു? ഇടംവലം തിരിയാൻ പറ്റാത്ത കോട്ടയിൽനിന്ന് എങ്ങനെ രക്ഷപ്പെട്ടു?’ മരിയുസിന് അതൊരു കടംകഥയായി തോന്നി. സമരരംഗത്തെത്തിച്ചേർന്ന ഫുഷ് ലെവങ് കൊസെത്തിന്റെ അച്ഛൻതന്നെയായിരുന്നോ? അതോ, മറ്റൊരാളെ കണ്ടിട്ട് അങ്ങനെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചതോ? ഫുഷ് ലെവങ് ആണ് രക്ഷപ്പെടുത്തിയതെങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ട് അതു പറയുന്നില്ല.

മരിയുസ് നടത്തിയ അന്വേഷണത്തിൽ ചില വിവരങ്ങൾ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ, കാര്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലായില്ല. തന്നെ വീട്ടിൽ എത്തിച്ച വണ്ടിക്കാരനെ അയാൾ കണ്ടുപിടിച്ചു.

‘ഒരു പോലീസുകാരൻ എന്റെ വണ്ടിയിൽ കയറി. ഓവുപാലത്തിനു മുമ്പിൽ വണ്ടി നിറുത്തിച്ചു. അയാൾ അവിടെ ഇറങ്ങി നിൽക്കുമ്പോൾ അഴുക്കുചാലിന്റെ വാതിൽ തുറക്കുന്നതും ഒരാൾ ഒരു ശവവുമ്പൊക്കെ പുറത്തേക്കു വരുന്നതും കണ്ടു. പോലീസുകാരൻ അയാളെ പിടികൂടി. ശവം രണ്ടുപേരുംകൂടി വണ്ടിയിൽ കയറ്റി. റൂ ടെ ഫിൽ ദ്യു കൽവേറിയിൽ ഏഴാം നമ്പർ വീട്ടിൽ ശവം ഇറക്കി. പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനും മറ്റേയാളും തിരിച്ചുപോന്ന് വേറൊരു വീട്ടുപടിക്കൽ ഇറങ്ങി.’ വണ്ടിക്കാരനിൽനിന്ന് മറ്റു വിവരമൊന്നും കിട്ടിയില്ല.

‘രണ്ടുപേർകൂടിയാണ് നിങ്ങളെ താങ്ങിയെടുത്തുകൊണ്ടു കിടത്തിയത്. ഒന്ന്, ഒരു പോലീസുകാരനായിരുന്നു. മറ്റേയാൾ കാഴ്ചയിൽ ഭയങ്കരനായി തോന്നി.’ വീട്ടിലെ ഗേറ്റുകാവൽക്കാരന് അത്ര മാത്രമേ അറിയൂ.

ഒരു ദിവസം കൊസെത്തും ഴാങ് വാൽഴാങ്ങും വീട്ടിൽ വന്നപ്പോൾ വഴിക്കോട്ടയിൽ നിന്നും അത്ഭുതകരമായി രക്ഷപ്പെട്ട സാഹചര്യത്തെക്കുറിച്ച് മരിയുസ് പറഞ്ഞു:

‘എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയത് ആരായാലും അദ്ദേഹം മഹാനാണ്. ദൈവത്തെപ്പോലെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് ആപത്തിന്റെ നടുവിലൂടെ എന്നെ എടുത്തുകൊണ്ട് അഴുക്കുചാലിൽക്കൂടി പുഴവക്കത്തെത്തി. ഹൊ! എന്തെല്ലാം ക്ലേശം അദ്ദേഹം സഹിച്ചുകാണും. പുറത്തു വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ പോലീസ് പിടിച്ചു. ഒരു വിപ്ലവകാരിയെ രക്ഷിച്ച കുറ്റത്തിന്, ഓ! കൊസെത്തിനുള്ള ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് എന്തായിരുന്നെങ്കിൽ?’

‘സംശയമെന്താ? അതു നിങ്ങളുടെയാണ്.’

‘എങ്കിൽ അതുമുഴുവൻ ആ മനുഷ്യനെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ ചെലവാക്കും.’

വാൽ‌ഴാങ് അഭിപ്രായമൊന്നും പറഞ്ഞില്ല.

കൊസെത്തും മരിയുസും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം 1833 ഫെബ്രുവരി 16-ാം തീയതി ഗിൽ നോർമാന്റെ വീട്ടിൽവെച്ചു നടന്നു. മുത്തച്ഛന്റെ മേൽനോട്ടം എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും ഉണ്ടായിരുന്നു. തലേദിവസം വൈകുന്നേരം ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് ഗിൽ നോർമാന്റെ മുമ്പിൽവെച്ച് അഞ്ചു ലക്ഷത്തിയെൺപത്തിനാലായിരം ഫ്രാങ്ക് മരിയുസിനെ ഏല്പിച്ചു. തനിക്കു മേലിൽ പരിചാരികയുടെ ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞ് തുസ്സാങ്ങിനെ കൊസെത്തിന്റെ കൂടെ നിറുത്തി. അന്ന് എങ്ങനെയോ വാൽ‌ഴാങ്ങിന്റെ വലതുകൈയിലെ തള്ളവിരലിന് മുറിവുപറ്റി. അതിൽ തുണിവെച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം വിവാഹത്തിനു വന്നത്. അതിനാൽ വധുവിന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ നിലയിൽ വിവാഹരേഖയിൽ ഒപ്പുവെക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചില്ല. അതെല്ലാം ഗിൽ നോർമാൻ ഏറ്റെടുത്തു. അദ്ദേഹം അതീവസംതൃപ്തനായിരുന്നു. വാൽ‌ഴാങ് സന്തോഷം മനസ്സിൽ ഒതുക്കി.

സാങ്‌പോൾ പള്ളിയിൽ പുരോഹിതന്റെ മുമ്പിൽ മരിയുസും കൊസെത്തും മനസ്സമ്മതം പറഞ്ഞു. പ്രമാണങ്ങളിൽ ഒപ്പുവെച്ചു. മോതിരം കൈമാറി. വെള്ളമേലാപ്പിനു കീഴെ ധൂപക്കുറ്റിയിലെ പുകയ്ക്കു പിന്നിൽ അവർ മുട്ടുകുത്തി. പരസ്പരം കൈകോർത്തുപിടിച്ചു.

വീട്ടിൽ അതിഥി സൽക്കാരത്തിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ഗംഭീരമായിരുന്നു. കമനീയമായ തോരണങ്ങൾ, പ്രകാശം പൊഴിക്കുന്ന ദീപങ്ങൾ, വിശിഷ്ടവിഭവങ്ങൾ, കർണ്ണാനന്ദകരമായ സംഗീതം. ഷാങ് വാതിലിനു പിന്നിൽ ഒരു കസേരയിൽ ഇരുന്നു. വിവാഹവേഷത്തിൽ കൊസെത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തു ചെന്നു:

‘അച്ഛാ, അച്ഛനിപ്പോൾ സന്തോഷമായോ?’

‘ഉവ്വ് മോളേ, തൃപ്തിയായി.’

‘എന്നാൽ, ഒന്നു ചിരിക്കൂ.’

ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് അവളെ ചേർത്തുപിടിച്ചു.

ഭക്ഷണത്തിനുള്ള സമയമായി. കൊസെത്തിനെ നയിച്ചുകൊണ്ട് ഗിൽ നോർമാൻ സൽക്കാരമുറിയിലേക്കു വന്നു. വധുവിന്റെ ഇടത്തും വലത്തും ഓരോ ചാറുകസേരകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിഥികൾ ഓരോ സ്ഥാനത്തിരുന്നു. ഗിൽ നോർമാൻ കൊസെത്തിന്റെ ഇടത്തുവശത്തിരുന്നുകൊണ്ട് ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിനെ തിരക്കി.

‘ഫുഷ് ലെ വാങ് എവിടെ?’

‘മുറിവുപറ്റിയ വിരലിനു വേദനിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പോയി.’
പരിചാരികയാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്.

ആ കസേരയിൽ മരിയുസ് ഇരുന്നു. വിവാഹച്ചടങ്ങുകൾ മംഗളകരമായി അവസാനിച്ചു.

ഴാങ് വാൽഴാങ് നേരെ സ്വന്തം വീട്ടിലേക്കു പോയി. മുറിയിൽ കടന്നു വിരലിലെ കെട്ട് അഴിച്ചുകളഞ്ഞു. യഥാർത്ഥത്തിൽ മുറിവ് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അലമാരയിൽനിന്ന് താൻ സദാ കൊണ്ടുനടക്കാറുള്ള പെട്ടി പുറത്തെടുത്തു തുറന്നു. പത്തുകൊല്ലം മുമ്പ് തെന്നാർദിയെറുടെ ചാരായക്കടയിൽ കിടന്നു കഷ്ടപ്പെടുന്ന കാലത്ത് കൊസെത്ത് ധരിച്ചിരുന്ന കീറ ഉടുപ്പുകളായിരുന്നു ആ പെട്ടിയിൽ. അദ്ദേഹം അവ കിടക്കയിൽ നിരത്തി. അവളെ ആദ്യം കാണുന്നതൊട്ടുള്ള സംഭവങ്ങൾ ഓരോന്നായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞു. ഇരുട്ടത്ത് ഒറ്റയ്ക്ക് എടുത്താൽ പൊങ്ങാത്ത കൂടത്തിൽ വെള്ളവുമായി പോകുന്ന വാനമ്പാടിപ്പക്ഷി, സാധുവും ഭാഗ്യഹീനയുമായ ഫൻതീൻ, ഈറ്റപ്പുലിയായ തെന്നാർദിയെർ, പെത്തി പിക്യു കന്യാമം, ലൂക്സംബർ തോട്ടം-----അങ്ങനെ ഓരോന്നും.

വാൽഴാങ്ങിന്റെ മനസ്സ് അസ്വസ്ഥമായി. അദ്ദേഹം ആ കിടക്കയിലേക്കു വീണു. താനിനി എന്തു ചെയ്യണം? കൊസെത്തിന് മരിയുസിനെ കിട്ടി. മരിയുസിന് കൊസെത്തിനെയും. അവരുടെ സൗഭാഗ്യജീവിതത്തിനുള്ള സമ്പത്തും ഉണ്ടായി. അതെല്ലാം താൻ ഒരുക്കിക്കൊടുത്തു. അവരുടെ സുഖത്തിൽ താൻ പങ്കുകൊള്ളണോ? നിയമപ്രകാരം താൻ കുറ്റവാളിയാണ്. അതിന്റെ കരിനിഴൽ മരിയുസിന്റെ വീട്ടിൽ എന്തിനു പരത്തണം? താൻ തണ്ടുവലിശിക്ഷ അനുഭവിച്ചവനാണെന്ന് ആ കുട്ടികളെ അറിയിച്ചാൽ? അന്നുരാത്രി മുഴുവൻ ആലോചനയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഓർത്തോർത്തു കരഞ്ഞു. തളർന്നുറങ്ങി. പിറ്റേന്ന് ഉണർന്നപ്പോൾ ആ ഉടുപ്പുകൾ ചുംബിച്ച് അദ്ദേഹം എഴുന്നേറ്റു. എന്തോ ചിലതൊക്കെ തീരുമാനിച്ച മട്ടിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

വൈകുന്നേരം ഗിൽ നോർമാന്റെ വീട്ടിലേക്കു പോയി. ഴാങ് വാൽഴാങ് അകത്തേക്കു കയറിവരുന്നതു കണ്ട മരിയുസ് അത്യധികം സന്തോഷിച്ചു:

‘അച്ഛാ! ഇന്നലെ ഇല്ലാതിരുന്നതിൽ ഞങ്ങൾക്കു വലിയ സങ്കടമുണ്ട്, കൈയിലെ മുറിവ് ഉണങ്ങുന്നുണ്ടോ?’

‘ഉവ്വ്.’

‘ഇന്നലെ അച്ഛനെപ്പറ്റിത്തന്നെയായിരുന്നു കൊസെത്തിന്റെ വർത്തമാനം. അവൾക്ക് അങ്ങയെ എത്ര ഇഷ്ടമാണെന്നോ! ഇനി ഇവിടെ താമസമാക്കണം. ആ വീട് ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കാം. ആരോഗ്യകാര്യങ്ങളിൽ കുറച്ചു ശ്രദ്ധിക്കാതെ പറ്റില്ല. ഇവിടെ എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും ഏർപ്പാടു ചെയ്തുതരാം. ഇന്ന് അത്താഴം ഇവിടെയാണല്ലോ?’

‘സർ! നിങ്ങളോട് എനിക്കു ചിലതു പറയാനുണ്ട്. ഞാൻ തടവിൽനിന്നു പോന്നവനാണ്.’

എന്താണ് ഫുഷ് ലെവങ് പറയുന്നത്? മരിയുസ് പകച്ചുപോയി. വാൽഴാങ് കൈ

നീട്ടിക്കാണിച്ചു.

‘നോക്കൂ, മരിയൂസ്! എന്റെ വിരൽ മുറിഞ്ഞിട്ടില്ല. കള്ളയൊപ്പിട്ട് നിങ്ങളുടെ വിവാഹരേഖ കളങ്കപ്പെടുത്താതിരിക്കാൻ ചെയ്ത സൂത്രമാണത്.’

‘എന്താണിതിന്റെ അർത്ഥം?’

‘ഇതിന്റെ അർത്ഥം----? ഞാൻ തണ്ടുവലിശിക്ഷ അനുഭവിച്ചവനാണെന്ന്.’

‘നിങ്ങൾ എന്നെ ഭ്രാന്തുപിടിപ്പിക്കുന്നു.’

‘മെസ്യൂ പൊങ്മെഴ്സി! ഞാൻ പത്തൊൻപതു വർഷം മോഷണക്കുറ്റത്തിനു തണ്ടുവലിശിക്ഷ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനുശേഷം മറ്റൊരു കേസിൽ ജീവപര്യന്തം ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവനാണ്. ഇപ്പോൾ ജയിലിൽനിന്നു ചാടിപ്പോന്നിരിക്കുകയാണ്.’

‘പറയൂ, ഒക്കെപ്പറയൂ. ഒന്നും വിടാതെ പറയൂ. നിങ്ങൾ കൊസെത്തിന്റെ അച്ഛനല്ലേ? മരിയൂസിനു വല്ലാത്ത അസഹ്യത തോന്നി. വാൽ‌ഴാങ് അക്ഷോഭ്യനായിരുന്നു.’

‘തടവുപള്ളികളുടെ സത്യം ആരും കണക്കിലെടുക്കാറില്ല. എങ്കിലും ദൈവം സാക്ഷിയായി ഞാൻ പറയുന്നു, കൊസെത്ത് എന്റെ മകളല്ല. എന്റെ പേര് ഫുഷ് ലെവങ് എന്നല്ല, ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് എന്നാണ്. എന്നെ വിശ്വസിക്കൂ. കൊസെത്തുമായി എനിക്കൊരു ബന്ധവുമില്ല.’

‘അത് ആരെന്നിക്ക് തെളിയിച്ചുതരും?’

‘ഞാൻതന്നെ. ഞാൻതന്നെ അതു പറഞ്ഞില്ലേ?’

‘ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.’

‘അച്ഛനും അമ്മയും ഇല്ലാത്ത അവളെ കുട്ടിക്കാലംമുതൽ സംരക്ഷിച്ചു. എന്റെ ചുമതല ഞാൻ നിറവേറ്റി. ആ ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്കിന്റെ കാര്യത്തിലും നിങ്ങൾക്കു സംശയം വേണ്ട. അതു പരിശുദ്ധമായ മുതലാണ്. കൊസെത്തിനുള്ളതാണത്. ഞാൻ കളവു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇനി ഞാൻ പറയുകയില്ല. ഇതിനു മുമ്പു വല്ലതും പറഞ്ഞുപോയിട്ടുള്ളത് കൊസെത്തിനുവേണ്ടിയാണ്. ഇതാ, എന്റെ ചുമതല തീർന്നു.’

‘എന്തിനാണ് നിങ്ങൾ ഇതൊക്കെ ഇപ്പോൾ വെളിപ്പെടുത്തിയത്? നിങ്ങളെ ആരും കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ.’

‘ശരിയാണ്. എന്നെ ആരും കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ല. പിടിക്കുകയില്ല. ഞാൻ മരിച്ചു എന്ന രേഖയുണ്ട്. എങ്കിലും എന്നെ ഒരാൾ കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്നു. അയാൾ എന്നെ പിടിച്ചു തള്ളുന്നു. മറ്റൊരുമല്ല, ഞാൻതന്നെ, ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ ശിക്ഷിക്കുന്നു.’

വാൽ‌ഴാങ് ഒന്നു നിറുത്തി പിന്നെയും തുടർന്നു:

‘പണ്ട് ഞാൻ ഒരു കഷണം റൊട്ടി കട്ടു. ജീവിക്കാൻവേണ്ടി. ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കാനായി ഒരു പേരു മോഷ്ടിച്ചുകൂടാ. ഞാൻ എന്നെ വഞ്ചിക്കുന്നതു തെറ്റാണ്. ഒരിക്കൽ നിങ്ങൾ എന്നെപ്പറ്റി അറിയാനിടവന്നാൽ, ഞാൻ ഒരു തടവുപള്ളിയാണെന്നറിഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾ എന്തു വിചാരിക്കും. ഹൊ! അതുവയ്ക്ക. ഞാൻ മനസ്സാക്ഷിയെ വഞ്ചിക്കുകയില്ല, മരിയൂസ്! നിങ്ങൾ എന്നോടു സത്യം ചെയ്യണം. ദൈവമേ! എന്റെ മകൾ ഇതറിയാൻ ഇടയായാൽ? എനിക്കു മരിച്ചാൽ മതിയായിരുന്നു.’

വാൽ‌ഴാങ് നിശ്ശബ്ദമായി കരഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണീരൊഴുകുന്നത് മരിയൂസ്

കണ്ടു.

‘സങ്കടപ്പെടേണ്ട. നിങ്ങളുടെ കാര്യം ഞാൻ രഹസ്യമായിവെച്ചു കൊള്ളാം.’

‘നന്ദി, മരിയൂസ്. എനിക്കു തൃപ്തിയായി. ഒരു കാര്യംകൂടി.’

‘എന്താണ്?’

വാൽ‌ഴാങ്ങിനു ശ്വാസംമുട്ടി. അദ്ദേഹം വികിറിക്കി പറഞ്ഞു:

‘നിങ്ങൾക്കു കാര്യങ്ങളെല്ലാം മനസ്സിലായല്ലോ? ഇനി നിങ്ങളാണു തീരുമാനിക്കേണ്ടത്. ഞാൻ ഇനിമേൽ കൊസെത്തിനെ കാണരുതെന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?’

‘അതായിരിക്കും നല്ലതെന്നു തോന്നുന്നു.’

‘ഞാൻ ഇനി അവളെ കാണുകയില്ല, ഇല്ല.’

വാൽ‌ഴാങ് പിറുപിറുത്തുകൊണ്ട് വാതിൽക്കലേക്കു നടന്നു. തിരിച്ചുവന്ന് മരിയൂസിന്റെ കൈ പിടിച്ചു. ആ മുഖം കരുവാളിച്ചിരുന്നു. ചുണ്ടുകൾ വിറച്ചിരുന്നു:

‘നിങ്ങളോടുകൂടി താമസിക്കാനുള്ള യോഗ്യത എനിക്കില്ല. ഞാൻ നിങ്ങളെ ഇനി അധികകാലം അലട്ടുകയില്ല. നിങ്ങൾക്കു സമ്മതമാണെങ്കിൽ മരിക്കുന്നതുവരെ വല്ലപ്പോഴും അഞ്ചുമിനിട്ടുനേരം കൊസെത്തിനെ കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. അവളല്ലാതെ എനിക്കു മറ്റൊന്നുമില്ല.’

‘നിങ്ങൾ എന്നും വൈകുന്നേരം വന്നുകൊള്ളൂ. കൊസെത്ത് നിങ്ങളെ കാത്തിരിക്കും.’

ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് പോയി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവകഥ അറിഞ്ഞതുമുതൽ മരിയൂസ് അസ്വസ്ഥനായിത്തീർന്നു. തങ്ങളുടെ സന്തുഷ്ടമായ കുടുംബജീവിതത്തിൽ വാൽ‌ഴാങ് അപമാനമായിത്തീരുമോ? മാത്രമല്ല, ആ ആറുലക്ഷം ഫ്രാങ്ക് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതുപോലെ പരിശുദ്ധമാണോ? ഗോർബോവീട്ടിൽവെച്ചുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ അയാൾ കൊസെത്തുമായി സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. പക്ഷേ, ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്തന്നെയാണ് തന്റെ കഥ പറഞ്ഞത്. ആരും പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം സത്യസന്ധനാണ്. എങ്കിലും തണ്ടുവലിശിക്ഷ അനുഭവിച്ച തടവുപുള്ളി വെറുക്കപ്പെടേണ്ടവനാണ്. അതുകൊണ്ട് കൊസെത്തിനോടുള്ള സ്നേഹത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതുമില്ല.

പിറ്റേദിവസം സന്ധ്യയ്ക്കു കൊസെത്തിനെ കാണാൻ വാൽ‌ഴാങ് വന്നു. വീടിന്റെ ഒഴിഞ്ഞ മൂലയിലുള്ള ഒരു മുറിയിലിരുന്നാണ് അവർ സംസാരിച്ചത്. മരിയൂസും വാൽ‌ഴാങ്ങും തമ്മിൽ നടന്ന സംഭാഷണം അവൾ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അവളുടെ പെരുമാറ്റം എന്നത്തെയുംപോലെയായിരുന്നു. എന്നാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിലപാട് പാടെ മാറിയിരുന്നു. അവളെ മാധം എന്നു സംബോധന ചെയ്തു. ചുംബിക്കുവാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. അവൾ പരിഭവത്തോടെ ചോദിച്ചു:

‘ഞാൻ സൂക്ഷിക്കുന്നത് നിങ്ങൾക്ക് ദേഷ്യമായിരിക്കും?’

അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ തട്ടി എങ്കിലും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുവന്ന് അവളെ കണ്ടിരുന്നു. ഷാങ്ങിനെ കാണാനോ, ഉപചരിക്കാനോ മരിയൂസ് യാതൊരു താൽപര്യവും കാണിച്ചില്ല. ഒരു ദിവസം അവരുടെ സംഭാഷണത്തിനിടയിൽ ഭർത്താവു പറഞ്ഞ ഒരു നേരമ്പോക്കിനെപ്പറ്റി അവൾ സൂചിപ്പിച്ചു. അയാളുടെ

കുടുംബത്തിൽനിന്നുള്ള ഓഹരികൊണ്ടു കുറച്ചു കഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടാണെങ്കിലും കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ കൊസെത്ത് ഒരുക്കമാണോ എന്ന് മരിയുസ് ചോദിച്ചത്രേ. അതിലെ ഗുഡോദേശ്യം അവൾക്കു പിടികിട്ടിയില്ല.

ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനു കാര്യം മനസ്സിലായി. താൻ കൊടുത്ത സ്വത്തിനെ സംബന്ധിച്ച് മരിയുസിനു സംശയമുണ്ട്. അദ്ദേഹം കൊസെത്തിനെ കാണാൻ പോകുന്ന പതിവ് വേണ്ടെന്നുവെച്ചു. വിവരമറിയാൻവേണ്ടി കൊസെത്ത് ആളയച്ചപ്പോൾ തനിക്ക് അസുഖമൊന്നുമില്ലെന്നും ഒരു യാത്രയ്ക്ക് ഒരുങ്ങുകയാണെന്നും അവസരം കിട്ടിയാൽ ഉടൻ വരുമെന്നും പറഞ്ഞയച്ചു.

ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം കറുത്ത വസ്ത്രങ്ങളും കണ്ണടയും ധരിച്ച ഒരാൾ മരിയുസിനെ കാണാൻ വന്നു. മരിയുസിനു കൊടുക്കാൻ പറഞ്ഞ് ഒരു കുറിപ്പ് അയാൾ ഗേറ്റ് കാവൽക്കാരനെ ഏല്പിച്ചു. മരിയുസ് കത്തു വാങ്ങി. 'മൊസ്യൂ മരിയുസ്,

താങ്കൾ അറിയേണ്ടതായ ചില രഹസ്യങ്ങൾ എനിക്കറിയാം. നേരിട്ടു സംസാരിക്കാൻ ദയവുണ്ടാകണം.

തെന്നാർ.'

അയാളെ അകത്തേക്കു വിളിപ്പിച്ചു. കൈപ്പട കണ്ടപ്പോൾത്തന്നെ മരിയുസിനു മനസ്സിലായി. തന്റെ അച്ഛന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ച ആളെ നേരിട്ടു കാണാൻ അവസരം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി തന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ച ആളെക്കൂടി കണ്ടാൽ മതി. പക്ഷേ, സന്ദർശകൻ അകത്തേക്കു വന്നപ്പോൾ മരിയുസ് അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ഇതാർ! രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ ധാടിയിൽ വേഷവും മീശയും കണ്ണടയും.

മരിയുസിന്റെയും കൊസെത്തിന്റെയും വിവാഹഘോഷയാത്ര പോകുന്ന വഴിക്കു കോമാളിവേഷക്കാരുടെ പ്രകടനമുണ്ടായിരുന്നു. തെന്നാർദിയെറും മകൾ അസെൽമയും ഉണ്ടായിരുന്നു അക്കൂട്ടത്തിൽ. അസെൽമ ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനെയും കൊസെത്തിനെയും തെന്നാർദി യെർക്ക് കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അന്വേഷണത്തിൽ മരിയുസിന്റെ വിവാഹക്കാര്യവും വാൽഴാങ് സ്വന്ത് കൈമാറ്റം ചെയ്തതും അയാൾ അറിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട് മരിയുസിൽനിന്നും പണം പിടുങ്ങാൻ വന്നതാണയാൾ.

തെന്നാർദിയെർ മരിയുസിനു സലാം ചെയ്തു.

'എന്തു വേണം?'

'ഞാൻ അങ്ങയെ പലയിടത്തുംവെച്ചു കണ്ടിട്ടുണ്ട്.'

'എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എന്തു വേണമെന്നു പറയൂ.'

'ഞാൻ മകളെയും ഭാര്യയെയുംകൂടി അമേരിക്കയിലേക്കു പോകയാണ്. പനാമയിൽ ഒരു സ്വർണ്ണവ്യാപാരശാല തുറക്കണം. കുറച്ചുപണം വേണം. അങ്ങു സഹായിച്ചേ പറ്റൂ. പകരം അങ്ങയുടെ നന്മയ്ക്കായി അതീവരഹസ്യമായ ചില കാര്യങ്ങൾ ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം.'

'പറയൂ.'

'പരമരഹസ്യമാണ്.'

'പറഞ്ഞാളു. സംശയിക്കേണ്ട.'

‘നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ കള്ളനും കൊലപാതകിയുമായ ഒരാൾ താമസിക്കുന്നുണ്ട്.’
മരിയുസ് ഞെട്ടിവിറച്ചു.

‘എന്റെ വീട്ടിലല്ല താമസിക്കുന്നത്.’

‘തണ്ടുവലിശിക്ഷാസ്ഥലത്തുനിന്നു ചാടിപ്പോന്ന ഒരു നീചൻ, ഈ കുടുംബത്തിൽ കടന്നുപറ്റിയിട്ടുണ്ട്. പേര് ഷാങ് വാൽഷാങ്. എനിക്ക് ഒരു പതിനായിരം ഫ്രാങ്ക് തരു, ഇനിയും ഞാൻ ചിലതു പറഞ്ഞുതരാം.’

‘അതു നിങ്ങൾ പറയാതെതന്നെ എനിക്കറിയാം.’

തെന്നാർദിയെർ ഒന്നു ചൂളി.

‘ശരി! അറിയാമായിരിക്കും. ഞാൻ ഇനി പറയാൻ പോകുന്നത് എനിക്കു മാത്രമേ അറിയൂ. ഒരു ഇരുപതിനായിരം ഫ്രാങ്ക്.’

‘ആ രഹസ്യവും മറ്റുള്ളവപോലെ എനിക്കറിയാം.’

‘ഒരു പതിനായിരം ഫ്രാങ്ക്.’

‘നിങ്ങൾ ഒന്നും പറയണ്ട. എല്ലാം ഞാനറിയും.’

‘എന്തായാലും ഇരുപത്തഞ്ചു ഫ്രാങ്ക് തരു. എനിക്കു വിശക്കുന്നു.’

മരിയുസ് അയാളെ തുറിച്ചുനോക്കി.

‘നിങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള രഹസ്യങ്ങളും എനിക്കറിയാം.’

‘എന്നാൽ, എന്റെ പേര് പറയൂ.’

‘അതും പറയാം.’

‘എന്റെ കുറിപ്പിൽ ഉണ്ടായിരുന്നല്ലോ, അല്ലേ? തെന്നാർ.’

‘----ദിയെർ.’

‘ങ്ക്സ്!’

‘തെന്നാർദിയെർ.’

‘അതാരാണ്?’ തെന്നാർദിയെർ ഞെട്ടി.

‘ഷൊൻഡ്രെത്ത്. ഫബന്റു. മൊങ്ഫെർമിയേയിലെ ചാരായക്കട ക്കാരൻ.’

‘ഒരിക്കലുമല്ല.’

‘തെമ്മാടി!’

അഞ്ഞൂറു ഫ്രാങ്കിന്റെ ഒരു നോട്ടെടുത്ത് മരിയുസ് അയാളുടെ നേർക്കെറിഞ്ഞുകൊടുത്തു. അയാൾ അത് ആർത്തിയോടെ എടുത്തു:

‘ശരി. ഇനി നമുക്കു കാര്യം പറഞ്ഞുതീർക്കാം.’

അയാൾ വെപ്പുമീശ വലിച്ചുമാറ്റി. കണ്ണട ഊരി. നെറ്റിയിലേക്ക് ഇറക്കിയിട്ടിരുന്ന മുടി ഒരു വശത്തേക്കു മാടി.

‘അതെ. ഞാൻ തെന്നാർദിയെറാണ്.’

‘നിങ്ങൾ വിഷമിക്കേണ്ട. രഹസ്യങ്ങൾ ഞാൻതന്നെ പറയാം. അയാൾ കള്ളനും കൊലപാതകിയുമാണ്. എനിക്കറിയാം. ഒരു വ്യവസായിയുടെ പണം തട്ടിയെടുത്തതുകൊണ്ട് കള്ളൻ. ട്രേഡർ ഇൻസ്‌പെക്ടറെ വഴിക്കോട്ടയിൽവെച്ചു വെടിവെച്ചു കൊന്നതുകൊണ്ട് കൊലപാതകി. എന്താ, പോരെ?’

‘നിങ്ങൾ പറയുന്നത് എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.’

‘എം. പട്ടണത്തിലെ മേയർ മദലിയെൻ വ്യവസായശാല നടത്തി ധാരാളം ധനം സമ്പാദിച്ചു. ഉദാരമനസ്കനായിരുന്നു. അയാൾ തടവുപള്ളിയാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ വീണ്ടും അറസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടു. അയാളുടെ ബാങ്കിലിട്ടിരുന്ന സ്വത്തു മുഴുവൻ ഇയാൾ മദലിയെന്നാണെന്നു പറഞ്ഞു കള്ളയൊപ്പിട്ടു വാങ്ങി.’

‘അങ്ങേക്കു തെറ്റുപറ്റി. മദലിയെന്റെ പണം അയാൾ അപഹരിച്ചില്ല. മദലിയെൻതന്നെയാണ് ട്രാൻസ് വാൽട്രാൻ.’

‘എന്ത്?’

‘ഇനി മറ്റേ കാര്യം. ട്രാൻസ് ആത്മഹത്യ ചെയ്യുകയായിരുന്നു. വിശ്വാസമാകുന്നില്ലെങ്കിൽ ഈ പത്രങ്ങൾ നോക്കൂ.’ തെന്നാർദിയെർ പോക്കറ്റിൽനിന്നു പത്രങ്ങൾ പുറത്തെടുത്തു.

ഒന്ന്, 1823 ജൂലൈ 25-ാം തീയതിയിലെ ‘ട്രാപ്പോസ്റ്റാൻ’പത്രം. അതിൽ ട്രാൻസ് വാൽട്രാൻ മേയർ മദലിയെന്നും ഒരാളാണെന്നു വ്യക്തമായി പറയുന്നുണ്ട്.’

രണ്ട്, 1832 ജൂൺ 15-ാം തീയതിയിലെ ‘മോണിത്തിയെ’ പത്രം. അതിൽ ട്രാൻസ് ആത്മഹത്യചെയ്തതായ റിപ്പോർട്ടുണ്ട്.

മരിയൂസിന്റെ മനസ്സിൽ വാൽട്രാൻ ഒരു മഹാന്റെ രൂപം കൈക്കൊണ്ടു.

‘ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. പാവങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവായിരുന്ന മേയർ. മഹാത്മാവ്, ഋഷി.’

‘പെരുങ്കള്ളൻ! കൊലയാളി!’

‘നിങ്ങൾ വിഡ്ഢിത്തം പറയുന്നു.’

‘വാൽട്രാൻ മദലിയെന്റെ പണം തട്ടിയെടുത്തില്ലെങ്കിലും കള്ളൻതന്നെ. ട്രാൻസ് കൊന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും കൊലപാതകി.’

‘അതെങ്ങനെ?’

‘ഇനി ഞാൻ പറയുന്നത് ആർക്കും അറിവില്ലാത്ത അതീവഗൂഢമായ കാര്യമാണ്. അതിനു പ്രതിഫലം വേറെ വേണം.’

മരിയൂസ് കുറച്ചുകൂടി അയാളുടെ അടുത്തേക്കിരുന്നു. തെന്നാർദിയെർ കാലിൽ കാലേറ്റി കസേരയിൽ ചാഞ്ഞിരുന്നു.

‘മൊസ്യൂ ബാറൻ, 1832 ജൂൺ 6-ാം തീയതി പാരീസിൽ ലഹള നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അടുക്കുചാൽ പുഴയിൽ ചാടുന്നിടത്ത് ഒരാൾ നില്പുണ്ടായിരുന്നു. പോലീസിന്റെ പിടിയിൽ പെടാതിരിക്കാൻ. അപ്പോൾ ശവശരീരം പുറത്തേറ്റി ഒരാൾ അതിലൂടെ വരുന്നു. കുലിയില്ലാതെ ആരെങ്കിലും ചുമടെടുക്കുമോ? ഒരു മനുഷ്യനെ കൊലപ്പെടുത്തി വലിയ തുക തട്ടിയെടുത്ത് ശവം സെയിന്റനദിയിൽ കെട്ടിത്താഴ്ത്തി. ആ ഭയങ്കരനാണ് നിങ്ങളുടെ ബന്ധുവായി കൂടിയിട്ടുള്ള ട്രാൻസ് വാൽട്രാൻ. ഹോ! വിഷവായു ശ്വാസിച്ചു മൂക്കറ്റം അടുക്കുവെള്ളത്തിലൂടെ നാലുമണിക്കൂർ യാത്ര. വേണമെങ്കിൽ ശവം ആ ചെളിക്കുണ്ടിൽ താഴ്ത്താമായിരുന്നു. എന്തോ അയാൾ അതു ചെയ്തില്ല. കമ്പിവാതിലിന്റെ ഒരു താക്കോൽ എന്റെ കൈയിലുണ്ടായിരുന്നു. ഞാനാണ് അയാളെ കടത്തിവിട്ടത്. പിന്നീട് എനിക്ക് ആളെ പിടികിട്ടി. ട്രാൻസ് വാൽട്രാൻ. ഞാൻ ആ ശവത്തിന്റെ ഷർട്ടിൽനിന്ന് ഒരു കഷണം

കീറിയെടുത്തു. തെളിവുണ്ടാക്കാൻ അത് ആവശ്യമായേക്കാം എന്നു വിചാരിച്ചു. ഇതാ നോക്കൂ.’

തെന്നാർദിയെർ ഒരു തുണിക്കഷണം പോക്കറ്റിൽനിന്നു വലിച്ചെടുത്തു.

മരിയുസ് ചാടിയെണീറ്റു. താക്കോൽ എടുത്ത് അലമാര തുറന്നു. അതിൽ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്ന ചോര പറ്റിയ കറുത്ത ഉടുപ്പു പുറത്തെടുത്തു. തെന്നാർദിയെറുടെ കൈയിലിരുന്ന തുണിക്കഷണം തട്ടിപ്പറിച്ച് തന്റെ ഷർട്ടിനോടു ചേർത്തുവെച്ചു നോക്കി. ഷർട്ടിന്റെ കീറിയ ഭാഗത്ത് ആ കഷണം ചേർന്നിരുന്നു. തെന്നാർദിയെർ സ്തംഭിച്ചുപോയി.

‘കൊല്ലപ്പെട്ട ചെറുപ്പക്കാരൻ ആരാണെന്നു മനസ്സിലായോ?’

മരിയുസ് വീണ്ടും ഒരു നോട്ടെടുത്ത് തെന്നാർദിയെറുടെ മുഖത്തേക്കെറിഞ്ഞു.

‘ദുഷ്ടൻ! തെമ്മാടി! ചതിയൻ! നിങ്ങൾ ആ മനുഷ്യനെ കുറ്റവാളിയാക്കാൻ വന്നു. രഹസ്യം വിറ്റു പണമാക്കാൻ നടക്കുന്ന കള്ളൻ. കേണലിന്റെ ജീവൻ നീ രക്ഷിച്ചു. വാട്ടർലൂ നിന്നെ രക്ഷിച്ചു. അഞ്ഞൂറു ഫ്രാങ്ക്‌കൂടി ഇരിക്കട്ടെ. എല്ലാം പെറുക്കിയെടുത്ത് പോ ഇവിടന്ന്. ഇനി ഇവിടെ കണ്ടുപോകരുത്.’

തെന്നാർദിയെർ ഇടിവെട്ടുകൊണ്ടുപോലെ മരവിച്ചുപോയി. നോട്ടെല്ലാം എടുത്ത് അവിടെനിന്നു നടന്നു.

അയാൾ പോയ ഉടനെ മരിയുസ് തോട്ടത്തിലേക്ക് ഓടി. കൊസെത്ത് അവിടെ ലാത്തുകയായിരുന്നു.

‘കൊസെത്ത്! വരു. നമുക്ക് അച്ഛനെ കാണാൻ പോകാം.’

അയാൾക്കു ശ്വാസം കിട്ടുന്നില്ല. നെഞ്ചിടിപ്പു കുറയ്ക്കാൻവേണ്ടി അയാൾ മാറത്തു കൈവെച്ചു. അടുത്തെത്തിയ കൊസെത്തിനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു.

കൊസെത്ത്! ഞാൻ ഒരു ഭാഗ്യംകെട്ടവനാണ്.

അവൾ ആകെ സംഭ്രമിച്ചു. ഒരു നിമിഷംകൊണ്ട് കുലിവണ്ടി പടിക്കലെത്തി. അയാൾ വണ്ടിയിൽ ചാടിക്കയറി അവളെയും പിടിച്ചിരുത്തി.

‘വണ്ടിക്കാരൻ! വേഗം വിടു. റ്റു ദ് ലോം അർമെ 7-ാം നമ്പർ വീട്.’

വണ്ടി അതിവേഗം പാഞ്ഞു. കൊസെത്തിന് ഒന്നും മനസ്സിലായില്ല.

‘അച്ഛനെ കാണാൻ. ഹാ! എന്തു സുഖം. എനിക്ക് ചോദിക്കാൻ ധൈര്യമുണ്ടായില്ല.’

‘നിന്റെ അച്ഛനെ. കൊസെത്ത്! ഗവ്‌റോഷിന്റെ കൈയിൽ ഞാൻ നിനക്കു കൊടുത്തയച്ച കത്ത് അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടിയിരിക്കും. ദൈവദൂതനായി അദ്ദേഹം വഴിക്കോട്ടയിലെത്തി എന്നെ രക്ഷിച്ചു. പലരെയും. എന്റെ ദൈവമാണദ്ദേഹം. ഇനി ഞാനദ്ദേഹത്തെ വിടുകയില്ല.’

കൊസെത്തിനെ പിരിഞ്ഞതുമുതൽ ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിന് ജീവിതം ഭാരമായിത്തീർന്നു. മനസ്സും ശരീരവും തളർന്നു. കുറെ ദിവസം അവളുടെ വീടിനു സമീപംവരെ പോയി തിരിച്ചുവരാറുണ്ടായിരുന്നു. അകലെനിന്നു വീടു നോക്കിക്കാണും. ആ കണ്ണുകൾ നിറയും. പിന്നീട് അതിനും വയ്യാതായി. അദ്ദേഹത്തിനു പനി പിടിച്ചു. ചെമ്പുകൊണ്ടുള്ള ഒരു കുരിശു വാങ്ങി ചുവരിൽ തൂക്കി. കിടക്കയ്ക്ക് സമീപം മേശമേൽ മെത്രാൻ കൊടുത്ത മെഴുകുതിരിക്കാലുകളും

വെച്ചിരുന്നു. രോഗശയ്യയിൽ കിടന്ന് അദ്ദേഹം നെടുവീർപ്പിട്ടു. കാവൽക്കാരി നിർബന്ധിക്കുമ്പോൾ അല്പം വെള്ളം കുടിക്കും.

അന്നുരാത്രി അദ്ദേഹം വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ട് എണീറ്റിരുന്നു. ചുറ്റുപാടും നോക്കി. മേശപ്പുറത്തു മഷിയും തൂവലും കടലാസും ഉണ്ടായിരുന്നു.

‘കൊസെത്ത്, നിനക്ക് നന്മ വരട്ടെ. ഞാൻ പോകണമെന്നു നിന്റെ ഭർത്താവ് ഉദ്ദേശിച്ചതു നന്നായി. എന്നാൽ, അയാളുടെ ധാരണ തെറ്റാണ്. നീ അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിക്കണം. മൊസ്കു പൊങ്ങ് മെഴ്സി, എന്റെ കുട്ടിയെ സ്നേഹിക്കണം. കൊസെത്ത്, നീ ഓർമ്മിക്കുക. ഈ പണം നിന്റേതാണ്. വെളുത്ത അമ്പർ നോർവെയിൽനിന്നും കറുത്ത അമ്പർ ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്നും സ്ഫടികാഭരണങ്ങൾ ജർമനിയിൽനിന്നും വരുന്നു. കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ സ്ഫടികാഭരണങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാനുള്ള വിദ്യ ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചു. ചുരുങ്ങിയ വിലയ്ക്കു വില്ക്കാം. സാധനം മെച്ചപ്പെട്ടതുമായിരിക്കും. സ്പെയിനിൽ അതിനു നല്ല കമ്പോളമുണ്ട്. അത് അമ്പറിന്റെ രാജ്യമാണ്.’

ഇത്രയും എഴുതിയപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈകൾ കൃഴഞ്ഞു. രണ്ടു കൈയും തലയിൽ താങ്ങി.

‘മോളേ, കൊസെത്ത്! നിന്നെ കണ്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ മരിച്ചോട്ടെ. എല്ലാം കഴിഞ്ഞു. ദൈവമേ! ഞാനിനി അവളെ കാണില്ല.’

വാതിലിൽ മുട്ടു കേട്ടു. വാൽ‌ഴാങ്ങ് പിൻതിരിഞ്ഞു നോക്കി. ‘അകത്തു വരു.’

വാതിൽ തുറന്നു കൊസെത്തും മരിയുസും അകത്തു കടന്നു. മരിയുസ് കതകിൽ ചാരിനിന്നു. ഷാങ്ങ് കൈനീട്ടി വിളിച്ചു:

‘മോളേ!’

‘അച്ഛാ!’ കൊസെത്ത് ഓടിചെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാറിൽ തലചായ്ച്ചു. നെറ്റിയിൽ ഉമ്മവെച്ചു. മൂന്നു പേരുടെയും കണ്ണുകൾ ഈറനണിഞ്ഞു.

‘നീ വന്നു. ദൈവമേ, നീ എനിക്കു മാപ്പുതന്നു.’

‘അച്ഛാ! അച്ഛൻ എനിക്കും മാപ്പുതന്നു.’

അവൾ തൊപ്പിയും സാൽവയും കട്ടിലിലേക്ക് എറിഞ്ഞു.

‘എനിക്ക് ഒന്നും മനസ്സിലാവുന്നില്ല.’

അവൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മടിയിൽ കയറി ഇരുന്നു. നരച്ച തലമുടി ഇരുവശത്തേക്കുമായി പകുത്തു. നെറ്റിയിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും ഉമ്മവെച്ചു. ഴാങ്ങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിന് ശബ്ദം പൊങ്ങാതായി. ‘ഞാനിനി ഒരിക്കലും അവളെ കാണില്ലെന്നല്ലേ വിചാരിച്ചത്. മരിയുസ്! നിങ്ങളെയും. കൊസെത്തിനെ എനിക്ക് ഇടയ്ക്കു കാണണം. പൊങ്ങ്മെഴ്സി, ഞാൻ അവളെ നീ എന്നു വിളിച്ചോട്ടെ. അധികസമയം വേണ്ടിവരില്ല.’

‘ഞാൻ വേലക്കാരിയെ അയച്ചിട്ട് അച്ഛൻ ഇവിടെ ഇല്ലെന്നാണല്ലോ പറഞ്ഞത്.’ കൊസെത്ത് പരിഭവം പറഞ്ഞു.

‘മരിയുസ്! നിങ്ങൾ എനിക്കു മാപ്പു തന്നു, അല്ലേ?’

മരിയുസിനു സങ്കടം സഹിക്കാനായില്ല. അയാൾ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

‘കൊസെത്ത്, ഇതു കേൾക്കുന്നുണ്ടോ? അദ്ദേഹം എന്നോടു മാപ്പു ചോദിക്കുന്നു.

നന്ദികെട്ടവനായ എന്നോട്. എന്റെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദശുശ്രൂഷ ചെയ്താലും മതിയാവില്ല. ഭീകരമായ വഴിക്കോട്ട്. വിഷവായു നിറഞ്ഞ അഴുക്കുചാൽ. അതെല്ലാം എനിക്കുവേണ്ടി, കൊസെത്തിനുവേണ്ടി..... എന്തെന്തു ത്യാഗങ്ങൾ! അദ്ദേഹം ദൈവമാണ്, അച്ഛാ!’

മരിയുസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലുകളിൽ പിടിച്ചു.

‘ഇതൊക്കെ എന്തിനു പറയുന്നു?’

‘അങ്ങും തെറ്റാണു ചെയ്തത്. എന്തുകൊണ്ട് ഇതൊക്കെ എന്നിൽ നിന്നു മറച്ചുവെച്ചു? നിങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കുന്നു. അവരോട് അതൊന്നും പറയുന്നുമില്ല.’

‘ഞാൻ സത്യമാണു പറഞ്ഞത്.’

‘മുഴുവൻ സത്യം അങ്ങു പറഞ്ഞില്ല. മദലിയെൻ അങ്ങായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞോ? ഴവേറെ വെറുതെ വിട്ട കാര്യം പറഞ്ഞോ? എന്നെ രക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി എന്തൊക്കെ ചെയ്തു. വല്ലതും മിണ്ടിയോ?’

‘അഴുക്കുചാലിലെ കഥ പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങൾ എന്നെ വിടില്ല. കൂടെ താമസിപ്പിക്കും. ഒടുവിൽ നിങ്ങൾക്കു ദുഃഖത്തിനു കാരണമാകയും ചെയ്യും.’

‘എന്തു ദുഃഖം? ആർക്ക്? അങ്ങ് ഇനിയും ഇവിടെ താമസിക്കാനാണോ ഭാവം? ഞങ്ങൾ താങ്ങി എടുത്തുകൊണ്ടുപോകും. നാളെ അങ്ങ് ഇവിടെ ഉണ്ടാവില്ല.’

‘നാളെ ഞാൻ ഇവിടെ ഉണ്ടാവില്ല, ശരിയാണ്. നിങ്ങളുടെ കൂടെയും ഉണ്ടായിരിക്കില്ല.’

‘പിന്നെ ദീർഘയാത്രയ്ക്കാണോ ഒരുക്കം. ഞങ്ങൾ വിടില്ല.’

‘വാതിൽക്കൽ വണ്ടിയുണ്ട്. ഞങ്ങൾ കൊണ്ടേ പോണുള്ളൂ.’ കൊസെത്ത് അദ്ദേഹത്തെ പൊക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

‘ദൈവം ദയാനിധിയായതുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങളെ ഇവിടെ എത്തിച്ചത്. നമ്മൾ ഒരുമിച്ചു താമസിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും. തോട്ടത്തിൽ സംസാരിച്ചിരിക്കാം. രാവിലെ അന്യോന്യം കാണാം. എല്ലാം കൊള്ളാം. പക്ഷേ----’

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകളിൽ ജലം പൊടിഞ്ഞു: ‘കഷ്ടം.’

ഉരുണ്ടുകൂടിയ കണ്ണുനീർത്തുള്ളി താഴെ വീണില്ല. ആ സ്ഥാനത്തു പുഞ്ചിരി വിടർന്നു.

കൊസെത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടു കൈയും കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു:

‘ദൈവമേ! കൈ രണ്ടും തണുത്തിരിക്കുന്നല്ലോ. സുഖമില്ലേ?’

‘നല്ല സുഖം. ഞാൻ മരിക്കുകയാണ്.’

കൊസെത്തും മരിയുസും നടുങ്ങി.

‘മരിക്കുകയോ?’ മരിയുസ് സംഭ്രമത്തോടെ അദ്ദേഹത്തെ നോക്കി.

‘അതെ. അതു സാരമില്ല കൊസെത്ത്! നീയെന്താണ് എന്നോടു പറഞ്ഞിരുന്നത്, നിന്റെ തോട്ടത്തിലെ കിളി. പറയൂ. ഞാൻ നിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കട്ടെ.’

അവൾ ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചു.

‘അച്ഛാ! അച്ഛൻ മരിക്കരുത്. ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല.’

‘ങ്! മരിക്കാൻ സമ്മതിക്കില്ല! വാസ്തവത്തിൽ ഞാൻ മരിച്ചതായിരുന്നു. നിങ്ങൾ വന്നപ്പോൾ ഞാൻ വീണ്ടും ജീവിച്ചു.’

‘അങ്ങേയ്ക്ക് ഒന്നും പറ്റിയിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ മരിക്കില്ല. അങ്ങു വളരെ ദുഃഖിച്ചു. ഇനി അതുണ്ടാകില്ല. ഞാൻ മാപ്പു ചോദിക്കുന്നു. അങ്ങയുടെ സുഖമാണ് ഞങ്ങളുടെ സുഖം.’

‘പൊങ്മെഴുസീ, ദൈവനിശ്ചയം മാറ്റാനാവില്ല. ഇനി ഞാൻ പോവുകയാണു വേണ്ടത്. നമുക്ക് വേണ്ടതെന്തെന്ന് നമ്മേക്കാൾ നന്നായി ദൈവത്തിനറിയാം. കൊസെത്ത് നിങ്ങൾക്കിരിക്കട്ടെ. മക്കളേ! നിങ്ങളുടെ ജീവിതം വെയിൽതട്ടി തിളങ്ങുന്ന മനോഹര മൈതാനമാകട്ടെ. നിങ്ങൾക്കു ചുറ്റും പൂക്കുയിലുകളും പൂക്കളും നിറയട്ടെ. എല്ലാ സ്വർഗ്ഗീയഭംഗികളും നിങ്ങളുടെ ആത്മാവിനെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. നിർഗുണനായ ഞാൻ പോകട്ടെ.’

ഡോക്ടർ വന്നു.

‘വരു ഡോക്ടർ. ഞാൻ യാത്ര പറയുന്നു. ഇവർ എന്റെ സാധു കുട്ടികളാണ്.’

മരിയുസ് ഡോക്ടറോടു വിവരം ചോദിച്ചു. അയാൾ മറുപടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് അവിടെ നിശ്ശബ്ദത വ്യാപിച്ചു. എല്ലാവരുടെ ഹൃദയവും വിങ്ങുകയായിരുന്നു.

വാൽഴാങ് കൊസെത്തിനെ കൺകുളിർക്കെ നോക്കി.

ഡോക്ടർ നാഡി പരിശോധിച്ചു നോക്കിയിട്ടു പതുകെ പറഞ്ഞു: ‘അപ്പോൾ അദ്ദേഹം കാണാൻ ആഗ്രഹിച്ചത് നിങ്ങളെയാണ്. പക്ഷേ, വൈകിപ്പോയി.’

‘മരിക്കുന്നതു സാരമില്ല. ജീവിച്ചിരിക്കാതാവുക സങ്കടംതന്നെ.’ വാൽഴാങ് ഡോക്ടറോടായി പറഞ്ഞു.

പെട്ടെന്ന് അദ്ദേഹം എണീറ്റുനിന്നു. മരണപ്പിടിച്ചിലോടെ ചുവരിന്റെ അടുത്തേക്കു നീങ്ങി. സഹായിക്കാൻ ചെന്ന മരിയുസിനെയും ഡോക്ടറെയും തട്ടിമാറ്റി. ചുമരിൽ തൂക്കിയിരുന്ന ചെമ്പുകുരിശു വലിച്ചെടുത്തു. ചുരുചുരുക്കോടെ തിരിച്ചുവന്ന് കുരിശു മേശപ്പുറത്തുവെച്ചു.

‘ധർമരക്ഷയ്ക്കായി പീഡ അനുഭവിച്ച മഹാത്മാവിനെ നോക്കൂ.’

പെട്ടെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നെഞ്ചു താണു. തല ഉറയ്ക്കുന്നില്ല.

കൊസെത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുറം താങ്ങി: ‘അച്ഛാ ഞങ്ങളെ വിട്ടുപോകല്ലേ. യാത്ര പറയാൻ വേണ്ടിയാണോ ഞങ്ങൾ അങ്ങയുടെ അടുത്തേക്കു വന്നത്?’

ഴാങ് വാൽഴാങ്ങിനു വീണ്ടും ബോധം തെളിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം കൊസെത്തിന്റെ കൈകളിൽ ചുംബിച്ചു.

‘അദ്ദേഹത്തിനു ബോധം വന്നു ഡോക്ടർ.’ മരിയുസ് പറഞ്ഞു. വാൽഴാങ് അതുകേട്ടു.

‘നിങ്ങൾ നല്ലവരാണ്. മരിയുസ്, എന്നെ വേദനിപ്പിച്ചത് എന്താണെന്നു പറയാം. നിങ്ങൾ ആ പണം തൊടില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചില്ലേ? അതാണ് എന്നെ തളർത്തിയത്. ഞാൻ വ്യവസായശാല നടത്തിയാണ് പണം ഉണ്ടാക്കിയത്. ആ വ്യവസായത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനെപ്പറ്റി ഇതാ ഈ കടലാസിൽ ഞാൻ എഴുതിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ പണത്തിൽ

യാതൊരു കളങ്കവുമില്ല. ഈ വ്യവസായം നിങ്ങൾക്കും തുടങ്ങാം. ധനം വാരിക്കൂട്ടാം.’

വാതിലിനപ്പുറത്തുനിന്നുകൊണ്ട് കാവൽക്കാരി വിളിച്ചുചോദിച്ചു: ‘പുരോഹിതനെ വിളിക്കണോ?’

തലയ്ക്കു മുകളിൽ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ട് വാൽ‌ഴാങ് മറുപടി നൽകി: ‘എനിക്കൊരാളുണ്ടായിരുന്നു.’ അദ്ദേഹം മെത്രാനെയായിരിക്കണം മനസ്സിൽ കരുതിയത്.

ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ്ങിനു ക്ഷീണം കൂടിവന്നു. ശ്വാസം ഇടവിട്ടായി. കൊസെത്ത് തലയണ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അരക്കെട്ടിലേക്കു തിരുകിവെച്ചു. കൈയും കാലും ഇളക്കാൻ വിഷമമായി.

കൊസെത്തും മരിയുസും അടുത്തുചെല്ലാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. സമയം അടുത്തുവരികയാണ്. സംശയമില്ല.

‘അടുത്തു വരു, രണ്ടാളും. ഞാൻ നിങ്ങളെ അത്യധികം സ്നേഹിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ മരിക്കാൻ കഴിയുന്നത് എത്ര ഭാഗ്യം. ആ പണം കൊസെത്തിന്റെ സ്വന്തമാണ്. നിങ്ങൾക്ക് യഥേഷ്ടം അനുഭവിക്കാം. സുഖമായി കഴിയണം. ആ മെഴുകുതിരിക്കാലുകൾ എനിക്കു വളരെ വിലപ്പെട്ടതാണ്. അതു ഞാൻ കൊസെത്തിനു തരുന്നു. ഞാൻ ഒരു ദരിദ്രനാണെന്നുള്ള കാര്യം നിങ്ങൾ മറന്നുപോകരുത്. എന്നെ എവിടെയെങ്കിലും കുഴിച്ചുമൂടുക. സ്ഥലം അറിയാൻ ഒരു കല്ലു നാട്ടുക. അതിൽ യാതൊന്നും എഴുതിവെക്കരുത്. മരിയുസ്, നിങ്ങൾ എന്റെ കൊസെത്ത് കുട്ടിയെ ദുഃഖിപ്പിക്കരുത്. എനിക്ക് നിങ്ങളെ പൂർണ്ണവിശ്വാസമാണ്. കൊസെത്ത്, നീ മൊങ്ഫെർമിയേ ഓർക്കുന്നുണ്ടോ? പത്തുകൊല്ലം മുമ്പ് ഞാൻ നിന്റെ മുമ്പിൽ വന്നെത്തിയത്? കുട്ടികളേ, നിങ്ങൾ എന്നെ ഓർത്തു കരയരുത്. കൊസെത്ത്, നിന്റെ കുഞ്ഞിക്കൈ ഞാൻ ആദ്യമായി തൊട്ടത് അന്നാണ്. നിന്റെ അമ്മയുടെ പേരു ഞാൻ പറഞ്ഞുതന്നിട്ടില്ല. അതിനുള്ള സമയമായി. ഫൻതീൻ! അതാണവളുടെ പേര്. നീ ഓർമിക്കുക. ആ പേരു പറയുമ്പോൾ നീ മുട്ടുകുത്തണം. നിനക്കുവേണ്ടി അവൾ എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നോ? മക്കളേ! ഞാൻ പോവുകയായി. നിങ്ങൾ പരസ്പരം സ്നേഹിച്ചു ജീവിക്കുക. ഒന്നുകൂടി അടുത്തുനില്ക്കൂ. നിങ്ങളുടെ ശിരസ്സു കാണിക്കൂ. ഞാൻ നിങ്ങളെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.’

കൊസെത്തും മരിയുസും കണ്ണീർ വാർത്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്തി. ശിരസ്സിൽ കൈവെച്ച് അദ്ദേഹം അവരെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ആ കൈകൾ പിന്നെ അനങ്ങിയില്ല. അദ്ദേഹം പിന്നോക്കം മറിഞ്ഞു. മെഴുകുതിരിവെളിച്ചത്തിൽ ആ മുഖം തെളിഞ്ഞു. കൊസെത്തും മരിയുസും ആ കൈകളിൽ ചുംബിച്ചു.

ഴാങ് വാൽ‌ഴാങ് മരിച്ചു.

പെർലഷെയിസിയിലെ ശ്മശാനഭൂമിയിൽ പാവങ്ങളെ മറവു ചെയ്യുന്നിടത്ത് ഇത്തിക്കണ്ണി പടർന്നുപിടിച്ച ഒരു കുറ്റൻ ദേവതാരുമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ പൂല്ല്യകൾക്കിടയിൽ പുപ്പൽ പിടിച്ച ഒരു കല്ലുണ്ട്. അതിൽ പേരൊന്നും കൊത്തിയിട്ടില്ല. വളരെ കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ആരോ ഒരാൾ അതിൽ നാലു വരി കവിത കുറിച്ചു. മഴയും പൊടിയുമേറ്റ് അതിപ്പോൾ മാഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു:

‘അദ്ദേഹമുറങ്ങുന്നു, വിധിയെത്തായിടിലും
ജീവിച്ചു പുമാനിവൻ, മരിച്ചു ജീവൻപോകെ
എത്രയോ സാധാരണമായതു സംഭവിച്ചു;
പകൽപോയെന്നാലപ്പോൾ രാത്രി വന്നീടുംവണ്ണം.’

അനുബന്ധം

വിക്ടോർ യുഗോയുടെ കൃതികൾ

1823 *Han of Iceland*, Novel
1826 *Bug Jargal*, Novel
1829 *The Last Days of a Condemned Man*, Novel
1831 *The Hunchback of Notre-dame*, Novel
1834 *Claude Gueux*, Novel
1862 *Les Miserables*, Novel
1866 *Toilers of the Sea*, Novel
1869 *The Man Who Laughs*, 1873 '93, Novel
1827 *Cromwell*, Plays
1829 *Marion De Lorme*, Play
1830 *Hernani*, Play
1832 *The King Takes His Amusement*, Play
1833 *Lucrece Borgia*, Play
1833 *Marie Tudor*, Play
1835 *Angelo*, Play
1838 *Ruyblas*, Play
1843 *The Burgraves*, Play
1882 *Torquemada*, Play
The Genesis of Butterflies, Poetry
The Grave and The Rose, Poetry
More Strong Than Time, Poetry
The Ocean's Song, Poetry
The Poor Children, Poetry
A Sunset, Poetry, Poetry
1834 *Literature and Philosophy Mingled*, Essay
1842 *The Rhine*, Travel Book
1848 *The Event*, Newspaper
1872 *The Terrible Year*, Essay
1875 *Deeds and Words I & II; Before Exile & After Exile*, Essays and Speeches
1876 *Deeds and Words III; Since Exile*, Essays and Speeches
1877 *History of A Crime - On Napoleon III*
1889 *Deeds and Words IV; Since Exile*, Essays and Speeches